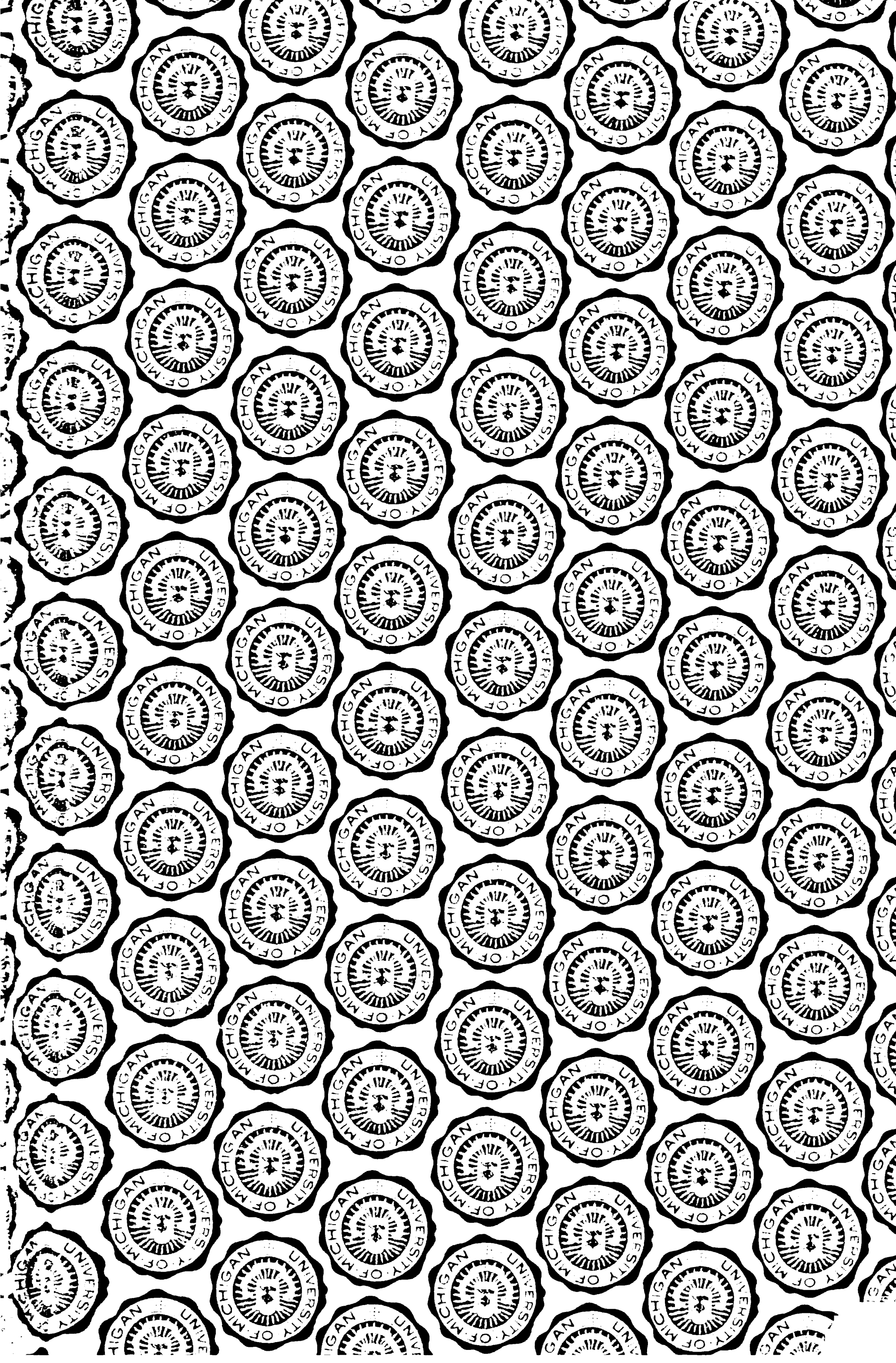

UNIVERSITY OF MICHIGAN

OVERIJSSEL ONDER KAREL V.

OVERIJSSEL ONDER KAREL V.

Gekend uit regesten op officieele registers en daarbij behoorende acten.

UITGEGEVEN DOOR

MR. J. I. VAN DOORNINCK,
Archivaris in Overijssel.

DEVENTER.
DEVENTER BOEK- EN STEENDRUKKERIJ, VROEGER FIRMA J. DE LANGE.
1889.

I.

REGISTER *A*.

Van dit register zijn twee exemplaren in het Overijsselsch archief aanwezig. Het eene, het oorspronkelijke, ontving het in bruikleen van het rijks-archief. Het andere, een nagenoeg gelijktijdig afschrift, behoort er te huis. Ik verwijs naar beide. De romeinsche cijfers zijn die van het oorspronkelijke. Het afschrift is niet nauwkeurig. De meer uitvoerige, doch niet geheel juiste titel is: „Register van de commissien unde officien van Overijssel mitten Drenthe;" intusschen bevat het ook acten van anderen aard, en de inhoud is soms aan Groningen, aan de Ommelanden en vooral aan Lingen gewijd.

Ofschoon de acten overigens alle jonger dan 1528 *zijn, treft men ook de volgende er in aan, welke tot een vorig tijdvak behooren:*

1385 op Ste Johans dach die in latijn heet ante portam latinam [6 Mei] (laatste bladz. 520).

Elisabet van Nassou Abdis, Aleyd van Wildenbergh Proostin, Elsebe van Aldenhoven Dekensche en gemeene jufferen der wereldlijke kerk te Essende roepen allen, die heilige goederen ongehuldet of gesplitst bezitten, in het Sticht van Utrecht op, om daarvan aangifte te doen en ze in het oorspronkelijk goed terug te brengen.

1407 den eersten saterdach nae Ste Mauritius dagh [24 Sept.] (fol. cxix v°—163).

Bisschop Frederik (van Blanckenheim) verklaart, dat Bertolt van Bakerweerde, Ambtman van Diepenhem, behoorlijk rekening en verantw. gedaan .... (*niet verder ingevuld*).

1450 Febr. 17 (fol. vii v°—11).

B. S. en R. van Deventer geven aan Bisschop Rudolph van Diepholt het regt, om het veerstal voor Deventer te lossen en terug te koopen voor 2000 gouden overl. keurv. R. gl., overeenkomstig den door den Bisschop en de 5 godshuizen te Utrecht bezegelden brief.

In het eene Hs. staat 1550, dat niet zoo vreemd is, als men bedenkt, dat het stuk tusschen 16e eeuwsche acten staat.

1496 Sept. 12 (fol. LXXXII v°—114).

Bisschop Fred. van Baden stelt Berent van Bevervoorde aan tot Castellein te Blanckenburgh en Ambtman van Bl. en Haecxbergen; daar hij aan de wed. en erfgen. zijns voorgangers Johan Stijcke 1000 ggl. afbetaald heeft, op het ambt staande wegens lossing van het slot te Liege en aankoop(?) van het slot Blanckenberch tijdens Bisschop David, wordt hem het ambt daarvoor verpand.

Gedaan op het slot te Vollenhoe.

1515 Sept. 16 (fol. LXXIX v°—109 v°).

Joryen Schenck Vrijheer tot Tautenburgh, Drost te Vollenhoe, verklaart van Bisschop Frederik Markgraaf van Baden, met consent der 5 Utr. godshuizen, voor 169 R. gl. per jaar in erfpacht ontvangen te hebben een stuk land, geheeten den Habbenslach op Lewitweide bij Vollenho, genomen uit Habbenguet of den Rouwenhof en des Wilgengoet, waarnaast westwaarts geland zijn Evert van Ense's erfgenamen en de broeders op S. Jans Campe, strekkende oostwaarts over den Nieuwen weg aan de Nieuwe Wetering of Venebroicke, aan de noordzijde aan land van het S. Agnieten-klooster te Campen en Thyman Heyndricxz, aan de zuidzijde aan land van

Harmen van IJsselmonde en het convent van Claerenberghe met Johan Coeps, op voorwaarden vervat in een geïnsereerden brief van 3 Sept. 1515, welken hij belooft na te komen.

1518 Aug. 22 (fol xxxiii—48).

Opdragt van het Drostambt van Twenthe aan Johan van Twickelo door Bisschop Philips van Bourgondië.

Zie ook Tijdr. Reg. V. 399.

1527 Nov. 11 (fol. Lxxxiiij v°—116).

Bisschop Hendrik van Beijeren geeft aan Johan Mulert Rentm. van Salland en diens erfgenamen in erfpacht, voor 40 heerenponden per jaar, net goed te Sallhorst met de hoeve lands in het Holtbroick, in het kerspel Swolle, buurschap Herckman (Berckman) en Hurst (Haerst) dat 23 heerenpond per jaar aan den Bisschop plagt te doen.

Gegeven op het slot te Duerstede.

1529 April 6 nae Paesschen (fol. LXXVII—106).

Placcaat des Keizers tot oproeping van alle bezitters van leengoederen, om in Junij en Julij a. s. hulde en eed te komen doen op het slot te Vollenhoe of te Deventer voor den Stadhouder en den Griffier, op straf van verlies der leenen.

Gedaan te Brussel. Get. Herdinck.
Op den kant staat: dat de griffier Bartholomeus van Koelen berigt heeft, dat dit placcaat geen effect heeft kunnen sorteren, ten einde den hertog van Gelre niet wakker te maken in dergelijke zaken.

1530 April 28 (fol. LXXVIIJ v°—108).

Tweede placcaat des Keizers, dat alle bezitters van leengoederen binnen 6 weken hulde en eed moeten komen doen voor den Stadhouder en den Griffier, op door hen aan te wijzen plaats, op verbeurte der leenen.

Gedaan te Mechelen. Get. Herdinck. Volgens opgave van den Griffier Barthol. van Koelen had ook dit placcaat niet het gewenschte effect „ouermits andere alsdoen occurerende saecken de wederdopers aengaende."

1530 Oct. 20 (fol. iiij—6).

Op het vertoog van de Rekenkamer van Holland, dat dagelijks mandementen van commissie, van wedden (pension) enz. gevonden worden betreffende de domeinen en financien des Keizers in Friesland, Utrecht en Overijssel, die op de keerzijde niet bekrachtigd zijn door de rekenkamer en niet volgens den gewonen stijl uitgevaardigd zijn, bepaalt de Landvoogdes, dat de daarop gedane betalingen als geldig beschouwd zullen worden.

Gedaan te Mechelen. Get. Margarete en L. Herdinck. In het fransch.

1530 Julij 22 (fol. iiij—6 v°).

De Ridderschap van Sallant, Twente en Vollenhoe en B. S. en R. der 3 Steden verklaren, dat Margaretha van Oostenrijk als Regentes, tot ontheffing van de groote schulden der landschap, in 28 brieven sprekende op diverse personen, op het Rentambt van Salland verzegeld heeft 1000 ggl. per jaar, makende eene hoofdsom van 20,000 ggl., waarvoor haar quittantie en dankbetuiging gegeven wordt.

Werd bezegeld voor Salland door Adriaen van Twickelo, voor Twenthe door Otto van Rutenburgh en voor Vollenhove door Hendrick Haegen.

1530 (1531) Febr. 6 (fol. i—1).

Daar Robbert van Jttersom, hofmeester des Hertogs van Gelre, voor zich zelf, en Evert van Graes, Castelein op 's Keizers huis in den Hage, als gemagtigde van Juffer Agnieze, huisvrouw van zal. Jan van Jttersom, Drost van Sallant, 30 ggl. per jaar ter zake van het Drostambt van Zalland en de 1621 ggl. daarop staande vroeger ten hunnen laste genomen hadden, doch bij aangehaald contract van 8 Oct. 1530 van de 30 ggl. ontheven waren, bevestigt de Keizer dit contract, waarbij Agnes verhaal behouden zal op hen, die vroeger het Drostambt bekleedden en ook haar regt op Arkensteyn.

Gegeven te Brussel.
Daar op 6 Maart 1530 de Thesorier Generaal der Domeinen dit stuk fiatteert, moet men aannemen dat het jaar met Paschen begon.

1531 Sept. 30 (fol. ij—3 v°).

De Keizer benoemt Mr. Jan van Oestendorp tot Commissaris der domeinen in Overijssel op eene wedde van 60 pond à 40 grooten Vlaamsch

per jaar en 1 car. gulden vacatiegeld per dag buiten de plaats zijner residentie, te betalen door den Rentmeester van Salland; den eed zal hij afleggen voor de Rekenkamer van Holland.

Gegeven te Brussel.

Volgt (fol. iij v°—5 v°) het procesverbaal zijner beëediging op 13 Maart 1531 stilo curiae. Naar onze rekening zal het 1532 moeten zijn, want het wordt wel genoemd het 12e jaar van Karel's keizerschap; maar ook het 16e van zijn koningschap.

1531 Nov. 22 (fol. iiij v°—7 v°).

Adriaen van Twickelloe en Jan van Bockhorst Heer Willemsz van wege Sallandt, Jan van Twickelloe en Adriaen van Reede van wege Twente, Borchart van Westerholt en Heyndrick Haegen van wege Vollenhoe en B. S. en R. der 3 Steden, verklaren bij brieven des Keizers van 27 Aug. jl. ontvangen te hebben en voldaan te zijn wegens 16000 ggl. ter zake dat de landen van Drenthe bij het tractaat met den Vorst van Gelre gemaakt, niet weder met Overijssel vereenigd zijn, gelijk bij tractaat van Ov. met den Keizer op 7 Febr. 1528 naar het schrijven van het Hof van Utrecht beloofd was, en krachtens hetwelk Drenthe voor de oorlogsschulden gevallen in 1510, '11, '21 en '22 schuldig was te betalen 4000 ggl. in handen van de Gedeputeerden v. Reede en Jan van der Vecht, Burgem. van Campen en 12000 ggl. aan een rentebrief van 600 ggl. geassigneerd op het Rentambt van Salland, boven de 1000 ggl. per jaar in '29 op dit rentambt geassigneerd. Behoudens het regt van Ov. om op Dr. te verhalen wat dit meer schuldig was.

1531 (1532) Maart 24 voor Paschen (fol. v v°—9).

De Keizer benoemt Frans van Papevelt tot Meester particulier der munt in Overijssel te Campen gevestigd op eene wedde van 100 car. gl. voor 3 jaren.

Gegeven te Brussel.
Op 14 Mei 1532 deed hij den eed.
Uitgeg. door v. d. Chijs in Munten van Overijssel, bl. 347. Vgl. ook Pr. Cuijpers van Velthoven, Bijdr. tot het werk van v. d. Chijs.

1533 (1534) Jan. 24 (fol. vij v°—11 v°).

De Keizer benoemt zijnen Secretaris ordinaris Mr. Leenaert Herdinck tot Rentmeester van Salland, op dezelfde voorwaarden als wijlen Joan Mulert, aan wiens erfgenamen hij terugbetalen moet wat op het ambt stond.

Gegeven te Brussel. Get. G. Pensart.
Onderaan staat, dat hij 14 Sept. 1534 den eed deed.

1533 (1534) Maart 28 (fol. x—15).

Steenwijck had in 1510 als deel der oorlogskosten tegen Gelderland 2500 ggl. te betalen, doch was dit niet bij magte; de volgende oorlog onder Bisschop Philips van Bourgondië verergerde den toestand en in 1523 werd de stad bij nacht door de Gelderschen overvallen en geheel verbrand en vernield, terwijl de burgers gevangen genomen en van alles beroofd werden; in hetzelfde jaar werd zij door den Heer van Wassenaer en den Heer van Tautenburgh ingenomen en met Friesland vereenigd; de Stadhouder had daarop in '25 zeker verdrag met de regering der stad gemaakt en van hare jaarlijksche inkomsten zekere som gereserveerd voor den Keizer, en tot onderhoud van een blokhuis binnen de stad opgerigt eenige perceelen weiland aangewezen, waarop de arme burgers hunne koeijen plagten te weiden, die nu groot gebrek lijden, benevens eenige stukken lands, het eene genaamd de Stads Veenen (jaarlijks ongeveer 4 ggl. doende), het andere genaamd het Loo (jaarlijks 3 gouden florijnen doende) en nog de inkomsten van de halve waag en turfmande, alle perceelen te zamen geschat op

80 ggl. per jaar. Voor onderhoud der vestingwerken moest de stad nog betalen den 3[en] penning van excijsen van het ingebrouwen bier en zij had vertrouwd nu, als tot Friesland behoorende, van de Overijsselsche lasten bevrijd te zullen zijn. De geschillen hierover ontstaan, hadden den Keizer bewogen Steenwijk in 1530 weder met Overijssel te vereenigen, dat nu de stad aansprak voor hoofdsom en verloopen renten. In 1523 was Capitein Ludolf van Eemken met een vendel van 200 knechten in de huizen der burgers ingekwartierd, in dienst van Floris van Egmont, Grave tot Bueren, Luitenant en Cap[n] Generaal des Keizers, en met consent van Bisschop Philips van Bourgongien, tot bewaring der stad en tot bescherming van Drenthe en Friesland, hetgeen van 1 Mei tot 21 Sept. geduurd had en omtrent 3000 Philips gulden bedroeg. Hun was daarvoor schriftelijk betaling wel beloofd maar nooit gegeven. Onwil der soldaten om te waken had tengevolge, dat de stad door de Gelderschen bij nacht anderwerf overvallen, verbrand en geheel vernield werd en dat daarbij zoowel de registers van de opgeschoten 3000 gl. als de schuldbrief te loor ging.

Deze zaken in een verzoekschrift van B. S. en R. en de gemeene burgers en ingezetenen der stad aangevoerd, doen den Keizer besluiten om de stad van het verdrag van 21 Nov. 1525 te ontheffen en haar af te staan de zuider-meente (geldende 51 ggl. per jaar), de stads veenen (5 ggl. per jaar), Duerloo (4 ggl. per jaar) en de halve turfmarkt [*sic*] (geldende 16 ggl. per jaar), met bepaling, dat deze perceelen niet vervreemd of verkocht mogten worden zonder 's Keizers consent, en dat deze zal behouden de halve wage en 20 wagens turf per jaar ten behoeve van zijn officier van Steenwijk.

Gegeven te Brussel.
Volgt (fol. xii v°—19) de reversbrief, waarbij Steenwijk zich verbindt de halve waag en de 20 wagens turf aan den Keizer te laten volgen, van 25 Sept. 1534.
In verband met deze acten moet beschouwd worden No. 11935 der losse stukken van het Ov. archief, waarvan de korte inhoud deze is:

1534 Aug. 21 en 23 (No. 11935).
De Stadhouder bevindende, dat de fortificatien van Steenwijck niet hersteld kunnen worden uit de opkomsten van de perceelen der gemeente Loe, de stadweeren, turfmand en waag, welke de Keizer in 1525 aan zich gereserveerd, doch naderhand (behalve de halve waag) aan de stad teruggegeven had, voert in overleg met eene commissie uit B., S. en R. gemeene ingezetenen en burgers, eenige tijdelijke accijnsen, een omslag naar advenant van elks goed en gelegenheiden een belasting der geestelijkheid in, welke op zijn last 23 Aug. gepubliceerd zijn.

1534 Julij 27 (fol. viii v°—13).
Daar Mr. Lenardt Herdinck op 24 Jan. jl. tot Rentmeester van Salland benoemd was, doch de Aartshertogin hem gaarne als Secretaris behouden wilde, wordt hem vergund het rentmeesterschap op zijne verantwoording te laten waarnemen door E(n)gbert van Ensse.
Gegeven te Brussel.
Hij doet den eed 24 Sept. 1534.

1534 (1535) Jan. 21 (fol. xv—22).
Daar bij de afbreking van het huis en de sterkte van Kuner (Cuinre) zeker officie van justitie onbediend staat en o. a. het Drostambt vaceert, benoemt de Keizer daartoe Burchart van Westerholt, Drost en Rentm. van Vollenhove.
Gegeven te Brussel.
Gevolgd door gelijkluidende acte, waarbij v. W.

aangesteld wordt tot Rentmeester van de Domeinen te Cuinre.

1534 (1535) Jan. 27 (fol. xxi v°—31).

Daar 's Keizers Secretaris ordinaris in den secreten Raad Mr. Lenardt Hardinck, op 24 Jan. van het vorige jaar tot Rentmeester van Salland benoemd, in October l.l. aan de weduwe en erfgenamen zijns voorgangers 2000 g. R. gl. betaald heeft, die op het ambt stonden, scheidt de Keizer, ten einde vrijer dispositie over den post in het vervolg te hebben, deze 2000 ggl. daarvan af, en geeft daarvoor een afzonderlijken schuldbrief tegen den 20en penning uit de Sallandsche domeinen, die daarmede speciaal gehypothekeerd worden.

Gegeven te Brussel.

1534 (1535) Jan. 27 (fol. xvii—25).

Aangezien Mr. Lenardt Herdinck, op 24 Jan. jl. na doode van Jan Mulert tot Rentm. van Salland benoemd, en hem op 20 Julij daarna vergund was het rentambt te laten waarnemen door den zoon zijner vrouw uit het 1e bed, Engbert van Ensse, ten wiens behoeve H. dien post geresigneerd heeft, keurt de Keizer dit goed wegens de bewezen diensten van v. E., die hem vergezeld had op zijne reis naar Duitschland en Hongarije, op zijn togt tot resistentie van de Turken en daarna op reis door Italië en Spanje, van waar hij onlangs teruggekeerd was.

Gegeven te Brussel.
Op 30 Mei 1536 doet v. E. den eed.

1534 (1535) Febr. 1 „nae den loopen shoffs van Hollandt." (fol. xiii v°—20).

Daar wegens de groote edificien en reparatien aan de sterkte van Geelmuyden een bekwaam persoon noodig is, om daarvan rekening te houden

en toezigt uit te oefenen, committeert 's Keizers Rekenkamer in Holland daartoe Haeck van Rechteren, op bijgevoegde instructie.

1536 Julij 14 (fol. xviii v°—27).

De Rekenkamer in den Haag draagt aan Dirck Oetgiers op het toezigt en de rekeningen van de herstelling aan het huis en de sterkte van Geelmuyden.

Gedaan in den Haag.

1536 Oct. 13 (fol. Lij v°—75).

Daar de Stadhouder voor de ruiters en knechten tot verovering van de huizen Coevorden en Kinchorst uit de domeinen en beden geen voldoende gelden beschikbaar had, verkoopt hij aan Dirck van Kunre, Burgem. van Deventer en Johanna diens vrouw eene jaarrente van 50 gouden overl. keurv. gl. uit het erve Huddinckloo in het kerspel Weye, buurschap Tungeren, voor 1000 ggl. te betalen in handen van den ontvanger-generaal der domeinen en financien Hendrick Starcke, en losbaar 1 jaar na opzage.

Gegeven te Brussel.

1536 Oct. 14 (fol. Liiii—77 v°).

Dito rentebrief voor Johan Keiser en zijn vrouw ook van 50 ggl., te betalen uit de 200 oude fr. schilden per jaar, welke de Keizer van de stad Deventer had.

1536 Oct. 14 (fol. Lvi—90).

Dito rentebrief voor Evert Dapper van 50 ggl. uit voornoemde 200 ggl.

1536 Nov. 29 (fol. xix v°—28).

Daar het slot en de heerlijkheid Coeuerden met de landen van Drenthe in de magt van den

Keizer gebragt waren, benoemt hij zijnen Raad in Friesland Mr. Frans van Alphen tot Rentmeester en Ontvanger der domeinen en inkomsten aldaar.

Gegeven te Brussel. Op 3 Jan. 1536 (1537) doet hij den eed.

1536 (1537) in Februarij (fol. xx—29 v°).

De Keizer legitimeert Roeloff de Vos, natuurlijken zoon van Reynolt de Vos van Steenwijck en eene niet genoemde moeder, beide destijds ongebonden (ongehuwd), zijnde hij omtrent 31 jaar oud, van goeden leven en conversatie, zoodat hij van zijne ouders en magen zal kunnen erven, alsof hij wettige zoon was, en bij zijn dood ook zijn naaste magen van hem erven zullen, ofschoon hij een bastaard was. Voor deze gunst zal hij zekere som betalen in verhouding tot zijn vermogen, te begrooten door de Rekenkamer in den Haag.

Gegeven te Brussel. Op 27 Oct. 1537 betaalt hij 12 ponden van 40 grooten Vlaamsch het stuk. Op fol. xx is een verklaring van hem ingeschoven, dat zijn geheele vermogen omtrent 800 car. gl. bedroeg.

1537 Mei 10 (fol. xxvi—37).

Daar het slot, drost- en rentambt van Vollenhove, met de ambten van Hasselt en toebehooren door de Bisschoppen verzet waren voor 5133 Arnh. gl. 12 krst. 1 pl. 1/2 duitmer, 200 oude fr. schilden, en 1000 gouden overl. R. gl., die door Borchart van Westerholt daarom betaald zijn op 6 Jan. 1525, geeft de Keizer hem op zijn verzoek tot bevestiging een nieuwen commissiebrief als Castellein, Drost en Rentmeester van Vollenhove met de ambten van Hasselt en toebehooren, op eene wedde van 200 R. gl. per jaar, en verleent hem 100 g. R gl. pensioen,

Gegeven te Brussel. Deze brief komt op nieuw voor (fol. LIX v°—84).

1537 Sept. 5 (fol. xxiii v°—34).

Op propositie van Philips van Lannoy Heer tot Molenbais, Ridder van den order, Hoofd van de financien en Overste Hofmeester der Koningin-Regentes, en van Mr. Lodewijck Schoor Doctor Raad, Vincent Cornelisz. Gecommitteerde tot de financien, en Gerrit van Loo Rentm. Generaal van Friesland en Groningerland, Commissarissen des Keizers, afgevaardigd door de Regentes, accorderen Ridderschap en de groote en kleine Steden van Overijssel den Keizer 32000 car. gl. te betalen in 4 termijnen elk van 2 jaar.

Gedaan te Swolle. Get. door B. van Cuylen.

Op den kant staat, dat Engelbert van Ensse die gelden verantwoord heeft achter zijne 7e rekening van Zalland.

1537 Sept. 24 (fol. xxi v°—35 v°).

De Edelen en gemeene ingezetenen des lands van Drenthe accorderen den Keizer 12000 gl. in 2 termijnen binnen 3 jaar te betalen, op voorwaarde van bevestiging der privilegien, oude herkomen en deugdelijke gewoonten en costumen.

Gedaan te Dalen bij Hulsbergen. (Lees: Hulsvoord. Zie Magnin III. 1. bl. 171). Get. van Renoy.

1537 Sept. 24 (fol. xxv—36).

De Heer van Runen accordeert den Keizer voor zijne kerspelen en heerlijkheden gelegen in Drenthe 1200 ggl. in 3 jaar te betalen.

Gedaan te Coevorden. Tegenwoordig: George Schenck, Vrijheer tot Tautenberch, Ridder van de order en Stadhouder des Keizers in Friesland en Overijssel, Court de Vos, Drost te Coevorden en Borchart van Westerholt, Drost te Vollenhoe. Get. als voren.

1537 Oct. 2 (fol. xxi—34 v°).

De Staten van de stad en Ommelanden van

Groningen accorderen den Keizer in 4 2-jaarlijksche termijnen 30000 car. gl., doch met beding, dat indien de Ommelanden door eenige horden van knechten overtogen of door storm en dijkbreuk met zout water overstroomd werden, de termijnen naar bevind van zaken verlengd zouden worden.

Gedaan binnen Groningen. Get. B. van Coylen.

1537 Nov. 13 (fol. xxviii—40).

. Daar R. en St. van Overijssel 32000 car. gl. aan den Keizer geaccordeerd hadden tot reductie der stad Groningen, van de Ommelanden, van de huizen van Delfzijl, Wedde, Coevorden, Diepenheim, Kinckhorst en het land van Drenthe, benoemt de Keizer tot ontfanger der distributie dier gelden den Rentmeester-Generaal zijner domeinen in Salland Engelbert van Ense.

Gegeven te Brussel. Op 7 Aug. 1538 doet hij den eed.

1537 Dec. 31 (fol. xxxix—56).

De Keizer benoemt Johan van Aessche, wegens diensten bewezen in den oorlog voor Masieres en Doornick en in de reductie van Overijssel, Coevorden en Drenthe, tot Schout van Meppel.

Gegeven te Brussel.
Uitgeg. bij Magnin II. 1. bl. 217.

1538 Aug. 25 (fol LXXVI v°—105).

Op verzoek van Joris Schenck, Vrijheer tot Tautenburgh, om aan het niet vast bezoldigde drostambt van Drenthe en castelleinschap van Coevorden, evenals ten tijde der Utr. Bisschoppen, een wedde van 600 ggl. te verbinden, boven den 3en penning van boeten en andere vervallen, legt de Regentes hem voor 2 jaar 500 ggl. per jaar toe.

Gedaan te Brussel. Uitgeg. bij Magnin, III. 1. bl. 126.

1538 Oct. 25 (fol. LXI v°—87).

De Stadhouder George Schenck stelt Herman Goedenhoege in het rent- en schrijversambt van Drenthe.

Gedaan te Coevorden. Bij den dood des Stadhouders wordt zijn commissiebrief verlengd tot 1 Oct. 1540.

1538 Dec. 14 (fol. xxix—42).

Brief van de Regentes begeleidende de 3 obligatien wegens de den Keizer geaccordeerde gelden door de bewoners van Westerwolde, Beninckwolde en Blijham in Drenthe, krachtens appointement onlangs met hen gemaakt door den Drost Renault van Burmannia.

Volgen de obligatien, gedagt. 17 Oct., 22 Oct. en 7 Nov. en een recepis van Gerrit van Loo, Rentmeester van Oostfriesland, Groningen en Ommelanden, waarbij hij verklaart, de 3 obligatien van de Rekenkamer in Holland ontvangen te hebben, gedagt. 5 Febr. 1538 (1539) stilo curiae Hollandiae.

1538 Dec. 20 (fol. LXVIJ v°—94).

De Keizer draagt aan Adriaen van Reede, Rentmeester van Twenthe, het Drost- en Rentambt van Diepenhem op tegen eene wedde van 200 ggl. en de emolumenten.

Gedaan te Brussel.

1538 (1539) Jan. 22 stijl van Brabant (fol. xxxiiii v°—50).

Daar Jan van Twickelo wegens ouderdom het Drostambt van Twenthe geresigneerd had ten behoeve van zijnen zwager (*sic*) Goossen van Raesfeldt, en deze de 1000 gouden overl. R. gl. betaald had, waarmede het ambt belast was, vergunt de Keizer hem, om bij doode van zijn genoemden schoonvader v. Tw., dezen als Drost opvolgen.

Gegeven te Brussel. Op 19 Aug. 1539 doet v. R.

den eed. Vooraf gaat (fol. xxxiii—48) de aanstellingsacte van v. Tw. van 22 Aug. 1518; terwijl (fol. xxxvii—53) de quittantie staat door dezen gegeven voor de 1000 ggl. gedagt. 4 Jan. 1539 (1540).

1538 (1539) Febr. 15 (fol. xxxvij v°—53 v°)

Op de „credentie" van Mr. Nicolaes Verheyden van Venraedt secretaris, namens B. S. en R. van Deventer, antwoordt de Regentes: 1° aangaande de 100 ggl. welke de stad zeide te hebben op de heerlijkheid Diephenen (Diepenheim), en 80 jaar lang zoowel onder de Bisschoppen, als terwijl die heerlijkheid was in handen van Heer Carel van Egmondt, onlangs overleden, genoten had, doch waarvan geen bezegelde brief te vinden was, zullen B. S. en R. moeten overleggen extract hunner rekeningen over al die jaren, geteekend door een secretaris en met het zegel der stad voorzien, benevens een eed doen, dat zij geen brieven daarvan vinden kunnen en dat Dirck van Konner (v. Kuinre) van 1511—1536 de rente ontvangen heeft; voldoen B. S. en R. hieraan, zoo zal de Regentes de 2 jaren achterstand betalen.

2° aangaande de accijsen van Diephenen, welke de erfgen. van Roloff van Twickell zeggen in pandschap te hebben krachtens zegels en brieven, welke men echter bevindt, dat alleen gepasseerd zijn door den Bisschop van Utrecht, zonder ratificatie der 5 godshuizen van Utrecht, buiten wier consent de Bisschop zijne domeinen niet verzetten mogt, terwijl ook de erfgen. niet in het bezit zijn van die accijsen, is de Keizer niet verpligt deze te laten volgen, en zoo de erfgen. hun regt met justitie vorderen willen, zal de Regentes 's Keizers regt naar het landregt van Overijssel verantwoorden.

3° aangaande het verzoek der stad Deventer, dat haar uit liberaliteit gegeven zouden worden 300 eikenboomen, om de in den oorlog verbrande brug voor de stad weder te timmeren, zoo weet de

Regentes niet, of het profijtelijk zijn zoude de boomen op 's Keizers erven in Overijssel te houwen of niet, doch schenkt zij 650 current gl. ad. 20 st. brab. tot den bouw der brug aan de stad, in 3 jaarlijksche termijnen door den Rentm. van Salland te betalen.

Gegeven te Brussel.

Volgt eene acte van 19 Maart 1538 (1539) aangaande het 1e punt waarbij aan D. voorloopig één jaar achterstand toegestaan wordt.

Op het 3e punt zal wel betrekking hebben de boven voorkomende acte van 1450.

1538 (1539) Maart 7 (fol. xxxii—46 v°).

De Keizer stelt Jan Dop in het „rechtampt" van Goor en Rijssen, in plaats van Heyndrick van Ouer, die ontslagen was, tot wederopzeggens toe, onder verpligting van aan genoemden Heyndrick den Ouer (*sic*) terug te betalen de 109 gl. (13 Hasseltsche breede plakken = 1 gl.), 40 ggl. en 100 ggl. waarmede Bisschop Hendrik van Beijeren het ambt belast had, en jaarlijks 10 ggl. in handen van den Rentm. van Twenthe te storten.

Gegeven te Brussel.

1539 Junij 10 (fol. L—72).

Op de klagten van den Drost en Rentm. van Vollenhoe Burchart van Westerholt, dat de Rekenkamer in den Haag niet goedkeuren wilde de reizen, die hij op bevel des Stadhouders doet naar landdagen en claringen, bepaalt de Regentes, dat de Drost en dergelijke officieren voortaan op ordonnantie des Stadhouders reizende 2 car. gl. per dag zullen hebben, of minder naar gelang hunner qualiteit.

Gedaan te Brussel.

1539 Aug. 26 (fol. XLviii v°—69 v°).

Ordonnantie op de gouden en zilveren munt van Campen, Deventer en Zwolle.

Uitgegeven in v. d. Chijs, de Munten v. Overijssel, bl. 211.

1539 Sept. 5 (fol. xLiii v°—65 v°).

Acte waarbij George Schenck Vrijheer tot Tautenbergh zich verbindt tot nakoming van alle punten, vervat in den brief des Keizers van 25 Aug. 1538, tot vaststelling van zijn tractement als Drost en Rentmeester van Drenthe en Castellein van Coevorden.

1539 Sept. 7 (fol. Lxxxi v°—112 v°).

Georgen Schenck, Vrijheer tot Tautenberch, voldoende aan de acte van 20 Aug. 1538, verklaart aangaande de heerlijkheid van Diepenhem geen andere brieven te hebben, dan eene missive van de Koningin (van Hongarije) waarin deze hem belooft de gift van die heerlijkheid, welke missive hij aan de Rekenkamer vertoond heeft, met verklaring, dat hij te dezer zake volkomen voldaan is, met uitzondering van eenige achterstallige rente.

Gegeven in den Haag.

1539 Sept. 7 (fol xL—57).

George Schenck, Vrijheer tot Tautenbergh, en Stadhouder van Friesland, Overijssel en Groningen, bij aangehaalden brief van den Keizer van 25 Aug. 1538, tot vergoeding zijner vooral in 1536 bewezen diensten, beleend met het slot Wedde en de heerl. Westwoldingerland en Benninckwolde enz. als een Overijsselsch leen, te verheergewaden met een paard 50 car. ggl. waard, verbindt zich tot nakoming der hem en zijnen erfgenamen daarbij opgelegde pligten.

1539 Sept. 7 (fol. xLiii v°—62).

Dezelfde, voornoemd leen, dat 700 car. gl. per jaar vertegenwoordigt, ontvangen hebbende in

mindering van de hem vroeger beloofde 1000 car. gl. per jaar, en daarbij eene erfrente van 300 car. gl. uit den „jaertax" van Groningen ook op 25 Aug. 1538 als leen ontvangen hebbende, verbindt zich als voren.

1539 (1540) Febr. 13 (fol. LXIII—88).

Daar door den dood van Heer George Schenck vaceert het castelleinschap van Coeverden en het drostampt van Drenthe, wordt door den Keizer bij provisie daartoe gecommitteerd Reynout van Bourmania, schildknape.

Gegeven te Denremonde. Hij doet 14 Febr. den eed.

1540 Junij 13 (fol. LXIII v°—89).

De Keizer stelt zijn schildknaap Reynout van Bourmania, met consent der 3 hoofdsteden van Salland, tot Castellein van Coevorden en Drost van Drenthe aan.

Gedaan te Brussel. Hij legt den eed af 26 Julij 1541. Volgt zijn instructie ook van 13 Junij 1540.

1540 Junij 13 (fol. LXII v°—87 v°).

Daar door den dood van George Schenck het Rentmeesterschap van Drenthe vaceert, dat onder zijne hand bediend werd door Herman Goedenhoegen sedert 1 Oct. 1538, en de tijd van dezen 1 Oct. 1540 om is, wordt hij door den Keizer voor 2 jaar in zijn dienst gecontineerd.

Gedaan te Brussel.

1540 Junij 15 (fol. LI—73).

De Keizer stelt bij den dood van George Schenck Vrijheer tot Tautenburgh tot Rentmeester van Drenthe aan Johan Renoy.

Gedaan te Brussel. Hij doet den eed op 27 Aug. Op den kant worden als zijne borgen genoemd Gerrit Pieterz te Asperen en Haesken Jans dochter Coman Claes Jansz weduwe te Gorinchem.

1540 Nov. 10 (fol. LI v°—74).

Jan van Assche, Schout te Meppel en pachter van de tollen te Meppel, en in het land van Kinckhorst, erlangt verlenging zijner pacht voor één jaar, beginnende 1 April.

Gedaan in de Rekenkamer in den Haag.

1540 (1541) Febr. 6 stylo brabantiae (fol. LVII v°—82).

De Keizer stelt Herman van Westerholt aan tot Castellein, Drost en Rentmeester van Vollenhoe met het ambt van Hasselt, in plaats van wijlen zijn vader Borchart v. W. op een wedde van 200 R. gl. en de profijten daartoe staande.

Gedaan te Bijns. Op 15 Junij 1541 doet hij den eed.

1541 Julij 12 (fol. LXIX v°—96 v°).

Op het verzoek van Herman van Westerholt, Drost van Vollenhoe en Rentmeester van de Kuner, en van de wed. van Burchart v. Westerholt, wier man sedert 1534 dat Drost- en Rentambt bediend had zonder wedde, stelt de Keizer 40 ggl. per jaar vast, door de wed. te genieten van het tijdstip af waarop het slot te Cuinre afgebroken is, tot den dood haars mans. en voor Herman van zijn in functie treden af.

Gedaan te Brussel.

1541 op maendach na Ste Victoris dach [17 Oct.] (fol. LXX v°—98).

B. S. en R. van Genemuyden verklaren, dat Yde wed. van Johan ten Klocke, met Johan Egbertsen als momber, aan Herman van Westerholt, Drost van Vollenhoe, ten behoeve van 's Keizers huis op Genemuyden, voor 110 ggl. verkocht heeft een vrij edel eigen stuk land met 2 graften of wateren aan weerszijden, groot 1 morgen en 2 hont, oost- en westwaarts naast land van Yde, zuidwaarts naast land van het H. Geest

aldaar en noordwaarts naast het Swartewater genoemd die Ae en aan land van Yde.

1541 Dec. 31 (fol. LXXI v°—99).

De Keizer stelt Goort van Reede aan tot Castellein van het huis te Laege en Rentmeester van Twenthe, in plaats van zijn onlangs overleden vader Adriaen v. R.

Gedaan te Bijns.

1541 Dec. 31 (fol. LXXIIJ v°—101 v°).

Aanstelling van denzelfden tot Drost en Rentmeester van Diepenhem.

Gedaan als voren.

1542 Julij 22 (fol. XCII v°—126).

Reynolt van Burmannia, Drossaert te Coeverden doet aan den Stadhouder en 's Keizers commissarissen opgave der „gebreken" van Drenthe, met verzoek daarin te voorzien, met de kantbeschikkingen daarop.

Gedaan te Leeuwarden.

1543 (1544) Maart 3 stylo brabantiae (fol. LXXV v°—104).

Maximiliaen van Egmont, Grave tot Bueren, magtigt als Stadhouder den Drost van IJsselsteyn, Gijsbrecht van Baecx, om Goort van Reede als Rentmeester van Twenthe te beëedigen.

Gedaan te Lannoy. Op 16 April 1544 doet v. R. den eed te Utrecht.

1545 Junij 15 (fol. C—136).

Op propositie der Regentes aan de gedeputeerden van Drenthe nl. den Drost Reynolt van Bourmannia, Reinier van den Clooster en Koert de Vos gedaan, besluiten dezen wegens de groote kosten door den Keizer gemaakt, van wege Drenthe hem 17000 car. gl. toe te staan, in 4 termijnen te betalen,

waarvoor de Regentes hun namens den Keizer dank zegt (van uit Deventer).

1545 Junij 26 (fol. c v°—137).

Op verzoek der Koningin Regentes schenkt Heynrick van Munster, als Heer van Ruynen, tot tegemoetkoming in de groote onkosten des Keizers, 1800 car. gl. in 4 termijnen te betalen, waarvoor de Regentes hem haren dank betuigt (uit Groningen).

1545 Julij 20 (fol. LXXXV v°—117).

Daar het castelleinschap van het Huis te Lage en het rentambt van Twenthe belast zijn met een leening van 3500 gouden keurv. R. gl., waarvoor het verpand is aan den Rentm. Goert van Reede blijkens brieven van 31 Dec. 1541, welke ook zijn vader Adriaen v. R. en diens voorzaten gehad hebben tegen eene rente van 175 ggl., en de Keizer het rentambt van die schuld en pandschap losgemaakt wil zien, worden aan Juffer Lucia van Goor wed. van Adr. v. R. en hunne kinderen twee rentebrieven gegeven, te betalen door den Rentmeester van Twenthe, elk groot 1750 ggl. en rentende 87½ ggl., met teruggave en cassatie van den pandbrief.

Gedaan te Utrecht.

Op 11 Sept. kwam de zaak voor goed tot stand.

1545 Julij 20 (fol. xci—123 v°).

Daar Geurt van Reede het rentambt van Twenthe, Laege en Diepenhem met het Drostambt van Laege en Diepenhem geresigneerd heeft op zijn broeder Frederick v. R., wordt dit goedgekeurd en bekrachtigd door den Keizer, doch daar de huizen van Laege en Diepenhem verwoest zijn, behoudt deze zich alle emolumenten voor van landen, molens, visscherijen, boomen, enz. van die twee plaatsen.

Op 26 Sept. doet hij den eed.

1545 Oct. 2 (fol. xcv v°—129 v°).

Brief van den Thesorier-Generaal en de Commissarissen tot de financien te Brussel aan de Rekenkamer in Holland, in antwoord op een brief en advijs van deze van 19 Sept. over het request aan den Keizer door Frederick van Reede, Rentm. van Twenthe, ingediend om evenals zijn voorgangers, magt te hebben om hofhorigheid te laten afkoopen en holle boomen te laten hakken „es prayeries de la Haye” bij Diepenheim; de Regentes zal Commissarissen zenden om deze zaak te onderzoeken, doch voorloopig zal men den Rentm. vergunning kunnen verleenen voor den tijd van 3 jaar wat het 1° punt betreft, en aangaande het 2° wordt goedgekeurd wat door de Rekenkamer van Holland bepaald was.

Geschreven te Brussel. In het fransch.

1545 (1546) April 11 voor Paschen (fol. xcvi—130).

B. S. en R. van Zwolle, ten behoeve van den rijdenden man en vooral van de uitheemschen, die met wagens, paarden en beesten over de Vecht trekken, voor eenige jaren hoewel onverpligt een houten brug te Berckmede gelegd hebbende, verkrijgen van den Keizer octrooi om als weggeld van de uitheemschen te vorderen als volgt: van elken pakwagen met laken, wolle of ander goed van het oosten komende of derwaarts gaande 1 st. brab., van een man te paard 1 oort brab., van een os, koe, paard of ander beest 1 duit en van elk persoon te voet of rijdende 1 duit; doch met bepaling, dat die van Overijssel vrij zullen zijn en dat de Landheer dit octrooi steeds zal kunnen wijzigen.

Gedaan te Brussel.

Op 7 Mei 1546 is de brief geregistreerd bij de Rekenkamer in den Haag.

1546 (1547) Maart 16 (fol. xcvij v°—132).

De Keizer stelt Johan van Reede, na doode van diens broeder Frederick v. R. aan tot Rentmeester van Twenthe, Laege en Diepenhem

Gegeven te Brugge. Hij doet den eed 31 Maart 1546 voor Paschen (1547).

1547 Mei 28 (fol. xcviii v°—134).

De Keizer geeft aan Johan van Renoy, Rentmeester van Drenthe, 40 pond vermeerdering van wedde.

Gegeven in de vrijheid van Turnhout.

1547 Sept. 14 (fol. cv—143).

De buurschap Oldeniel in het kerspel van Zwolle geslagen zijnde in 32½ waren, waarvan aan Berndt van Hackfort 27½, aan Berndt Hermansz 2, aan Busch Johansz 2 en aan den Keizer 1 waar toegeslagen zijn, vergunt de Keizer aan Berndt op zijn verzoek, ten einde des te gevoegelijker in het onderhoud en herstel der dijken en hoofden te kunnen voorzien, ook zijne waar te gebruiken, mits dan ook voorziende in de daaraan verbonden dijklasten.

Gegeven te Arnhem.
De reversbrief is van 9 Jan. 1551 (1552).

1547 Oct. 27 (fol. ciii—140).

Daar het drost- en rentambt der heerlijkheid van Blanckenbergh en Haecxberge, tot dusver in pandschap gehouden door Claes van Bevervoerde en zijn vader, gelost is, draagt de Keizer dat drost- en rentambt op aan Johan van Reede, Drost van Diepenheim en Rentm. van Twenthe.

Gegeven te Brussel. Hij doet den eed 30 Junij 1550. Zijne borgen waren Wouter van Heyden en Heyndrick Nyekercke, Rigter te Haecxbergen.

1547 Nov. 9 (fol. ci—138).

Op verzoek van Johan Dop, Rigter van Goor en Rijssen, die jaarlijks in het Rentambt van Twenthe, boven de beleeninge welke hij op dat Rentambt heeft staan, 10 ggl. betalen moet, brengt de Keizer deze tot 5 ggl. terug.

Gegeven te Brussel.

1548 April 7 (fol. cxLvi v°--199 v°).

De Rekenkamer schrijft aan Jan van Reede, Rentmeester van Twenthe, dat de Drost van Vollenhove aangeschreven is 957 pond 12 str. te leveren tot lossing van eenige domeinen des Keizers nl. het hof van Vaerwerck te Huncker, het hof te Losser, in het jaar 1352 verzet voor 306 oude sch. makende in ponden van 40 ponden (sic), ten prijze van 42 st. het stuk 642 ℔ xij s. en de rente beloopende 315 ℔, en het hof van Nederhaermolen, verzet voor 150 sch., mits ontvangende de originele brieven van pandschap en behoorlijke kwijting.

1548 Nov. 28 (fol. cii v°—139 v°).

De Rekenkamer te Brussel schrijft in antwoord op een missive van die van Holland van 17 Nov., dat in die missive wel sprake was van hetgeen de Ontvangers van Salland, Engelbert van Ense en Johan van Reede, over 1547 nog schuldig waren, doch dat niet gespecificeerd was, wat laatstgenoemde wegens Diepenheim schuldig was.

1549 April 17 (fol cxLvii v°—200 v°).

Daar tusschen de Gecommitt. des Keizers en die van den Graaf van Benthem geschil gerezen is over den prijs der gouden schilden, vermeld in den losbrief van den Hof Nederhaermolen te Haecxbergen, volgens dezen $1^1/_2$ Andries gl. van 27 st. br. het stuk waard, terwijl volgens brief

des Keizers aan Johan van Reede bevolen is het gouden sch. tegen 42 st. brab. te betalen, aang. de rentebrief spreekt van schilden goed van goud en zwaar van gewigt, waarmede een koopman een anderen betalen mag, aang. voorts de termijn voor de losse Petri cathedra was, zoo hebben 's Keizers Gecommitt. bepaald, dat voor elk schild 43½ st. br. betaald zoude worden, gelijk de Keizer voor heergewaden en zegelregten in Overijssel gewoon is te beuren.

Gedaan te Delden.
Geteekend: Gerlich Doys en Bartholomeus van Coelen.

1549 Junij 18 (fol. cxl—191 v°)

Engelbert van Ensse, Rentm. van Salland, Mr. Jan van Oostendorp, Commissaris van Overijssel, en Albert van Loo, Auditeur van 's Keizers Rekenkamer in den Haag, komen met Willem van Bronckhorst overeen, dat hij voor 18 jaar in pacht zal hebben 's Keizers oudhoevig land met de lage landen in Sallickerbrock, geheeten des Abts land van Staveren, voor 11 goudgl. per jaar op bijgevoegde voorwaarden.

In duplo opgemaakt.

1550 April 16 (fol. cxlviii—200 v°).

Daar de losbrief van het erve Nederhaermolen in 't kerspel Haecxbergen inhoudt, dat, zoo tijdens de losse eenig getimmerte er op stond, men dit vergoeden zoude naar taxatie van 2 borchmannen van Diepenhem, wordt 3 Mei 1549 door Zweder van Werneloe en Johan van Berkem als zoodanig, na vaststelling van eenige voorwaarden het getimmerte op 105 current gl. van 20 st. geschat. Aang. echter na de denunciatie van de weder losse aan den Graaf van Benthem gedaan door Mr. Philibert de Bruxelles, Raad en Advokaat-fiscaal in den Grooten Raad van Mechelen en

door de Gecommitt. des Keizers op 16 Mei 1548, 2 gebinten aan het oude huis getimmerd en een nieuwe schuur er op gebouwd is, met hout deels uit de marke, deels van het erve zelf, en aang. de Drost en Rentm. J. van Reede beweerd heeft, dat de taxatie uit dien hoofde verminderd moest worden, hetgeen de tegenpartij ontkent, zal deze zaak ter uitspraak gesteld worden van den Rigter van Haecxbergen.

Gedaan door Mr. Gerlich Doys Raad en Bartholomeus Tweenberger van Coelen, Griffier van Overijssel, als gecommitt. des Keizers; Johan van Lennep, Drost te Steinforden, Heer Johan van Loen en Mr. Barnart Sturman en Bernardus Lubbertsz als gecommitt. der gr. van Benthem en Steenforde.

1550 Aug. 4 (fol. ciiii v°—142).

De Rekenkamer in den Haag verpacht aan Luytgen Cruyse voor 6 jaar de bijstere tienden „omlancx" Deventer gelegen, welke de 3 laatste jaren in het openbaar verpacht slechts 1 mud boven de oude pacht konden doen, voor 5 mud garst en 5 mud haver per jaar, in plaats van 4 mud garst en haver, te betalen aan den Rentm. van Salland.

Gedaan in den Haag.

1551 den sonnendach nae den heylighen dach Paessche [5 April] (fol. cxxxvii—187).

Feyg Engelberts, gezworen Gograve en Rigter te Lingen, op bevel van Anna van Egmont, Gravin tot Buyren en Leerdam, enz. verklaart, dat Adolf van Limborgh, Rentm. te Lingen, voorgedragen heeft, dat alle volwarigen of heele erffwoonders, die onder het gogerigt der Graafschap Lingen behooren, om het derde jaar elk op het huis te Lingen 1 schepel „goekoorens" en elk jaar 3 voer hoogtijdshout geven moeten en de halve erven of katen de helft, waarvan de Rentm. een ordel

verlangt, dat besteed is aan Kersten Nyenhuys, die na vermaninge des gerigts met het gansche land daarop beraadslagende voor regt wijst: dat de zaak is zooals de Rentm. voordroeg, behoudens zoo iemand bewijzen kan, vrijstelling ontvangen te hebben.

Bijzitters des gerigts: Wichman Bos tot Eengerke, Claes Miller.

Ommestanders: Willem van Baer, Drost te Lingen, Aloff Kloppenborgh, Rigter te Freeren, Gert Flainck voogd en het gansche land.

1551 Aug. 30 (fol. cxix—162).

Daar bij de overdragt der heerlijkheid Lingen moeijelijkheid ontstaan was over de artillerie, munitie, levensmiddelen, enz. op het huis aanwezig, verklaart de Koningin, na hierover gehandeld te hebben met den Graaf van Arenberg namens den Prins van Oranje, dat alle genoemde zaken aan den Keizer behooren, behalve de artillerie voorzien met het wapen van wijlen den Graaf van Bueren, vader der princes van Oranje, en één stuk afkomstig van wijlen Bisschop Philips van Bourgondië, met 4 ton buskruid uit Deventer komende, en de meubels, welke de Gr. van Buren er had doen plaatsen.

Gedaan te Brussel. In het fransch.

1551 Sept. 5 (fol. cviii v°—147).

Daar aan Herman van Westerholt, Castellein, Drost en Rentmeester van Vollenhoe en Cundere, op bevel des Keizers betaald is de som, die op het ambt stond, opdat het Rentmeesterschap vereenigd zoude kunnen worden met dat van 's Keizers domeinen van Zalland, benoemt de Keizer thans tot Rentm. van Vollenho Engelbert van Ensse, Rentm. zijner Zall. domeinen, die 1 Oct. in functie treden zal.

Gedaan te Brussel. Hij doet den eed op 31 Oct.

Zijne borgen waren Herman Mulart, Schout van Zwol, en Mr. Johan van Oostendorp, wonende te Zwol, voor 1000 car. gl.

1551 Oct. 22 (fol. cxii—151 v°)

De Keizer de heerlijkheid Lingen met toebehooren verkregen hebbende door overdragt van den Prins van Oranje, diens vrouw Anna van Egmondt en de executeurs van het testament van Maximiliaen v. Egmond, Graaf van Bueren, Anna's vader, stelt Adolff van Lijmborgh aan tot Rentm. over de stad, het land en de heerlijkheid Lingen, op nader te bepalen wedde.

Gedaan te Brussel. Op 15 Dec. doet hij den eed. Zijn borgen waren Johan Backemoir en Lambert Ham, Burgemeesters van Lingen.

1551 Nov. 6 (fol. cx—148 v°)

De Regentes schrijft aan den Rentm. van Lingen, dat zij gelast heeft alle levensmiddelen, hout, kalk en andere te Coevorden aanwezige materialen naar de stad Lingen over te brengen, en verzoekt hem aan den brenger den Privot der Artillerie bewijs van ontvangst te geven.

Geschreven te Brussel. In het fransch.

1551 Nov. 7 (fol. cx v°—149).

Instructie voor den Rentm. van Lingen, hoe te handelen met de voornoemde tot verdediging der stad benoodigde levensmiddelen en materialen, gegeven door de Rekenkamer te Brussel.

In het fransch.

1551 Nov. 7 (fol. cxvii v°—159 v°).

De Keizer benoemt tot Drost van Lingen Willem van Baer op eene wedde van 350 gl. à 20 st.

Gegeven te Brussel.

1551 Nov. 20 (fol. cxxvii—173).

Instructie voor Adolff van Limborgh als Rentmeester van 's Keizers domeinen te Lingen.

1551 (1552) Jan. 9 (fol. cxiii—153).

Nadat het Drostambt van Vollenhoe en het Castelleinschap op het huis aldaar en te Kuinre gelost waren uit de pandschap van Herman van Westerholt, benoemt de Keizer Johan Sloet tot Drost en Castellein van Vollenhoe en de Kuinder op nader vast te stellen instructie.

Gegeven te Brugge. Op 19 Jan. 1551 stylo curiae Hollandiae legt hij den eed af.

1552 Mei 10 (fol. cL—204).

Acte waarbij Arent Graaf te Benthem en te Steinforden, Heer van Weuekelhouen verklaart, dat de losse van het erve Nederhaermollen naar behooren heeft plaats gehad.

1552 Aug. 11 (fol. cxv v°—156).

Daar Heer Johan Haneton Priester, Proost der collegiale kerk van S. Lebuinus te Deventer, Raad Ordinaris in den Raad van Brabant, eenigen tijd geleden zich bij den Keizer beklaagd had, dat sedert menschen geheugenis in Overijssel en het Graafschap Zutphen vele goederen van de Proostdij in leen gehouden werden, waarvan altijd de Proosten directi domini zijn geweest, zonder dat de Bisschoppen daarover iets te zeggen of eenig regt tot confiscatie hadden; dat nu echter Seyno Mulart, Drost van Salland, krachtens zeker vonnis door Stadh. R. en St. gewezen en krachtens zekere ordonnantie des Keizers tegen de herdoopers, zeker leengoed der Proostdij in Bathmen, dat behoord had aan Alijt ter Poerten, aangeslagen had half ten bate des Keizers en half ten eigen bate, ofschoon het slechts verbeurd kon

worden ten profijte des leenheers uit wiens boezem het goed gekomen was, waarop de Drost geantwoord heeft met een beroep op de sterke mandaten en placaten des Keizers tegen de ketterij der wederdoopers en op het feit, dat Alijt Deventer en de christelijke godsdienst verlaten en naar Munster getogen was tot versterking der herdooperij; voorts zeggende, dat hij het goed met het regt „besproken" had voor den Rigter onder wien het lag, dat deze het hem toegewezen, doch de Proost geappelleerd had naar de claring, dat daar het vonnis bevestigd was en het goed 14 jaar lang rustig bezeten was door den Keizer en den Drost, dat hij Drost met 2 leenmannen zich vervoegd had bij Mr. Johan van Visbeken, vicarius van den Proost, presenterende het leen te verheffen, te ontvangen en te doen wat een vasal schuldig was, doch dat de vicarius geweigerd had zulks te admitteren, waarop de Proost gerepliceerd heeft, dat de sententie tot confiscatie gewezen was door een incompetenten regter, daar geprocedeerd had moeten worden voor de leenmannen der Proostdij en dat de declaratie op de confiscatie zich niet uitstrekken kon tot leengoederen immediate van de kerk of geestel. personen in leen gehouden en dat de ordonnantie ook uitdrukkelijk sprak van leengoederen van Zijne Maj. of zijne vasallen te leen gehouden, enz. waarop de Drost in plaats van te dupliceren geschreven had naar de Rekenkamer, die de zaak aan den Stadh. zond, om goed kort regt en administratie van justitie te doen, terwijl intusschen het leen verheven moest worden bij den Proost, zoo deze wilde, doch salvo jure.

1552 Sept. 22 (fol. cxiv v°—155 v°).

Daar de Heeren van 's Keizers financien de Rekenkamer in den Haag gelast hebben Willem van Baer, Drost te Lingen te ontbieden, om

zijn eed te doen, cautie te stellen en te rekenen overeenkomstig zijne commissie, doch de Drost wegens den tegenwoordigen oorlog zoolang niet van huis kan, en daar waarschijnlijk eerstdaags Jacob Splinter, auditeur der Rekenkamer voor andere zaken van 's Keizers domeinen derwaarts reizen moet, zoo wordt deze door de Rekenkamer gecommitteerd, om eed en rekening af te nemen van v. Baer en hem een borgtogt van 500 ggl. te laten stellen.

Gedaan in den Haag.

1552 den sondagh auont nae Franciscum [9 Oct.] (fol. cxxxvi v°—186).

Feyge Engelbrechts, gezworen Gogreve en Rigter te Lingen, verklaart, dat Karsten Nieuwenhuys, als voorspraak voor het gansche land of de beide gogerigten op den Tuuerbrucken en Lingen, geklaagd heeft over nieuwe opkomsten of pachten, waarmede deze bezwaard werden, dat zij tijdens Graaf Niclaes een meilam per jaar gaven en bij Graaf Courts tijden tot nu toe een schapetaxt aan den Landheer hebben moeten geven, waarop Adolph van Limborch Rentm. te Lingen, hun gevraagd heeft door welken heer hun die „beladinge" der schapen opgelegd was, waarop zij antwoordden, dat Graef Coenraet van Teeckelenburgh ingesteld had, dat zij van 100 schapen 2 hamels en 2 lammeren gaven, van 50 de helft en van 25 het eene jaar een lam, het andere een hamel. Hiervan is den Rentm. met ordel en regt een bewijs gegeven.

Bijzitters des gerigts: Claes Miler en Otto Godslich.
Omstanders: Wilhem van Baer, Drost te Lingen, Lambert Budde, Johan Teckeneburgh, Haecke van Heeck en het gansche land.

In het Divers. van het Prov. archief nog al vele fouten, welke uit dat van het Rijks-archief verbeterd zijn.

1553 Mei 3 (fol. cxxxviii—188 v°).

De Koningin Regentes in aanmerking nemende de groote moeite en kosten tot het vernieuwen en ververschen der victualie en ammunitie op het slot te Lingen, komt met Jan van Ligne, Graaf van Arenberg, overeen, dat deze in ontvangst zal nemen de 300 mud koren, 468 mud garst om bier te brouwen, 100 mud hop, 18 ton zout van Limburg en Zeeland, 24 loop ander zout, 12 ton eek, 4800 pond spek, 1259 pond stokvisch, 24 ton boter à 350 pond, 19 andere tonnen boter wegende 6319 pond en 25 „schippont" kaas elk schippond op 300 pond gerekend, alles aanwezig op het huis te Lingen, en ontvangen zal 150 pond per jaar tot onderhoud van dien voorraad, beginnende 1 Oct. '52.

Gedaan te Brussel.

Onder deze acte staat aangeteekend, dat de commissie van Aloff Beeckenbrouck van het holtrigtersambt van het land van Lingen en de 4 kerspelen geregistreerd is in het Zwarte Register van commissien, beginnende Mei 1540.

1553 Aug. 26 (fol. cxx v°—164).

Instructie voor Johan van Reede en zijn opvolgers als Rentmeesters van Twenthe, Laege, Diepenhem, Haecxbergen en Blanckenburgh, aangaande de regten en gewoonten der horige eigen lieden, en de pachtconditien van 's Keizers erven.

17 artikelen. Gedaan ten burele der Rekenkamer in den Haag.

1553 Oct. 6 (fol. cxxvi v°—172 v°).

Daar Engelbert Hermans Hoen en Margriete Verhorst ehel. zich beklaagd hebben, over het bevel van Willem van Baer, Drost te Lingen, om hunne stallingen aldaar af te breken, hun weleer door Graaf Curth van Teckelenburch met eenige plaats, die zij ook betimmeren mogten,

verkocht, ofschoon zij behalve de kooppenningen jaarlijks aan den Keizer betaalden 7 ggl., en dat de schadevergoeding hun door de Princes van Oranje beloofd niet betaald was, vergunt hun de Rekenkamer voortaan slechts 5 ggl. per jaar te betalen, enz.

Gedaan te Brussel.

1555 Mei 9 (fol. cxxxv v°—185 v°).

Op het request van Aloff Kloppenborgh te Lingen, die op 4 Maart 1551 stylo curiae Hollandiae van den Rentmeester van Lingen, in bijzijn des auditeurs Jacob Splinter, gepacht had 's Keizers visscherij of waterdijk geheeten den Haserdijck voor 3 jaar tegen 9 daalder per jaar, doch daarvan geen profijt gehad heeft, omdat de Graaf van Arenberch kort voor de verpachting nagenoeg alle visschen er uit had laten halen, weshalve hij kwijtschelding van de pacht verzocht, wordt hem de halve pacht kwijtgescholden.

Gedaan in den Haag.

1555 Julij 26 (fol. cxxxix v°—191).

De lieden van de rekening in den Haag komen op schriftelijk advijs van Baudewijn Willemsz van den Boe, Commissaris der Rekenkamer in Overijssel vertoevende, overeen met Herman Goedenhoven, dat hij des Hoves weide tot Berspick met het voorslag op nieuw in pacht hebben zal voor 6 jaar, beginnende S. Martijn, voor 25 ggl. per jaar.

1555 Aug. 31 (fol. cLi—204 v°).

Adolph van Limburch, Rentmeester van Lingen, wordt wegens de groote krijgskosten door den Keizer gecommitteerd, om zijne domeinen door verkoop van erfrenten ter losse den penning 18, 16, 14 of 12 tot een bedrag van 60.000 pond van 40 gr. Vlaamsch het pond te bezwaren.

II.

REGISTER *B*.

Dit register draagt tot titel: „Juditiael register by tyden Georgen Schenck, Stadholder etc." Het loopt strikt genomen van 17 *Mei* 1530 *tot* 12 *Oct.* 1535, *doch sommige acten zijn ouder, hoewel ook deze behooren tot Keizer Karel's tijdvak, onderstaande alleen uitgezonderd. Het Hs. bevat* 230 *folio's, waarvan fol.* 116, 118, 194 *en* 196 *uitgesneden zijn.*

Zooals een vlugtige inzage zal doen zien, bevat dit register niet enkel regtszaken, veel minder alleen vonnissen in claringe gewezen. Immers, ook het op de Landdagen verhandelde is geboekt en zelfs acten van welke men een zekere registratie wenschelijk achtte.

[1363] (B XL)

Dijkregt van Vollenhove.

Uitgeg. door de Vereen. tot beoef. van Ov. regt en gesch. naar het ex. op perkament, dat thans in het G. O. Museum berust. Mogelijk is dit hetzelfde Hs. als dat, naar hetwelk afgeschreven werd het Hs. op den Gelderschen toren (No. 971 der G. O. Tentoonstelling) „naar het ex. op francijn berustende bij den dijkschrijver." Hoe 't zij, dat afschrift geeft het niet onwaarschijnlijk jaartal 1363 op. Dat dit dijkregt na 1354 en vóór 1387 gemaakt is, betoogde teregt Mr. J. A. Baron de Vos v. Steenwijk op bl. 67 zijner Geschiedk. verhandelingen over Vollenhove.

1529 Aug. 9 (B xxxi v°).

In zake Herman Mulart Schout te Zwolle, namens de moeder zijner vrouw, tegen Claes de Ruijte en Stijne in den Gelle diens vrouw aangaande 5 gl. rente, door Stijne tijdens zal. Herman ten Busch, Schout te Zwolle, uit hare goederen gegeven blijkens zegel en brieven, is door den Stadh. in bijzijn van Burchart van Westerholt Drost te Vollenhoe, Jan Mulart Rentm. van Salland en Lubbert Mulart, Schout te Hasselt, verklaard: dat Stijne de 5 gl. rente haar uit de goederen van Herman gegeven verkoopen mag om daarvan hare kinderen op te voeden.

1529 Aug. 12 (B xxxi v°).

Heer Ernst en Hinrick van Isselmuden gebroeders, verbinden zich de vrouwe van Dijckeningen behoorlijke vestinge te doen op het land van Vollenhoe van 15 ggl. per jaar, krachtens daarvan gemaakt verdrag.

Gedaan te Vollenhoe in bijzijn van Burchart van Westerholt, Drost te Voll. en Jan Mulert, Hofmeester.

1529 Oct. 31 (B xxxij).

In zake Bruyn Tymensz tegen Evert ter Acker, is verklaard, dat Bruyn de sententie door den Stadh. gewezen nakomen zal, terwijl partijen de achterstallen in regten op elkander verhalen mogen.

1529 (1530) Febr. 21 (B xxvi).

De Stadh. Ridd. en Steden bevelen aan B. S. en R. en de Gezw. Gemeente van Hasselt, de „palijnge van den dry juck" die ontdekt zijn in het diep, terstond op te trekken, op straf van voor rebel gehouden te worden. Als de 3 jukken op-

getrokken zijn, willen de vrienden van Deventer en Campen gaarne tusschen die van Swolle en Hasselt handelen en zoo zij dezen niet verzoenen kunnen, zullen die van Hasselt de brug geheel en al afbreken, en zoo die van Hasselt dan met landregt die van Swolle aanspreken willen, zal hun dit geopend worden.

Gedaan binnen Hasselt.

1529 (1530) Maart 17 (B xxxv).

In bijzijn van Stadh. George Schenck, Vrijheer tot Tautenburch, Mr. Gerart Mulart, Raadsheer, Johan Mulart, Rentmeester van Salland, is door de gedeputeerden van het kerspel Zwolle, nl. Johannes van Oldenzeel, Pater van Belheem, Bernt van Ytterssum, Herman Mulart, Thomas Knoppert en Jasper ten Holte t. e. z. en Heer Ernst van Ysselmuden, Priester Seyno Mulert, Jan van Boekhorst to Sallick en Claes Kroeses, als „geschicte" van de kwade dijken, gister op den dijk daartoe gemagtigd, t. a. z. benevens Geert Borchartsz en Jan van der Vechten, Burgemeesters van Campen als middelaars, in (de) „gebreken" tusschen die erfg. bestaande over de „gebroecken hoeffden" in der minne bepaald:

1° dat men tot opmaking van het hoofd te Veekoeten en van een nieuw hoofd beneden omtrent Jacob van Ittersschems dijk eene uitzettinge doen zal van 1200 ggl., waartoe de erfg. van de kwade dijken 800, en het kerspel van Zwolle 400 geven zullen; doch dat deze contributie niet in consequentie zal getrokken worden. De Stadh. bepaalt, dat de gelden betaald en rekening gehouden zal worden door den Pater van Belheem, met behulp van Herman ten Bossche, en dat Herman Mulart en Claes Kroes uit de gemeene erfgen. en het kerspel de hoofden zullen laten maken aan

wie de Stadh. na afloop van het werk een eerlijk en tamelijk geschenk geven mag.

2° voor de opmaking van het hoofd te Wilssem zal eene uitzetting van 600 ggl. gedaan worden, waartoe de Keizer 1/3, het kerspel van Zwolle 1/3 en de gemeene erfgenamen van de dijken ook 1/3 geven zullen, met bepaling als voren; is de som onvoldoende, zoo zal naar evenredigheid elks deel verhoogd worden. Hiertoe zijn aangesteld: door den Keizer Claes Kruesser, Schout van Campen, Henrick van Dotinchem, en door die van Zwolle Jasper ten Holten als namens de gemeene erfgen., en daarbij de Prior van den Sonnenberghe bij Campen en Heer Ernst van Ysselmuden, Priester, om de gelden te ontvangen en rekening te doen.

Gedaan te Zwolle. In het opschrift der acte staat 1539, in de acte zelf juister 1529.

[1530?] z. d. (B i—iiij v°).

In zake het kerspel van den Hardenberge tegen het klooster van Sipkeloo, dat door de zetters van de schatting op 200 ggl. gesteld was, is door Stadh., R. en Sted. geklaard („verclaert"): aang. het klooster den 10en penning voor al zijn in 't kerspel gelegen goederen, evenals anderen, betaald heeft, en tusschen partijen nog verschil is over zekere platte landen gelegen omtrent Gramsberge, welke het klooster zelf gebruikt, zoo zal het klooster van die platte landen vrij zijn van contributie, maar van verpachte of verhuurde stukken zal het schatting betalen evenals anderen; en betreffende den „wthoff" te Marienburch zal, daar deze in de marke van het kerspel ligt, de 10e penning van het gewas en verbouw door het klooster betaald worden tot voordeel der boerschap, waarin die gelegen is, terwijl de molen vrij van schatting zal zijn.

4

Betreffende de „hoeffluden" Dierick van der Reedze, de Blanckevorts, beide Baken gebroeders, Otto en Clais van Vilsteren, Jan Schonekamp en Kemena in het genoemde kerspel, is geklaard, dat zij (de Schout alleen uitgezonderd) zamen ditmaal 50 ggl., elk naar gelang van zijn goed zullen betalen.

Betreffende de hofhorige lieden is aan Jan Mulert, Rentm. van Zallant, Seyne Mulert, Drost van Zallant, Adriaen van Twickel en Jan van Vorst bevolen, de registers van de schatting te visiteren en partijen in hun geschil tot een vergelijk te brengen.

Op supplicatie van het kerkdorp te Dalleffzen aangaande den pastoor, de priesters en den koster is geklaard: zoo zij meer brouwerij, beesten of neringe hebben, dan tot hun corpus en onderhoud behoort, zullen zij daarvan contribueren evenals anderen, volgens het mandement, en van hunne renten en pachten den 10^{en} penning betalen.

Dit zal ook in alle andere kerspelen gelden.

De meijer van juffer Geertgen van Haerst zal betalen evenals anderen; zij zelve zal voor haar gezin en de beesten, die zij zelve gebruikt, vrij zijn.

Ingerman van Camphusen zal mede contribueren als anderen.

Jan van Oetmerssem zal vrij zijn gedurende den tijd, hem bij brief toegestaan door Bisschop Hinrich Palsgraaf en Ridd. en St.

Frederich de Bake zal voor ditmaal betalen volgens het mandement.

Op de suppl. van het kerspel Dallefsem betreffende Seyno Mulert te Meppell, Herbert Splijtloff, juffer van Scharpenzeell te Zwoll, is geklaard, dat dezen volgens het mandement betalen zullen, evenals anderen.

Frederich van Twickeloe zal één van de 4 erven of huizen uitkiezen, en vrijen mogen, doch van de andere 3 moeten betalen.

Aangaande den hof te Ekenkaeten, toebehoorende aan 't klooster Belheem binnen Zwoll, is geklaard: dat de daarop wonende meijer zal betalen evenals andere meijers en dat het klooster den 10en penning zal geven van het gewas.

Hinrich Janssen in 't kerspel Dallesem zal betalen als een ander volgens het mandement en gelijk de zetters hem getaxeerd hebben.

Op de suppl. der buurschap Mijllingen in hetzelfde kerspel aangaande det twee Veers, de Maller en Korte Bernt is geklaard: dat zij naar hun have, goed en bouwerij evenals anderen zullen betalen, volgens het mandement.

Jan van Oetmerssem zal vrij zijn gedurende den tijd, bij zijn brief bepaald.

Jonker Hinrich van Rechteren zal één zijner 4 huizen mogen vrijen en van de andere 3 betalen.

Op de suppl. der buurschap Lenthe in hetzelfde kerspel, aangaande juffer van Scharpenzeel's meijer en den meijer op het hof te Lenthe, den meijer van Jan van Ytterssum Wolffsz en den muller te Lenthe, is geklaard, dat het goed van juffer v. S., dat zij zelve gebruikt, vrij zal zijn, doch dat haar meijer volgens het mande-

ment contribueren moet; dat de meijer op 't hof te L. vrij zal zijn, daar het een „frijho(f)" des Keizers is; dat de meijer van J. v. G. vrij zal zijn, als zijnde een riddermatig goed; en dat de muller evenals anderen betalen zal volgens het mandement.

Juffer van Rutenburch in de buurschap Emme zal contribueren van het erve de Hoeve evenals anderen.

De wed. van Arnt Brant in 't kerspel Dalleffsen eveneens van haar goed.

Op de suppl. der buurschap Gerner aangaande Bernt van Ytterssum, op wiens goed nu een meijer woont, is geklaard, dat de meijer volgens het mandement betalen zal.

Op de suppl. der buren van .... in het kerspel Dalleffzem, aangaande de onkosten van „leystinge," door de nalatigheid der onwilligen ontstaan, is geklaard, dat de onwilligen de kosten dragen zullen, elk naar gelang van hetgeen hij verzuimde te betalen.
Hetzelfde zal elders gelden in Sallant, Twenth en Vollenhoe.

Op de suppl. des kerspels van der Heyne is geklaard: dat Jan van Ytterssum vrij zal zijn voor wat hij zelf gebruikt, doch dat zijn meijer contribueren zal volgens het mandement; en dat Willem Gelmer, Jan Rammelman's huisvrouw en Jacob de Wrede voor ditmaal contribueren zullen. De klagt van die van der Heyne, dat zij te hoog gesteld zijn, zal later onderzocht worden.

Op de suppl. des kerspels van Wije aangaande de pastoors en priesteren, is geklaard evenals onder het kerkdorp Dallesem, en dat de anderen,

die tot geen dagvaart verschenen zijn, volgens het mandement zullen betalen.

Op de suppl. der buurschap Herxsem in Wijerkerspel aangaande den meijer van Bernt van Hackfort, op het Rigterschijn daarop gehoord, en op het schriftelijk antwoord van Bernt, is geklaard: dat zijn meijer volgens het mandement betalen zal.

Op de suppl. der buurschap Tongeren in 't kerspel Wije is geklaard: dat Dirck van Scharpenzeel voor ditmaal en Luken van Camphusen evenals anderen contribueren zal, en dat men van de woeste erven, waarop vroeger huizen stonden, den 10en penning volgens het mandement betalen zal.

Hij klaagt 17 Maart te Vollenhoe voor Stadh. R. en St. in de klaringe hierdoor bezwaard te zijn, waarop is geklaard: dat de klaringe ditmaal in waarde zal blijven, doch daar hij voor Riddermatig gehouden wordt, zal hij voortaan zijn vrijheid genieten en van de schatting gevrijd zijn.

Op de suppl. van Jan Essinck bij het klooster te Wijnssem, is geklaard: dat hij in zijn buurschap contribueren zal.

Op de suppl. des kerspels van Hellendoren is geklaard: aang. de kloosters Diepenfeen en Wijnssem en juffer van Rechteren (voor het goed te Egen) hunne erven en meijers niet willen vrijen, maar evenals andere erfgenamen volgens het mandement contribueren willen, zullen zij vrij zijn van de „settinge", door de buren in strijd met het mandement op hun beesten gedaan; en aangaande den Hof te Eylen van den Heer van Bronchorst, vermits de meijer onder 3 Landvorsten gecontribueerd heeft (zooals de buren en

zetters zeggen) zal hij ditmaal ook betalen volgens het mandement, onverkort zijn oude vrijheid.

Op de suppl. der buurschap van Langenholte tegen Jan van Wermel is geklaard: dat deze vrij zal zijn voor de woonstede, waarop hij woont, doch dat zijn meijer te Langenholt contribueren zal volgens 't mandement.

Op de suppl. van juffer Kueckmans, dochter van Hinrich de Suyre te Ysselmuden is geklaard: dat de vrouw zal volgen de natuur en qualiteit van haren tegenwoordigen man Cloppenburch en contribueren volgens het mandement, behoudens de vrijheid en geregtigheid der voorkinderen van Jan Kueckman.

Geklaard: dat Tijmen en Claes van den Veen contribueren zullen, hetgeen waarop zij gezet zijn.

1530 Mei 5 (B. xxii v°).

In zake Jan en Goert van Aene tegen Willem ten Grotenhuys en zijn kinderen over 1/4 van het erve Waeterinck, dat verw. in bezit hebben, is verklaard, dat, aang. het goed wegens zijn natuur niet gesplitst of verdeeld mogt worden en dus geen possessie helpen kan, verw. binnen 6 weken bewijs van hun „inganck" hoe zij er aan gekomen zijn, zullen stellen in handen van Jan Mulart Rentm., na welk bewijs de aanl. aan verw. uitreiking en betaling doen zullen. Wordt het bewijs niet geleverd, zoo zal de Rentm. Jan en Goert weder in het bezit van het goed stellen.

(1530 Mei 7) (B vii—viii).

Geklaard: dat de juffer van Rutenburch in de buurschap Emmen, in 't kerspel Dallefsem in de schildschatting zal betalen „na advenant

van meijersche wyse," indien en voor zoover een huis gestaan heeft tijdens Bisschop David op den „voerslach" of het land waarvan questie is.

Jan van Wermels meijer in de buurschap Langenholte zal in de schildschatting deelen, evenzoo de meijer van Bernt van Ytterssum in de buurschap Gerner, behoudens Bernts oude vrijheid en geregtigheid.

In zake de juffer van Gramsberge en Heynen Valck ten Hardenberge aangaande het goed Odijnck te Collendorn in 't kerspel Hardenberg, of dit goed schildschatting moet geven of niet, is geklaard: aang. men de oude Registers nog niet bij de hand heeft, zal het geschil blijven rusten tot de volgende klaring.

De zaak tusschen Aloff van Rutenberch en de buurschap Zuythem over schildschatting is uitgesteld tot de verschrijving der buurschap, die zonder verlof van mijn gen. heer van hier gereisd zijn.

Op de suppl. van die van Voerst en Westenholte tegen Johan van Ytterssum, Drost te Ysselmuden, over betaling van schildschatting van 2 erven in die buurschap, is geklaard: dat indien „van den goederen gecommen sy", Jan evenals anderen betalen moet.

Geklaard: dat Herman Brant of zijn meijer in de buurschap Anckem in de schildschatting deelen zal.

Geklaard: dat Arent Mulert's meijer evenals anderen in de buurschap Wijtman in de schildschatting betalen zal, behoudens de actie van Arent tegen de erfgenamen van Jan van Tijve-

campe goed geheeten op te Horte, volgens zegels en brief.

1530 Mei 7 (B. xxii).

Op de aanspraak van de Jufferen van Rutenborch tegen Jan van Oetmerssum is geklaard: dat partijen de zaak met regt en ordel naar landregt vervolgen zullen.

In het geschil tusschen Hans Duytsche, Herman van Oetmerssum, burger te Zwolle, en Claes Claesz van Wije, klagers, en Aloff van Rutenburch verw. over een contract te Zwolle gemaakt, is geklaard: dat Alof de keus heeft om te zaak te laten uitspreken door Stadh. R. en St. op den naasten landdag, of voor het gerigt van Zwolle, waar het contract gesloten is teregt te staan; en daar er meer klagten zijn van burgers te Zwolle tegen Aloff en hij daar woont en „vuyr ende roeck holt," zoo zal hij daar voor het stadsgerigt teregtstaan, behalve tegen Beel jnden Blanckensteyn, die ten naasten landdage tegen hem verschijnen zal. Aloff verklaart daarop ter zake van het contract te willen verblijven bij Stadh. R. en St.

1530 Mei 8 (B vi).

In het geschil tusschen de erfgenamen, huislieden en buren van 't kerspel Ommen en die van den Ham over den 3en penning, waar op die van den Ham aangeslagen zijn, welk geschil door partijen onderworpen is aan Stadh. R. en St., te Vollenho vergaderd, en door dezen gecommitteerd aan Seyno Mulert, Drost van Sallandt, Johan van Bockhorst te Sallick, Pieter van Mouwick, Burgemeester te Deventer en Johan van der Vecht, Burgemeester te Campen, zijn partijen het eens geworden: dat, als het geheele kerspel van Ommen met inbegrip van Averreest 100 gl.

schatting moet geven, het kerspel den Ham daarin 28 gl. dragen zal.

Ten aanzien der schatting van beesten, welke door arme lieden had moeten betaald worden, die hunne woonsteden ontruimd en de kerspels verlaten hebben, is geklaard: dat ieder kerspel de hieruit voortvloeijende te korten betalen en daarvoor een nieuwen omslag over het geheele kerspel doen zal; blijvende intusschen van kracht de bepaling aangaande woeste en deserte erven, in het mandement vermeld.

Wie na de publicatie van het mandement zich in een ander kerspel vestigt, zal contribueren alsof hij niet verhuisd was.

1530 Mei 9 (B. xviii).

Op de klagt der Abdis van Dijcklingen over gelden, door haar en haar klooster van de landschap te vorderen krachtens zegels en brieven, is haar betaling beloofd na 4 jaar.

Op het verzoek der Abdis van het Convent van Assen is op 15 Nov. geklaard als voren, doch deze en de vorige zaak zal men vervolgen op de dagvaart (te) Culenborch tot last der landschap Drenthe.

Op het verzoek van het Convent van S. Johanneskamp wegens 4 artikelen van opgeschoten gelden, is verklaard, dat het geduld moet hebben tot het einde der 6 loopende jaren (1529—1534).

Op het verzoek van Willem van Dotekom, Schout te Deventer, wegens achterstand van 1510 en 1511, is verklaard als voren.

Op de klagt van de wed. Andries Bonnye te Deventer, wegens vordering van haren zoon Willem B., is verdragen als voren.

Op het verzoek van het Convent van de Carthuser op den Sonnenberch bij Campen, aan-

gaande 300 fl. aan de landschap in 1510 geleend, is verklaard als voren. Evenzoo op verzoeken van de kloosters Wijnssem, Beelhem te Zwolle, S. Agnetenberch, Sijpkeloe, het Fraterhuis en Kinderhuis te Zwolle, Zwartewater, Clarenberge, Diepenfeen en het .... te Hasselt.

Op het artikel in het verzoek van Proost en Convent van Schwartewaeter van „prafande" (proviand) en andere zaken uit het klooster gehaald door de knechten te Hasselt, is verklaard, dat zoo dit tot profijt der landschap uit de rekeningen blijkt van de soldij afgetrokken te zijn, vergoeding gegeven zal worden na 1534, daar de landschap nu reeds te zwaar belast is. Evenzoo wordt beschikt op verzoeken van de kloosters Clarenberge, het Zusterhuis te Hasselt en den Commandeur van Oetmerssem.

1530 Mei 9 (B viii).

Daar op 27 April (15)26 te Deventer door R. en St. blijkens de notulen een schriftelijk verdrag gesloten is met Jan van Ytterssum Wolffsz aangaande zijn achterstand bij de Landschap, is nu door Stadh., R. en St. geklaard en door diens wed. en kinderen (met rade harer vrienden en magen, „de op hueren dach gestaen hebben") bewilligd, dat dat cantract in volle kracht blijven zal; en vermits zij klaagt, dat veel besatinge en arresten gedaan zijn op de „verwesen penningen der verdeylinge vp de notele verclaert," waardoor zij groote onkosten gehad heeft, is overeen gekomen en geklaard: dat de Landschap de wed. en kinderen vóor alle actien en schaden, uit de overeenkomst en verdeeling voortspruitende, 300 ggl. zal betalen op St. Jan (15)31, niet als regtens daartoe verpligt, maar uit gunst; en aangaande het verschil over de

handgelden, staande op de kerspelen van Zwoll, Raelte en Enschede is bepaald, dat de wed. een jaar handgeld naar gelang der „bewesen" som op die kerspelen ontvangen zal.

1530 Mei 9 (B xxiij).

In het geschil tusschen Herman Claesz en Hinrich Woltersz klagers en Jorgen Muller verw. over een molen, door verw. gezet met consent van Jan Stellinck Castellein en van de gemeene ingezetenen van de Kuynre, is verklaard: daar de aanl. bevonden worden sedert onheugelijke tijden in het bezit van een molen te zijn en dat hun molen „den van den Kuynre gheen gerack alleen doen kan" zullen zij en niemand anders een anderen molen er bij mogen zetten, mits voor den ouden prijs malende.

In zake de ingezetenen van Oetmerssum tegen den Graaf van Benthem namens zijn onderzaten te Noerthoern, is verklaard, dat de zaak rusten zal totdat de Stadhouder in Twenthe komt of iemand committeert, om partijen te hooren; het door die van O. gelegde arrest zal bij voldoende borgschap opgeheven worden.

Op het schrijven van Mijn Heer van Benthem aangaande die van Gramsberge en Holtheem, van turfsteken, committeert de Stadh. Jan van Twickel en Seyno Mulart, Drosten van Twenthe en Salland, om een plaatselijk onderzoek in te stellen en zal schrijven aan den Heer van Benthem, dat deze ook iemand committere.

1530 Mei 9 (B xxj v°).

Op het verzoek van Juffer Marie van Ytterssum wed. van Jan van Coevorden, als erfgen. van Roloff v. Ytterssum, aangaande 1115 ggl. met de rentm., welke zij op het ambt van Diepenhem

te vorderen had, is besloten te schrijven aan den Vorst van Gelder, onder wien dat ambt nu staat.

Daar deze echter geantwoord had, dat hij tot betaling ongenegen was, besloten Stadh. R. en St. 17 Mei op herhaald verzoek van de wed., deze zaak op te dragen aan hen, die gezonden zouden worden naar de dagvaart tusschen den Keizer en den Vorst van Gelder.

1530 Mei 10 (B. xvii v°, xix, xix v° en xxvi).

Op de klagten van hen, die van de landschap nog gelden te vorderen hebben uit de jaren 1510 en 1511, is verklaard, dat over de jaren 1529—34 de landschap geen lasten meer dragen kan, maar dat na dien tijd billijke overeenkomsten met hen gemaakt zullen worden en hun uit de schattingen gelden „bewezen" zullen worden.

Op het verzoek van Johan van Kalker aangaande 94 Phs. gl. en 1 oort voorgeschoten aan proviand, gebruikt binnen Hasselt en op de oorlogsschepen, blijkens afschrift eens briefs van Philips van Bourgondië, is verklaard, dat men hem over 4 jaar helpen zal.

Op het verzoek van Hinrich van Rechteren van „verset ende recompenss" voor schade geleden aan het huis Rechteren, is verklaard: aangezien dit huis, na door den Vorst van Gelder ingenomen te zijn en nadat daaruit aan de landschap veel schade toegebragt was, met groote kosten weder in de magt van de landschap gebragt en aan Hinrich teruggegeven was, terwijl hij het anders geheel had moeten missen, behoort hij zich niet te beklagen, maar veeleer de landschap te bedanken. Aangaande de schade door hem geleden aan het huis te Almelo door de daarop gezonden knechten, is verklaard, dat zoo dit niet geschied was, hij het geheele huis verloren zoude

hebben en hij zich ook hierover dus niet heeft te beklagen.

Op het verzoek van het Convent te Diepenfeen aangaande schade door de legers geleden, is verklaard, dat de landschap te zwaar belast is, om hen terstond te helpen.

Op de klagt van Peter van Mouwijck, burgem. van Deventer, aangaande de „ontlastinge ende bedanckinge" door Bisschop Ph. van Bourgondie en R. en St. hem voor zijn rekening gedaan over 1510 en 1511 blijkens acte van 5 April 1521, wordt na rijpe deliberatie die acte door Stadh. R. en St. bevestigd, met verklaring, dat Peter en zijn erfgen. van alle pretensien deswegens bevrijd zullen blijven, hetzij van dienstgeld, hetzij van verdiende soldij of geleende penningen.

1530 Mei 11 (B. xi, xx—xxi en xxiii v°).

Op het verzoek van Gerrit Spaen en de „voerschriften" van den Graaf van Buren en Lubbert en Willem Turck gebroeders, door hem overgebragt, is geklaard: aang. de Landschap aan Gerrit niets schuldig is en hij van zijn dienst en gevangenis genoegzaam tevreden gesteld is binnen Oldenzeell, zal hij de Landschap niet meer lastig vallan; doch ter wille van den Gr. v. Buren, schenken zij hem 20 ggl., die men hem „over jaer" betalen zal, door uit te zetten penningen, waarin Twenthe en Follenhoe elk 6 en Sallant 8 ggl. betalen zal.

Op het artikel verhaald in het verzoek van Schweer Scheel van 3 maand dienst op 3 paarden ten tijde van Hendrik van Beijeren, die de Landschap hem nog schuldig is, is geklaard, dat men aangaande de betaling in overleg met hem zal treden.

Op het verzoek van Lutgen Schouwe en

Wijbrant Astebrinck over 2 paarden, door hen in dienst der Landschap verloren, en op 20 en 12 Phil. gl. geschat, is geklaard: aang. hun beweren door deu Drost van Vollenho Westerholt en Jan Stellinck, Kastellein te Kuynre, bevestigd wordt, zal men hen bevredigen.

De behandeling van het verzoek van Geert Albertsz, burger van Campen, aangaande „'t verset van den verbranden karveel voer den Koeburch" is tot de volgende dagvaart uitgesteld.

Jan Bijtter in de Kuinre moet geduld hebben. Insgelijks Peter Evertsz, burger te Campen, binnen Gelmuyden tot „befestinge" ingehaald, toen Hasselt door de Gelderschen ingenomen was.

Op het verzoek van Rolof van Hoevel, aangaande 400 gl. herkomende van zijn gevangenis tijdens het bestand en verdrag tusschen den Hertog van Gelder en de landschap, is verklaard: aangezien deze zaak te Deventer door de Gedeputeerden der landschap afgedaan is en hem toen uit gratie voor zijn gevangenschap en „lemptnis" 200 ggl toegelegd zijn, is de landschap hem verder niets schuldig; doch daar de gevangenschap binnen het bestand geschied is, mag hij zich wenden tot de Conservatoren van het tractaat op de eerste dagvaart, welke tusschen den Keizer en den Vorst van Gelder gehouden zal worden.

Op de klagt van Bernt van Beverfoerde to Weemsel, 1° aangaande schade en gevangenschap door wijlen zijn oom Jan van Beverfoerde bij het innemen van Oldenzael geleden, is verklaard, dat daar Jan een oud man was, die geen „bestellinge" had van zijn Landheer, maar alleen naar O. getogen was tot bescherming van zich en zijn goederen, men hem geen vergoeding schuldig is; daar echter Bernt beweert, dat zijn

oom door den Drost van Twenthe binnen O. „verschreven” was op een dagvaart, maar van zulk eene verschrijving niets bekend is, zal Bernt na 4 jaar bewijs hiervan mogen leveren; 2° aangaande zekere penningen, welke van zijn verdiende soldij afgetrokken waren, deze zullen afgetrokken blijven, terwijl men over zekere uitstaande panden met de schuldenaars spreken zal; 3° betreffende restanten penningen, waarop hij aan de landschap van Salland „bewesen” is, doch waarop Mr. Jan Oistendorp, Canunnik te Deventer, „bespreek gedaen” heeft, is verklaard, dat Pieter van Mouwick die restanten aan den Drost van Salland overleveren en Bernt behulpzaam zijn zal, om zijn achterstand daaruit te ontvangen.

Op het verzoek van Lucie Roeden van wege haren zal. man Jan de Roede, is geklaard: aangezien Jan te Oldenzael gekomen was, om zijn lijf te beschermen, en de landschap ook aan anderen daarvoor geen „verset” gedaan heeft, moet Lucie geduld hebben en de landschap niet verder molesteren.

In het geschil tusschen het Capittel van Oldenzaell en Adriaen van Reede aangaande de losse van zekere roggerente, welke v. R. doen wilde met aftrekking van eenige pachtpenningen, welke in ’22, ’23 en ’24 door den vijand aan zijne meijers afgedrongen zouden zijn, een geschil bij compromis onderworpen aan de uitspraak der claring, wordt geklaard: dat v. R. zoo hij de rente lossen wil, de geheele som met de verloopen renten en pachten betalen moet in handen van het Capittel, en zoo hij over de door den vijand gebeurde pachtpenningen ageren wil, zal hij dit op den volgenden landdag mogen vervolgen tegen het Capittel.

Op de klagten van het convent van Sijpkelo aangaande schade door de 3 zonen van Jacob

van Uiterwick het klooster aangedaan, zal de Pater den Stadh. onderrigten, onder wat heeren zij gezeten zijn, ten einde aan die heeren te schrijven en indien het klooster eenige aanspraak daaromtrent meent te hebben tegen die van Steenwijck, zal het dit naar landregt mogen verhalen en vervolgen.

1530 Mei 11 (B xxviii v° en xxix).

Daar de Praesten en Officialen der geestel. regten en jurisdictien zich bij de Aartshertogin beklaagd hadden, dat de geestelijke jurisdictie niet in waarde gehouden werd, ontving de Stadh. last te zorgen, dat zij in hare oude en gewone geregtigheid onderhouden zoude worden, mits overeenkomstig gebruik en in den vorm geschiedende en de inwoners niet onbehoorlijk bezwaard worden; R. en St. dit vernemende antwoorden, dat in het administreren der geestel. regten vele „ongebuyrlicker" zaken door de Rigters en hunne Officieren gepleegd werden in strijd met de landregten en tot groot bezwaar en kosten der ingezetenen; Stadh. R. en St. verklaren echter, dat de geheele jurisdictie haren voortgang naar oude gewoonte hebben zal in zaken, die „den Landrechten niet contrarie noch preiudiciabell" zijn; en over de „gebreck ende ongebuerlicheit" zullen zij op den volgenden landdag artikelen in schrift stellen.

Gedaan te Vollenhoe.

Op de impedimenten en misbruiken van de geestelijke inhibitien en mandementen, dagelijks gepractiseerd tegen hen, die hunne pachten en renten vorderen, op hun onderpand met zegels en brieven of rustig bezit en andere deugdelijke titels, is geklaard: dat een ieder zijn renten en pachten mag invorderen op zijn onderpand gelijk naar landregt behoort en dat men geen geestel.

inhibitien of mandementen ten contrarie gebruiken of achten zal.

1530 Mei 12 (B xiiii, xvi en xxvii).

Daar met Claes van Munickhusen, Drost van Ahuys, in '26 een verdrag door R. en St. gesloten was over 8 jaar verstane pensie van 100 ggl., waarbij tot geschenk nog 100 ggl. gevoegd waren, en op deze 900 ggl. 4 jaar pensie verloopen zijn, zoodat de som nu 1300 ggl. bedroeg, welke door de verschillende kerspels afbetaald is, zullen de voortaan te betalen 100 ggl. per jaar strekken tot mindering der verschuldigde 1000 ggl. hoofdsom.

Gedaan te Vollenhoe.

Daar eenige amptluden en gecommitteerden van de schattingen hunne handen gestoken hebben in penningen, door hen gebeurd en tot betaling van particulieren aangewezen, zullen die amptluden gehouden zijn uitbetaling van zulke gelden te doen, of aan te wijzen, waarvoor zij die ten behoeve der landschap besteed hebben.

Daar Hinrich Mulert, Dijkgraaf van Salland, Egbert Jansz te Herxen een paard afgepand heeft wegens dijkzaken, waarvan deze niet verwonnen was voor de Heemraden, is verklaard, dat de Dijkgr. het paard teruggeven en zijn actie vervolgen zal voor de Heemraden, zich regelende naar het ordel door dezen te wijzen.

In zake Jan van Haerst Hermansz., namens zijn zal. vader Dijkgraaf indertijd, tegen Roloff van Ytterssom Wolffsz wegens een bijster in den Ysseldijk en de wetering in de marke van der Heyne, is verklaard: dat Roloff moet opvolgen de laatste „benoetelinge" van Donderdag na presentationis Marie (15)26 door de Heemraden

en dedingsluden uitgesproken; en zoo hij, na hieraan voldaan te hebben, vermeent dat het proces tegen den vorm van regten gehouden en „beleyt" is, krachtens 2 gerigtsschijnen door den Schout van der Heyne Egbert van Rechteren bezegeld en door Roloff voorgebragt, zoo zal hij tegen den klager zijne actie mogen instellen voor de Heemraden, op kosten van ongelijk.

Gedaan te Vollenho.

1530 Mei 13 (B iiij v°, xiij v°, xvj v°, xxj en xxiiij).

Op de suppl. des kerspels Ysselmuden van de 2 erven van die van Campen de Groote en Kleine Esch, is geklaard: aang. bij copie eener klaring te Vollenhoe van Jan. (15)13 gebleken is, dat zij gecontribueerd hebben, zullen zij het nu ook doen, totdat die van Campen ander bewijs leveren.

Op de suppl. van den Proost en het klooster van Schwartewaeter is geklaard: dat het klooster ditmaal voldoen en het contract nakomen zal, met de buren van Rouvene gemaakt door Lubbert Mulart, Schout van Hasselt.

Op de suppl. van Claes Tymesz en Dirick Gerritsz van wege de ingezetenen van der Kuynre aangaande 100 ggl., voor welke zij gearresteerd zijn te Campen door Jan Cruse, die op de Kuynre van de beestenschatting „bewesen" is, waartegen zij aanvoeren 40 ggl. betaald te hebben te Gelmuyden, 25 gl. te mogen korten van landen en pachten tot Friesland behoorende, en 31 gl. omdat de pachten van de Kuynre hooger opgeschreven waren, dan zij bedroegen, is geklaard: 1°. dat de ingezetenen van de Kuynre hen van de „besatinge" ontslaan moeten; 2°. als die van de K. bewijzen kunnen, dat aan andere kerspels op het land van Vollenhoe op

gelijke wijze van penningen uit de beestenschatting te Gelmuyden gebragt zijnde in hunne schatting gekort is, zal men hun in de nieuwe „uitsettinge" op het land van Vollenhoe die 40 gl. weder „bewijsen" en zoo zij dit niet doen, zullen zij zelf onderling die 40 gl. dragen; 3^{0}. daar zij de 25 en 31 gl. zelf hebben laten aanschrijven en de namen der schuldenaars hun opgegeven zijn, zullen zij dit onder elkander weder omslaan, evenals in andere kerspels met dergelijke „gebreken" geschiedt.

Op aangeven van Jan Mulart, Rentmeester van Sallant aangaande zijn achterstand van 267 ggl. blijkende bij een schrift van Gerardus Bruyninck, wordt, daar men niet vindt, dat men hem betaald of op het land van Drenthe „bewesen" heeft, besloten hem te betalen uit de 20,000 gl., door den Keizèr aan de Landschap toegestaan.

Op verzoek van Jan ten Toern namens zijn zal. vader Herman t. T. vertoonende een brief, waarbij 275 ggl. 25 st. aan hem toegewezen worden op het land van Drenthe, wordt besloten hem die som uit voornoemde 20,000 gl. te betalen, doch dat hij met de verloopen rente en schade pacientie hebben moet.

Op het verzoek van Hans van Kalb, hoofdman van Genemuiden, aangaande eene rest van 314 ggl. hem „bewesen" op de landschap Drenthe, 317½ Phs. gl. hem op den Keizer door R. en St. bewezen, en 370 ggl. den burgers te Gelmuyden „verwesen" op het land van Drenthe, is verklaard, dat Hans en de burgers schriftelijke rekening hiervan indienen moeten.

Op het verzoek des convents van Mr. Geertshuis te Deventer, van penningen in 1510 voor-

geschoten, is verklaard, aangezien die penningen op het land van Twenthe verdeeld zijn, moet het convent haar zaak vervolgen tegen den Drost Johan van Twickel.

Op het verzoek van de wed. van Aernt Brant wegens schade geleden door de Mijndischen, is verklaard, daar meerderen dergelijke schade geleden hebben, zal men met haar handelen evenals met anderen.

Op het verzoek van Herman Aerntsz en Dirich van Hasselt aangaande een huis, dat die van Hasselt afgebrand hadden, is verklaard, dat zij geduld moeten hebben, daar ook anderen dergelijke schade leden, zonder dat de landschap hun „verset" gedaan heeft.

Op het verzoek van Seyno Mulert te Meppel aangaande zijn gevangenschap en pandschap van het huis te Kuinre, kan op dezen landdag niet beschikt worden, omdat zij, die daarvan weten kunnen, niet tegenwoordig waren. Uitgesteld tot de volgende dagvaart.

Op de klagten der erfgenamen en buren van Anckem en Gerner (kerspel Dallessem) tegen Frerik van Twickel aangaande schuttinge van beesten van de Houue, dat een voorslag des Keizers is. zijn gecommitteerd Jan Mulart, Rentm. van Salland, Seyno Mulart, Drost van Salland, en de vrienden van Zwolle, om de gelegenheid te zien, partijen te hooren, en zoo noodig rapport te doen. Daarna is het geschil door toedoen van den Stadh. verbleven tot vriendelijke vereeniging van partijen aan Jan en Adriaen van Twickel, gebroeders, Herman van den Cloester, Seyno Mulart en Jan van Voerst.

De klagt van Michiel Hertgers, Hans Duytsch en Roloff Keteler tegen Marten Blaw van wege de stad Deventer, aangaande zekere belofte door dezen binnen Zwolle gedaan in bijzijn van Claes Krueser en Jan van Breda, gezondenen van Kampen, wordt als zonder vorm van regt voorgebragt aan de klagers geremitteerd, om hun actie en aanspraak te verzoeken voor den behoorlijken Rigter.

1530 Mei 14 (B. xv v°—xvij, xix, xxiiij v° en xxvij).

Op verzoek van Alijt Vriese, wed. van Tymen Vriese, wegens penningen haar door de Landschap verschuldigd blijkens handschrift gegeven door zal. Geert van Langen, Drost van Salland, Johan Mulert Rentm. en Jan van Buckhorst te Sallick, is verklaard: aangezien Gheert van Langen ettelijke penningen van die van Ens en Wilsem gebeurd had, waarop v. Buckhorst „verwezen" was om Tyman en anderen te betalen, zal v. B. die gelden op Geert's wed. verhalen en Alijt betalen.

Op verzoek der stad Enschede aangaande een rest van 450 ggl. van het jaar '10 en 110 ggl. wegens teringe der knechten onder Jacob van Covorden en Baex, naar hun zeggen opgeschreven in het register van Oldenzaal, en van den Sijngelgraven, is verklaard: dat de stad zich voor de 450 ggl. wenden moet tot Peter van Mouwick, om te vernemen, op wie die som „bewesen ende verdeylt" is; dat zij voor de 110 ggl. na 4 jaar opnieuw vermaninge doen zouden; en dat de zaak van den Sijngelgraven rusten moet totdat de Stadh. aldaar komt.

Op het verzoek van Juffer Agnes van Yttersson tegen Herman van Keppel neemt deze aan

haar te betalen, en aangaande de vordering van penningen (van de landschap), is dit uitgesteld tot de komst van 's Keizers Commissarissen.

Op het verzoek van Jacob Ruese, wien 63 ggl. toegewezen waren op Colmschate, Wijhe en Olst, waarvan Herman van Keppel „bedrijff ende befel" had, en op de klagte van dezen, dat ettelijke hem „togetaxeerde" penningen hem door anderen „ontboert" waren, zoodat hij Jacob niet betalen kan, is verklaard, en overeengekomen, dat men Herman op de nu te geschieden verdeeling „bewysen" zal wat hem „ontboert" is, en dat deze daaruit Jacob betalen zal.

Op verzoek van Herman Bijtter aangaande zijn achterstand aan het kerspel Ommen en Heino van de ploegschatting, worden gecommitteerd Seyno Mulart, Drost van Salland, en Peter van Mouwick, Burgem. te Deventer, om de „parten te verglicken" waarmede Bitter betaald kan worden.

Op de klagt van Adolff van Rutenburch aangaande de hem op termijnen toegewezen gelden en dat men hem nog meer „versetten" zoude voor geleden schade, is verklaard, dat hierover indertijd te Hasselt geklaard is en daarop niet kan worden teruggekomen.

Op het verzoek van Arent Ghysen aangaande schade in dienst der landschap geleden op de Veluwe, is verklaard, dat men hem na verloop van 4 jaar 25 ggl. „bewijsen" zal.

Op het verzoek van Schweer van Wermel is verklaard, dat hij 4 jaar geduld moet hebben. Zoo ook op het verzoek van de wed. Jan van Beckom met haar kinderen, en op de vermaning

van Otto Stegeman, die 225 ggl. te vorderen had.

Op de klagten van Drost en Ridderschap des lands van Vollenhoe tegen Roloff Stegeman aangaande zijn verantwoording van de beestenschatting, is verklaard, dat hij deze afleggen moet en daar men vreest, dat hij fugitief worden zal, zal men hem „doen halden" totdat hij verantwoording gedaan heeft.

In het geschil tusschen Hinrich Hagen en Volkier Schloet van wege de Ridderschap en erfgenamen van Vollenhoe, klagers, tegen Bernt en Frans van Beverfoerde gebroeders, aangaande eisting door dezen gedaan op die van Vollenhoe, van zekere onbetaalde handgelden (renten), is verklaard: aangezien de rekening en het reces te Oldenzaal gemaakt, zoowel als de obligatie van klagers van geene handgelden spreken, en de gebroeders blijkens quittantie de rest van de hoofdsom ontvangen hebben, zoo is de leisting ten onregte gedaan en zullen de klagers daarvan bevrijd zijn.

Op de suppl. van Otto van Rutenburch tegen Aloff v. Rutenburch, is verklaard: daar Aloff de zaak niet in vriendschap wil afdoen, zal Otto zich naar landregt mogen reguleren.

Op de suppl. van Gerardus Kost tegen Heer Ernst van Ysselmuyden op de claringe tijdens Bisschop Ph. v. Bourgondië gedaan, tegen welke claringe Ernst inhibitie van den Officiaal van Deventer verworven en pandwering gedaan heeft; aangezien een schriftelijk mandaat door den Bisschop blijkt gegeven te zijn aan den Pander van Salland Herman van Haerst om aan Ernst te panden ten name zonder zich aan inhibitiën ter contrarie te storen, verklaren Stadh., R. en

St. de eerste claringe van waarde en zal de Stadh. Gerardus „pantsterckinge ter name" weder verleenen.

Op suppl. der erfgen. en buren te Oldeneel is den Rentmeester van Salland opgedragen zich te informeren naar de schade hun door die van Hattem aangedaan en daarvan rapport te doen; en aangaande hnn andere „gebreken" op de erfgenamen, dit mogen zij aan hen met regt vervolgen.

De behandeling der klagt van Geert Borchartsz. Burgemeester van Campen, c. s. tegen de wed. Jan en Roloff van Ytterssem, over zekere dijkzaak, is uitgesteld tot den volgenden landdag, waarop de zeven Hinrich Kruesen erfgen. te Campen, Andries van Essen's erfgen. te Zwolle, Prior en Convent van de Carthuser op den Sonnenberch bij Campen, Bernt van Ytterssem te Zwolle, Jan van Ytterssem, Drost te IJsselmuiden, Prior en Convent van Belheem en Geert Lukesz te Zwolle verschreven zullen worden, terwijl partijen al hun bescheid bijbrengen zullen.

De suppl. overgegeven door Jan Goyer, Arent van Keppel, Hinrich Oesterhoff en Prior en Convent van Albergen is, daar de tegenpartij absent, de toenmalige dijkgraaf hierop niet gehoord en geen proces getoond is en daar de heemraden in de supplicatie niet genoemd werden, uitgesteld tot de volgende dagvaart.

Op de gebreken van de hoofden en dijken betreffende en aangaande de erfgen. van Wyerschaer en Scherpenzeel, committeren Stadh. R. en St. Jan Mulart, Rentm. van Salland, Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe,

Seyno Mulart, Drost van Salland, Herman van Keppel en Jan van Bochorst to Sallick, om maandag na beloken Paschen de hoofden en dijken te bezigtigen en met de erfgen. te overleggen, hoe hierin te voorzien, terwijl de steden hare gedeputeerden daar ook zenden zullen op een door den Stadh. te geven instructie en de erfgen. door den Rentm. van Salland bij kerkespraak opgeroepen zullen worden.

1530 Mei 15 (B. iv v°, xi v°—xv v° en xxv v°).

In het geschil tusschen de Ridderschap en ingezetenen van Twenthe en Hinrich van Rechteren met zijn broeders en zusters over schatting, door die van Twenthe op de heerlijkheid Almeloe gesteld, komen partijen, door tusschenspreken van den Stadh., de Ridderschap van Zallant en Vollenhoe en de Steden, overeen, dat hiervan geen questie meer komen zal voor Stadh., R en St., behoudende Hinrich c.s. hun oude vrijheid en geregtigheid; aangaande de schatting, waarop de heerlijkheid vroeger gesteld is, zullen partijen al hun bewijzen op den volgenden Landdag leveren, om dan daarin te ordonneren naar behooren, terwijl ondertusschen alle regtsvordering zal blijven rusten.

Op de supplic. der stad Enschede aangaande de erven buiten de stad, die met haar plagten te contribueren, is geklaard: dat Jan van Twickel, Drost van Twenthe, hierin ordonneren zal overeenkomstig de schatregisters en de billijkheid.

Op de suppl. der kleine steden van Twenthe is den Drost bevolen toe te zien, dat het mandement gevolgd worde.

1530 Mei 15 (B. xi v°.)

Op de suppl. van Tymen Lambertz aangaande 11 ossen, hem met de Drentsche ossen als vijan-

delijk goed uit Mastebroeck gehaald en getaxeerd op 70 Phil. gl., is geklaard: aang. aan die van Drenthe, die dergelijke schade geleden hebben, daarvan „verset gedaen” is, zoo zal men ook aan hem „verset geven” van zijn schade en de 70 ggl. betalen op termijnen van de verdeeling, die nu geschieden zal.

Op den eisch van Bertolt van Langen van 400 Phil. gl., welke de Landschap hem schuldig zoude zijn voor dienst- en onderhoud van knechten op het huis Enschede, op bevel van Bisschop Hendrik, is wegens de onvormelijkheid en duisternis zijner rekening, hem toegelegd 200 Phil. gl., waarmede hij tevreden is, hebbende hij op zich genomen de leveranciers van proviand hiervan te betalen, wat hij besteld had.

Op verzoek van juffer Else van Voerst wed. van Mijddel om 85 ggl. hoofdsom, haar toegewezen op die van Batman en Holten, doch door anderen haar ontbeurd, benevens de daardoor verloopen handgelden, door haar geschat op 84 gouden fl.; is bepaald, dat men haar „bewysen” zal op het land van Sallant; het land van Sallant heeft hierop haar 119 ggl. 14 st. toegewezen, op het kerspel van Oldst 69 ggl. 14 st. en op het kerspel Dallefsen 50 ggl. Verder meent de Landschap, dat de wed. geen reden heeft om meer kosten en handgelden van haar te eischen, omdat „men den wtheymschen geen verloop van hantgelden van hoeren dienstgelt wtgereyckt hefft.”

Het verzoek van Hans Franck van wege Zwarte Jan van Delft van zeker achterwezen aan de Landschap blijkens zegel en brieven, is met copie van den brief overgeleverd aan Henricus ten Spijll, om in de registers na te zoeken.

Op verzoek der wed. Geerlich ter Helle aangaande de schade, door achterstand bij de landschap geleden door Boldewijn van Kuechen (?) die de landschap voor haren man gediend had, waarover door commissie des Stadhouders onderhandeld is door Jan van Bochorst to Sallick en Gheert Borchertsz, Burgem. van Campen, geven Stadh. R. en St. haar nog boven het vroeger gegevene 200 ggl.

Gedaan te Vollenhoe.

Willem van Dotekom, Schout te Deventer, die 96 ggl. van de landschap te vorderen had sedert 1526, welke hem uit de beestenschatting van Ommen zouden betaald worden, klaagt, dat Jan van Voerst uit die schatting 60 ggl. gebeurd heeft, zoodat hij onbetaald bleef.

Hierop wordt verklaard, dat uit genoemde schatting over 1529 aan v. D. 60 ggl. betaald zullen worden, terwijl voor de andere 36 ggl. een nieuwe uitzetting over het kerspel gedaan zal worden.

Aan Reynt van Coevorden die 350 ggl. hoofdsom, 200 ggl. aan verloopen handgelden, en voor andere kosten nog 122 ggl. van de landschap te vorderen had, worden „bewesen" op het kerspel Ommen 350 ggl. voor hoofdsom, van wege Lijpperheyde van een paard 50 gl. en van wege den Schout van Deventer 60 gl. terwijl hij voor de handgelden eerst nader opgave doen moet.

Op verzoek van Jan Mulert, hofmeester des Stadhouders, namens de erfgen. van Symon van Dehem, voor een rest van 100 Ph. gl. hen op het kerspel van Rijssen „bewesen", is verklaard, dat Mulert de wed. van Geert van Laugen, Drost van Salland, vervolgen zal voor 75 Ph. gl., en krijgt hij geen geld, zoo zal zijn actie gereserveerd

blijven op het land van Salland, en de andere 25 gl. zal hij krachtens bekentenis van Jan van Twickelo, Drost van Twenthe, manen uit het kerspel van Rijssen.

Op de klagt van Jan van Wermel de Olde is verklaard, dat hij tevreden moet zijn met de verleende „bewysinge" en aangaande zijn klagt van schulden van 1510 zal hij aan het einde der loopende 6 jaar weder vermaninge doen en zijn bescheid bijbrengen.

In zake Mr. Willem Scheppinck alias Husinck en zijn zuster Trutgen Husinck met hun adherenten, tegen Mr. Henrick Middelwick over de possessie van het goed ten Dam in het kerspel Colmenschaete, welke quaestie beroepen is in claringe waar zij naar de natuur des goeds behoort, is verklaard: dat Mr. Henrick blijkens zekere schriftuur in de possessie bevonden, daarin blijven zal, totdat hij met de claringe daaruit „geschleten" is, doch het goed niet „bloeten" of verergeren zal.

1530 Mei 16 (B viii v° en xij).

Daar de wed. van Jan van Ytterssum Wolffsz klaagt door de crediteuren overvallen te worden, en niet tot de haar (op 9 Mei) toegelegde penningen kan geraken, zonder dat een accoord met haar crediteuren gemaakt en de arresten afgedaan worden, is door Stadh. R. en St. te Vollenho de volgende „notele" tusschen haar en de crediteuren gemaakt.

Daar op 27 April 1526 door R. en St. met J. v. Y. Wz. een verdrag gesloten is aangaande zijn achterstand bij de landschap, dat op 9 Mei jl. aan zijn wed. en kinderen bevestigd is, doch de haar toegewezen gelden gearresteerd zijn, zoo schenkt de landschap haar 300 ggl. voor kosten

en schaden op dat verdrag geloopen, en nog 1 jaar handgeld op de gelden haar van de kerspelen toekomende; daar zij voorts schuld met schuld wenscht te betalen, draagt zij over: aan Schweer Schele 200 ggl. door het kerspel Raalte te betalen, om daarmede te lossen 20 mud rogge per jaar, opgenomen van het klooster te Sipkeloe; aan Roelof van Scheven 500 ggl. op het kerspel Enschede en 100 ggl. op het kerspel Raalte, om daarmede te lossen 30 ggl. per jaar door Roelofs zal. vader voor Joh. v. Y. verset aan Heer Bernt Morninc, Deken van S. Lutgert te Munster; aan Juffrouw van Coeforden 500 van de 600 gl. op het land van Salland tot kwijting eener rente van 25 gl. per jaar, door Johan aan de wed. Boschhoeves te Zutphen verzet; aan Heer Florishuis te Deventer 100 gl. en 260 gl. op de Landschap tot vrijing van gelden aan Johan voorgeschoten; aan Herman Mulart Schout te Zwolle 620 ggl. op het kerspel van Zwolle; aan Dierich van Kuynre 304 ggl. op het land van Vollenhoe. Verder zal de wed. zelve ontvangen van het kerspel Zwolle 31 en van het kerspel Raalte 28 ggl. aan verloopen rente, terwijl Jan Bentinck en Mr. Jacob van Langen voldaan zijn.

Op verzoek van Roloff van Wterwick aangaande zijn gevangenis, kosten en schade, hebben R. en St. overwegende, dat hij trouw gediend heeft, hem 80 ggl. toegelegd, die hem in de aanstaande verdeeling zullen toegewezen worden. Roloff hiermede tevreden heeft de Landschap bedankt en zijn aanspraken kwijtgescholden.

Op de klagt betreffende Jan Goyer is geklaard: dat men met hem verrekenen zal wat hij aan de Landschap geleend heeft met de verloopen handgelden, en is gebleken dat hem toekwamen 210 ggl.

hoofdsom en 175 fl. handgeld, van welke 385 gl. de Landschap op Michaëlis 200 fl. en de rest een jaar later betalen zal; aangaande zijne gevangenis en de kosten en schade daardoor geleden is bevonden, dat dit de Landschap niet aangaat, die zich hierover verantwoorden zal op de eerste dagvaart, welke tusschen den Keizer en den Vorst van Geller gehouden zal worden, waar Adriaen van Twickel en Herman van den Clooster namens de Ridderschap verschijnen zullen en de steden zullen er ook 2 van harentwege zenden. Betreffende een handschrift, door hem aan Henrick ten Oever gegeven tijdens zijne gevangenis, is geklaard: aang. Henrick bekend heeft de knechten voor die penningen „geloefft" maar nog niet betaald te hebben, zal Goyer van dat handschrift en Henrick van de knechten vrij zijn volgens het tractaat.

Op het artikel in de klagt van Roloff van Hoevel aangaande 115 gouden fl., hem afgetrokken van zijn „soldt van wegen sinen werdt to Deventer," dien hij ten deele betaald heeft en ten deele nog betalen moet, is geklaard: dat men hem bij de volgende verdeeling die som zal toewijzen en dat zij weder zal gekort worden aan de som der burgeren van Deventer.

Op het verzoek der wed. van Bernt van Loen aangaande 40 Phil. gl. voor 2 dagen soldij, die de Landschap aan hem en zijne knechten schuldig was gebleven tijdens Paltzgraaf Hendrik, is men op voorstel van Peter van Mouwijck overeengekomen, daar er geen bewijs aanwezig was, dat de Landschap bij de eerste uitzetting aan de wed. zal toewijzen 25 Phil. gl. en verder niet aan haar schuldig zal zijn.

1530 Mei 17 (B. v v°, x v°, xxij, xxv v° en xxviij).

In het geschil van de stad Hasselt met de

Ridderschap en erfgenamen van het land van Vollenhoe over de „wtsettinge" van de schatting waardoor Hasselt zich bezwaard acht in zijne vrijheid en geregtigheid, is geklaard: dat die van Hasselt van de 32081 ggl. waarop het land van Vollenhoe voor de laatste 6 jaar gesteld is, 480 ggl. voor het laatste jaar, verschenen St. Jan 1529, en voor de andere 5 jaren 1100 ggl. betalen zal.

Gedaan te Vollenhoe.

Op de klagt van Aernt Schutte, harnasmaker van Wesel, dat hem de landschap van de hoofdsom van 438 ggl. 9 st. rente en schade schuldig is en niet betaalt, besluiten R. en St hem 160 ggl., 19 st. te geven, makende met de hoofdsom 600 ggl. verbindende zich de 3 steden voor de betaling. Voor kosten zijner reis naar Vollenhoe krijgt hij 6 Phil. gl.

Daar geschil ontstaan is door „'t verloep der veeden" en de inneming van Hasselt in 1527 en 1528 aangaande de platte landen, klaren Stadh., R. en St.: 1°. waar de platte landen niet altijd voor het ossen weiden gebruikt hebben kunnen worden, zal de pachter over '27 den 4en penning en over '28 den 3en penning korten mogen; 2°. waar de geheele pacht van een land door den vijand gebeurd is, zal de rente daaruit gaande dat jaar niet betaald worden; 3°. waar de ossen door den vijand van het land genomen zijn, zal de pachter vrij zijn van pacht te betalen; van landen voor anderen beschadigd zooals de landen voor Hasselt, waarop het leger geweest is, zullen de rigters des verzocht „sich gebuerlicken halden" en daarin naar billijkheid laten geschieden, zullende de huislieden op die erven wonende hiervan uitgezonderd zijn, die hun volle pacht bij behoorlijke korting „van der dingtails penningen" betalen zullen.

Op de klagt van de wed. Dirick Wayer tegen Willem Kuster van 2 „vullen" door Willem van haar gekocht voor 9 Phs. gl. en 1 oort, welke hij niet betaalt wegens „besactinge," welke hij zegt op het geld gedaan te zijn door Herman Mulart wegens zeker exces, dat Dirick aan den dijk gedaan zoude hebben, is verklaard, dat Willem de wed. betalen zal, terwijl wie een actie tegen den man heeft, deze met regt zal mogen aanleggen op den man en niet op de penningen.

In zake de hoofden te Vekoten en Wilssem is besloten zondag e.k. te Zwolle en Campen kerkespraak te laten doen, dat de erfgen. die het aangaat maandag daarna zich te Zwolle vervoegen moeten, en gedeputeerden ordonneren des anderen daags de rekeningen te hooren van de hoofdmeesters te Vekoten, des woensdags te Wijlssem om de rekeningen van de hoofdmeesters aldaar te hooren, en daarna zullen de erfgen. en gedijkten van Vecaeten, Zwollerkerspel, Wijlssem en Uterwijck op den Stoudijk komen des vrijdags morgens ten 8 ure, om overeen te komen aangaande verder uitzetting volgens het verdrag over de hoofden gemaakt.

Op het artikel van de munt consenteert de Ridderschap in den voortgang, doch daar de steden nog niet „beraeden" zijn, zullen zij over 10 dagen den Stadh. antwoord geven; en aangaande de alliantie met Vriesland is de Ridderschap daarmede tevreden; de steden achten het ook goed, doch zullen ook hierop over 10 dagen antwoorden.

1530 Junij 15 (B xxxvi.)

De afgezanten van Campen Henrick Wijnkentss en Claes Kroese, van Zwolle Rutger Hermansz en Kristiaen van Diepenbroeck en de geordonneerde

hoofdmeesters Claes Kruyse, Schout te Campen, Herman Mulart, Schout van Zwolle, en Jasper ten Holte op het hoofd te Vekaeten verschenen met den hoofdmeester („besierer") van Wijck Geert Jansz maken het volgend concept op de dijkagie aldaar.

De hoofdmeester meent, dat men Voirster- en Westerholter-weerd moet „besticken", waardoor men meent, dat de hoofden in korten tijd binnen 's lands gelegd en beschermd kunnen worden.

Hij acht het niet goed, dat men aan Boeckhorster veerhoofd kosten make; maar zoo men den voornoemden weerd niet metten eersten bestikt, zoo zal men het hoofd in zijn volle lengte en breedte vierkant weder moeten opmaken.

Het nieuwe hoofd te Veekaeten acht hij noodig „dat men datselve tegens stroem van den dijck xv treeden tot xx treeden ant hoeft mitlidich anbreede ende hoegent opt ende."

Nog moet men een hoofd leggen op de inlagen aan den dijk van Johan van Ytterssem, Drost te IJsselmuiden, „drie roede jnt waeter mitlidich gelecht."

Nog zal het nu of in volgende jaren noodig zijn, dat men een hoofd „mitlidich vier roede lanck jnt waeter lede" even hoog als de dijk op 1 tonne na, breed 3 roeden, tusschen de dijken van Roeloff van Ytterssem en Geert Swarte boven de middelste inlage.

Nog een hoofd bij Geert Lukensz 6 roeden tegenover den opweg en Bate Ahuys in het water, 5 roeden lang „midlidich breet 4 roeden."

Nog moet men het oude hoofd bij den dijk van Jacob van Ytterssem, die daarmede beschermd zal worden gelijk eertijds, vierkant overal opmaken en 8 roeden verlengen „midlidich;" het zal breed zijn aan den dijk 5 of 6 roeden en op het einde $3^1/_2$ roede.

Zoo dat hoofd „sich daer boeuen soe anwonne" als te vreezen staat, zal men daar beneden of „middels van Jacob v. Y. 's dijk" over een jaar of 2 een hoofd leggen van 2 roeden in het water.

Het hoofd te Wijltssem make men zoolang, dat het water voorbij Collensant schiet, hetgeen 10 of 12 roeden vereischt.

Het hoofd daar tegenover aan Collensant reparere men waar het doorgeloopen is aan het einde en dat men het in de lengte weder opmake waar het gezonken is en het even hoog make als het land.

1529 [1530] Aug. 22 (B. xxix v⁰).

De Stadhouder van Vriesland en Overijssel in bijzijn van Borchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe, Johan Mulart, Rentm. van Salland, Folckier Schloet, Herman van den Cloester en Hinrich Haegen, gehoord hebbende het geschil tusschen juffer Cristine Pfluegres, oudste dochter van zal. Roeloeff Overhaegen, klagerse, en Juffer Hinrich Glinthagen wed. R. Overhaegen hare moeder, en Juffer Aleijt v. O. de jongste zuster, verw., 1⁰. over leengoederen door die moeder verkregen van haren zal. zoon uit haar 1e huwelijk Sweer Dorre en door den Leenheer bevestigd, waarop Christina oudste dochter uit het 2e bed, voor een deel aanspraak maakt; 2⁰. over de leenen van zal. R. v. O., half vervallen op zijn wed. krachtens huwel.-voorwaarden en half op diens zoon Claes v. O. en na diens dood op Christina als oudste dochter, terwijl Aleyt op die laatste helft ook eenig regt meent te hebben; 3⁰. over ontvangen penningen en vruchten van die leengoederen en over kleedinge, heeft verklaard: ad 1. zoo Christina regt op die goederen meent te hebben, mag zij dit met regt vervolgen; ad 2. zoo Alijt op de aan haar zuster toegewezen helft eenig regt meent te hebben, mag zij dit voor

den behoorlijken Rigter vervolgen; ad 3. dat hierover bij compromis uitspraak gedaan zal worden door Frederick van Twickel, Roelof van Scheven en Heer Dirick van den Cloester daartoe door Christina gekozen, en Adriaen van Reede, Drost te Laghe, Jan Schotte en Mr. Reyner, Burgemeester van Oldenzaal, door de moeder en Aleyt gekozen: wat dezen wijzen, beloven partijen op haar vrouwelijke trouw en handtasting aan den Stadh. gedaan, te zullen nakomen.

Gedaan te Vollenhoe. Het jaartal is blijkbaar foutief.

1530 Aug. 25 (B. xxx v°).

In zake Bernt van Ytterssem, Burgem. van Zwolle, tegen Herman Luesse en diens kinderen over een contract en uitspraak op 11 Mei '29 door zekere „sonsluden" gemaakt en door Luesse overtreden, is door den Stadh. in der minne uitspraak gedaan: dat Luesse het door hem bewoonde en aan v. Y. behoorende erve met S. Peter verlaten en in het rustig bezit van dezen laten zal, betalende de huur evenals vorige jaren; daarentegen zal Bernt voor de „paeten" (gepoote boomen) volgens het contract betalen; en over het „timmer" op het erve behoorende aan Luesse, zullen zij binnen 1 maand schikking maken, of zoo dit niet gaat zal Luesse het mogen afbreken.

Gedaan te Vollenhoe.
Getuigen: Borchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe, Seyne Mulart, Drost van Salland, Henrick Haegen, Volckier Sloet en Herman van den Closter.

1530 Aug. 30 (B. xxxi v°).

De Stadh. [gelast] den Drost van Twenthe Jan van Twickel te arresteren alle penningen, welke de stad Oldenzeell den erfg. van Hans van Ezens ten achteren is, totdat Albert van Knypens betaald zij van 40 Phs. gl.

1530 Sept 3 (B xxxii v°).

De Stadh. handelt te Campen over de hoofden en dijken van den IJsselstroom in bijzijn van Jan Mulart, Rentm. van Salland, Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe, Peter van Mouwick en Hinrich Plaetman, gedeputeerden van Deventer, Claes Kroezer en Hinrich Wijnkens, gedep. van Campen, Rutger Hermansz en Kerstgen van Diepenbroek, gedep. van Zwolle, als volgt:

In het geschil tusschen de hoofdmeesters van den dijk te Vekaeten en de erfgen. van het kerspel Zwolle, over de vier hoeven van Johan van Buchorst, genaamd de Veekoeten, liggende onder het kerspel en gerigt van Zalleck, welke de erfgen. betrekken willen in de contributie en betaling van de hoofden van den Stoudijk en Vekaeten, is geordonneerd: daar v. B. genoegzaam bewezen heeft, dat die hoeven tot de hoofden niet gecontribueerd hebben, omdat zij niet in het kerspel Zwolle liggen, waartegen de erfgen. geen voldoend tegenbewijs geleverd hebben, zoo zullen de erfgen. hem ongemolesteerd laten. Aangaande de 7½ gl. van de 2 hoeven te Genne, zullen de hoofdmeesters informatie nemen op de landen daartoe behoorende, en die landen zullen evenals andere naar advenant betalen, doch de landen, die water geworden zijn, zullen vrij zijn. Aangaande de 7½ gl. van 2 hoeven te Haerst, deze zullen naar oude gewoonte volgens het Register betalen. Aangaande de 8 ggl. v. B. toegeslagen, deze moet hij betalen, en zoo hij deswegens iemand heeft aan te spreken, mag hij dat met regt doen.

Aangaande Roeloff van Itterssum's schuld van 107 ggl. is geordonneerd, dat hij die betalen en derhalve met de hoofdmeesters „hem verdraegen" moet, zoodat de Stadh. daarvan geen klagt meer

hoore; waarop hij aangenomen heeft Lammert Reael te Deventer tevreden te stellen van 60 ggl. en de rest te betalen aan de Paters van Belheem en Bergklooster tusschen nu en S. Michaëlis.

1530 Sept. 4 (B xxxiii v° en xxxvij v°).

Op den eisch van de wed. Jan van Itterssum aan de erfgen. der gedijkten van Veekoeten en Zwollerkerspel voor haar moeite en arbeid aan de hoofden en dijken eertijds gedaan, hebben de erfgen. „duer guetlicke onderwysinge" des Stadh., haar kwijtgescholden de rest van 28½ ggl. door haren zal. man meer gebeurd dan betaald, en haar geschonken 22½ ggl.

Gedaan te Campen.

In zake Jan ter Marsch en Jan Luessen tegen de „geschickten" van Vortman, Wye, Oldst en Henfreden (Hengforden) over zekere hoofden en dijken te Wyerschaer en Scherpenzeel, wordt bepaald: aangezien de „geschickten" geene volmagt hadden, zullen zij terugreizen, aan hunne gemeene erfgenamen de zaak voordragen en door hen gemagtigden laten kiezen, die op dingsdag na Nativ. Mariae voor den Stadh. te Vollenhoe verschijnen zullen; de Rentm. van Salland zal hiervan kerkespraak laten doen op O. L. Vr. dag te Wye, Oldst en Scherpenzeell.

Daar Rutger Hermansz en Kerstgen van Diepenbroeck, afgezanten van Zwolle, te Campen bij den Stadh. zijnde, aangenomen hebben hun geschil tegen die van Ommen van eenige gehaalde ketelen, om welke door den Schout van Ommen een arrest tegen die van Zwolle geschied is, aan de beslissing van Stadh. R. en St. te onderwerpen, zal de Stadh. aan den Schout schrijven, om het arrest op te heffen en de zaak te laten verklaren door Stadh. R. en St.

Daar de gemagtigde gedeputeerden van de gedijkte erfgen. te Wilssum en Weterwick en de gemagtigden der erfgen. van Swollerkerspel overeengekomen zijn het hoofd te Wilssum te verlengen, zoodat de IJsselstroom gedwongen wordt voorbij Kolensant te drijven en verder van Kolensant een nieuw hoofd te laten slaan, volgens eene „notele" daarvan opgemaakt en berustende in de Cancellarij op het slot te Vollenhoe, komen Thymen van den Vene Hinricksz en zijn broeder bij den Stadh. klagen, dat hun landen hierdoor zeer bezwaard worden; zij hebben echter op aandrang des Stadh. tot welvaart van het gemeene land voor deze reis in de zaak toegestemd, behoudens hun geregtigheid, en zonder consequentie, mits de hoofdmeesters tot opmaking van het kleine hoofd de aarde slechts daar nemen, waar de gebr. dit aanwijzen en vergunnen zullen, en ze betalen volgens schatting van Johan Mulart, Rentm. van Salland, en Borchart van Westerholt, Drost van Vollenho.

Daar het hoofd te Wijlssum verlengd en versterkt moet worden, zoodat de IJsselstroom gedwongen wordt voorbij Coelensant te drijven en van Coelensant een nieuw hoofd geslagen en gemaakt moet worden, volgens concept gemaakt door de hoofdmeesters en den „beserer" van Wijck Geert Jansz, hetgeen getaxeerd is op 1200 ggl., wordt voor den Stadh. Johan Mulart, Rentm. van Salland, Burchart v. Westerholt, Drost van Vollenhoe, Peter v. Mouwijck en Henrick Plaetman, Burgem^rs^ van Deventer, Claes Kroeser en Henrick Wijnkes, Burgem^rs^ van Campen, Kerstgen van Diepenbroeck en Rutger Hermansz, Burgem^rs^ van Zwolle, gezonden vrienden, hiertoe geroepen door de gemagtigde gedeputeerden van de gedijkte erfgenamen te Wijlssum en Weterwijck, namelijk

Heer Ernst v. Ysselmuden, Alphert v. Ysselmuden, Thymen van den Veene Evertsz, Pastoor en afgezant der stad Wilssum, en Jacob Hoff, en de gemagtigden der erfgen. van Zwollerkerspel, nl. Heer Gerard van den Cloester, Prior in den Berch, Johannes v. Oldenzeell, Prior van Belheem, Helmich v. Twenhuisen Ambtman, Goert ten Waeter, Herman ten Busch, Johan v. Wermel, Dirick v. Twenhuisen, Johan v. Bockhorst, Geert v. Yngen, Lutger v. Wilssum, Roloff v. Ytterssum en Johan Wolffz, overeengekomen, dat de gedijkte erfgen. 700 ggl., het kerspel van Zwolle 250 ggl. en de Keizer 250 ggl. tot die som betalen zullen binnen 14 dagen in handen der gecommitteerde hoofdmeesters Heer Ernst v. Ysselmuden, den Pater van Brunnep, Claes Cruese, Schout te Campen, Henrick v. Doetekom en Jasper ten Holte. De Hoofdmeesters kiezen tot hunnen pander Evert Hermansz van Campen, dien de Stadh. hun gegund en daartoe gecommitteerd heeft.

1530 Sept. 4 (B xLiii).

Daar geschil ontstaan is tusschen de erfgen. van Otto Loedings en het klooster van Wijnssum (Windesheim) als waarborgen, aangaande eenige differenten tusschen de erfgen. en Goert van Haerst, wegens diens wanbetaling van eenige termijnen, weshalve het klooster met geestelijk regt vervolgd en met ban en interdict bezwaard is, klagen Prior en conventualen bij den Stadh. met verzoek uit den ban ontslagen te worden. Dientengevolge is door den Stadh. met Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe, Peter van Mouwick en Hinrick Plaetman, Burgem[rs] van Deventer, geordonneerd: dat Goert tusschen nu en 8 dagen na Martini quittantie overleggen zal ten bewijze, dat de erfgen. de 2 termijnen, welke zij ontkennen ontvangen hebben gelijk Goert beweert, met op-

gave, dat de quittantie hem ontvreemd is; en daar Goert aangeboden heeft bij gebreke van de quittantie den eed te doen of door de tegenpartij ter contrarie wil laten doen, zal hij daartoe toegelaten worden, terwijl de gemaakte 80 ggl. kosten zullen blijven rusten tot Kersmis e. k., binnen welken tijd de Stadh. daarover met R. en St. spreken zal. De erfgen. nemen er op dezen voet genoegen mede, dat de ban opgeheven wordt.

1530 Sept. 14 (B xxxviii).

Daar de hoofden van den dijk te Scherpenzeel, toekomende aan Jan ter Marsch en Jan Luessche met de andere gedijkte erfgen. hunne adherenten, bijtijds voorzien moeten worden, en dezen geklaagd hebben, dit alleen niet bij magte te zijn, heeft de Stadh. de erfgen. van Oldst, Vortman en Wye verzocht, gedeputeerden te zenden om hierover te spreken, die te Vollenhoe gezonden hebben Jacob v. Wijnssum, Burgem. van Deventer, en Aernt v. Oldeneell namens die van Vortman en Olst, en Bernt v. Maenen namens die van Wye; dezen hebben bewilligd, dat de erfgen. van Vortman 30, die van Olst 15 en die van Wye 50 vijmen hout ten bate van het hoofd geven zouden; de Stadh. zal dit aan de klagers melden en zoo dezen het hoofd, dat de hoofdmeester van Wijck geordonneerd heeft, daarvoor aantasten willen, zal de Stadh. zijn brieven daarop geven, tot voorkoming, dat deze zaak in consequentie getrokken worde.

Gedaan te Vollenhoe.

Tegenw.: Johan Mulart, Rentm. van Salland, en Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe.

De Stadh. beveelt den Drost van Salland schriftelijk en den Drost van Vollenhoe mondelings, met alle naarstigheid te zorgen, dat aan de Kettelers de penningen van 1529 en 1530, toegewezen uit

kerspels in hun ambt gelegen, op Michaëlis e.k. betaald worden aan payement geldig binnen de stad Munster en de schade hierop door ongehoorzaamheid veroorzaakt, op de nalatigen te verhalen.

Het geschil tusschen B. S. en R. van Vollenhoe en Herman Lanting in den Blankenham, over een boete van Herman geëischt, wegens ettelijke woorden over den Raad gesproken, is ten gevalle des Stadh. door den Rentm. van Salland en den Drost van Vollenhoe bijgelegd, zoodat Herman voor Martini 4 ggl. aan B. S. en R. betalen zal.

1530 Sept. 15 (B xxxix).

In zake Jan van Steenwijck namens zijn vrouw, tegen Jacob de Wreede Arentsz over een proces van 12 morgen land in Lierebroeck, in het kerspel van der Heyne, waarvan 6 morgen een Abdissen-goed zijn, welk proces onvormelijk en anders dan naar regt behoort door den Stadh. bevonden wordt, remitteert deze de partijen naar den Drost van Salland, voor wien zij naar landregt procederen zullen, en handhaaft v. St. in de possessie waarin hij bevonden wordt, totdat hij met regt daaruit gesleten zal zijn, casserende en afdoende al wat door Egbert van Rechteren, Schout van der Heyne, in de zaak gedaan is, met compensatie der tot dus ver gevallen kosten.

Gedaan te Vollenhoe.

1530 Sept. 20 (B xl v°).

In zake Heer Aerndt Hertgerts Priester, tegen Hinrich Floerisz gildemeester, Albert Reyners en Willem Dircks, gemagtigden van de gildebroeders van S. Annen-gilde in Onze Lieve Vrouwekerk in Mastebroeck, over een renversaalbrief van 5 ggl. per jaar, door Aernt tot zijn levensonderhoud

van de gildemeesters gevorderd en door dezen geweigerd, waarom Aernt met geestelijk regt procederende het zoover gebragt heeft, dat de gildemeesters in den ban gedaan zijn, die nu den Stadh. gevraagd hebben de zaak te laten bijleggen; is door tusschenkomst van Burchert van Westerholt, Drost van Vollenhoe, Mr. Aernt Pastoor van Giethoern en Heer Anthonis Hermansz, Vicarien te Vollenhoe, de zaak zoover gebragt, dat Aernt de kosten groot omtrent 60 ggl. kwijtgescholden heeft, dat de gildemeesters den verlangden renversaalbrief gegeven hebben, terwijl de lijfrente na Aernts dood vervallen zal aan het officium en de dienst van S. Annen-gilde; de zesde gulden van zijn gift en donatie zal voortaan door het officie van S. Anna gebeurd worden en aangaande de fundatie van dat officie en de dienst van 2 missen per week zullen de Drost, Mr. Aernt, Hr. Anthonis en beide partijen een verdrag maken; kunnen zij het niet eens worden, zoo zal de Stadh. een overman stellen.

Gedaan te Vollenhoe.

1530 Nov. 6 (B. xLi).

George Schenck, Stadhouder, stelt Hinrich Mulart Jansz. van den Oerdel aan tot Dijkgraaf van Salland, op eene wedde van 60 pond van 40 groot Vlaamsch, (welke door Gerardt Mulart, Joest Sasbout en Vincent Cornelis, Meesters van de Rekenkamer van Holland, geordineerd zijn hem te betalen door den Rentm. van Salland,) en de gebruikelijke profijten.

Gegeven te Vollenhoe.

1530 Nov. 14 (B. Lvii v°).

De Stadh. houdt met R. en St. den eersten regtdag te Vollenhove.

Dingwaarder: Johan Mulart, Rentm. van Salland.
Keurnoten: Hinrich Hagen en Folckier Schloet.

De zaak tusschen Hasselt en Zwolle over de brug is tot den volgenden regtdag uitgesteld, om ze zoo mogelijk ondertusschen in der minne te schikken door Deventer en Campen en eenige onpartijdigen uit de Ridderschap, zullende anders op den volgenden regtdag naar landregt beslist worden.

De zaak tusschen Peter van Voerst, als gemagtigde zijns vaders Jan v. V., en Hinrich Huyrlinck, als gemagtigde van juffer Agnes van Dornijnck, huisvrouw van Johan van Ytterssum, den ouden Drost van Zalland, is besteed aan Johan Schloet, die wijst: aangezien Hinrich bewijs zijner volmagt getoond heeft, zal hij in regten moeten antwoorden.

Van dit ordel heeft Hinrich terstond beroep gedaan op de klaring. De regtdag wordt daarop tot den 15en en op den 15en tot den 16en Nov. uitgesteld.

1530 Nov. 15 (B xLiiii v°).

Landdag te Vollenhoe gehouden door den Stadh. met:

Jan v. Twickel, Drost van Twenthe, Jan Mulart, Rentm. van Zalland, Borchart v. Westerholt, Drost van Vollenhoe, Seyno Mulart, Drost van Salland, Adriaen v. Reede, Drost te Laeghe en Rentm. van Twenthe, Jan v. Ytterssum, Drost te IJsselmuiden, Lubbert Mulart, Schout te Hasselt, Heer Bernt van Schelick, Commandeur te Ootmarsum, Aloff en Ott v. Rutenburch, Frederich v. Twickell, Sweer Scheell, Bernt v. Beverfoerde toe Weemssel, Hinrich Haegen, Folckier Sloet, Herman v. den Cloester, Jan Schloet, Peter van Foerst, Gerrit v. Oesterwoldt, Jan v. Wermel toe Westerfeldt, Aernt Mulart, Jan Rengers, Jan v. Echten; Mr. Geert Swaeffgen en Mr. Engbert v. Dotekom, Schepenen en gezanten van Deventer, Johan v. der Vecht en Gert Burchartsz, Schepenen en gezanten van Campen, Bernt v. Ytterssum en Jan v. der Marsch, Schepenen en gezanten van Zwolle.

Op de klagten der arme huislieden, die door den oorlog schade geleden hebben aan wagens, paarden, door gevangenschap, enz. is geklaard, dat elk zich zal vervoegen bij zijn Drost of Ambtman met bewijs van dien, waarop de Ambtman, een van de Ridderschap en een van de Raadsvrienden der steden de schade onderzoeken en daarvan op de volgende dagvaart rapport doen zullen, om dan daarop te beschikken.

1530 Nov. 15 (B. xix).

Op het verzoek van den Commandeur van Ootmarsum wegens gelden, welke de landschap aan de Commanderij schuldig was, is verklaard, dat hij geduld moet hebben tot na 1534.

1530 Nov. 15 (B. LVIII v°).

De Stadh. houdt zijn eerste Claringe op het slot te Vollenhoe met R. en St. als:

Johan Mulart, Rentm. van Salland, Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe, Seyno Mulart, Drost van Zalland, Jan v. Ytterssum, Drost te IJsselmuden, Lubbert Mulart, Schout te Hasselt, Heer Bernt van Schelick, Commandeur van Ootmarsum, Aloff en Ot v. Rutenburch, Sweder Scheele, Bernt v. Bevervoirde toe Wemssel, Hinrich Haegen, Folckier Schloet, Peter v. Voerst, Gerrit v. Oesterwolt, Jan v. Wermel to Westerfelt, Aernt Mulart, Jan Rengers, Jan v. Echten, Mr. Geert Zwaeffken en Mr. Engbert v. Dottekom, Schepenen van Deventer; Johan v. der Vecht en Geert Borcharts, Schepenen van Campen; Bernt van Ytterssum en Johan v. der Marsch, Schepenen van Zwolle.

In zake Jan van Voerst tegen Agnes van Dorningen is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen en dat Hinrich Huyrlinck van wege juffer Agnes moet antwoorden op den tegenwoordigen regtdag. — Agnes 1 boete.

1530 Nov. 16 (B viii). Vervolg van den Regtdag.

De zaak tusschen Jan van Voerst en Agnes

van Dornijnck van een brief van 300 ggl. met de achterstallige handgeldeu, wordt besteed aan Goert te Waeter, die den brief sprekende op juffer Agnes van waarde gewezen heeft.

Huyrlinck appelleert namens haar terstond tot de claring, bewerende, dat men van geleend geld geen handgelden schuldig is.

De zaak tusschen Heer Herman Middelwijck, Vicarius te Wye, en juffer Lijsbet Blomendals van 6 heerenpond per jaar met de achterstallige pachten, welke Herman eischt wegens eene fundatie aan zijne vicarie geschonken door Lijsbet's voorvaderen, is besteed aan Zweder van Dresen (v. der Eze), die wijst: aangezien Herman bij staanden gerigte niet voldoende bewezen heeft in de laatste 42 jaar de pachten gebeurd te hebben, is de door hem overgelegde brief een „schlaeper" en zonder waarde. Herman doet beroep op de Claring.

1530 Nov. 16 (B LIX).

In zake de wed. van Rutger Noye, burgersche van Zwolle, tegen Jan Duirer, burger te Hasselt, aangaande $14^1/_2$ ggl. en $2^1/_2$ st., van gerst door Jan van de zuster der wed. gekocht, is geklaard: daar Jan bekend heeft de gerst vóór den oorlog gekocht te hebben, zal hij der wed. daarvan betaling doen en zoo hij aanspraak heeft op eenige tegenschulden van de landschap, mag hij die aan de landschap vervolgen.

1530 Nov. 17 (B. XLV).

Daar bij Stadh. R. en St. klagten zijn ingekomen van erven, waarop vroeger huizen stonden, en die nu afgebroken zijn of woest liggen, met de vraag of deze ook tot de uitgezette schatting contribueren moeten? is geklaard: dat zij, aan wie zulke erven behooren, vermits de betaling van

den 10en penning, als andere landheeren, niet verder bezwaard zullen worden, „alles nae vermoegen" der mandementen in '29 en '30 daarvan uitgegeven.

Op „de gebrech" van Hans van Kalb aangaande zekere penningen, door hem versehoten op bevel van Bisschop Henrick tot „bevestinge" van het vlek Genemuden, hebben R. en St. overwegende, dat die Vorst zich jegens de Landschap genadiglijk en vriendelijk gedragen heeft, Hans beloofd die penningen te betalen.

1530 Nov. 17 (B LIX)

In zake Peter van Voerst namens zijn vader Jan v. V., en juffer Agnes van Dornijngen, vrouw van Johan van Ytterssum, den ouden Drost van Salland, aangaande de hoofdsom van 150 ggl. krachtens overgelegde zegels en brieven, en de handgelden van 31 jaar, is geklaard: dat Agnes de hoofdsom betalen moet, terwijl aangaande de handgelden de vrienden en magen van weerszijden in der minne uitspraak doen; gelukt dit niet, zoo zal Jan ze met regt mogen vorderen, terwijl de kosten zullen staan ter taxatie van Stadh. R. en St., waarvan Peter schriftelijk opgave doen zal.

In zake Heer Herman Middelwijck, Vicarius te Wye, tegen juffer Lijsbet Bloemendaels is geklaard: dat beide partijen op den volgenden landdag beter bewijs bijbrengen moeten.

In zake Jan van Bockhorst to Boxbergen tegen de heeren van het Capittel te Deventer over een tiende door Jan geweigerd, is geklaard: wel beroepen en kwalijk gewezen, en dat de Heeren van het Capittel in hun possessie blijven zullen, totdat zij met regt daaruit gesleten zullen zijn,

terwijl de gerigtskosten gereserveerd worden ter taxatie van Stadh. R. en St. — Jan 1 boete.

1530 Nov. 18 (B xLvi).

Op de klagt van Roeloff Berntsz, burger te Hasselt, voor zich en eenige andere burgers, van nog soldij ten achteren te zijn, tijdens Ph. v. Bourgondië binnen Hasselt verdiend, ten bedrage van 1563 Phs. gl., is geklaard: dat zij vier jaar geduld moeten hebben en na dien tijd hun verzoek herhalen moeten.

In het geschil tusschen Mr. Gerrit Schwaeffken en de buurschap Hengfelde in Wyer kerspel, over de uitgezette schatting van '29 en '30 is geklaard, dat hij mits den 10en penning betalende van zijn landen in elk gerigt, waarin zij liggen, niet verder bezwaard zal worden, en dat de meijer „gelden" zal met het kerspel, waarin hij woont, volgens de mandementen van '29 en '30.

Op het verzoek der gemeene ingezetenen des kerspels van den Hardenberghe over wanbetaling van schatting, is geklaard: dat de „hoefluyde" zooals de Blanckevoerts, Evert de Bake, Claes van Vijlsteren e. a., die in de Claring van Mei '29 op 50 ggl. gesteld zijn, die som opbrengen zullen, elk naar gelang van zijn goed; kunnen dezen het onderling daarover niet eens worden, zoo zal de Schout elk naar gelang van zijn goed afpanden; zij zullen voorts in de schatting van 1530 naar dezelfde verhouding contribueren als in die 50 ggl.

Van den Hof ter Marienburch zal over de jaren '29 en '30 betaald worden de 10e penning van het gewas en verbouw.

De huisman op den Schlingenborch en Herman ter Wylen op het erve van Juffer van Coevorden zullen naar hun goed betalen.

Aangaande langer uitstel van betaling der inheemschen op hen „bewesen", met dezen moeten die van Hardenberg zich verstaan anders zal de Stadh. vergunning tot panding geven.

Aangaande de vordering van Jan van Voerst wegens wanbetaling van beestenschatting, zal de Drost van Salland onderzoek doen.

Op het verzoek van Prior en Convent van Wijnssum van 80 gouden fl. waarvoor zij borg bleven aan de erfgen. van Otto-Loedinghe, en deshalve in den ban gekomen zijn, willen de Ridderschap van Salland en de gedeputeerden van de 3 steden een gunstig bescheid en antwoord geven, maar met de 40 ggl. voor kosten, zullen Prior en Convent geduld moeten hebben.

Aan de arme verb(r)ande ingezetenen van Gramsbergen willen R. en St. te hulp komen met 30 ggl., die gevonden zullen worden van de platte landen.

In zake de buren van Nortdornijnghe tegen Jan Tichman, aangaande een cedele, waarvoor de buren Jan aanspreken en welke deze bekent ontvangen te hebben, doch zegt weder geleverd te hebben aan Jan Janninckman, is geklaard: zoo Tichman onder eede verklaren wil, dat hij de cedele aan Janninckman overgeleverd heeft en deze verklaren wil, dat de cedel door zijn toedoen niet verloren is en zij beiden daaruit geen profijt getrokken hebben of kunnen trekken, zoo zullen beide vrijgesproken worden; dien eed zullen zij doen in bijzijn der buren, voor Jan van Twickel, Drost van Twenthe, die verder onder de buren onderzoek doen en ieder op zijn eed vragen zal, of zij van de cedele eenig bescheid weten of niet; en zoo neen, zal de Drost elk der buren op zijn eed vragen, wat hij betaald heeft in de schatting

en wat hij nog schuldig is; en wordt er bevonden, dat eenige kosten of handgelden hierop verloopen zijn, zoo zullen de gemeene buren van het kerspel Denichem elk naar advenant zijns goeds daartoe betalen. — De buren 1 boete.

In zake Aernt Lubberinck, Bernt Berninck, Aernt Berninck en Geert Lefferinck tegen Talle de Busschester over een borgtogt van 12 Phs. gl. en de pensie daarop verloopen, en over onderpanden door Talle gesteld, doch zonder wil der aanleggers verkocht, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen, en dat Talle de borgen schadeloos moet stellen. — Talle 1 boete.

Daar Aloff van Rutenborch op de vorige dagvaart goedgevonden heeft voor Stadh. R. en St. te regt te staan tegen Hans Duytsch, Herman van Oitmerssem en Claes Claesz van Wye, waarvan hij nu afwijken en naar landregt met wasteekens vervolgd zijn wil, is geklaard: daar Aloff het voorheen aangenomen heeft, zal hij nu aan zijn tegenpartij antwoorden moeten voor Stadh. R. en St.

1530 Nov. 19 (B LX v°).

De zaak tusschen de wed. Peter Stickers en Jacob van Ytterssum aangaande 28 heerenpond, door haar geëischt op zeker onderpand, blijkens overgelegde zegels en brieven, is uitgesteld tot den volgenden landdag, waarop beide partijen hunne bewijzen overleggen zullen; inzonderheid zal Jacob dan den koopbrief brengen van het land, dat hij zegt gekocht te hebben van Jacob van Vterwijck.

In zake Geert Gysijnck van Goor en Roeloff Bernts, burgers van Hasselt, over zeker hout, door Mijnheer van Roggendorff namens Philips van Bourgondië van genoemde burgers gekocht

tot bevesting van Hasselt, met belofte van betaling of vergunning tot korting van 132 Phs. gl. (blijkens notariëele acte) is geklaard: dat de acte van kracht zal zijn.

1530 Nov. 20 (B xLvii, Lxj v°).

Op het verzoek van Frederich de Baeke te Dalfsen bij de kerk is geklaard: dat hij voor riddermatig zal gehouden worden, zooals voorheen geklaard is en door den Stadh. op 22 Aug. aan de zetters van Dalfsen verklaard is.

Op verzoek der ingezetenen van de buurschap Wechele in het kerspel Colmenschaeten, aangaande den meijer, dien de Schout vrijhouden wil, is geklaard, dat de meijer evenals anderen betalen zal.

Op verzoek van Wichman ter Beeke, zetter in het kerspel Wye van wege de buurschap Hengfelde, aangaande den witten monnik, wonende te Deventer, en Peter van Keppel, is geklaard: dat de monnik wegens de betaling van den 10en penning niet verder bezwaard zal worden, en dat v. K., evenals andere riddermatige „hoeflude," vrij is.

Op verzoek der ingezetenen van de buurschap Wechterholte in het kerspel Wye aangaande meijer Aerndt, die tot de schatting niet betalen en zich met zijn landheer Ernst van Ytterssem beschermen wil, is geklaard, dat hij evenals anderen tot de schatting betalen zal naar zijn goed, behoudens Ernst en de kinderen van Ytterssem „huer fryheit ende gerechticheit van huer affkompst."

Op verzoek van juffer Agnes van Ytterssum aangaande haren meijer in de buurschap Lenthe,

kerspel Dalfsen, is geklaard: dat de meijer de schatting niet betalen zal.

Op verzoek van Goessen ten Denseler en Albert Henricksz, zetters in de buurschap Tongeren, kerspel Wye, aangaande de platte landen, welke voor osseweiden gebruikt worden, aangaande den Distelhoff, aangaande den meijer van 's Keizers goederen, en aangaande het erve de Schmerighe hoeve van Goert ten Waeter, is geklaard: dat de landheeren van de platte landen, waarop geen huizen staan, wegens betaling van den 10en penning niet verder bezwaard zullen worden; dat de Distelhoff, of die daarop wonen, betalen zal in de schatting; dat het oude geschil over de 60 ggl. welke de ingezetenen zeggen in oorlogstijd voor de vrouw van den Distelhoff verschoten te hebben, door de ingezetenen met land- of stadregt waar het behoort vervolgd mag worden; dat 's Keizers meijers vrij zijn en in den 10en penning niet behoeven te betalen, en dat te Waeter, die den 10en penning betaald van zijn erve, vrij zal zijn van verdere betaling.

Op verzoek der buren van Ancken, in het kerspel Dalfsen, aangaande de hun geweigerde rekening der zetters van de door hen opgebragte penningen, is den Drost van Salland bevolen, die rekening te laten geschieden; en aangaande de 2 erven van Herman van den Cloester en Jan van Echten is geklaard: dat, indien zij eenige erven hebben op den lande van Vollenhoe, zij deze vrijen mogen, maar geen erven in Salland; hebben zij geen erven in Vollenhoe, zoo mogen zij hun erven in Ancken met de daarop wonende meijers vrijen.

Op de klagt van den Drost van Vollenhoe Burchart van Westerholt en den Schout van

Hasselt Lubbert Mulart, over penningen door de landschap hun verschuldigd, waarvoor zij „bewesen" waren op de brandschatting, welke het land van Drenthe aan Overijssel schuldig was, en door de Conservatoren van het tractaat van wege den Keizer aan die van Twenthe (lees: Drenthe) kwijtgescholden was, is geklaard, dat men deze zaak opdragen zal aan de gedeputeerden naar de volgende dagvaart tusschen den Keizer en den Vorst van Geller te houden, en heeft deze niet voor Mei plaats, zoo zal de Landschap andere middelen zoeken, om de klagers te bevredigen, mits zij dan voldoende bewijs hunner vorderingen overleggen.

In zake de buren van Wolde (kerspel Delden) tegen de 3 zonen van zal. Bernt van Beverfoerde, Drost te Blanckenborch, over eene maat door Bernt van de buren gekocht voor 100 ggl., is geklaard: daar de koop bewezen is en de gebroeders in het bezit zijn, zullen zij de buren betalen of betaling bewijzen.

In zake Claes Claesz van Wyhe tegen Aloff van Rutenburch over de huur van 8 morgen lands door Aloff aan Claes „schadeloes" verhuurd, doch waarvan Dr. Wijnolt van Arnhem de ossen weggehaald heeft, is geklaard: daar Aloff het land „schadeloes" verhuurd had, zal hij aan Claes betalen wat de ossen destijds waard waren, terwijl de gerigtskosten gereserveerd worden ter taxatie van Stadh. R. en St. — Aloff 1 boete.

1530 Nov. 21 (B xLix—Li v°, Liiij v°).

Wegens de vele achterstanden van de landschap van Salland, hebben de Ridderschap van dit land met de gedep. der 3 Steden tegen daags na Conceptio Mariae te Zwolle een bijeenkomst be-

legd, waartoe gecommitteerd zijn: de Drost van Salland van wege Mijn Gen. Heer; Adriaen v. Reede, Jan Mulart Rentm., Jan v. Bockhorst toe Boxbergen, Adriaen v. Twickell, Herman v. Keppell, Jan v. Voerst, en uit elke stad een der raadsvrienden, welke gecommitteerden volkomen magt zullen hebben, om alle Schouten, Zetters en Ontvangers van de schattingen in Salland te ontbieden, rekening van alle schattingen van hen te vragen en te ordonneren van de 80 ggl. waarvoor het klooster van Wijnssem in den ban is wegens de erfgen. van Otto Loedinghe.

Op de klagt van Reynt van Coforden aangaande zekere belofte, door hem namens de landschap gedaan, van welke hij nog „ongereddet" is van de verloopen renten, is overeengekomen, dat hij zijn gemagtigde te Zwol zal zenden daags na Conceptio Mariae tot de gecommitteerden van R. en St., die met hem een verdrag zullen sluiten, dat hij betaling krijgt, waarop R. en St. begeeren, dat hij de arresten en het vervolg van de goederen der burgers zal laten rusten.

Eenige kerspelen wegens de zware schattingen eenige gemeene woeste landen verkocht hebbende en nog zullende moeten verkoopen, welke bemest en bebouwd worden door de koopers en gebruikers dier landen, en waarvan de Canunniken der Capittels van Deventer en Oldenzaal de tienden willen hebben als van novalien, waartoe zij geregtigd meenen te zijn, zoo zijn Stadh. R. en St. van meening, dat die Heeren om de groote lasten dier kerspelen geduld behooren te hebben en de koopers en gebruikers niet met de tienden te bezwaren, omdat het geschiedt uit kennelijke noodzaak, om de arme lieden te helpen in de schatting wegens den oorlog aan de landschap te betalen, doch onverkort der Kanunniken geregtigheid.

Op verzoek van die van Grafhorst zijn Jan van Bockhorst te Sallick met 2 raadsvrienden van Campen en Swolle en de Drost van Ysselmuden gecommitteerd, om op 1 Dec. ten 10 ure te Grafhorst te vergaderen en de „gebreke" te bezigtigen.

Op het verzoek van Prior en klooster van Wijnssem, om een bouwhuis te mogen zetten op land, dat zij tot dus ver zelf gebruikten, en het te vermeijeren zonder ongewone schatting daarvan te geven, indien zij later het huis weder afbraken, en het land zelf weder gebruikten, is geklaard: dat het klooster het bouwhuis wel mag zetten en het land vermeijeren, doch dat dan de meijer schatting betaalt evenals de naburen; maar wanneer het klooster het huis weder afbreekt, en het land weder zelf gebruikt, zal het land weder dezelfde vrijheid genieten als te voren.

Op het verzoek van juffer Maria van Ytterssum, wed. Jan van Coeverden, aangaande korting van rente over '27 en '28, is geklaard: daar haar geen pachten ontbeurd zijn door de vijanden en de crediteuren hun pacht met regt uit hun onderpand gemaand hebben, zijn zij niet schuldig hierop iets te korten; doch suppl. mag hare schade verhalen aan hen, voor wie zij het onderpand gesteld heeft.

Daar op dezen landdag ettelijke ordels van schade en schuld voorgebragt zijn, welke in de groote claring geklaard en gewezen moeten worden, en zoodanige claring in lang niet gehouden is, waardoor vele zaken van schade en schuld ongeklaard bleven, willen Stadh. R. en St. de groote claring weder oprigten en daarop eene ordonnantie vaststellen; zij zal jaarlijks eens te Deventer gehouden worden; zaken tot de andere

claring behoorende zullen ook dan behandeld mogen worden, enz.

Afgedrukt, hoewel met eenige fouten, in den Tegenw. staat III. 588, waar o. a. minder juist als dagteekening 24 Oct. 1535 genoemd wordt.

Daar de Commissarissen en Raden des Keizers Mr. Gerart Mulart, Jost Sasbout en Vincent Cornelisz krachtens hun instructie den Stadh. herinnerd hebben, om op dezen landdag met R. en St. te spreken over de brieven in de met 4 sloten gesloten kist in de kerk te Deventer, waarbij brieven zouden zijn van 's Keizers geregtigheid, van welke kist elk der 3 Steden en een uit de Ridderschap een sleutel had, die echter verlegd of verloren zijn, brengt de Stadh. deze zaak voor R. en St., die antwoorden wel genegen te zijn om zoodanige voor den Keizer belangrijke brieven over te zenden ter afschrijving, doch mits zij daarna weder in de kist terugkeeren.

1530 Nov. 22 (B LII, LXII).

Op verzoek der kerkmeesters en buren van den Ham, aangaande Wilbert Mullart, Geert Dubbink en Johan Smits' wijf en kinderen, die niet in de schatting betalen willen, is geklaard: dat de Schout zich regelen zal naar het mandement en die lieden panden zal om hun aandeel te betalen.

Aangaande Leffert Bartolts te Lijnde tegen de stad Deventer, waarop die van Deventer gehoord, verklaren niets te weten van de zaak, is geklaard: dat Leffert beter bescheid en bewijs bijbrengen moet.

Aangaande de beesten, welke aan de buren van Lijnde ontnomen waren door den Schout van

Holtheem Goessen Oeltbeke en Johan Rauen in 1521 en van hem weder gekocht voor 60 ggl., en aangaande 37 ggl. welke zij zeggen verschoten te hebben voor de buren van Averreest, is geklaard: dat zij dergelijke zaken bij den behoorlijken Rigter vervolgen mogen.

Aangaande de schade van beesten hun ontnomen door Joest van Voerden en diens ruiters, toen binnen Oldenzaal liggende, is geklaard: dat zij met regt en arrest vervolgen mogen de penningen, welke Joost en zijn ruiters nog bij de landschap staan hebben.

En aangaande de klagten van Wolter ten Nyenhuyss en Roebert ten Euerselle tegen Wolter Stellinck, Henrick Schop en Wilbert Mullers, zullen de klagers hunne huur tegen de anderen met regt mogen vervolgen voor den behoorlijken Rigter.

Op het verzoek van Herman Bitter aangaande zijn achterstand aan de kerspelen Ommen en der Heyne, is geklaard: dat de Drost van Salland bij de Schouten zorgen zal, dat hij eindelijk zonder langer uitstel betaling krijge, en wat zijn onkosten betreft, zullen de nalatigen 20 ggl. aan hem betalen.

In zake de wed. Johan van Steynwijck en Prior en Convent van Sipkeloe, over schade door het klooster geleden van de kinderen van Wterwijck van wege de kinderen v. Steynwijck, is geklaard: aangezien op den vorigen regtdag erkend is dat Prior en Convent, ofschoon geestelijke lieden zijnde, met landregt spreken mogen.

Op deze zaak hebben betrekking de processtukken van 1529 en 1532, waarvan de korte inhoud is als volgt:

Bedreigingen van Peter, Vincent en Jacob van Uterwijck, gebroeders, zonen van Jacob v. U., tegen het klooster van Sipculo, om den Prior en de broeders te bewegen de waarde der Itterbeker tienden, welke aan de familie van Steenwijck behoorden, doch jaarlijks ten haren behoeve door de kloosterlingen werden gedorscht, niet aan de van Steenwijcks, maar aan hem te brengen.

Derk van Steenwijck schrijft Saterdag na St. Catherinen 1529 aan den Prior, dat die tienden de lijftucht zijner moeder waren, waarover Jacob v. U. eene regtsvordering voor den Drost van Coevorden en de 24 van het land van Drenthe aangevangen had, en dat daarin een vonnis gevallen was, waaraan de familie v. St. zoude voldaan hebben.

Vgl. landdag van 11 Mei en claringe van 22 Nov. 1530.

Op het verzoek van Hans Duytschen huisvrouw tegen Aloff van Rutenborch is geklaard: aangezien de pander getuigt, dat Aloff zoo ziek is, dat hij in persoon niet komen kan, wordt de zaak tot den volgenden landdag uitgesteld.

Op de klagten door B. S. en R. en de gemeene burgers en ingezetenen van Hasselt gedaan aan de Aartshertogin en de Commissarissen des Keizers, van de claringe in Mei op den landdag te Vollenhoe uitgesproken over het geschil tusschen hen en de Ridderschap en erfgenamen des lands van Vollenhoe, aangaande de uitgezette schatting en de aan Hasselt toegeslagen som van deze 6 jaren, is na lang beraad de „voerclaringhe" en sententie bevestigd.

In de zaak van den Drost van Salland Seyno Mulart tegen de steden Deventer en Zwolle met Zwollerkerspel en andere adhaerenten, wegens

penningen, door den Drost verschoten op verzoek der 2 steden, tot opmaking van den Dovelderdijk, op straffe van dubbel geld op kosten van dengene, die in het ongelijk bevonden wordt, is geklaard: aangezien de Drost gehandeld heeft op begeerte der steden, zullen die van Deventer gehouden zijn de erfgenamen van hun kerspel, die dat aangaat, te verwittigen, dat zij op den volgenden landdag bij gemagtigden verschijnen moeten, om al hun bewijzen dienaangaande over te leggen, gelijk die van Zwolle en Zwollerkerspel c. s. deze reis gedaan hebben.

Die van Deventer zullen dan ook medebrengen al hun bescheiden tusschen hen en den Schout van Deventer aangaande den kwaden dijk op deze (zijde?) des kerspels van Holten, dien de Drost ook op hun verlangen heeft laten maken op kosten van ongelijk.

In zake de kotters der marke Albergen tegen den markerigter Bernt van Beverforde met de buren dier marke, aangaande panding op de kotters gedaan, waartegen dezen pandwering gedaan hebben, terwijl niettemin hun panden met geweld genomen zijn, is geklaard: daar de buren hun markecedel, waarop zij zich beroepen, hebben willen bewijzen met 2 getuigen, die door de kotters gewraakt zijn, de eene als eigen man des markerigters, de andere „den huyr jnde marck geseten," die bij de zaak winnen konden en dus niet getuigen mogten, welke wraking niet door de buren wedersproken is, zoodat van den markecedul het bewijs niet geleverd is, zoo zullen de markerigter en de buren de genomen panden en beesten aan de kotters moeten teruggeven; meenen zij eenige aanspraak of beter bewijs tegen de kotters te hebben, zoo mogen zij die vervolgen voor den behoorlijken rigter naar den vorm van

het landregt, doch niet met geweld, terwijl zij voor de gepleegde daden den Keizer vervallen zijn in de poene van geweld, waarvan zij boete en beteringe doen moeten — De buren 1 boete.

In zake de Drost van Vollenhoe tegen Steven Aerntsz van den Broecke van geweld, is geklaard: daar het bewijs door den Drost geleverd onvoldoende is, is het ordel wel gewezen en kwalijk beroepen.

In zake Willem Schoppinck anders Husinck, Goert zijn broeder, Trude zijn zuster, Seyne en Geert toe Middelwijck tegen Mr Henrick te Middelwijck, over het erve en goed ten Damme in het kerspel Kolmeschoete, is wegens hare duisterheid gecompromitteerd, en zoo de moetzoenslieden van beide zijden met den overman de zaak vinden kunnen, zal zij niet meer op de claring gebragt worden.

De zaak van Jan Petersz, burger te Amsterdam, en Jan Jansz, burger te Campen, erfgenamen van juffer Fenne wed. Jan van Graes, tegen Jan van Camp, Lutgart Hondenberch, Jan van Langen e. a., over een sententie door Deventer gewezen, is wegens duisterheid en vooral omdat de gift van een bijsteren dijk daarin gevallen was, uitgesteld tot den volgenden landdag.

In zake de buren van Wanneperfeen tegen de erfgen. van de platte en woeste landen aldaar, aangaande schildschatting, welke zaak in ordel en regt gekomen en in de claring beroepen is in 1526, is geklaard: dat geen van beide partijen voldoende bewijs bijgebragt hebbende, zij dit op den volgenden landdag doen zullen.

In zake Roeloff Sweersz tegen Herman Kaele

over een hofstede en een stuk land, is geklaard: kwalijk gewezen en wel beroepen, en dat Herman, die in het bezit gevonden wordt, daarin blijven zal totdat hem Roelof met beter bewijs er uit slijt. — Roelof 1 boete.

1530 Nov. 23 (B Liii).

In zake Hinrich van Haerst tegen de landschap wegens achterstallige penningen, en kwijting van zijn handschrift gelijk hem beloofd was, waarom hij goederen van Camper burgers in Drenthe gearresteerd had, is door tusschenspreken van Jan v. Twickel, Drost van Twenthe, Adr. v. Reede, Drost van Laeghe, en Jan v. der Vecht, Burgem. van Campen, met Hinrich's huisvrouw, die hij daartoe naar Vollenhove gezonden had, overeengekomen, hem te betalen 68½ Phs. gl. welke hem op zijn handschrift „ontboert" waren, en voor geleden schade en kosten 35 ggl., terwijl men hem restitueren zal het handschrift van 92 Phs. gl., dat hij aan de burgers van Oldenzaal gegeven had; het gelegde arrest zal tevens opgeheven zijn. Hinrich's huisvrouw met Claes van Beverforde als momber verklaart, dat op heden aan dit verdrag voldaan is.

Daar het arresteren der Camper goederen voornoemd het gevolg was van de ongehoorzaamheid der burgers van Oldenzaal om aan v. Haerst op bevel des Stadh. zeker handschrift terug te geven, is geklaard, dat die van Oldenzaal aan den Drost van Twenthe de 68½ Phs. gl. en de 35 ggl. voornoemd zullen terug betalen uit de 1000 gl., waarop zij „verwesen" zijn, of zoo dit niet geschiedt, zal de Drost op de goederen van Oldenz. burgers, waar ook gelegen, die gelden verhalen mogen.

Op de klagten van Steven Voss voor zich en

voor de kinderen zijns broeders Bartholt de Vos van 400 ggl. van suppliants gelden tot profijt der landschap gebruikt, met de verloopen rente, is geklaard: dat Steven daags na Conceptio Mariae met volmagt zijner adhaerenten te Zwolle komen zal bij de geoommitteerden van R. en St., waar de zaak geregeld zal worden.

1530 Nov. 24 (B LXIIII v°).

In zake de Carthuisers van den Sonnenberch bij Campen tegen Herman en Jan ven Yttersum met hun adhaerenten, aangaande een rentebrief van 32 mud rogge en 20 ggl. per jaar, afgelost tot op 14 ggl. min 1 oort per jaar, welke nog op het onderpand gebleven zijn, is geklaard: daar blijkt, dat de Carth. binnen 33 jaar de renten gemaand en daarop ook ontvangen hebben, zoo is de brief geen „schlaper," maar in volle kracht erkend, zoodat kwalijk gewezen en wel beroepen is, tenzij Herman en Jan bewijzen, dat de brief geheel afgelost is. — H. en J. 1 boete.

In zake de buren van der Heyne tegen de wed. Rammelman over 25 ggl. door de buren gevorderd, is geklaard: kwalijk gewezen en wel beroepen, daar de getuigenissen van de wed. naar regt bewijsselijker bevonden zijn, dan die van de buren zoodat de buren gehouden zullen zijn de geregtelijke schade en kosten aan de wed. te vergoeden ter taxatie van Stadh. R. en St. — De buren 1 boete.

De zaak van Hinrich Wernersz tegen de wed. Aernt Brant is „geremitteert tot een vruntlicken dach" binnen Zwolle te houden en zoo zij daar niet bijgelegd wordt, tot den volgenden landdag, waar sententie gegeven zal worden.

In zake Hinrich ten Tempel tegen het klooster

van Wijnssem over gevangenschap, kosten en schade, door hem om het klooster geleden, is geklaard: daar het klooster door den landsvorst op zekere penningen gesteld, deze niet betaald heeft en Henrick daarom gevangen genomen is, en daar zijn vrouw tijdens zijn gevangenschap het klooster aangemaand heeft hem te ontlasten, hetgeen het niet gedaan heeft, zoodat hij zich zelf heeft moeten „quyten" (vrijkoopen), zoo zal het klooster aan den eisch voldoen moeten ter taxatie van Stadh. R. en St. — Het klooster 1 boete.

In zake heer Rickman Hinricksz tegen Jan Cruse te Kampen is geklaard: dat het proces van geen waarde is, omdat de panding geschied is voor het verwin en dus wel gewezen en kwalijk beroepen, doch zoo Heer Rijckman nog vermeent aanspraak op Cruse te hebben, mag hij dit met behoorlijk proces naar landregt vervolgen. — Rickman 1 boete.

1530 Nov. 25 (B LVI).

Het geschil tusschen het land van Twenthe en de erfgen. van Rechteren over 1005 ggl. hoofdsom, met de renten van 1511 af toekomende aan de stad Campen, en over 400 ggl. hoofdsom met de renten, aan de stad Zwolle toekomende, welke sommen aan die 2 steden in 1510 „bewesen" waren op het land van Twenthe, doch door dit land overgenomen waren op de stad en het gerigt van Almelo en Vriezenveen, waardoor de erfgen. v. R namens die van Almelo en Vriezenveen zich bezwaard achten, — ter beslissing zijnde gesteld van Stadh. R. en St., zullen partijen op den volgenden landdag hunne bewijzen inleveren, waarop dan regt gedaan zal worden.

1530 Nov. 24 (26) (B. LXV v°).

In het geschil tusschen den Rentm. van Salland

van wege 's Keizers tol te Nyerbruggen en Hinrich van Rechteren van wege de ingezetenen zijner heerl. Almelo en Almelerveen, die hij van dien tol vrijen wil, is de uitspraak tot den volgenden landdag uitgesteld, wanneer beide partijen hun bewijzen overleggen zullen, terwijl de tol ondertusschen opgeschreven zal worden, om door die van Almelo betaald te worden, als zij „ondergeclaert" mogten worden.

In zake Johan Stellinck, Castellein ter Kuinre, tegen de gemeene ingezetenen van de Kuinre, over overval en schaden, is gekláard: dat die van Kuinre binnen 4 dagen schriftelijk antwoord en „onschult" inleveren zullen op alle artikelen der supplicatie van den Castellein, hetwelk dezen zal gegeven worden, om daarop te repliceren, enz.

Daar B. S. en R. van Hasselt zich beklagen door de sententie, gewezen in claring van 17 Mei jl., boven alle andere steden bezwaard te zijn en in groote armoede verkeeren, weshalve zij verlichting der sententie verzoeken, is geklaard: daar men op geenerlei wijze hiertoe middelen heeft kunnen vinden, zal Hasselt die sententie moeten opvolgen: om echter te toonen, dat men hen gaarne behulpzaam zijn wil in hunnen achterstand, zal na verloop van deze 4 jaren daarop gelet worden.

Op de supplicàtie van Albert Geysinck en Elsken Tenckinck, burgers van Delden, tegen de stad Zwolle, is verklaard: dat zij hun regt vervolgen mogen tegen hen, op wie de stad Zwolle „bewesen" is geweest, terwijl de Drost van Twenthe zorgen zal, dat hun goed kort regt gedaan worde.

1530 Nov. 26 (B. LVI).

Op het verzoek van Pater en Conventualen van het klooster S. Johannis Camp bij Vollenhoe

aangaande landen achter het klooster gelegen en door hen zelf gebruikt en met eigen beesten beslagen, is geklaard: daar het klooster den 10en penning betaalt van al zijn goederen waar ook gelegen, zal het gevrijd zijn van de schatting.

Op de klagten dat de inheemschen, die op eenige kerspelen „bewesen" zijn, deze bezwaren met „leystinghe" en onbehoorlijke kosten, is geklaard: dat geene inheemschen mogen leisten, maar met regt mogen spreken en vervolgen.

Mandement aan de amptlieden, op het stuk van aanspraak, antwoord en bewijs van beroepen ordels, dat de rigters deze bij geschrift gesteld, besloten en bezegeld overleveren moeten aan de amptlieden, die ze besloten overleveren zullen in de Claring, en als de Claring geschied is, zullen de ordelen weder aan den Drost ingeleverd worden ter executie.

Aangaande de uitzetting der schattingen over 1531 is op mededeeling des Stadh. door R. en St. goedgekeurd, den armen huisman „tot de schattinge van den jare '31 te laten ende stuyr te komen den 20en penninck" en dat het mandement van deze schatting in alle andere artikelen zal uitgevaardigd worden gelijk in '30 geschied is, terwijl de riddermatigen, die geen woonstede hebben, inzonderheid die van Vollenhoe, gesteld zullen worden gelijk in het mandement van '29 verklaard is. Bij de uitschrijving van den nieuwen landdag zal de Stadh. specificeren, dat elk riddermatig man, die tot den landdag verschreven wordt, zelf verschijnen moet, tenzij wegens geldige oorzaken verhinderd, en dat wie niet verschijnt, verder niet tot den landdag verschreven zal worden, maar van zijn stem en geregtigheid beroofd zal zijn.

1530 Nov. 28 (B xLix).

De Stadh. geeft naar aanleiding van het besluit van 21 Nov. aan Seyno Mulart, Drost van Salland, last namens den Keizer, van stonden aan alle schouten in zijn ambt, op verbeurte van de op hun ambt staande penningen, en alle zetters en ontvangers der kerspelen en buurschappen, zoowel van ploegschatting en beestenschatting als van andere gemeene landsschattingen op straf van 50 oude schilden, aan te schrijven te Zwolle te verschijnen met hun rekeningen, registers en bewijzen.

Gegeven te Vollenhoe.

Aanschrijving van den Stadh. aan de op 21 Nov. gecommitteerden, om op tijd te Zwolle te zijn, voor genoemde zaak der schattingen.

1530 Dec. 19 (B xLii en L v°).

Daar over alle platte landen, zoowel in het Mastebroeksche als in het Lierebroeck en elders in Salland gelegen, wegens de grooteschulden, waarin de landschap geraakt is, geconsenteerd is tweemaal te contribueren den tienden penning van hetgeen die landen opgebragt hebben over de jaren '29 en '30, met aftrek van den gewonen onraad en het morgengeld van 7 st. brab. per morgen, stelt de Stadh. op verzoek der gedeputeerden van de Ridderschap van Salland en der afgevaardigde raadsvrienden der 3 Steden, op de bijeenkomst te Zwolle van altera Conceptionis Mariae Aernt van Bolten en Gerardus Brunijnck, gezamelijk en elk in het bijzonder, aan tot invordering van dien 10en penning over 1530.

Gegeven te Vollenhoe.

1530 den avont Nativitatis Christi (24 Dec.) (B xLiiii).

Tusschen den Dijkgraaf Godert van Haerst en Gerrit en Cornelis Loedigen met hun zwagers

Goert Buschoff en Jan Pas, is, nadat de broeders gepresenteerd hebben den eed te doen, dat zij de 2 jaar rente of nagenoeg 80 ggl., waarover zij met den Dijkgr. twisten, niet ontvangen hebben, nader overeengekomen den eed uit te stellen tot 14 dagen na Lichtmis; ondertusschen zal de Dijkgr. schrijven aan Hinrich ter Spille secretaris, of Geert Busschof den eed van hem hebben wil of niet, en daar de gebroeders zich „volmachtich" gemaakt hebben van de gezamelijke erfgen., om den eed voor hen allen te doen, dat noch zij noch iemand van hunnentwege de penningen ontvangen hadden, zoo zullen zij den eed voor den behoorlijken Rigter mogen doen als de Dijkgraaf het wil en deze zal hun dan de geëischte penningen moeten voldoen.

Gedaan te Deventer.

1531 [1]) Jan 9 (B XLiii).

De Stadh. George Schenck verklaart, dat Alffer van Ysselmuyden Schutmeester en Coenraet de Vos van Steenwijck als Riddermatigen bij eede gezworen hebben, getuigen geweest te zijn toen Bisschop Henrich van Beijeren een eigen maagd van Geethoern, geheeten Griete Wolters, destijds dienende bij Hinrich Haegen te Vollenhoe, gemanumitteerd heeft uit den eigendom.

Gegeven te Vollenhoe. Als copie geboekt.

1531 Junij 2 (B LXvii).

De Stadh. zit te gerigte te Vollenhoe.

Dingwaarder: Jan Mulart, Rentm. van Salland.
Keurnoten: Hinrich Haegen en Folckier Schloet.

In zake Ot van Rutenburch tegen Aloff van Rutenburch over zeker marckgescheit (maech-

---

[1]) **Daar de Judiciaal-registers langzamerhand regelmatiger in tijdrekenkundige orde gehouden worden, en ik geen bewijs vind, dat ook hier het jaar geacht werd met Paschen te beginnen, heb ik van hier af de jaartallen onveranderd gelaten.**

gescheit?), dat Ot beweert te hebben krachtens zegel en brief, terwijl Aloff afschrift begeert uit den moetsoensbrief, waarmede Ot spreekt, wordt gewezen door den Stadh. de keurnoten en ommestanders, dat Ot het afschrift geven en Aloff op den volgenden regtdag daarop antwoorden moet.

In zake Marcelis Buerman, als gemagtigde van Griete van Hulsen, tegen Wolter Stellinck voor zich en zijn broeders, over 100 ggl. geleend geld en magenaas, door den vader van verw. aan Griete schuldig volgens overgelegd handschrift, is door den Stadh., de keurnoten en omstanders gewezen: aangezien Wolter voor zich en zijn broeders het handschrift en de schuld erkend heeft, doch de actie heeft willen „onderwysen" en leggen op die van Rechteren, zal hij Griete voldoen en zoo hij meent actie te hebben tegen die van Rechteren, dezen met regt vervolgen mogen.

Het geschil van Goert te Waeter tegen Herman van Keppel over gelden wegens borgtogt door Goert voor Herman betaald blijkens overgelegd handschrift, dat deze niet van waarde erkent, is besteed aan Aloff van Rutenburch, die beraad genomen heeft, om op den volgenden regtdag ordel in te brengen.

De andere zaak tusschen dezelfde partijen over zekere borgtogt, door Herman's vader aan Goert's vader gedaan voor zekere roggerente met de achterstallige pachten, krachtens brieven en zegels door Goert overgelegd, doch door Herman van onwaarde verklaard en „schlapers" genoemd, is besteed aan Gerrit van Oesterwoldt, die beraad genomen heeft, om op den volgenden regtdag ordel in te brengen.

In zake Hasselt tegen Zwolle over de brug, waarvan Hasselt den eigendom aan Zwolle betwist, bewerende brieven te hebben van zijn landvorsten, waarin aan Hasselt de nu aan den Keizer behoorende stroom gegund is, uit welk privilegie Zwol het eerst met landregt slijten moet, alvorens verbod te kunnen doen, waartegen Zwol het lang en rustig bezit aanvoert en zeker mandaat en sententie in zijn voordeel uitgesproken, in welk bezit het klaagt gestoord te zijn en niet zoude behoeven geregtelijk te antwoorden op Hasselt's aanspraak, alvorens in het bezit hersteld te zijn; waarop Hasselt antwoordt, dat de sententie der claring te Hasselt gewezen, een gebod was, dat het heeft moeten opvolgen en dat, daar sedert dien tijd een nieuwe sententie gewezen was, Zwolle op den regtdag antwoorden moest; — is het ordel besteed aan Johan Sloet, die beraad genomen heeft tot den volgenden regtdag, waarop hij ordel zal inbrengen.

In zake Heer Herman Middelwijck, Vicarius te Wye, tegen Juffer Lijsbet Bloemendaels is aan Lijsbet gegund, haar getuigenis voor Bartholomeus (van Keulen) den Secretaris en getuigen af te leggen.

Heer Roeloff Borcheer, Vicarius van Wye, omstreeks 50 jaar oud, getuigt in voornoemde zaak voor den Secretaris Barthol. van Coelen, Hinrich Haeghen en Folckier Schloet als keurnoten, bij zijn priesterschap en de H. Evangelien, zijne hand op de borst leggende, voor vele jaren viceeureet te Wye en daarna vicarius geworden te zijn en steeds de biechtvader geweest te zijn van Lijsbet's vader Geerlich Bl., die op zijn sterfbed met de heil. sacramenten der kerk bediend hem gezegd had, dat de 5 heerenponden, welke Herman vorderde, voor lange jaren afgelost waren

en dat Heer Egbert, Herman's voorganger hem nooit daarom gemaand en ze ook nooit ontvangen had; dat hij ze dan ook niet betalen zoude, al zwoer Herman met 2 geloofwaardige mannen het tegendeel, daar hij zeker was van de betaling; voorts, dat hij hangende dit geschil, voor den officiaal te Deventer gehoord had, dat Herman de fundatiebrief afgevorderd was, dien deze niet had kunnen leveren en deswegens „gescholden" was, dat hij Lijsbet onregt aandeed.

Gedaan in domo pretoria in Vollenhoe hora duodecima. Lijsbet constitueert Folckier Schloet om de Claring op den volgenden landdag voor haar waar te nemen en te ontvangen.

De zaak tusschen Hans Kempter en Lubbert Mulart, chout te Hasselt, over zeker „gelofnis ende hanttastinghe" is besteed aan Aloff van Rutenborch, die wijst: daar Hans met wasteekens Lubbert aan de bank gebragt heeft en zelf niet verschenen is, zoo zal hij, als hij bij „geheechden en staenden gericht" niet komt, „fellich" zijn in de kosten door Lubbert gemaakt, tenzij geldige reden voor zijn afwezigheid bijbrengende.

De zaak van Jan Snijr tegen Heer Frederick van Twickell is „vermits de garden van den knechten dorch sinen diener van mijnen Gen. Heren begeert heeft" den regtdag te verlengen, uitgesteld tot den volgenden regtdag, blijvende de wasteekens in volle kracht.

1531 Junij 16 (B LXX).

Regtdag te Vollenhoe.

Dingw. en keurnoten als voren.

De zaak tusschen Otto en Aloff van Rutenburch is besteed aan Goert te Waeter, die 14 dagen beraad genomen heeft om het ordel in te brengen.

In zake Hasselt tegen Zwolle wijst Jan Sloet voor regt: daar partijen een „stemmelicken veruersten rechtdach" gehad hebben voor den Stadh., waar Hasselt aanlegger was en de gedeputeerden van Zwolle hun aangezigt naar het gerigt gekeerd hebben, zoo moeten dezen antwoorden op de aanspraak van Hasselt. En zoo Hasselt eenig verzuim gepleegd heeft in de afbreking der brug, dit zal staan ter discretie en genade des Stadh.

Dit ordel is terstond beroepen door de ged. van Zwolle Kerstgen van Diepenbroeck en Herman Bijtter naar de claring van Stadh. R. en St.

In zake Hans Kempter tegen Lubbert Mulart, Schout te Hasselt, over de wijzing van de onkosten op den vorigen regtdag, waarop Kempter zijn „onschult gedaen" heeft, met een certificaat van Hans Kalb, Hoofdman te Gelmuden, dat Lubbert niet voor een gerigtsschijn acht, en hem dus niet schaden kan, is gewezen: dat Kempter's verontschuldiging van geen waarde is, zoodat hij aan Lubbert de onkosten betalen moet tot taxatie en moderatie des gerigts.

Kempter biedt terstond betaling aan en zegt verder door zijn voorspraak: aangezien Lubbert het hoofd ten gerigte gekeerd heeft, zoo moet deze op de aanspraak antwoorden, waarop Mulert zegt: dat hij zich niet tot het gerigt gekeerd heeft en dat Kempter hem dus weder met wasteekens aan de bank brengen moet. Dit is besteed aan Frerich van Twickel, die wijst: daar M. zich niet ten gerigte gekeerd heeft, maar daaraan geëischt is door Mijn Gen. Heer, zoo moet Hans hem op nieuw met wasteekens aan de bank brengen.

In zake Goert te Waeter tegen Herman van Keppel over een rest van 50 ggl. en 10 ggl. met

de onkosten, wijst Aloff van Rutenburch: voor zoover de 2 getuigen genoemd in het certificaat van den Officiaal van Deventer over v. K. getuigen mogen, zal deze t. W. voldoen wegens de rest van 350 gl.; en zoo Goert bewijzen kan 10 ggl. voor v. K. verschoten te hebben aan verteerde kost, zal v. K. deze betalen met de gerigtelijke schade.

Van Keppel doet van dit ordel beroep op de claring van Stadh. R. en St.

In de andere zaak tusschen voornoemde partijen wijst Geert van Oesterwolt: zoo t. W. bewijzen kan, dat hij of zijn ouders v. K. of diens ouders aangesproken of gemaand heeft binnen 1/8 van honderd jaar met levende konden of gerigtschijn, zal t. W.'s aanspraak van waarde zijn.

Op verzoek van t. W. wordt hem toegestaan dit bewijs op den volgenden regtdag te leveren.

De zaak van Johan Snijr tegen Heer Frederick van Keppel over zeker laken, door v. K.'s Rentmeester ten behoeve van v. K. ontvangen, blijkens overgelegd bewijs, waarop deze beweert niets van Snijr gekocht te hebben, is besteed aan Alfer van Ysselmuden, die aanspraak en antwoord bij schijnender zon op schrift begeerd heeft en op den volgenden regtdag wijzen zal.

1531 Junij 17 (B LXXII).

Stadh. R. en St. houden claring te Vollenhoe; tegenwoordig:

Jan van Twickell, Drost van Twenthe, Adriaen v. Reede, Drost te Laeghe, Seyno Mulart, Drost van Salland, Burchart v. Westerholt, Jan Mulart, Rentm. van Salland, Heer Frederich v. Twickel, Ridder, Adriaen v. Twickell, Lubbert Mulart, Schout te Hasselt, Jan v. Boetzeler, Jan v. Buckhorst toe Boxbergen, Aloff v. Rutenborch, Jan v. Bockhorst toe Salleck, Henrick Haegen, Herman v. den Cloester, Folckier

en Jan Sloet, Hinrich Schaep, Wolter Stellinck, Coert de Vos v. Steenwijck, Jan Mulart Jansz v. den Ordel, Alffer v. Ysselmuiden, Arent Mulart, Jan v. Echten, Zweder v. der Eze, Jan Rengers, Herman v. Keppell, Johan v. Voerst, Johan v. Wermel toe Westerfeldt, Johan v. Essen, Bruyn van Langhen, Dirck v. Keppel Hermansz, Geert v. Oesterwoldt, Henrich en Otto v. Rechteren, Reynt v. Covorden de Jonge, Herman Grobbe, Roeloff v. Scheven, Bertolt v. Langen, Claes v. Be(r)verden, Drost te Blanckenburch, Bernt v. Berverden zijn broeder; Mr. Geert Swaeffken en Mr. Engbert v. Doetinchem gezonden van Deventer; Jan v. der Vecht en Jasper Jansz gezonden van Campen; Kersgen v. Diepenbroeck en Herman Bitter v. der Marsch gezonden van Zwolle.

In zake Goert te Waeter tegen Herman v. Keppel is, daar zij schade en schuld betreft, het ordel uitgesteld tot de Groote Claring.

In zake Jan van Buckhorst toe Salleck tegen de wed. van Geert van Langhen, Drost van Salland, met Jan van Bockhorst toe Boxbergen als gemagtigde, over zekere penningen, door zal. Geert uit de schattingen gebeurd, welke door de Landschap aan den aanlegger toegewezen waren, is verklaard: dat deze ze op de wed. mag verhalen, zich refererende tot de claring van 12 Mei 1530. — De wed. 1 boete.

1531 Junij 18 (B LXXXVIII).

Op de suppl. van Haedewich Mullers tegen Herman van Keppell neemt Herman aan, „dat sich de weduwe zal voegen by dat register ende met Herman voersz ende den kuster toe Oldst rekeninge, ende wes sich by guede deuchdelicken rekeninghe befindt, dat de weduwe noch ten achteren is, will Herman guetlicken betalen."

Op de supplicatie van Jacob Ruyse tegen Herman van Keppell antwoordt deze, dat hij invorderen

zal, wat hij nog van het kerspel Dalfsen volgens ordonnantie te vorderen heeft, en dit aan Jacob betalen zal.

Op de supplicatie van Franck van Papenvelt Muntmeester wegens penningen deels verteerd, deels voor een paard voorgeschoten tijdens Bisschop Philips van Bourgondië, zijn hem 25 ggl. beloofd, binnen 2 jaar te betalen.

1531 Junij 19 (B LXXIIII v°).

In zake Jan Nyemants tegen Hinrich Nyemants uit Laererwolt, gebroeders, over zeker scheiding tusschen hen en hunne zusters gemaakt door Arent van Hattingen Rigter te Ootmarsum, en Johannes Huezichem, Hofmeijer des Hofs Ootmarsum, als dedingslieden, blijkens gerigtsschijn van B. S. en R. van Ootmarsum, van godesdach na Odulphi 1531, is door tusschenkomst van Jan Mulart, Rentm. van Salland, en Herman van den Cloester door Stadh. R. en St. daartoe gecommitteerd, op nieuw gededingd en bepaald, dat de scheiding door de broeders en zusters gemaakt in volle kracht blijven zal, dat Hinrich de bezitter van het erve dit behouden zal, maar terstond aan zijn broeder en zuster betalen zal 96 ggl. en voor de rest hun borgen of vestenis naar hun genoegen geven zal, terwijl de Stadh. den pander van Salland beveelt, Jan te gelasten zijn broeder Herman niet „vp te reyden" tegen Hinrich.

Gedaan te Vollenhoe.

In zake Hans Duytsch tegen Aloff van Rutenburch over ossen aan Hans ontnomen door Dr. Wynolt van Aernhem van het aan Aloff behoorende land, dat schadeloos aan Hans verhuurd zoude zijn, is geklaard na inzage der schriften van Dr. Wynolt, waaruit blijkt, dat de ossen

gehaald waren wegens Aloff's schulden en het rantsoen zijner gevangenschap, en van 2 certificaten der stad Zwolle, waaruit blijkt, dat Hans belofte van schadeloosheid van Aloff had, dat Aloff de ossen aan Hans vergoeden moet tegen den prijs, dien deze bewijzen zal, dat zij destijds waard waren, met reserve der kosten ter taxatie van Stadh. R. en St. — Aloff 1 boete.

Daar Hinrich Wernersz namens zijne vrouw Aerntgen, natuurl. dochter van zal. Luytgen Brant, met regt Aernt Brant en na diens dood de weduwe aangesproken heeft voor 11½ mud rogge per jaar, welke L. aan zijne dochter geschonken had, en deze zaak beroepen was aan de hoogste claring, is door tusschenkomst van Seyno Mulart, Drost van Salland, en Johan van der Vecht, Burgem. van Campen, door de claring daartoe verordent, tot vermijding van kosten een moetzoen getroffen, dat de wed. Aernt Brant voor S. Marten Aerntgen vestenis zal geven, ter kennisse van den Raad van Zwolle, op straffe van 25 ggl., enz

Volgt een acte over deze zaak waaruit nog blijkt, dat Aerntgen eene zuster Griete had, die ook natuurl. dochter van L. was en ook 11½ mud genoot.

1531 Junij 20 (B LXXIIII v°).

Daar op de Claring van 22 Nov. 1530 tusschen Bernt van Beverfoerde als markerigter en de buren der marke Albergen t. e. z. en de kotters dier marke t. a. z., zeker geschil gevallen is, zoodat de claring op de restitutie der afgenomen panden en beesten anders verstaan is, dan zij duidelijk uitdrukt en vermeldt, weshalve het noodig geweest is claringe en declaratie daarop te doen, is geklaard, dat de markerigter en de buren aan de

kotters alle afgenomen panden teruggeven zullen, welke bij de eerste claring erkend zijn met geweld en buiten vorm van regten genomen te zijn, en indien de kotters van eenige „onderpandinge” op den markerigter en de buren aanspraak of actie meenen te hebben, zullen zij die voor den behoorlijken regter mogen vervolgen, terwijl verder de eerste claring van volle kracht blijft.

In de zaak tusschen Dirck Goyman van Deventer namens zijne vrouw en de kerkmeesters en kerspellieden van Hellendoorn, die met ordel en regt in claringe beroepen was, zijn wegens zeker onverstand en duisternis in dit proces gevonden, gecommitteerd Seyno Mulart, Drost van Salland, Adriaen van Twickell en Herman van Keppell, om de gelegenheid op te nemen van het questieuse stuk land in dat kerspel, geheeten de Ekede, om tevens partijen zoo mogelijk te verzoenen en anders op de volgende claring rapport te doen.

1531 Junij 21 (B LXXXIIII).

In zake Aloff van Rutenburch tegen Herman Schmeeken, burger te Deventer, wegens „attinge” en andere onkosten, door Adolfs zoon vroeger gemaakt, is door tusschenspreken van Hinrich van Rechteren en Mr. Engbert v. Dotinchem Burgem. van Deventer, daartoe door Stadh. R. en St. gedeputeerd, bepaald: dat Herman ontvangen zal de 30 gl. welke tot verligting van die van Gramsbergen (van hun schatting) afgenomen zijn en ten behoeve van Aloff op nieuw verdeeld moesten worden, 25 gl. van het kerspel Zwolle, waartoe Aloff den ontvanger magtigen zal, en 25 gl. geassigneerd op die van Gramsbergen uit den volgenden termijn.

Gedaan te Vollenhoe.

1531 Junij 21 (B LXXXVIII v°).

Daar Geert van Haerst het laatste reces, op Kerstavond 1530 te Deventer gemaakt tusschen hem en Gerardus en Cornelis Loedinghe. als gemagtigden der erfgen. van Otto L., niet nagekomen is, en het klooster van Wijnssum hierdoor als borg met den ban bezwaard is, bevelen Stadh. R. en St. dat het reces terstond uitgevoerd moet worden, zullende anders G.'s goederen aangetast worden. Op dit bevel vraagt en verkrijgt hij uitstel tot 4 Julij om de zaak te schikken, hetgeen hij belooft in bijzijn van Jan van den Sande, burgemeester te Hattem.

Salland	Adriaen van Reede Jan van Bochorst toe Boxbergen	„gedeputeerde totter jnstructien an Key. Ma^t te helpen maecken mit den vrunden van den steeden."
Twenthe	Heer Frederick van Twickel Adriaen van Reede	
Vollenhoe	Herman van den Cloester Hinrich Haegen	

Den Drost van Salland wordt bevolen, om aan de Schouten en kerspelen, waarop de Graaf van Ysenbach was „bewesen" te gelasten, elk zijn portie op te brengen, tot betaling van den jongst verloopen termijn, in zoodanig geld als den Graaf toegezegd is, terwijl den Drost de clausule geleverd zal worden, vermeldende van de „geweerde" der goudguldens.

1531 Junij 22 (B LXXVI v°).

Daar de gezanten van Deventer en erfgen. van Deventer kerspel door het reces tusschen hen en de stad Zwolle met de erfgen. van Zwollerkerspel gemaakt over den Douvelderdijk zich bezwaard gevoelen om reeds nu te antwoorden en definitieve sententie aan te hooren, omdat veel personen van verschillende qualiteit, geestelijken en wereldlijken,

edelen en onedelen daarin betrokken zijn, die zij niet zonder vorm van landregt in de claringe hadden kunnen verbinden en verstrikken, waarop de tegenpartij geantwoord heeft, dat Deventer zich zonder uitstel naar de vroegere claringe regelen zoude, is door Stadh. R. en St. bepaald, dat beide partijen hun bewijzen en stukken bij de hooge bank inbrengen zullen met oproeping van alle betrokken personen, waartoe ook de Stadh. door kerkespraak behulpzaam zal zijn, en indien van het dan te wijzen ordel beroep gedaan mogt worden, zal niemand van de Ridderschap en Steden gewraakt mogen worden in de claring, dan die in beide kerspelen geërfd zijn en zij wier landen door de doorbraak van Douvelderdijk overstroomd zijn.

Daar Seyno Mulart, Drost van Salland, op verzoek van beide voornoemde partijen den Douvelderdijk opgemaakt en de kosten voorgeschoten heeft, bewilligen partijen er in, dat hij die gelden op rente opnemen zal, op kosten van de te veroordeelen partij.

Mijn Gen. Heer gelast Goert van Haerst aan de Landschap voor de daartoe gecommitteerden, van de gelden, door hem ontvangen uit Zalland en weder uitgegeven, rekening te doen voordat hij weder van Vollenhoe vertrekt, opdat Zijn Genade „der Landschap claechlick verfolch verdrach mach hebben."

Bruyn van Langen, Rigter te Kedingen, neemt voor Stadh. R. en St. aan, op Jacobi e. k. betaling te doen of panden te leveren binnen Deventer aan de burgers van Campen, voor de gelden op zijn ambt „bewesen" op S. Jan 1529 en 1530, wegens gelden eertijds aan Bruyn van der Schuyren verschoten.

1531 Junij 23 (B LXXVIII).

Daar het geschil tusschen Dirick van Boetzelaer, „Erffschenck" van het land van Cleeve, en Goert van Haerst over een brief van 20 heerenpond per jaar op Dirk's erve en goed den Byfanck, in het kerspel Salleck, door tusschenspreken van goede vrienden bij compromis op S. Thomas 1530 te Deventer gemaakt, gesteld is ter beslissing des Stadhouders en van eenige door hem aan te wijzen leden der Ridderschap, wijst deze met Jan v. Twickeloe, Drost van Twenthe, Adriaen v. Reede, Drost te Laeghe, Jan v. Buckhorst toe Boxbergen, Hinrich Haegen, Herman v. d. Cloester, Folckier Sloet en Mr. Geert Schwaeffken, Burgem. te Deventer, dat Goert binnen acht dagen den rentebrief leveren moet in handen des Stadh. ten behoeve van Dirk, dat deze op Kersmis e. k. aan Goert betalen 45 ggl. en daarvan handschrift aan den Stadh. geven moet; dat daarmede alle punten van geschil vereffend zijn en dat wie hiertegen handelt 100 oude schilden verbeurt, half aan den Stadh. en half aan de tegenpartij.

Daar Prior en Convent van Albergen, Aernt van Keppell, Hinrich Oesterhoff en Jan Goyer, zich menigmaal bij den Stadh. beklaagd hebben, verkort en bezwaard te zijn in de „ontgevinge" hunner landen in een bijsteren dijk door Goert van Haerst, Dijkgraaf, en de Heemraden van Zalland, in strijd met het dijkregt, welke landen dientengevolge door de zevens begeven en door Geert Lukesz, Dirick van Twenhuisen, Henrick Kannengieter e. a. aangetast zijn, heeft de Stadh. den Dijkgraaf, de Heemraden, de zevens en de aantasters ontboden, en na lang zamenspreken hebben Dijkgr. en Heemraden zich bereid verklaard de begeven landen terug te geven, mits de klagers alle schade en kosten betalen en cautie stellen,

dat zij den dijk niet zullen laten liggen; binnen 2 maanden zullen de klagers zich schriftelijk aan den Stadh. verklaren, of zij dit aannemen willen.

1531 Junij 25 (B LXXXIII).

Het geschil tusschen Pater en Convent van S. Brigitten te Campen en Johan van den Camp, Drost te Nyenhuis, over 10 ggl. per jaar, staande op het klooster te Wijndessem, door juffer Fenne van Graes aan S Brigitten bij testament gegeven, en door v. den Campe met regt van Wijnssem gewonnen, blijkens zegels en brieven hem door den Prior gegeven, is in der minne gesteld ter beslissing van Mr. Gerrit Zwaefken, Burgem. van Deventer, en Johan van der Vecht, Burgem. van Campen, van wege Prior en Convent, en Adriaen van Reede Maarschalk en Heer Frederick van Twickeloe Ridder, van wege v. den Camp, die bepaald hebben, dat v. d. Camp al zijn brieven en bewijzen teruggeven zal aan Prior en Convent, die v. d. C. en S. Brigitten elk voor 5 ggl. per jaar vesten zullen, terwijl S. Brigitten tegenover de reeds eenige jaren door v. d. C. gebeurde 10 ggl. aanstaanden Mei eens de geheele 10 ggl. beuren zal. Hiermede zullen alle geschillen geëindigd zijn op straf van 100 oude Fransche schilden, half aan den Keizer en half aan de tegenpartij.

1531 Junij 26 (B LXXX).

In zake Roloff van Ytterssum en de wed. van Johan v. Y. Wolfsz met haar kinderen tegen Geert Borchertsz en de erfgen. van Thonijs van den Graeve met hun adhaerenten en Heer Daniel Dagge van wege zijne vicarie te Wilssem, over 17 morgen lands, waarvan Borchertsz en de erfgen. v. d. Grave 10 en de Vicaris 7 morgen verdedigen willen tegen de aanleggers, als aan-

tasters van die landen, door de zevens (Prior van Belheem, Bernt v. Ytterssum, Jan v. Ytterssum, Drost te Ysselmuiden, Gerit Lukesz, Adriaen v. Essen, Hinrich Kroeser en den Pater van den Sonnenberch) in den bijsteren dijk gegeven, als gesproten uit den boezem, eigendom en „leste weer" der erfgen. van Ruederloe, volgens een brief in het proces, door Goert van Haerst Dijkgraaf en de Heemraden indertijd naar dijkregt gereden en gehouden in 1510 en 11, terwijl de verweerders beweren, die landen georven te hebben van hunne ouders en voorouders, en dus in het bezit gehandhaafd wenschen te worden totdat zij er uitgesleten worden met beter regt, volgens reces en claring op 18 Jan. 1520 in deze zaak gedecerneerd, — is geklaard: aangezien naar Sallandsch Dijkregt geen land in een bijsteren dijk begeven mag worden, dan wat uit den boezem, eigendom en laatste weer der in dien dijk behoorende erven gesproten is, en aang. het niet voldoende gebleken is, dat de 17 morgen uit den boezem, of de landen der erfgen. van Roederloe gesproten zijn, maar wel het tegendeel uit de door Borchertsz en de erfgen. v. d. Grave bijgebragte brieven blijkt, zoo zullen dezen in het bezit der 10 morgen en der penningen van die in sequestratie liggende landen komen en blijven, totdat zij met beter bewijs daaruit gesleten worden. En aang. van de 7 morgen der vicarie geen zoodanige brief bijgebragt is, zullen deze in de sequestratie blijven tot nader bewijs. Daar voorts in de registers van Mastebroeck in 1362 gemaakt en ten behoeve der erfgen. in het convent Belheem bewaard, in het register waaruit men brugge- en morgengeld maant, bewaard bij B., S. en R. van Zwolle en in eenige brieven van Borchertsz in de bepaling (grenzen) zijner landen bevonden wordt, dat in het blok van Voorster

en Westerholterslag eenige landen liggen, vroeger behoorende aan de erfgen. v. Ruerloe, is geklaard, dat de Stadh. alle erfgen. geestelijken en wereldlijken, die in dat blok geërfd zijn, zal oproepen om hun zegels en brieven over te leggen voor eenige gecommitteerden, die daarover rapport zullen uitbrengen, nl. van wege Salland: Jan v. Buckhorst to Salleck en Herman v. Keppell; van wege Twenthe: Jan v. Twickel, Drost en Bernt v. Bevervoerde to Weemsell, (voor wien omdat hij op den landdag absent was Bruyn v. Langen in de plaats gesteld is); van wege Vollenho: Hinrich Haeghen en Alffer v. Ysselmuyden.

In zake Hinrich Persijn tegen Roloff v. Ytterssum en de wed. van Johan van Y. Wolfsz. over een erve te Espelo, in een kwaden dijk begeven door de in voornoemd reces en sententie genoemde zevens, is, daar dezen beweerden op deze zaak niet ontboden noch voorbereid te zijn, en dat een deel gestorven, een deel absent en een deel vertrokken waren, bepaald, dat partijen en de zevens op den 6den dag van den volgenden Landdag met al hun bewijzen verschijnen moeten, terwijl de aanwezige zevens de afwezigen oproepen zullen.

Stadh. R. en St. committeren Jan Mulart Rentm. en Seyn Mulart. Drost van Salland, om te visiteren de rekening van Goert van Haerst als Dijkgraaf, waarop Goert een „stemmelieken dach ende malstat angesat is" nl. donderdag na Assumptionis Mariae 's morgens ten 8 ure in het klooster te Wijnssem, waar ook de 3 Steden hun afgevaardigden zenden zullen.

Daar het kerspel Colmenschoeten zich beklaagt in de schatting dezer 6 jaren hooger gesteld te zijn, dan het kerspel Raalte, zullen de

klagers geduld moeten hebben, en zoo na afloop dier jaren hun bezwaar gegrond blijkt, zal dit dan verholpen worden.

1531 Junij 17 [27] (B. LXXXIII v_o).

In zake de wed. van Peter Sticker tegen Jacob van Ytterssum over 28 heerenpond per jaar uit zeker land en onderpand door Jacob, welke deze meent niet schuldig te zijn wegens giftinge van het land in een dijk, is geklaard, dat Jacob de jaarlijksche rente met de verschenen renten aan de wed. opleggen en betalen moet.

1531 Junij 27 (B LXXXIIII en XC).

In zake Hasselt tegen Zwolle over de brug is geklaard: wel beroepen en kwalijk gewezen; aangezien het geschil niet in der minne bijgelegd is kunnen worden, moet de sententie in 1529 te Hasselt uitgesproken door die van Hasselt opgevolgd worden, met voorbehoud van 's Keizers hoogheid, de gerigtskosten aan beide zijden gecompenseerd.

In zake Heer Herman Middelwijck, Vicarius te Wye, en Juffer Lijsbet Bloemendael is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen; daar de Vicarius niet genoeg bewijs geleverd heeft, dat de 6 heerenpond per jaar in de laatste 42 jaar uit kracht der fundatie gebeurd zijn, mag hij Juffer Lijsbet verder (niet) molesteren.

Op propositie van den Stadh. aan de gedeputeerden des Capittels te Deventer, Mr. Johan Oistendorp, Mr. Arnoldus Buser en Mr. Cristoffel van Baeden, voorgehouden aangaande de geregtigheid van de novalien, antwoorden de gedeputeerden geen volmagt te hebben, om over deze materie te tracteren, omdat hun mede-capitularen in verschillende plaatsen resideren; doch zij nemen

aan met dezen daarover te handelen, de uitlandigen den volgenden S. Egidiusdag te ontbieden, en daarna aan Stadh. R. en St. antwoord te brengen.

In zake Johan Mulart Rentm. van Salland, Burchart van Westerholt en Jan van Buckhorst toe Boxbergen, als borgen voor 70 ggl. per jaar, door den Rentm. van wege de Landschap schuldig aan de burgers van Deventer, die de hoofdsom verschoten, en welke door den Keizer in de rekening des Rentmeesters niet gepasseerd mogen worden, is overeengekomen, dat de vrienden van Deventer met hun burgers onderhandelen zullen, om „verschrivinghe ende bevestinghe" te nemen, van de kerspelen, waarop die 70 ggl. gesteld zullen worden, en de borgen te ontslaan; en zoo dit niet gelukt, zullen R. en St. middelen zoeken om de borgen tevreden te stellen en den Rentm. zijn achterstand te betalen.

Op de suppl. der wed. van Johan van Ytterssum Wolffsz aangaande 500 gl., welke zij uitgegeven heeft om het huis te Laeghe met vrienden der Mindischen weder aan de Landschap te brengen, hebben de gezanten van de Steden copie van haar suppl. geëischt om die aan hun raadsvrienden mede te deelen en op den volgenden landdag rapport te doen.

1531 Junij 28 (B LXXXIIII v°).

De zaak tusschen Heer Aeldt Wijnter Priester en Jan Snijr is geremitteerd, omdat zij niet in claringe beroepen is; is dit geschied, dan zal daarop regt gedaan worden.

Op het certificaat door Claes van Wye bijgebragt van de waardering der 9 ossen door Dr. Wynolt gehaald van het land van Aloff van Rutenburch, zijn door Stadh. R. en St. de ossen

geschat op 18½ Philipsgulden (van 25 brab. st.) het paar of zamen 83 Phsgl. 6 st. 1 oort; de 4½ ggl. die Aloff op de huur van het land ontvangen had, zal hij aan Claes teruggeven benevens 2 ggl. 3½ st. voor supplicatien, gerigtsschijnen en recessen, en 5 ggl. voor kosten van „tverfolch" sedert de uitspraak der sententie in claringe.

Op het certificaat door Hans Duytsch overgelegd van de waardering der 6 ossen, hem door Dr. Winolt afgehaald uit het land van Aloff van Rutenburch, zijn de ossen om bijzondere redenen geschat op 125 Phsgl. terwijl voor gerigtelijke kosten aan Hans toegewezen zijn 7 ggl. 4 st. door Aloff te betalen.

In zake Peter Klockgieter tegen eenige buren van Enss is geklaard: kwalijk gewezen en wel beroepen, zoodat de aanl. gehouden zal zijn den verweerders borgen te stellen voor de kosten. — Peter 1 boete.

In zake de Abt en het klooster van Dickeningen tegen Burchart van Westerholt als gemagtigde van Roeloff Muylart, van zekere panding door den Abt gedaan op zijn onderpand volgens zegel en brief, is geklaard, dat de brief van waarde is, tenzij Roelof bewijze, dat het onderpand een leengoed is, zoodat op de binnenjaarsche pacht regte panding en onregte pandwering gedaan is, doch van de verjaarde pacht zal Roelof „tott ziner onschult moegen staen" of betaling mogen bewijzen, ter zijner keuze, en zoo hij geen van beide doet, zal hij de verjaarde pacht betalen moeten, behoudens over de „veetber" (oorlogs) jaren.

In zake de huislieden des kerspels van Deech-nichem (Denekamp) tegen de wed. van Heer Dirick Ketteler over „dincktaels" penningen, door

het kerspel gevorderd van de meijers der wed., is geklaard: dat de meijers vrij zullen zijn van die betaling, met compensatie der kosten.

De zaak tusschen Gerardus Kost en Heymannus Brant is tot de volgende claring uitgesteld.

In zake Johan Roesinck tegen Roeloff van Scheven is geklaard: dat Jan in het bezit van het erve blijven zal, totdat Roelof hem met landregt daaruit slijt, en daar het proces onvormelijk in de claring gekomen is, is dit gecasseerd en mogen partijen op nieuw naar vorm van landregt procederen.

In zake Wolter te Nyenhave tegen Roeloff van Scheven, waarin bevonden wordt, dat het ordel door Roelof in claring beroepen zoude zijn blijkens een andere hand en karakter van letteren, hetgeen Roeloff ontkent, met overgave van afschrift uit het gerigtboek, waarin van de beroeping van het ordel niets staat, is aan den Drost van Twenthe gelast informatie hierop te nemen en correctie te laten geschieden.

In zake Roelof van Scheven tegen Wolter ten Nyenhave over het goed geheeten dat Blicht, de halve Houwende mate en den Gaarden, waarvan Wolter in het bezit gevonden is, dat volgens Roelof onregtmatig is, daar zijn grootvader zal. Roelof v. S. het erve en goed ten Nyenhave met alle toebehooren in (14)88 van Wolters ouders gekocht had blijkens overgelegde zegels en brieven, is geklaard: dat Wolter in het bezit blijft, totdat Roelof met landregt hem er uit slijt en voldoende bewijst, dat die goederen tot het erve ten Nyenhave behooren en aan Wolters ouders slechts in lijftucht gegeven zijn.

In zake de Drost van Vollenhoe Burchart van Westerholt namens Roloff Muylart tegen het klooster van Dijckeningen, over de exceptie van den Kelner des kloosters, die om op de aanspraak te antwoorden „sinen Keysers dach van xiiii" begeerd had, hetgeen door den Drost geweigerd en door den Kelner in claring beroepen was, is geklaard: kwalijk gewezen en wel beroepen, zoodat het convent nog zal mogen genieten, „den Keysers dach als vierthien daeghen."

In zake Jan van (den) Camp als momber der Jufferen van Langen tegen Aernt Blanckevoert te Herckssen, over zeker land, waarvan Aernt in het bezit bevonden wordt, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen, zoodat Aernt in het bezit gehouden zal worden, totdat hij met landregt er uit gesleten wordt.

In zake Gerrit Goltsmit van Zwolle tegen het klooster Claerenberghe bij Vollenhoe, over zeker linnen doek, dat het klooster door een knecht ontstolen en door Gerrits vrouw verkocht was te Zwolle voor 24 Phsgl. aan Wobbeken Schaepshoeft, is geklaard: dat de bagijnen haar doek terug zullen hebben, en dat Wobbeken haren koopman en Gerrit den zijnen zoeken (vervolgen) mag.

1531 vpten avent Petri et Pauli apostolorum [28 Junij] (B xciii).

In het geschil tusschen Femme wed. van Herman ten Toern en Beerte wed. van Floris ter Beeken, wegens het verwin, door Herman voor den Schout te Zwolle op Floris gedaan van 30 ggl. enz., is ten overstaan van Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe, Jan v. der Vecht, Burgem. van Campen, en Herman Bitter v. der Marsch, Burgem. van Zwolle, daartoe gedeputeerd, door

Femme bijgebragt, dat zij en haar man aan Beerte en haar man verkocht hadden 3 heerenpond per jaar uit Herman Oevincks huis te Hasselt voor 30 ggl., welke Floris en zijn vrouw wel beloofd maar niet betaald hadden en dat zij daarom verwonnen waren; waarop Beerte antwoordt, dat dit alles wel waar is, doch dat Herman de betaling van Floris aan Seyno Mulart gezien had en daarmede tevreden geweest was en ook dat het verwin ondeugdelijk geschied was; door tusschenspreken der gedep. is ten laatsten door partijen overeengekomen, de principale zaak voor den Raad van Zwolle te vervolgen, en wat deze wijst te houden, waarbij het verwin geen van beide partijen zal baten noch schaden; Herman Mulart die voor den Schout borg was, zal dit zoolang blijven, om van wege Beerte te voldoen wat door den Raad gewezen wordt.

Op 30 Junij wordt nog bepaald, dat het geschil tusschen voornoemde partijen over de „narratie van het reces" tusschen hen gemaakt ook door die van Zwolle beslist zal worden.

Ordonnantie op de tenuitvoerlegging der vonnissen in claringe door Stadh. R. en St. uitgesproken.

Uitgeg. Racer III. 271, doch met een paar misstellingen zonder beteekenis.

1531 Junij 29 (B xci).

Daar in (15)11 aan Twenthe opgelegd zijn 31000 ggl. waarin de heerlijkheid Almeloe, Vriesenveen en de stad Almeloe 2210 ggl. 19 st. te betalen hadden, waarvan de erfgenamen van Rechteren 500 ggl. met de jaarlijksche handgelden betaald hebben of nog zullen betalen aan de stad Deventer ten behoeve des kloosters Folckerinckhusen, zoodat nog resteren 1710 fl. 19 st. waarvan 305 fl.

19 st. zonder handgeld staan te betalen, te weten 130 ggl. 19 st. aan Jurgen van Bemmelsberch, 100 ggl. aan het klooster Brantshuys te Deventer, 50 gl. aan het klooster te Diepenveen en 25 ggl. aan het klooster te Folckerinckhuysen, terwijl nog 1405 ggl. met rente van het jaar 1512 af te betalen zijn, en de erfgen. van Rechteren zich beklagen hierdoor bezwaard te zijn, terwijl Twenthe beweert na rato veel erger bezwaard te zijn en meer dan het dragen kan, in welke zaak op 25 Nov. 1530 overlegging van wederzijdsch bescheid gelast is op dezen Landdag, is door Stadh. R. en St. verklaard: dat die van Almelo en Vriesenveen met de stad Almelo betalen zullen eene hoofdsom van 800 gl. met de verloopen rente, waarvan 600 gl. aan de stad Campen van wege „mekelers" Aernt van Holten en Claes Brouwers te vestigen tegen den 20en penning, en 200 gl. te vestigen voor de stad Zwolle van wege Johan Lyndermans, beide sommen met de verloopen handgelden; voorts aan het klooster te Diepenveen 50 en dat van Volckerinckhuysen 25 gl.; het land van Twenthe zal betalen: 605 gl. met de verloopen handgelden, waarvan 405 gl. te vestigen voor de stad Campen ook van wege „meekelers" en anderen, tegen den 20en penning; 200 gl. te vestigen voor de stad Zwolle van wege Johan Ly(n)dermans ook tegen den 20en penning; en eindelijk aan Jorgen Bemmelsberch 130 ggl. 19 st. en aan Brandthuys 100 ggl. Hiermede zullen de geschillen geëindigd zijn, behoudende die van Rechteren hun oude vrijheid en geregtigheid en ook die van Twenthe de hunne.

In het geschil van Albert Brants dochter tegen Peter van Mouwijck is bepaald: (indien) in de 3 volgende jaren niet bevonden wordt, dat Peter de restanten, die hij Albert Brant „overgewesen"

heeft, ontvangen heeft, zal de landschap na 3 jaar Alberts dochter betalen.

1531 opten dach Petri et Pauli Apostolorum [29 Junij] (B xciii).

Daar Bernt van Bevervoerde „bewesen" was op Berspick met 137 ggl., welke penningen Johan Pruesener met regt vervolgd heeft, is Bernt „vreeedich" dat Johan die gelden ontvange, en zijn Bernt in plaats daarvan weder „bewesen" te ontvangen van Helendoern 61 ggl. en van het kerspel Hardenberg 76 ggl., half op S. Jan 1531 en half op S Jan 1532 te betalen.

Adriaen van Reede gecommitteerd zijnde om naar het hof des Keizers te reizen, hebben Stadh. R. en St. beloofd hem zijne vertering terug te geven vóór Martini, opdat hij zijne belofte aan Hinrich de Voss en Juffer van Ytterssum houden moge.

Daar Goert van Langen, eertijds Drost van Salland, uit de beestenschatting te Dalfsen ontvangen en voor zaken der Landschap besteed heeft 40 ggl. à 31 st., besluiten Stadh. R. en St. die gelden weder te nemen van de penningen, welke de platte landen in den 2en termijn op Jacobi e. k. betalen zullen, en de 25 gl. welke de Drost uit het kerspel Heino ontvangen heeft te nemen uit de rest der 1200 gl. die nog onverdeeld staan op het land van Zalland; en daar de 33 gl. welke de Secretaris van Deventer op het kerspel Heino „bewijst" en voor 's lands zaken uitgegeven zijn blijkens de rekening van Johan van Wermel, zal het kerspel Heino de penningen zonder uitstel weder uitzetten en betalen, zoodat de Secretaris geen schade lijdt, en de 11 gl. door Heer Roever uitgegeven en in het kerspel Helendoern ontvangen, zal dit kerspel weder uitzetten, zoodat die betaald

worden waar het behoort, en zoo ook in andere kerspelen. En aangaande den ring door Bernt van Berverden verzet voor 20 kroonen, zal men deze kroonen ook nemen van de penningen uit de platte landen op Jacobi e. k.

1531 Junij 30 (B LXXXVII en XCIJ).

In zake Aloff van Rutenberch tegen Herman Mulert, Schout te Zwolle, over Aloffs „dienerloen," is de sententie en claring van de stad Zwolle van waarde gekend en geklaard, en in zake de medicamenten, biedt de Schout aan, zoo Aloff zweren wil, dat hij binnen 14 dagen voor de executie niet verwittigd was van de panding en weeten, door den Schout op zijn goed gedaan, de $3^1/_2$ mud rogge terug te geven.

In zake Goessen de Wreeden, pander, tegen Johannes Beckum, Schout te Oldst, over zeker leengoed, hebben partijen door tusschenspreken des Stadh. de uitspraak opgedragen aan vier „seggesluden," Heer Frederich en Adriaen v. Twickeloe gebroeders van wege den pander, en Jan v. Bochorst te Boxbergen en Herman v. Keppel van wege den Schout, om maandag over een maand hen te verzoenen op den Santfort voor den Arkenstein, zullende op de niet nakoming der dan te vallen uitspraak 100 oude schilden boete staan, terwijl het goed in geschil inmiddels gesequestreerd blijft.

Daar bevonden is, dat zal. Bernt van Beverfoerde, Drost te Blanckenburch, uit de schatting van Haexbergen 135 gl. gebeurd heeft, welke de stad Campen gehad zoude hebben, en 188 ggl. welke de stad Zwolle gehad zoude hebben, is geklaard: dat Bernts erfgenamen de huislieden voor die sommen kwijten en vrijen zullen.

In zake Jan van Angeren en de wed. van Herman ten Toern tegen Egbert van Vijlsteren, Schout te Wye, van 6 ggl. jaarlijksche rente, welke Herman op het Schoutambt had liggen, is geklaard: dat Egbert de rente moet afdoen en Jan en de wed. daarvan „vrijen" moet overeenkomstig het tractaat tusschen den Keizer en den Vorst van Gelre gemaakt, en zoo hij meent op de tegenpartij aanspraak te hebben wegens handgelden, mag hij die met landregt vorderen.

Op de suppl. van Michiel Swaenen is geklaard: zoo hij eenige meijers vinden kan, buiten of binnen steden gezeten, die (aan) Bisschop Philippus (iets) schuldig zijn, zoo mag hij met regt dat op hen vervolgen, en zullen de steden hem onvertogen regt laten wedervaren alsof de Rentm. zelf die meijers vervolgde; en indien hij zoodoende niet geheele betaling krijgt, mag hij de rest verhalen op 's Bisschops erfgenamen.

„Vp verfolch vp de geene, de vpt Lant van Drenth bewesen zijn, is verdraegen, vermits dat men deshalven is jn handelingh mit der Key. Ma^{t}, dat bewesen persoenen patientie zullen hebben ter tijt deshalven mit der verdraegen is."

1531 Nov. 21 (B xcv v°).

De Stadh. George Schenck, vrijheer te Tautenborch, houdt een landdag binnen Oldenzaal met de volgende Riddermatigen en (raadsvrienden der) Steden:

Johan v. Twickel, Drost v. Twenthe, Adriaen v. Reede, Drost te Laeghe, Burchart v. Westerholt, Drost van Vollenhoe, Seyno Mulart, Drost van Salland, Johan Mulart, Rentm. van Salland, Lubbert Mulart, Schout te Hasselt, Johan v. Ytterssum, Drost te Ysselmuiden, Heer Bernt v. Schellich, Commandeur te Ootmarsum, Heer Frederich v. Twickel Ridder, Johan v. Buckhorst toe Salleck, Adriaen v. Twickel, Hinrich en Otto v. Rechteren, Hinrich Haeghen, Herman v.

den Cloester, Johan v. Echten, Alffer v. Ysselmuyden, Coert de Vos v. Steenwijck, Roelof v. Scheven, Johan Muylart, Castellein ten Kuynre, Herman Grobbe, Wolter Stellinck, Johan Rengers, Peter v. Voerst, Aloff v. Rutenburch, Claes v. Bevervoerde, Drost ten Blanckenburch, Reynt v. Coevorden de jonge, Eernst v. Ytterssum, Herman v. Twickeloe, Gijsbert v. Dorth, Bernt ten Thye, Wolter v. Coevorden, Hinrich Schaep, Otto v. Rutenburch, Roelof v. Hoevele, Bernt v. Beverfoerde toe Weempsell; Dirich v. Brunsfelt en Mr. Engbert v. Doetkum, gedeputeerden van Deventer, Geert Burchartsz en Jan v. der Vecht, gedep. van Campen, Kerstgen v. Diepenbroeck en Herman Bitter v. der Marsch, gedeputeerden van Zwolle; Steven v. Haerst, Otto v. Bellinchoeven, Jurgen v. Bermentloe, Johan v. Moerbeke, Hinrich Stellinck, Bruyn v. Langhen, Wolter v. Heyden, Bernt v. Berverden Berntsz, Wolter Splijnter, Johan v. Hoeuelen, Mr. Johan v. Langen, Doctor te Rijssen, Johan v. Eschede.

Op verzoek van Johan Bijlderbeecke namens Berndt van Huchtenbroeck, die in 1510 de Landschap gediend, doch nog 216 ggl. 6 st. te vorderen heeft, is op rapport van Johan v. Twickel, Drost van Twenthe, Hinrich Haegen en Lubbert Mulart, bepaald, dat men hem voor die hoofdsom en zijne onkosten op het Rentambt van Salland verzekeren zal 11 ggl. per jaar; bij de ontvangst van zijn rentebrief, zal hij de obligatie van de Steden teruggeven.

Op verzoek van Goert van Heeck aangaande zijn achterstand van 92 ggl. hem schuldig blijkens het register van Peter van Mouwijck en „bewesen" op de stad Hasselt is bepaald, dat men Hasselt bevelen zal hem te voldoen, mits hij aan Hasselt bewijs geve van ontslag des arrests, door de wed. v. Heeck eertijds gedaan en quittantie geve ten behoeve der Landschap.

1531 Nov. 23 (B. xcvii v°).

De landdag ordonneert quittantie voor de landschap te teekenen aangaande de 16000 ggl. haar

door den Keizer geaccordeerd, aan Jan v. Twickell, Drost van Twenthe, en Adr. v. Reede, van wege Twenthe, Adriaen v. Twickel en Jan v. Buckhorst toe Salleck van wege Salland, Burchart v. Westerholt en Hinrich Haeghen van wege Vollenhoe.

Op de suppl. van Hinrich van Haerst aangaande de gevangenschap des vaders zijner vrouw, is bepaald, dat hij geduld zal hebben tot het einde der 6 jaar, waarvan er 2 om zijn, omdat de landschap reeds zoo bezwaard is.

Op voorschrijven der stad Koesfelt van wege haar gasthuis, dat 10 ggl. per jaar op de Landschap had en verdeeld is op Steenwijk, is aan den Drost van Vollenhoe bevolen met Steenwijk te onderhandelen, zoodat het gasthuis betaald worde, hetgeen ook aan Koesfelt door den Stadh. geschreven is.

Op het beweren van Steven de Voss aangaande 450 gl. hem op de kerspelen Raalte, Ommen, Heino en Dalfsen „bewesen," is besloten, dat men hem 400 gl. betalen zal en later naar de 50 gl. zoeken zal.

In het geschil over de penningen op de kerspelen der 3 landschappen Salland, Twenthe en Vollenhove „bewesen" en elk toegeslagen te betalen deels met gevalueerd, deels met ongevalueerd geld, is besloten, dat elk van de kerspelen de penningen betalen zal met gevalueerd of ongevalueerd geld zooals zij te betalen staan, en als iemand daarover bezwaard wordt, zal men hierop bij andere tijden naar gelegenheid letten.

1531 Nov. 26 (B xcviii v°).

Daar door Stadh. R. en St. een ordonnantie gemaakt is van 300 (uit)geruste paarden, die

door de Ridderschap, de 3 Steden en de stad Oldenzaal tot bescherming der Landschap „vptgarden van den knechten" gehouden zullen worden, enz. is op de vraag, welke kosten en lasten vallen zouden voor iemands dood of schade in het veld voor den vijand, door R. en St. besloten, dat wie van de houders der genoemde paarden voor den vijand „nederlaeghe", gevangen werd of schade leed binnen de 8 dagen die zij op eigen kosten dienen zullen, daarvoor vergoeding krijgen zal, te bepalen door den Stadh.

Wolter Splinter doet den eed als pander van Twenthe.

Bepaald dat de ruiters, die den Keizer en de Landschap dienen zullen, op 1 Jan. uitgerust zullen zijn en hun jaar zullen beginnen, terwijl de Stadh. plaats en tijd der monstering aan den Drost melden zal; na de monstering zullen zij dan op elk paard een „quartier soldes" (viereljaar soldij) ontvangen.

1531 Nov. 26 (B cv).

Tusschen Claes Grave van Teckennenberch en Heer te Lingen t. e. z. en R. en St. van Overijssel t. a. z. is door bemiddeling van 's Keizers Stadhouder een vergelijk getroffen aangaande de 5000 gouden Rijnsche Keurv. gl. in 1511 aan de Landschap geleend met de renten. Betaald zijn door Jan de Goyer en Hinrich Stockman, burgers van Zwolle, 1000 ggl. voor 4 termijnen handgeld, in 1518; door Roelof Boschman, burger van Deventer, 318 ggl. volgens bekentenis van den Rigter te Lingen Jan Hoet, in 1525; door Reyner Alerinck, burger van Deventer, 63 ggl., in 1521. Daar de Graaf het huis en ambt van Diepenhem in pandschap heeft van den Vorst van Gelre sedert 1526, en Deventer daaruit als jaarlijksche

rente 100 ggl. en uit de inkomsten en accijnsen van dat ambt omtrent 18 ggl. per jaar heeft, maakt dit over 5 jaar 590 ggl.; daar de Graaf van deze rente niet wist, zal daarover nader gehandeld worden. Aangaande de 9 ossen, door 's graven Drost te Diepenhem Robrecht Kendenich aan Aernt van Keppell en Herman van Vreeden, burgers te Zwolle, bij vredestijd in 1526 ontnomen, en geschat op 95 Phs. gl., zal de Graaf zijn Drost ter verantwoording roepen; ook zal de Drost Kendenich betalen wat hij te Deventer van Hinrich Scherff, Lambert Schwanenburch, Egbert Hoymaecker en Dierick Mesmaecker gekocht had aan proviand of andere zaken voor het huis Diepenhem; eveneens de verteerde kosten, „attinghe" en „verlachten" penningen, welke hij in Deventer schuldig was uit den tijd zijner gevangenis, nl. aan Wessel van Gemen's huis 65 ggl. en voor Willem van Teckenenburch 3 ggl. 5 st. en in Florishuis van attinghe 25 ggl.; dit artikel zal volgens uitspraak des Stadh. door de Landschap betaald worden.

De renten van de jaren, die „veedbaar" geweest zijn, meent de landschap evenals bij andere personen, ook bij den Graaf te kunnen korten, doch zal ze geheel betalen, terwijl de Graaf dan afziet van zijne actien van schade en interessen voor wanbetaling, en verder aan leisting, bodeloon en dergelijke.

Eindelijk bepaalt men de termijnen tot betaling van het restant der 5000 ggl.

Gedaan te Oldenzaal in duplo. Met den Graaf teekenen: Dirich van Keppel, Hinrich Becker, Pastoor te Braemsche, Johan Edinck, Rentmeester, Johan Teeckenenburch en Berendt Flaegnick, voogd.

Op supplicatie van Hans van Kalb en eenige ingezetenen en burgers van Genemuiden over penningen, waarvoor zij door R. en St. op het land van Drenthe „bewesen" waren, is geor-

donneerd, dat zij op den volgenden landdag op nieuw „vermaninghe" doen zullen.

1531 Nov. 29 (B xcix).

In het geschil tusschen die van Ootmarsum en die van Noorthorn over 150 ggl., welke die van O. voor zekere in hun stad „gefluchte" goederen van die van N. in 1514 aan de Gelderschen „verdinget" hadden en daarna in 1523 op roggerente van 15 mud per jaar „geworven" hadden, en aan Bernt van Hackfort hadden moeten betalen, hebben die van N. geantwoord en geëxcipieerd: dat die van O. voor dat „verding" aan de Gelderschen hun consent niet gehad hadden en zij hunne „gefluchte" goederen meerendeels kwijt geworden waren. Door tusschenspreken van Aernolt Grave te Benthem en Stenforden en Heer te Wevelichhoeven, en Stadh. Georg Schenck is overeengekomen, dat die van N. aan die van O. voor S. Peter ad Cath. eens betalen zullen 70 Phs. gl., waarvoor die van O. alle gedane „besatingen" en arresten zullen opheffen.

Gedaan te Oldenzaal.

1531 Nov. 30 (B xcix v°).

Op de suppl. des kloosters van Vrendeswegen over hout gekocht van eenige meijers en huislieden in Twenthe, welken koop hun landheeren niet toestaan, is gewezen, dat de verkoopers het ontvangen geld aan het klooster teruggeven moeten, aan de nakoming waarvan de hand zal gehouden worden door Adriaen van Reede en den Commandeur van Ootmarsum.

Berndt van Beverden toe Weemsele wordt door Stadh. R. en St. gecommitteerd, om te reizen naar de wed. Ketteler en Goert Ketteler, met credentie en instructie om te handelen over de betaling der handgelden.

Daar men in het geschil tusschen Bruyn van Herick, burger te Zwol, en het convent van Albergen over 19 mud rogge jaarlijksche rente de „gruntlicke gerechticheit" niet heeft kunnen vernemen, hebben partijen bij monde en handtasting de uitspraak overgelaten aan den Stadh., die wijst: dat het convent aan Bruyn eens betalen moet 125 ggl. en deze som zal mogen verrenten evenals tot dusver; partijen zullen deze uitspraak houden op straf van 100 oude schilden, half aan den Keizer, half aan de tegenpartij.

Tegenwoordig: Adr. v. Reede, Joh. v. Twickelo, Drost van Twenthe, Joh. Mulart Rentm. en Seyno Mulart, Drost van Salland.

1531 Dec. 1 (B c).

Daar de Keizer zekere mandaten over den Lutherschen handel, over de munt en andere zaken aan den Stadh. gezonden had ter publicatie, welke deze aan R. en St. had doen voorlezen, besluiten dezen, dat men het mandement op den Luth. handel zal laten publiceren, doch dat de andere in suspens zullen gehouden worden, als bevattende punten die voor de landschap „ondrechtlich" en tegen der steden plebisciten zijn, totdat Jan v. der Vecht, Burgem. van Campen, die door de Landschap naar den Keizer gedeputeerd is, teruggekeerd zal zijn.

Op de supplicatie van Otto 'Hulss, burger te Deventer, tegen Adolph van Rutenburch over zekere penningen, aan Otto ontnomen door panding en regtsdwang van Adolph's crediteuren Hans Duytsch te Zwolle en Claes Claess te Wye, die Otto's ossen door den pander van Salland uit de weide had laten halen, is door tusschenspreken der stad Deventer en van Herman Bitter v. der Marsch, Burg. van Zwolle, overeengekomen, dat

Otto alle penningen, welke hij van wege Adolph verschoten heeft, mag terug ontvangen van de ontvangers en zetters des kerspels van Zwolle, in mindering van wat Adolph nog te vorderen heeft wegens assignatie door de Landschap, terwijl de door Otto overigens te lijden schade op den volgenden landdag zal worden onderzocht.

In het geschil tusschen die van Ussele en Borchloe in het kerspel Enschede, en die van Haexbergen, zijn door tusschenspreken van Stadh. R. en St. vanwege die van Haexbergen Berndt van Bevervoerde toe Weemssele, Otto van Rutenburch en een der vrienden van Deventer, en van wege de andere partij de Commandeur van Ootmarsum, Seyno Mulart, Drost van Salland, en Jan van der Vecht of een ander der vrienden van Campen gekozen, om een vergelijk te treffen; worden dezen het niet eens, dan zullen Stadh. R. en St. overman zijn en wat dezen wijzen zullen partijen zonder exceptie houden; die van Ussele en Borcheloe zullen in het bezit van de Oldemaet blijven, behoudens de actie van den Drost van Twenthe tegen die van Haexbergen wegens geweld, door hen gedaan in strijd met het compromis, eertijds tusschen partijen gesloten in bijzijn van Hinrich ter Spill, Secretaris van Deventer, en behoudens de verdediging van die van Haexbergen tegen die actie.

1531 Dec. 2 (B ci v°).

Op de suppl. des Capittels van Oldenzaal, waarin zij begeeren de thienden van de nieuwgebroken landen of novalia, welke zij van ouds in bezit zouden gehad hebben, krachtens hun privilegie en brieven, en klagen in de „vehede" verloren te hebben, en hun door sommige van de Ridderschap ontnomen te zijn, zal op den volgenden

regtdag behandeld worden, daar men het nu daarover nog niet eens kon worden.

Gedaan te Oldenzaal.

In het geschil tusschen Roeloff van Scheven en Engbert Penninck, Rigter te Enschede, in geestelijke regten hangende voor den officiaal te Utrecht, is tot vermijding van verdere groote onkosten door tusschenspraak van Stadh. R. en St. overeengekomen, dat Heer Frederich v. Twickelo Ridder en Johan Schulte, Burg. te Oldenzaal, van Roelof's zijde, en Jan v. Twickeloe, Drost en Adriaen v. Reede van Engbert's zijde, zullen trachten partijen voor den volgenden landdag te verzoenen; gelukt dit niet, dan zullen Stadh. R. en St. overlieden zijn, en zullen dezen de zaak beslissen.

Gedaan te Oldenzaal.

1531 Dec. 3 (B cii v°).

Op de suppl. des Raads van Enschede, dat men, zoo de Keizer het blokhuis aldaar afgebroken wilde hebben, hun de plaats van de vrije markt, door de Gelderschen hun voor het blokhuis afgenomen en afgegraven, en het hout van staketten en anders, dat van het blokhuis komt, tot versterking van het vlek goedgunstig afstaan zoude, daar zij door den oorlog in zulke groote lasten geraakt waren, tevens met verzoek hun een nieuwe molen te laten maken, waarop als van ouds de omwonenden zouden verpligt zijn hun koren te laten malen, is door den Stadh. met Mr. Geert van Loe, Rentm. van Friesland en Commissaris, Jan van Twickeloe, Drost van Twenthe, Adriaen van Reede, Drost te Laeghe, en Seyno Muylart, Drost van Salland, geconcludeerd en besloten: dat wegens de armoede der ingezetenen zij weder de markt als van ouds zullen mogen gebruiken, behoudens den Keizer zijne hoogheid

en den Rigter zijn richtsstoel, dat zij de markt mogen vergrooten met de plaats, die eertijds een kleine graven was en de markt scheidde van Roelof van Scheven's weere, dat hun het van het blokhuis komende hout gegund zal worden tot reparatie der „vestenisse" van het vlek, doch dat zij gehouden zullen zijn op hun kosten het blokhuis af te breken volgens aanwijzing van den Drost; dat zij voorts een nieuwen molen oprigten mogen, met verbod aan de ingezetenen om hun koren buiten 's lands te laten malen, voor zoo ver dit ook van de andere zijde verboden was.

Voorts is aan hen, die zich beklaagden hun woonstede bij het maken van het blokhuis verloren te hebben en daarvoor slechts ten deele door den Vorst van Gelre schadevergoeding verkregen te hebben, vergund, om hunne oude woonstede weder aan te tasten en te bezitten, als zij die terugvinden konden na afbraak van het blokhuis, doch met terugbetaling aan den Keizer van de gelden, van den Vorst van Gelre tot schadevergoeding ontvangen.

Gedaan te Enschede. De volgenden hadden vergoeding ontvangen en gaven die terug: Pelgrim Kost, Egbert de Vromme, Ghert de Waegheler, Bernt Sandt, Ghert Kuyper, Styne ten Kranenhoeve, Roeloff van Scheven. Op 18 Oct. 1533 kreeg Bernt Smijt van den Stadh. vergunning om zijne stede weder aan te tasten en te betimmeren, waarop hij voor de 30 Phs. gl. borg stelde Mr. Bernt Kost te Vollenhoe, om op St. Jan te betalen.

1531 Febr. 27 (B cxii).

Bijeenkomst te Zwol tusschen de afgevaardigden des Keizers en die van den Vorst van Gelre, nl.:

Hinrich de Groeve, Erfvoogd te Erckelens, Drost te Holten, Mr. Aernt van Gruythuys Raad, Joehan van Wye, Burggraaf te Nymegen, de Greve van Dornijck, Drost te Wageningen, en Wilhelmus Mullekom, Secretaris, alle van Geld. zijde.

De Stadh. George Schenck Vrijheer te Tautenburch, Adriaen van Reede Maarschalk, Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhove en Johan Muylart, Rentm. van Zalland, Adriaen v. Twickel en Otto v. Rechteren, gedep. van Salland, Hinrich Haegen en Herman van den Cloester, gedep. van Vollenhove. Mr. Gheert Zwaeffken en Mr. Engbert v. Dotinchem, gedep. van Deventer, Johan v. der Vecht en Claes Krueser, gedep. van Campen, Bernt v. Ytterssem, Thomas Knoppert, Johan v. Herwarden en Johan v. den Marsch, gedep. van Zwolle.

Bevindende dat Geert Hackert in zijne actie tegen Adr. v. Reede Maarschalk van een tinsgoed, behoorende in den aan den Vorst van Gelre behoorenden Hof te Hengele, en gelegen te Wyerden, in het gerigt van Kedingen, niet zoo gegrond is, als hij tot dus ver beweerd had, is de zaak met consent van beide partijen bijgelegd en heeft Gerrit volkomen „vertichnis vp de zaecke" gedaan, dat hij Adriaen voortaan ongemoeid laten zal, terwijl deze uit vriendschap en niet van regtswege 8 Phs. gl. aan Gerrit geven zal.

Daar Jan de Goyer zekere actie op de Landschap meent te hebben wegens zijn gevangenschap, hetgeen de Landschap ontkent, stellen partijen dit geschil ter beslissing van den Stadh. George Schenck en Hinrich de Graeve, Erfvoogd te Erckelens en Drost te Hattem, welke arbiters voor S. Jan uitspraak zullen doen.

Daar het geschil tusschen de stad Zwolle en Evert Evertsz van Vaesen, zoo ver gekomen was, dat de Vorst van Gelder aan Evert vergund had arrestatie op de goederen der burgers te doen, hetgeen ook te Coevorden en Wageningen geschied was, is tot voorkoming van verder ongenoegen de beslissing in deze zaak opgedragen aan de twee voornoemde arbiters, die aldus wijzen: Daar Evert

door onverstand van oproer der gemeene burgers van Zwol gevangen genomen en „ter pine gestelt" is en zich in zijne eer zeer gekrenkt acht, wordt na rijp beraad bevonden, dat de zaak met haat en nijd behandeld, doch Evert een eerlijk man bevonden is en als zoodanig geacht zal worden; ten tweede zal Evert van de kosten en schaden Zwolle aangedaan door de arrestatie en ook van de maning van penningen van Mr. Otto de Jonghe en Mr. Hinrich Berntsz, wondartsen, ongemoeid blijven, wordende deze kosten door Stadh. R. en St. gereserveerd, en gecompenseerd tegen de schaden en kosten door Evert geleden; daar voorts Evert koopmanschap gedaan heeft met Evert Hermansz van een veulen, zal deze hem betalen 25 Phs. gl.; het huis eindelijk door Evertsz afgebroken en elders geplaatst, zal blijven waar het staat.

Daar wegens moedwillige „ongeburlicker" handeling Johan Smeynck Fredericksz in zijne zaak tegen Mr. Aernt van Dalffsen gevangen gezet is, kan over deze zaak nu niet gehandeld worden, doch wordt dit uitgesteld tot op den dag, waarop tusschen Jan Goyer en de landschap uitspraak gedaan wordt.

Daar op de klagt van Abt en convent van Hulsbergh wegens spolium, door broeder Luyken en Heer Wichman toe Brantolium geschied van landen in het kerspel Wijhe, de spolianten niet verschenen zijn om te antwoorden, is de zaak uitgesteld tot Johannis Nativ. e. k.; de Abt zal zijn aanspraak schriftelijk bij den Stadh. indienen, die ze aan Heer Wichman zenden zal om te antwoorden; dit antwoord zal ingediend worden bij den Drost van Hattem, die daarvan den Abt weder kennis geven zal voor replick; intusschen zullen de opkomsten der landen gesequestreerd

blijven bij Egbert van Vijlsteren, Schout te Wijhe, als Rigter.

Het geschil tusschen het kerspel Hasselt en den Schout aldaar is uitgesteld tot Johannis Nativ.

De vorderingen van Heer Frederich van Twickell op eenige kerspelen in Drenthe mag hij met regt verhalen voor den behoorlijken Rigter, terwijl Mullikom, Secretaris Mijns Gen. Heeren van Geller, aanschrijving doen zal aan den Drost van Coevorden.

De supplicatien van Albert Polman en Hans van Kalb zijn overgeleverd aan Wilhelmus Mulekom Secretaris, om door den Vorst van Geller beantwoord te worden.

Op de suppl. der erfgen. van Oldeneel en de schriften van Bernt van Hackfort zal de Stadh. onderzoek doen en den Drost van Hattem daarvan kennis geven.

Op de „besaete" in het Sticht van Munster geschied door Albert van Bueren op een burger van Campen, is overeengekomen nog eens te schrijven aan den Elect op diens laatsten brief, en zoo een „verlegen" antwoord daarop komt, evenals te voren, zullen de gedeputeerden van de Steden hun raadsvrienden berigten, dat men daarop beraadslaagd heeft contra-arresten te vergunnen, om alle kwade consequentien te mijden, waarop de Steden haar antwoord weder bij den Stadh. inzenden zullen.

Op de supplicatie van Symon van den Papenfoert namens Kleyn Enderlijn Hoofdman, van een brief van 300 ggl. namens de Landschap door de stad Deventer bezegeld, is hem geantwoord, dat Barbara de „boelschap" en niet de echte vrouw van Enderlin geweest is, en dus de schuld niet

op haar vervallen mogt en men met Symon dus niet te maken had; doch zoo een regte erfgenaam kwam met den brief....

Het volgende ontbreekt, want fol. cxvii is uitgescheurd.

Op donderdag e. k. zullen de erfgenamen van Zwolle en de gedijkten van Uterwijck voor zaken der dijken te Zwolle verschijnen, nl. uit elke buurschap één der huislieden, door de anderen gemagtigd.

Te denken aan het beklag van den dijk te Scherpenseel door Jan ter Marsch, waarbij hij begeert, dat Stadh. R. en St. het hoofd en den dijk aldaar bezien, omdat personen, die er door beschermd worden, daartoe niet geven, maar den last alleen op hen laten liggen.

In zake Jacob Verwer tegen de wed. van Willem Spronck is geklaard: daar de wed. in het bezit bevonden wordt en de zaak in ordel en regt gekomen en in claring beroepen is, zoo zal de wed. in het bezit gehandhaafd worden, totdat de beroeping geklaard en zij met land- of leenregt er uit gesleten wordt.

En daar Jacob aan de stad Deventer in een boete van 20 ggl. vervallen is wegens eene regtsvordering in strijd met het stadregt tegen de wed. ingesteld, verzoekt de Stadh. de Raadsvrienden dier stad, die tot deze bijeenkomst gedeputeerd waren, ten gevalle van den Graaf en de Gravin van Hoichstraeten, Jacob van die boete te ontslaan, hetgeen de gedep. goedgevonden hebben.

1532 Febr. 28 (B cxviii v°).

Op de vordering van Alijt van Kuyner wed. van haren achterstand bij de Landschap op de stad Vollenho verdeeld, zullen de vrienden van

Deventer de wed. „guetlick onderwysen sich te willen lyden tot den eersten lantdaeghe," waarop zij op de eene of andere wijze voldaan zal worden.

Op begeerte van Bernt van Hackfort aangaande de contributie van zijn goederen te Herckssen in het kerspel Wye, is bepaald, dat hij de schattingen, waarop zijn goederen gesteld zijn, moet betalen, maar voortaan gevrijd zal zijn tot „wederseggen" van Stadh. R. en St. mits hij zich bij de landschap houdt.

Op het „achterwesen" van Herman Mertensz van wege Engbert Penninck van 409 ggl. is overeengekomen, aan Herman af te geven een rentebrief van 22½ fl. op 's Keizers domeinen, in mindering van de 6 fl. jaarlijks door den Keizer verzegeld.

Op de „besaete" door de stad Deventer gedaan op de ingezetenen van de Kuynre, zullen de gedep. van Deventer hun best doen bij hunne mederaadsvrienden, dat het arrest opgeheven worde, daar die van Kuynre met de zaak, waaruit het arrest spruit, niet te maken hebben.

Den Drost van Salland te bevelen „een ende te (vinden?) van den restanden van de 4000 Phs. gl. an den scholten ende setters daer sy bewesen sij" en aan Mr. Johan Oestendorp zonder uitstel rekening en betaling te doen.

Te denken aan de bezigtiging van den dijk en de hoofden te Oldeneel en het gebrek van het veer te Hattem van geremedieerd te worden, opdat de dijk niet inbreke.

Op de supplicatie der buren van der Heyn tegen Jan van Wermell en diens antwoord, zijn de Rentm. van Salland en Jan ter Marsch gecom-

mitteerd, om de zaak te onderzoeken en daarvan rapport te doen.

Het geschil tusschen de hofhorigen des Keizers en de zetters te Dallefsen is gesteld in handen van den Drost van Salland, om het mandement in eere te houden, en van Johan Mulart Rentm. om toezigt te houden, dat de hofhorigen niet boven het mandement bezwaard worden.

1532 Maart 2 (B cxix v°).

Daar de hoofdmeesters van het hoofd te Uterwijck, Claes Kruse, Schout te Campen, Heer Ernst van Ysselmuden, Jasper ten Holt en Hinrich van Doetekum, behalve de vroeger gedane uitzetting nog 1100 ggl. verschoten hebben of nog moeten besteden aan die hoofden, hebben de gedijkten bewilligd om in die som 550 ggl. te geven, de erfgen. van het kerspel van Zwolle 250, de gemeene buren en huislieden in dat kerspel 100 en de Keizer 200 ggl.; kost het werk tot 100 ggl. meer, dan zullen de geërfden in den dijk die betalen; alles zonder consequentie, terwijl Stadh. R. en St. op den volgenden landdag bepalen zullen, wie het hoofd onderhouden zal.

Gedaan te Zwolle.

Daar de hoofdmeesters van de hoofden te Vecaeten, de Pater te Belheem, Herman Muylart, Schout te Zwolle, Herman van den Bussche en Claes Krueser, boven de vroeger gedane uitzetting nog 600 ggl. behoeven, is tot betaling daarin bewilligd door de geërfden der dijken te Vacaeten 400 en het kerspel van Zwolle 200 ggl., mits laatstgenoemden voortaan niet bezwaard zullen zijn ter zake der hoofden, zullende op den volgenden landdag door Stadh. R. en St. bepaald worden, wie de hoofden voortaan onderhouden zullen.

In het geschil tusschen de Carthuizers op den Sonnenberch en de van Ytterssems over zeker verwin door de Carth. gedaan op te Raalte gelegen goederen van die van Ytterssum wegens 16 jaar rente van 14 ggl. min 1 oort, is overeengekomen: dat de wed. van Thonis Keetell voor alle achterstallige renten aan het convent verzegelen zal 6 ggl. en 1 oort per jaar, en dat zij afstand zal doen van 20 ggl. per jaar in den principaalbrief vermeld, enz.

In zake tusschen de wed. van Emelort en den Schout van Campen Claes Kruyse, van 8 ggl. door hem van de wed. en hare kinderen genomen voor boete, omdat zij hun dooden vader uit Campen gevoerd hadden, waarvan 4 gl. betaald waren, terwijl voor de rest eenige borgen verbonden waren, heeft de Stadh. in bijzijn van den Drost van Vollenhove, Johan van der Vecht, Claes Krueser en anderen, den Schout bevolen de 4 fl. aan de wed. terug te geven en de borgen te ontslaan, daar het tegen het Landregt gedaan was.

Het geschil tusschen de zetters en buren van Mijllingen en Ot van Rechteren zal de Stadh. committeren aan den Drost van Salland en den Rentm. Johan Mulart, om partijen te hooren en te scheiden en anders van den staat der zaak aan den Stadh. opgave te doen.

Op den volgenden landdag te denken aan de schriften van Mijn Gen. Heer van Geller en de supplicatie van Seyno Muylart te Meppel, over het huis te Kunre, en dan den Vorst van Geller te antwoorden.

1532 Maart 8 (B cxxii).

In zake Claes Gelmersz tegen Heer Albert Renssinck, Priester van Hasselt, van de betaling

eener verzoening van een „nederslach", door den Priester aan den broeder van Claes gedaan, is op advijs van Burchart van Westerholt, Drost te Vollenhoe, Johan Mulart, Rentm. van Salland, Johan Mulart, Castellein te Cuynre, Coert de Vos van Steenwijck „Dorenworter," door den Stadh. gewezen: daar Heer Albert quittantie overgelegd heeft van Frederich Rickmans, als borg voor de zoenpenningen, door Claes zelf gekozen, zal Albert vrij zijn, mits de quittantie door Schout, Burgemrs en Raad van Steenwijk ongeconterfeit bevonden wordt, terwijl Claes betaling verhalen mag op de erfgen. van Rickman. En wat betreft 15 Phs. gl. welke Claes bovendien voor onkosten vordert, terwijl Albert deze niet schuldig beweert te zijn, wijst de Stadh. dat, zoo Claes met eerlijke getuigen bewijst de 15 gl. te moeten hebben, Albert die zal betalen, tenzij deze met beter getuigen het tegendeel bewijst. Daar Albert voorts pausselijke brieven van absolutie vertoond heeft, zal Claes, op straffe van geweld, ter zake van den moord Albert verder ongemolesteerd laten.

Gedaan te Vollenhoe.

1532 Julij 17 (B cxxiiii).

De Prior der Carthuisers van den Sonnenberch bij Campen, zich hebbende laten „eygenen" aan de goederen der van Yttersums, welke hun tot onderpand gesteld waren bij bezegelden brief, omdat de wed. van Thomas Kettell het op 2 Maart gesloten contract niet gehouden heeft, beloven voor den Stadh. die goederen weder te verlaten, zoodra de wed. alle op het onderpand liggende penningen met de verschenen pachten en de kosten sedert het contract verloopen betaald heeft.

Gedaan te Vollenhoe. Tegenw. de Drost Westerholt, Johan Muylart Rentm., Herman Muylart, Schout te Zwol, en Johan van der Vecht, Burgem. te Campen.

De zaak van Hinrich van Oldeneell, als momber zijner vrouw Alijd, vroeger wed. van Gerrit van Kuynner, tegen Heer Frederich van Twickell van zekere roggepacht gebleken uit zegels en brief, in welke zaak v. Tw. Claes Jelmersz zijn procurator gemagtigd heeft, is besteed aan Johan Sloet, die aanspraak en antwoord in schrift begeert en op den volgenden regtdag wijzen zal.

De zaak tusschen Claes Jelmersz, als gemagtigde van Lijsbet wed. van Gerrit Keylewert, tegen Schweer van Overhaeghen, waarin deze het procuratorium des aanleggers in regten niet alsvoldoende erkent, is besteed aan Dirick van Keppel, die wijst: daar de aanl. „volmechtich procuratorium" aan het gerigt vertoond heeft en daarenboven aanbiedt zulks met voldoende cautie te versterken, zal Zweer op het principale moeten antwoorden, welke wijzing door het gerigt van waarde erkend is, waarop Claes tot borg stelt Johan Sloet. En daar de aanl. voortgeprocedeerd heeft in het principale over een moetzoen tusschen partijen eertijds gesloten, is dit besteed aan v. Keppel, die aanspraak en antwoord in schrift begeert, om op den volgenden regtdag de wijsinge te doen.

Daar voorts Sweer, door v. Keppel vermaand om zijn antwoord in handen van Dingwaarder en keurnoten te stellen om gecorrigeerd te worden, dit niet gedaan heeft, dingt Claes, dat dit nog bij staanden gerigte geschieden moet en dat anders Zweer „der anspraeck vellich" wezen zal.

In zake tusschen Ot en Aloff van Rutenberch, op den vorigen regtdag besteed aan Goert te Waeter, wijst deze: daar de moetzoen tusschen partijen gesloten inhoudt, dat bij verschil over eenige artikelen uitspraak gedaan zal worden door de scheidslieden en magen, doch van dezen eenigen

gestorven zijn, zullen Stadh. R. en St. hebben te bepalen hoelangen tijd Aloff hebben zal om Ot door vrienden en magen te voldoen; voldoet Aloff niet binnen dien tijd, zoo zal hij alle achterstedige pacht met de interessen aan Ot moeten betalen en de boete verbeurd hebben volgens den moetzoen. Hiervan zal Aloff mandement en claring van den Stadh. genieten.

Op deze wijzinge nemen beide partijen beraad, terwijl Ot begeert, dat het gerigt een termijn bepale, waarop de wijzinge en moetzoen zonder uitstel opgevolgd worden; en Aloff begeert, dat de vrienden zijner moeder in het Nedersticht wonende er bij mogen komen, waarop het gerigt bepaalt, dat partijen over 6 weken te Deventer moeten zijn.

Daar in zake Hinrich Kannegieter tegen de wed. en erfgen. van Johan van Ytterssum Wulffsz, met wasteekens gedagvaard zooals de pander „gicht" (getuigt), de gedaagden noch in persoon noch bij gemagtigden verschenen zijn, en Hinrich dus met zijn aanspraak te ordel en regt geprocedeerd heeft, is het ordel besteed aan Hinrich Haegen, die wijst: dat de gedaagden „der anspraecke vellich" zullen zijn.

Waarop de eischer door zijn voorspraak zegt, dat, zoo de gedaagden hem voor de 509 ggl. betaling of vestenis geven, hij wegens de armoede van dezen de achterstallige handgelden van 20 jaar herwaarts zal afhankelijk stellen van de uitspraak van den Stadh. en de vrienden der gedaagden.

In zake de wed. Dirich Voechts tegen de erfgen. van Jan van Berverden, waarin Bernt v. B. toe Wemssel zich schriftelijk „vernoetsinnicht" heeft en exceptie neemt, dat de wasteekens door den pander van Salland en niet door dien van Twenthe gebragt en dus ongeldig zijn, terwijl geene gemagtigden van de erfgenamen voor het

gerigt verschenen zijn, is (het ordel) besteed aan Herman van Keppel, die wijst: daar tijdens het brengen der wasteekens geen pander van Twenthe benoemd of beëedigd was en Bernt erkent de wasteekens ontvangen te hebben, mogen de erfgen. zich niet met een brief verontschuldigen, maar zullen zij gerigtelijk moeten antwoorden en zoo dit niet op dezen regtdag geschiedt, zullen zij „der anspraeck vellich" zijn.

De zaak tusschen Wolter ten Nyenhuys en Dubbinck wordt als onvormelijk voor dit gerigt gebragt, geremitteerd aan den Drost van Salland.

De zaak tusschen Lutgert ter Beecke wed. van Alert van Heyden en Sweer van Overhaeghen over zekere pacht, aan de wed. tot lijftucht gemaakt uit Sweer's goed Grootenhuys in het kerspel Borne, is besteed aan Berndt van Thye, die wijst, dat Sweer de wed. betalen moet of betaling bewijzen.

Dit ordel beroept Sweer in de claring van Stadh. R. en St.

Seder (na) de beroeping heeft Herman van den Cloester Dingwaarder zijn relatie gedaan en de Drost van Twenthe geaffirmeerd, dat de partijen verzoend zijn.

De zaak tusschen Goert te Waeter en Herman van Keppel, waarin op den vorigen regtdag aan Goert nader bewijs opgelegd was, dat hij nu geleverd heeft, maar dat Herman onvoldoende acht, is besteed aan Otto van Rutenburch, die beraad neemt tot den volgenden regtdag.

In zake Johan Snijr tegen Heer Frederich van Twickell Ridder, wijst Aloff van Ysselmuyden, wien op den vorigen regtdag het ordel besteed was: zoo Frederich het handschrift, inhoudende

dat hij aan Heer Jan ten Vuytloe „overgewesen” heeft om namens hem 106 ggl. te beuren en aan Jan Snijr te betalen, erkent, of zoo Frederik het handschrift ontkent en Snijr bewijzen kan, dat het wel van Fred. is, en deze niet wederleggen kan de 3 getuigen, die verklaren van het laken een deel tot hun betaling ontvangen te hebben, en het dan dus bewezen is, dat Fred. de lakens aan anderen in betaling gegeven heeft en de lakens voor zijne schulden uitgegeven heeft door zijn Rentmeester, zal hij de rest der lakens moeten betalen. In het omgekeerde geval zal hij van de aanspraak vrij zijn.

Dit ordel beroept Fred. in de claring van Stadh. R. en St.

Daar Jacob van Ytterssum Dirick van Boetzelaer aangesproken heeft over zekere verzegeling door Diricks voorouders gedaan, waarop deze antwoordt, dat hij ter dagvaart verschenen, maar niet met wasteekens naar landregt aan het gerigt gebragt is, en dus niet behoeft te antwoorden, is (het ordel) besteed aan Ot van Rutenburch, die wijst: dat Dirck deze reis niet behoeft te antwoorden, doch dat Jacob hem afschrift geven zal van den brief, waarop Dirick op den volgenden regtdag, zonder wasteekens ontvangen te hebben, antwoorden zal.

1532 Aug. 19 (B cxxiii).

De Stadh. houdt zijn eersten regtdag en groote claringe van schade en schuld binnen Deventer.

Dingwaarder: Herman van den Cloester.

Keurnoten: Derrick van Boetzeler en Ot van Rutenberch.

Stadh. R. en St. komen overeen, dat hij, wien een ordel besteed wordt, dat niet weigeren mag maar wijzen moet, doch de gewone keizersdagen voor zijn beraad nemen mag; hij zal de wijzinge

op den volgenden regtdag inbrengen of overzenden onder zijn eigen zegel, of dat van het gerigt waaronder hij gezeten is, op straffe van 100 oude schilden, tenzij de wijzer voldoende reden van verhindering heeft, hetgeen zal staan ter beoordeeling van Stadh. R. en St.

Voorts dat alle aanspraken en antwoorden voor het hooge gerigt aangelegd binnen 3 dagen na den regtdag schriftelijk aan Dingwaarder en Keurnoten ingeleverd moeten zijn, om door dezen gecorrigeerd te worden in bijzijn der voorspraken van beide partijen, en dan aan den ordelwijzer overgegeven te worden.

In zake Hinrich Schaep tegen Aloff van Rutenburch over eene losse van 4 morgen lands in Wijnssemer-marke, waarin Aloff de exceptie gemoveerd heeft, dat hij deze reis niet behoefde te regt te staan, omdat de wasteekens niet naar leenregt gebragt waren door den pander in het goed, waar zij gebragt moesten zijn, is (het ordel) besteed aan Johan van Voerst, die wijst: dat Aloff in regten antwoorden moet, omdat de pander hem, hebbende het hoofd naar het gerigt gekeerd, in het gerigt „bestaen" heeft.

Daarop vraagt Aloff afschrift van den bezegelden brief, waarmede Schaep spreekt, waarop deze door zijn voorspraak antwoordt, dat hij dit meer dan 2 jaar geleden aan Aloff gezonden had door Ditmar van den Schulenburch, die zulks in het gerigt bekent. Hierin is het ordel ook besteed aan J. v. Voerst, die wijst: daar Aloff zegt het afschrift niet te hebben, zal Schaep een afschrift leveren, waarop Aloff zijn keizerlijken dag hebben en dan op den volgenden regtdag antwoorden zal.

De zaak tusschen de Juffers van Coevorden en de wed. Hinrich de Voss aangaande wasteekens

in haar goed gebragt „van versegelinge etlicker waerburschaft" door haren zaligen man gedaan, is besteed aan Hinrich Schaep, die aanspraak en antwoord in schrift begeerd en beraad genomen heeft tot den volgenden regtdag.

Hinrich Schaep wijst: als Juffer van Coevorden bewijzen kan, dat de wed. van Hinrich de Voss ten tijde der „waerburschaft" hand en mond daartoe gedaan heeft, zoo moet deze betalen; anders zal de wed. vrij zijn van de aanspraak

Dit ordel beroept Juffer v. C in de claringe van Stadh. R. en St.

1532 Aug. 20 (B cxxviij v°).

Dirich van Boetzelaer stelt in zijne zaken tegen Jacob van Ytterssum en Wolter van Coeverden tot zijn procurators en volmagten: Thijs van Boetzeler zijn natuurlijken broeder, Heer Mathias van Boetzeler, Heer Hinrich van Bedber, Mr. Hinrich Huyrlinck en Ditmer van Schulenburch.

De zaak tusschen Jan ten Luttikenhuys en de wed. en kinderen van Geert ten Hamme wegens 18 ggl., door Jan aan Geert betaald voor erfwinninge van het erve te Holthuys te Tubbergen, voor Engbert ter Vuchte, man zijner zuster, blijkens zegels en brieven, en wegens 20 ggl., welke hij daardoor schade geleden had aan Johan van Twickel, Drost van Twenthe, is besteed aan Roelof van Hoevel, die aanspraak en antwoord in schrift begeert en beraad neemt tot den volgenden regtdag.

In zake Juffer Maria van Ytterssum wed. Johan van Coevorden tegen de genen, die haren zoon Reynt v. C. „van hueren wegen" met wasteekens aan het gerigt gebragt hebben, over zeker waarborgschap blijkens zegels en brieven, in welke zaak Ernst v. Ytterssum als momber gegund is,

had de tegenpartij nl Johan van Twickel, Drost van Twenthe, Johan van Voerst (beiden voor zich en namens Johan van Buckhorst toe Boxbergen voor wien zij caveren) en Johan Mulart, Castellein te Kuinre, namens zijn vader Johan M., Rentm. van Zalland, afschrift gevorderd van den bezegelden brief, waarop zij nu antwoorden moesten, doch hiertoe vroegen zij uitstel tot den volgenden regtdag, wegens de vele difficulteit in de zaak gelegen, hetgeen door Marie bestreden, doch eindelijk toegestaan wordt, mits het dan te vellen vonnis zonder verder beroepinge of eenige appellatie uitgevoerd worde.

Daar Roelof van Ytterssum en de erfgen van Bernt van Bevervoerde, die hoewel met wasteekens door Reynt van Coevorden gedagvaard, niet verschenen waren, en de wed. van Johan van Coevorden met haar aanspraak te regt en ordel geprocedeerd heeft, is het ordel besteed aan Alffer van Ysselmuyden, die wijst, dat wie met wasteekens gedagvaard niet verschijnen, „der anspraecke vellich" zullen zijn, doch zoo zij aannemen willen het „verblijff" door den Drost van Twenthe en Joh. v. Voerst, ook namens Joh. v. Buckhorst toe Boxbergen, en Johan Mulart namens zijn vader „ingegaen", zij dit ook genieten mogen.

In zake Dirich van Boetzelaer tegen Wolter van Coevorden over zekere borgschap aan de vooroudershet van Dirich gedaan, neemt Wolter aan op den volgenden regtdag te antwoorden.

In zake de Borchmans, Schepenen, Burgemeesters en gemeene ingezetenen der stad Goor tegen de erfgen. en buren van Kotwijck en Wedehoen, over de marke, zijn gecommitteerd met goedvinden van partijen: namens de hoogheid Joh. v. Twickel, Drost v. Twenthe, en Adr. v.

Reede Maarschalk; als onpartijdigen uit R. en St.: de Drost van Vollenhoe, Dirich v. Boetzeler en Seyn v. Welvelde, Hinrich Plaetman, Johan v. der Vecht en Jan ter Marsch, om partijen te verzoenen:

1532 Aug. 22 (B cxxxi).

De Stadh. heeft alle ordelen voor het lage gerigt in claringe beroepen „geverst" (uitgesteld) tot den volgenden landdag.

Stadh. R. en St. houden de groote claring van schade en schuld te Deventer, welke in langen tijd niet gehouden was. Aanwezig:

Herman v. den Cloester Dingwaarder, Johan v. Twickel, Drost van Twenthe, Adriaen v. Reede Maarschalk, Drost te Laeghe, Borchatt v. Westerholt, Drost van Vollenhoe, Seyno Muylart, Drost van Salland, Johan v. Ytterssum, Drost te Ysselmuiden, Lubbert Mulart, Schout te Hasselt, Johan Mulart, Castellein te Kuinre, Claes v. Bevervoerde, Drost te Blanckenburch, Heer Frederick v. Twickel Ridder, Heer Bernt van Schellinck (sic), Commandeur te Ootmarsum, Dirich van den Boetzelar, Hinrich Haegen, Johan v. Bockhorst to Sallick, Wolter v. Coevorden, Otto v. Rechteren, Alffer v. Ysselmuyden, Ernst v. Ytterssum, Mr. Johan v. Langhen Dr., Bartholt v. Langhen, Herman v. den Cloester, Johan Sloet, Herman en Dirich v. Keppel, Johan v. Wermell de Olde, Aernt Muylart, Gijsbert v. Dorth, Johan v. Echten, Johan Renghers, Johan v. Enschede, Herman Grobbe, Wolter v. Heyden, Johan v. Wermell toe Westerfelde, Roelof v. Hoevell, Otto v. Rutenburch, Hinrich v. Rechteren, Otto Bellinckhaeven, Johan v. Essen, Adriaen v. Twijckell, Aloff v. Rutenburch, Johan v. Voerst, Coert de Voss v. Steenwijck „dorenworter", Roelof v. Hoevel, Roelof v. Scheven, Johan Moerbeeck. Bernt v. Bervorden Berntsz.

Peter v. Mouwijck, Mr. Gerit Zwaeffken, Hinrich Plaetman en Mr. Engelbert v. Dotinchem gedeputeerden van Deventer, Geert Burchartsz en Johan v. der Vecht gedep. van Campen, Bernt van Ytterssum en Johan ter Marsch gedep. van Zwolle.

In zake Frederick van Keppell markerigter met de erfgenamen der buurschap Ramele tegen den Pater en het klooster van Mr. Geertsz-huis te Deventer en Geert Zwaeffken Burgem., waarin veel zwarigheid en donkerheid gelegen is, worden gedeputeerd Dirich v. Boetzeler, Johan v. Bochorst toe Sallick, Johan v. der Vecht en Johan ter Marsch, om het proces te visiteren, ter plaatse naar de gelegenheid der bepalinge te informeren, partijen zoo mogelijk te verzoenen en anders rapport in te dienen.

In zake Juffer Marie van Ytterssum wed. van Johan van Coevorden tegen de wed. van Hinrich de Voss van zeker „waerburgschap ende geloeffnis," door Hinrich gedaan aangaande de pandschap van Laghe, is geklaard: daar Hinrich's wed. geen hand of mond daartoe gedaan heeft en op haar „weduwe stoell ende lijfftucht" (zit), moet de wed. v. C. hare actie instellen tegen Hinrich's erfgen. en zoo het aan dezen toegevallene onvoldoende is, zal de wed. de Vos van hare lijftucht de rest betalen.

Op de supplicatie der wed. Dirich Voechts, begeerende een pander tot executie der sententie tegen de erfgen. van Johan van Bevervoerde, is haar door Stadh. R. en St. Wolter van Heyden, pander van Twenthe, gegund, en zoo de erfgen. pandwering doen, zal men zich regelen naar de generale ordonnantie, op zulk verwin van contumatie op dezen landdag vastgesteld.

Die ordonnantie, beslaande fol. cxxxiii v°—cxxxiiii v° van het Judiciaal, is hoewel niet zeer naauwkeurig, afgedrukt bij Racer III. 273.

Op de supplicatie der ingezetenen van Coesfelt zullen de vrienden van Deventer met hen onder-

handelen en men zal aan de Ridderschap van Vollenhoe „den gebreecken" voorhouden.

1532 Aug. 24 (B cxxxiiii v°).

Wolter van Heyden, door den Stadh. met consent der Ridderschap van Twenthe daartoe geordonneerd, doet den behoorlijken eed als pander van Twenthe.

In zake Hilbrant Peerboem als momber zijner vrouw, eertijds wed. van Mr. Hubert van Rossum, tegen de gemeene buren en ingezetenen van Boedelaer in het gerigt van Hardenberg, aangaande eene verzegeling van 3 mud rogge, door Mr. Huybert op 16 Maart 1528 aan de buren overgedragen en door den Schout bezegeld, is geklaard: aangezien het tractaat tusschen den Keizer en den Vorst van Geller duidelijk vermeldt, dat alle beloofde penningen van „dinchtaell ende brantschat," die na het tractaat nog onbetaald waren, en alle brieven, zegels, obligatien of bekentenissen daarvan gegeven nietig zouden zijn, en uit het bezegeld certificaat van Bruyn Blanckenfoert, Schout te Hardenberg, duidelijk blijkt, dat Mr. Huybert de penningen aan de buurschap niet ter hand gesteld heeft, waarvoor zij hem de 3 mud per jaar verzegeld hadden, doch dat hij de penningen voor hun brandschat te Hasselt in den laatsten „dingtael" afdoen zoude, terwijl uit de geteekende en bezegelde bekentenis van Bernt van Hackfort blijkt, dat deze de 30 ggl. voor de „brandschat of dingtael" niet van Mr. Huybert ontvangen heeft, zoo zullen de buurschap en ingezetenen van de 3 mud ontlast en bevrijd zijn; doch zoo Hilbrant of zijne vrouw bewijzen kan, dat Mr. Huybert de 30 ggl. aan den Drost van Coevorden of eenige andere dignitarissen des vorsten van Geller betaald heeft, voor „brandschat en dinchtael" der buren, zal de verzegeling der 3 mud van waarde zijn.

Daar de 4 „soensluyden" Johan v. Twikel, Adriaen v. Reede, Heer Frederick v. Twickel en Jan Scholten, op den Landdag te Oldenzaal van Nov. '31 gekozen in het geschil tusschen Engelbert Penninck en Roelof van Scheven, partijen niet hebben kunnen verzoenen, zullen dezen aanspraak, antwoord en verder bescheid en bewijs binnen 1 maand elk aan zijne zoenslieden inleveren, die, zoo zij na visitatie der stukken partijen nog niet kunnen verzoenen, het proces met alle stukken op den volgenden landdag inleveren zullen.

Daar de wed. Ot van Ynghen en de wed. Mr. Goert van Velthuysen haar geschil over de smalle tienden over het goed ten Grootenhuys te Bodeler, in het gerigt van Hardenberg, ter beslissing van Stadh. R. en St. gesteld hebben, is geklaard: daar de wed. v. Yngen bekent de tienden niet in bezit gehad te hebben, zal de tegenpartij in het bezit blijven, totdat zij met beter regt daaruit gesleten wordt. Doch het was· zal bij de grove tienden moeten blijven.

1532 Aug. 25 (B cxxxvi)

Herman Muylart, Schout van Zwol, Hinrich Muylart, namens zijn vader den Rentm., en Vincentius van Uterwijck, als man en momber zijner vrouw Mechtelt Muylart, verklaren voor den Stadh. ten verzoeke van Ernst van Ytterssum en Herman ter Beecke, zich voor gedagvaard te houden tegen den volgenden regtdag, alsof het met wasteekens geschied was.

Op de supplicatie der burgers van Gelmuyden, die op het land van Drenthe „bewesen" waren, bewilligen R. en St. hen te „bewysen" met rentebrieven des Keizers op het rentambt van Salland, terwijl van hun regterstand bleek uit de 2 volgende in het Judicial afgeschreven brieven.

Albertus Harmens, Schulte op Cokangen van wege Hertog Karel van Geller en Jonker Johan van Selbach, Drost te Coevorden en van Drenthe, verklaart, dat het kerspel van Cokange in 1528 in de verleden „vehede", van Lubbert Muylart, Schout te Hasselt en Overste te Genemuden en Brandmeester van wege Bisschop Hendrik van Beijeren, „gedinght" had om eene som gelds, waarvan een deel „overgewijst" was op Steven Pilgrim en Gerrijt Smit, burgers te Genemuiden, doch dat de buren van Cokange, die aan die burgers betaling beloofd hadden, door het tractaat tusschen den Keizer en den Vorst van Geller, waarbij alle schulden van dingtal en brandschatting vernietigd waren, de burgers van Genemuiden niet hebben kunnen betalen.

Keurnoten: Aernt ter Linthorst en Boele Lobringen.
Gegeven 18 Maart 1523 (1532?)

Johan Roelofs anders genoemd Magerheyne, Schout te Deveren van wege als voren, verklaart, dat de buurschap Wapse en Halfwittelt in de verleden „vehede" in het jaar 1528 van Lubbert Mulart „gedinght" had om een som gelds, waarvan een gedeelte aan Herman van Kalen, Jonge Johan Kolliek en Hinrich Geertsz, burgers te Genemuden, en Geert Duymgen aan de Swartesluys was „overgewesen" op de brandschatting, doch dat na voornoemd tractaat de betaling achterwege gebleven is.

Keurnoten: Geert en Claes Middelste, Lambert Lambertsz en Johan Henckingen.
Gegeven 3 Maart 1532.

Daar op de klagt van Herman Bijtter ter Marsch van zijn achterstand aan die van Ommen zeker geschil bevonden is over de ploegen, waardoor Herman tot dus ver onbetaald bleef, heeft Johan Rengers van wegds zijne erven, welke hij zegt halve ploegen te zijn, aangenomen voor ditmaal

te betalen 6 ggl. behoudens zijne geregtigheid en zonder consequentie.

Evenzoo neemt Ghoert toe Waeter aan 3 gl. te betalen.

Op de klagt van denzelfden van zijn achterstand aan de ploegen van der Heyne is geklaard: daar Jan van Yttorssum ten tijde dezer ploegschatting zijn zaalstad zelf bewoond en bemest heeft, zal hij als een riddermatig man van de schatting bevrijd zijn, en daar Willem Gelmers destijds nog niet te Heino woonde, kan hij zijn erve en goed niet vrijen, maar zal de meijer, die daarop destijds woonde, evenals anderen moeten betalen.

En daar er aan de som voor Herman nog 4 ggl ontbreken, zal de Schout deze verdeelen over hen, die niet tot deze ploegschatting betaald hebben.

In het geschil over de brandschatting des kerspels Ootmarsum in (15)10 uitgezet, waarbij men bevindt, dat ettelijke meijers sedert toen gestorven of verloopen zijn, die daaraan nog schuldig waren, zoodat het kerspel in groote schade en handgelden geraakt is, is geklaard, daar de huizen en woningen aan de landheeren toebehoorende door de brandschatting beveiligd en gebaat zijn, en niemand verpligt is eens anderen schuld en last te dragen, zoo zullen de landheeren van de gestorven of verloopen meijers tot de betaling verpligt zijn, behoudens hun verhaal op de meijers.

1532 Aug. 27 (B CL v°).

Daar de twist tusschen de erfgen. en gemeene ingezetenen van Usseloe en Boekeloe t. e. z. en die van Haexbergen t. a. z. over het Wichtersgoer, waarin de beesten van beide

partijen te water en te weide gaan, over beslag van kampen, het plaggen maaijen, houthakken, enz. door partijen is gesteld ter beslissing van Mr. Coert Backer, Canunnik te Deventer en Oldenzaal, Seyno Mulart, Drost van Salland, en Johan van der Vecht, Burgem. van Campen, van wege die van Usseloe, en van wege die van Haexbergen aan Otto van den Rutenberch, Hinrich Plaetman en Mr. Engbert van Doetkum, Burgem^{rs} van Deventer, met belofte hun uitspraak te volgen op straf van 500 oude schilden, $^1/_3$ voor den Keizer, $^1/_3$ voor de zegslieden en $^1/_3$ voor de gehoorzamende partij, wijzen de zegslieden met Heer George Schenck Stadhouder als overman: dat beide partijen voortaan evenals vroeger hunne beesten op het Goer te water en te weide zullen laten gaan; aangaande het beslag der kampen van ouds en nu op nieuw door die van Usseloe afgegraven en beslagen en door die van Haexb. weder ingetreden, zullen die van Usseloe en Boekeloe die weder mogen afgraven, „befreden" en verkoopen doch voortaan zullen geen van beide partijen eenig beslag mogen doen en elk zal zijne plaggen maaijen aan zijn eigen kant tot de beek, die door het Goer vloeit, zonder daar overte komen, terwijl partijen hout zullen mogen hakken evenals tot nu toe. Partijen beloven met „handtstreckinge" in plaats van eed (die van Usseloe aan den Drost van Twenthe Johan v. Twickeloe, Heer Frederick v. Twickeloe Ridder, Roelof v. Scheven en Engelbert Penninck Rigter; die van Haexb. aan Claes v. Bevervoerde, Drost en Holtrigter, Heer Jan Nyenkercke, Pastoor te Haexbergen, en Hinrich Nyenkercke, Rigter) deze uitspraak te volgen.

Het geweld in deze zaak door die van Haexb. gedaan wordt hun kwijtgescholden, doch den Drost van Twenthe zullen zij voor gemaakte onkosten betalen in gouden pond groot van 6 ggl.

1532 Aug. 29 (B cxxxix v°).

Daar tusschen Burgemeesteren, Schepenen en ingezetenen der stad Ootmarsum t. e. z. en de erfgenamen en gemeene huislieden des kerspels O. t. a. z. sedert (15)10 groot verschil was over de „brandschat en dingtaell," is met goedvinden van beide partijen (behalve de Commandeur van O. en Bernt van Bevervoerde toe Weemssel) een concept en moderatie gemaakt door Adriaen van Reede Maarschalk, Mr. Geert Zwaeffken Burgem. te Deventer, en Geert Borchartsz Burgem. te Campen, op believen des Stadhouders en door hem met R. en St. bekrachtigd.

Gedaan te Deventer. De voorwaarden zijn alle in het Judiciaal opgenomen, doch wegens uitvoerigheid hier niet afgeschreven.

Op de klagten van stad en kerspel Ommen over groote schade en armoede, is geantwoord: dat zij de uitgezette schattingen deze 6 jaar betalen moeten en daarna zich op nieuw aanmelden kunnen.

Daar zal. Albert Brant 85 ggl. van de Landschap te vorderen had wegens de ruiters in 1510 aan hunne soldij gekort door Peter van Mouwijck, waarvoor Albert van Peter assignatie ontvangen had op de Schouten van Paaslo, Ysselham en Steenwijk, die echter geene betaling gedaan hadden, en daar Alberts dochter op alle landdagen Stadh. R. en St. daarom vervolgt, besluiten dezen, daar de landschap door die gelden gebaat was, haar de 85 ggl. te betalen en 15 ggl. voor kosten te geven, een en ander te voldoen met een rentebrief van 5 ggl. op het rentambt van Salland.

Op de vervolging der wed. Roelof Kijbburchs is geconcludeerd, dat zij haren brief van $1^1/_2$ ggl. per jaar op het Rentambt van Salland overleveren

zal en met hetgeen men haar verder schuldig zijn mogt zal zij geduld hebben tot over 2 jaar, als de thans uitgezette schattingen afgeloopen zijn.

In zake Wolff Muylart tegen Hinrich Kuyper van Dalfsen over zeker „buyrschap", door Kuyper voor Werner zijn dochters man, eertijds onderschout van Dalfsen, aan Wolff gerigtelijk gedaan, doch welke Kuyper beweert later opgezegd te hebben, is geklaard: daar blijkens den gerigtschijn de „buyrschap" zonder bijgevoegde voorwaarde geschied is, en Kuyper niet bewijst wat hij beweert, terwijl de pander van Salland, dien hij als getuige voorbragt, ook het tegendeel getuigd heeft, zoo moet K. voor zijne portie $^1/_3$ van de „buyrschaft" voldoen, terwijl hij van de kosten en boeten, waarin hij vervallen zoude zijn wegens den regtdag „vpt wolt voer den Arckenstein" in deze zaak gehouden, vrijgesproken wordt, omdat die regtdag niet naar landregt uitgeschreven was. En daar Wolff beweert, dat Hinrich's kinderen het goed „verrucken ende verfremmen" is geklaard: daar de moeder der kinderen overleden was voor de „buyrscop", zoo zal daarin het aan de moeder behoorende, niet verbonden zijn, maar de kinderen volgen Daar eindelijk Hinrich ditmaal gerigtelijk ontboden was, zal hij naar oud gebruik 1 dag voor en 1 dag na het gerigt „in synen persoen onbelast ende veelich passeren moegen," doch als men hem en zijn goed daarna krijgen kan, de sententie executeren.

Daar in het geschil van de subdivisie eenige penningen van de schattingen op de stad Vollenho gedeeld zijn tot betaling van eenige particuliere schulden, in welke deeling de stad beweert niet gehouden maar geprivilegiëerd te zijn, en niemand der erfgen. verschenen is, zoo zullen dezen aan-

geschreven worden, op den volgenden landdag al hun bescheiden deswegens bij te brengen, opdat de genen, die door R. en St. assignatie op die penningen ontvingen, betaling bekomen.

Er moet een schrijffout in zijn, anders is de acte onverstaanbaar.

In het geschil tusschen Adriaen van Reede en eenige burgers van Oldenzeel over hout, door hem van de erfgenamen van de Lutte gekocht en door de burgers hem „voer-entholden", waarin zich Adr. beklaagt over geweld, en welk geschil is gesteld ter beslissing van Stadh. R. en St., is door dezen geklaard: dat Adr. kooper zal blijven, en zoo de burgers eenige kosten gemaakt hebben, of geld er voor gegeven hebben, kunnen zij dit terugvorderen van de buren, die hun het hout niet mogten verkoopen, terwijl de Stadh. van wege den Keizer de zaak van het geweld aan zich behoudt; hebben voorts de erfgenamen eenig hout gehakt om dit te veilen, dan zullen de burgers dit even goed mogen koopen als anderen; en opdat voortaan de „gebreecken des verhouwens" voorkomen worden, zal daarop door de erfgen. eene ordonnantie gemaakt worden, welke deugdelijk bevonden zijnde, door Stadh. R. en St. geconfirmeerd zal worden.

In zake de stad Oldenzeell tegen Adr. v. Reede over een molen, welke Adr. als Rentmeester en als erfgenaam zich beklaagt van hare oude plaats genomen en te nabij 's Keizers erve geplaatst te zijn, is geklaard: daar die van O. vroeger in het bezit geweest zijn, zullen zij daarin blijven en er op nieuw eene timmeren mogen totdat zij met landregt er uit gesleten worden.

In zake Adr. v. Reede tegen Johan Koetgen den olden en Johan Koetghen den jongen van

een erfpacht, heeft Adr. door „onderwysinghe" van Stadh. R. en St. de erfpacht toegestaan, terwijl de Koetghens jaarlijks behoorlijk betaling doen zullen.

De zaak tusschen Aernt Schmijt, Jacob Duysterbeek van wege de weduwe in 't Roedehert, en de wed. Susselers tegen Bernt Lap is uitgesteld tot de volgende claring, en opdat de aanleggers niet te klagen zouden hebben door lang uitstel in hun regt opgehouden te worden, mogen zij de „beschlagen" penningen onder den Schout te Wyhe heffen tegen borgstelling.

1532 Aug. 29 (B cxlv).

In zake Albert de Wyse tegen den Schout van Hardenberg Bruyn Blanckefoert en diens keurnoten over zekere verweringe voor het gerigt „bedingt" en daarna schriftelijk overgeleverd („ingelacht") is gewezen: daar de eerste schriftelijke verwering door Albert overgeleverd niet voorhanden is en beide partijen tot verder bewijs zich refereren, zoo zullen zij op den volgenden landdag zoodanige bewijzen overleggen en inzonderheid zal de Schout de eerste ingeleverde schrifturen, door Albert's voorspraak geschreven en den wijzer van het ordel medebrengen of certificaat, dat de wijzer niet heeft willen wijzen, voordat hem de ordelen in het net geschreven overgeleverd zouden zijn, terwijl Albert zijn voorspraak zal medebrengen, om de zaken „alsdan verstanden sijnde" verder naar regt te laten geschieden.

De zaak tusschen Thomas van Lijmburch tegen Bernart Lap over verdiende soldij is uitgesteld tot den volgenden landdag, omdat zij betreft geprivilegeerde penningen van verdiende soldij onder het regiment van den Stadh. en Oversten Veldheer,

en opdat Thomas niet te klagen hebbe over lang uitstel („vertreck") van het proces, zal hij de beslagen penningen onder den Schout te Wyhe mogen heffen op borgtogt („buyrschaft") en cautie van ze terug te geven als hij „ondergeclaert" mogt worden.

In zake Adriaen van Reede tegen Johan de Goyer over 3½ morgen land door Aernt van Bevervoerde uit zeker leengoed van 22 morgen aan Johan in erfpacht gegeven, welke erfpacht Adriaen beweert naar landregt nietig te zijn, komen partijen overeen, dat daar de „uytganck" van Mr. Wynolt Pyphering als laatsten beleende en bezitter, ten behoeve van Adriaen niet naar leenregt voor den leenheer geschied is, Johan zoolang in het bezit blijven zal, totdat die uitgang door Adriaen bewezen wordt en dat, zoo dit geschied is, Johan het land aan Adriaen zal laten volgen, terwijl Johan het gewas van dit jaar behouden zal; wil Adriaan het land dan verhuren, dan zal Johan het evenals anderen mogen pachten, terwijl hij voor zijn erfpacht eene actie instellen mag tegen Aernt v. B.

In zake Hinrich van Rechteren als leenheer en Otto van Rutenborch als leenman tegen vrouw van Marckell over eenige tienden, is geklaard: daar deze in het langdurig bezit gevonden wordt, zal zij er in blijven, totdat zij met beter regt er uit gesleten wordt.

In het geschil tusschen Aloff van Rutenborch en Yngerman van Camphuysen over panding door dezen als Dijkgraaf van den Grooten Hermelingh in de Rute op Aloff's goed gedaan, krachtens markecedel en wilkeursbrief door de erfgen. gemaakt,

is die markecedul en wilkeur door Stadh. R. en St. van waarde verklaard, zoodat de panding geldig is.

Daar Geert Everts en Johan Lubbertsz namens het gemeene kerspel op Rouveen den Stadh. verzocht hebben, dat de Proost en het klooster te Zwartewater van den „wthoff" en het land dat het klooster gebruikt ook tot de schatting contribueren zouden. en dit verzoek op den vorigen landdag uitgesteld was, en daar de Stadh. te vergeefs inmiddels getracht heeft partijen te verzoenen, heeft deze de zaak nogmaals opgedragen aan Dirich van den Boetzeler Erfschenk(er), Adriaan van Twickeloe van de Ridderschap en Hinrich Plaetman, Burgem., die nadat partijen beloofd hadden zich aan hun uitspraak te zullen onderwerpen op boete van 100 oude schilden, half voor den Keizer en half voor de tegenpartij, uitspraak gedaan hebben: dat de Proost „tendes" (behalve?) de door hem betaalde 14 gl. nog van de jaren '30, '31 en '32 geven zal ter voldoening der schatting op Rouveen, en dat het convent in het vervolg in de uitzettingen naar dezelfde verhouding van den Vuythoff betalen zal; welke uitspraak door Stadh. R. en St. bevestigd is.

1532 Sept. 3 (B cxLvi v°).

R. en St. van Salland en Twenthe komen overeen, de arme huislieden in de schatting van dit jaar te hulp te komen met den 20ste penning en dit zonder consequentie.

Op de suppl. van Lutger van den Cloester wed. Johan van Steynwijck en de mondelinge begeerte harer kinderen aangaande de ordonnantien van een paard, waarop zij door R. en (Steden) gesteld zijn,

en waarvan zij ontlast wenschen te zijn, is bepaald, dat zij zamen gehouden zullen zijn aan de ordonn. te voldoen op de daarop door Stadh. R. en St. gestelde poene.

In zake Juffer Sofia van Coevorden, vrouw van Johan van Ytterssum, en Dierich de Baecke tegen Dirich van Steenwijck met zijne moeder en gebroeders, over schutting van beesten door v. St., is geklaard: daar de v. Steenwijcks geen rigters in hun eigen zaak mogen zijn en zij niet bewezen hebben de schutting gedaan te hebben als markerigters of op bevel der gezamelijke erfgenamen, zoo zal de tegenpartij blijven in haar bezit, totdat zij daaruit gesleten wordt; en aangaande het geweld door de v. St. tegen het verbod der Landdrosten namens den Stadh. gepleegd, waarvoor zij voor het gerigt van Hardenberg gecondemneerd en verwonnen zijn, is dat vonnis bevestigd.

In het geschil tusschen het Capittel van Deventer en Ernst van Ytterssum over een tiende, is bepaald, dat het Cap. in het bezit zal blijven, totdat het er uitgesleten wordt en dat Ernst teruggeven moet, wat hij van de tiende genomen heeft.

Ordonnantie waarbij aan Dijkgraven en Hoofdmeesters de praeferentie verzekerd wordt boven pacht- en renteheffers, bij het invorderen van gelden tot onderhoud van dijken en hoofden.

Met nog al spelfouten uitgeg. bij Racer III. 241. Het „Actum in Aug. 1532" staat ook niet in het Judic. en is denkelijk onjuist, daar de laatst voorafgaande datum 3 Sept. is.

In de zaak tusschen de erfgen. van Johan van Ytterssum, Drost van Salland, en de wed. van Geert van Langen over zekere achterstallige hand-

gelden op het Drostambt in pandschap gelegen, uit den tijd toen Geert Drost was, welke zaak partijen ter beslissing van Stadh. R. en St. gesteld hebben, is geklaard: aangezien Geert in zijn commissie „mit den hantgelde niet belast noch verbonden en is geweest," zal de wed. niet aansprakelijk daarvoor zijn, en indien de erfgen. tegen iemand anders actie deswegens meenen te hebben, mogen zij die met regt vervolgen.

De Gedeputeerden der stad Deventer rapporteren, dat zij met lijf en goed zullen handhaven en helpen executeren wat de Stadh. met de Ridderschap en de beide andere steden eenparig zal „verdragen, verklaeren, ordonneren ende bevelen."

In de questie tusschen Ernst van Ytterssum en de buren van Wechterholt zijn gecommitteerd de Drost van Salland en de Schout van Wyhe, die eenige onpartijdige erfgenamen kiezen zullen, om met hen partijen te verzoenen of anders rapport op den volgenden landdag in te brengen.

In de zaak tusschen Johan de Wilde, Schout te Colmschate, van wege zijne vrouw, en Johan toe Colmeschaeten den Meijer, zijn wegens hare duisterheid gecommitteerd de Drost van Salland, Hinrich Plaetman en Peter van Mouwijck, om de zaak te onderzoeken, de zetters te hooren en partijen te verzoenen, of anders op den volgenden regtdag rapport te doen.

In zake Jasper van Wilssem tegen zijn moeder over zijn patrimonium, die de Stadh. door eenige gecommitteerden niet heeft kunnen verzoenen, is Jasper verwezen naar de behoorlijke „richters vant sterffhuys."

In zake Otto Hulss tegen Aloff van Rutenburch over schade van eenige ossen, door den pander van Aloffs land gehaald, zullen partijen hun bewijzen op den volgenden landdag inleveren, zullende dan hierin regt gewezen worden.

In zake Roeloffgen ter Horst tegen Hinrick Smeeken, Bernt ter Horst en Geert Wenijnck over zekere goederen hem (haar?) eertijds verkocht, en welke Roelofgen beweert als erfgenaam „den geestlicken rechter verwonnen te hebben," is bepaald: daar men in de zaak veel duisters vindt, zullen partijen al hun bescheiden inleveren.

1532 Sept. 4 (B cLiii).

De Stadh. met eenige ambtlieden en afgevaardigden van R. en St. op 18 Aug. te Scherpenzeel verschenen zijnde op de gebreken van den Schaerdijk en de hoofden van Johan van den Marsch en Johan Luesse c. s., en met de erfgen. van Vortman, Olst en Wyhe, die bij kerkespraak ontboden waren, over die gebreken gesproken hebbende, hetgeen echter door oneenigheid der partijen vruchteloos geweest was, zoodat aan dezen bevolen was gemagtigden te zenden om verder over de zaak te handelen, deputeerden de erfgen. van Vortman Jacob van Wijlssem, Aerndt van Oldeneel, Geert Huyginck en Geert Schwaeffken; die van Olst: Herman van Keppel, Dirick van Overenck, Geert Krijt, Herman ter Beecke en Johan van Doetekum, die nu in de claring op de klagten van v. d. Marsch en Luesse antwoorden: dat zij meenden niet tot het onderhoud der hoofden van den Schaerdijk gehouden te zijn, doch bereid waren te antwoorden op een goeden „voerraeme ende endtwerp" van Stadh. R. en St., waarop ter Marsch c. s. zeiden, dat zij tot de hoofden wel gehouden waren, omdat hun dijken en landen

daardoor beschermd werden, met beroep op een brief van Roelof van Diepholt van 1437 en de nieuwe reformatie van David van Bourgondië van 1494, geratificeerd bij claring onder Frederik van Baden in 1500; nadat partijen ten slotte bij compromis de zaak ter beslissing van Stadh. R. en St. gesteld hadden, bepalen deze: 1° dat het zand of weerdje bij Vortman van een hoofd voorzien moet worden, om den stroom IJsselwaarts te voeren, hetwelk door die van Vortman bekostigd zal worden, doch waarvoor dezen kunnen gebruiken het gewas op den Kijffwert, terwijl de geërfden van het kerspel Olst hen helpen zullen in den 3den penning, waarvan de landheer 5 deelen en de meijer het 6de deel betalen zal.

2° Boven de „hoeffdinge" van Luesse en ter Marsch c. s. zal nog een hoofd beneden het vorige gelegd worden „omtrent de Wterwicksche kempe", half op kosten van die van Olst (behalve die van Welssem) verdeeld als voren, en half op kosten der gedijkten van Vortmerhek tot Wyher-veerstal voor $^2/_3$, en der erfgen. des kerspels Wyhe voor $^1/_3$, betalende in het $^1/_3$ de landheer 5 deelen en de meijer 1 deel.

3° Daar men welligt van „Johan Luessen ende de Wterwicksche kempe" de aarde voor genoemde hoofden zal moeten halen, zullen die „kempe" nu onbezwaard blijven, maar later naar taxatie aangeslagen worden.

4° Luesse en ter Marsch zullen de 2 hoofden voor hun dijk liggende opmaken met hen, die dat aangaat, behalve de gedijkten van Vortman; en zoo wien het aangaat onwillig zijn, zullen Stadh. R. en St. daarin uitspraak doen.

5° Daar nog een hoofd gelegd moet worden beneden de dijken van Luessen en ter Marsch, zal dit half betaald worden door de gedijkten van Scherpenzeel nederwaarts af tot aan de veerstal

te Wyhe, en half door de erfgen. van het kerspel Wyhe ($^5/_6$ de landheer, $^1/_6$ de meijer) terwijl de aarde gehaald mag worden ter naaster aarde en minster schade, zoowel buiten- als binnendijks.

6° Aangaande het onderhoud der hoofden zal de regeling eerst geschieden, nadat dit ook van de hoofden te Veekaeten en Wterwijck door Stadh. R. en St. bepaald zal zijn, terwijl daarin niemand vrij zal zijn, geestelijk noch wereldlijk, edel noch onedel, buiten noch binnen de landschap wonende.

Gedaan te Deventer.

De erfgen. van Olst committeren als hoofdmeester voor het 1ste hoofd Lambert Reael en Aerndt van Oldeneel; de erfgen. tot het 2de hoofd Johan Luesse als hoofdmeester en Geert Huginck; de erfgen. tot het laatste hoofd Diriek van Keppel als hoofdmeester, terwijl de Drost van Salland den anderen noemen zal; door den Stadh. en de Ridderschap zijn gecommitteerd de Drost van Salland Seyno Mulart, Jan van Buckhorst toe Salleck en Otto van Rechteren; door Deventer Mr. Geert Swaeffgen, door Campen Geert Burchartsz, door Zwolle Thomas Knoppert of Jasper ten Holte.

De penningen zullen ontvangen worden door de Schouten van Wyhe en Olst, die van elke panding 2 gosselers hebben en de gelden aan de hoofdmeesters verstrekken zullen.

1532 Sept. 7 (B CL).

Op de herhaalde klagten van Cracht Schnepart over zijn achterstand bij de Landschap, komen Stadh. R. en St. met hem overeen, dat de Landschap hem in het geheel betalen zal 398 ggl. en daarmede voldoen zal de volgende crediteuren: Werner en (in) den Brunenberch 42 ggl., vrouw van Coesfelt 33 ggl., Herman Engelbertsz 23 ggl., Geert Huyginck 20 ggl., Heer Jan in 't Hilge

Geest 13 ggl., Herman ten Weghe dochter 15 ggl., Welmer jn den Wolff 5 ggl. en dat men voor de 247 ggl., die na aftrek dezer gelden overblijven, op den volgenden landdag Cracht aanwijzing doen zal.

1532 Sept. 10 (B cxLvi v°).

In zake Ernst van Ytterssum tegen Dirick van Overenck van achterstallige rente door Dirk gevorderd, is door Stadh. R. en St. aan wie partijen de zaak onderworpen hebben, in der minne bepaald, dat Ernst 6 ggl. voor 1 jaar rente mag korten en dat zij hun geschil over een handschrift zamen mogen uitmaken of met landregt bepleiten.

1532 Oct. 26 (B cLviii v°).

Bijeenkomst te Campen van den Stadh. namens den Keizer en Hinrich de Groeve namens den Vorst van Geller in bijzijn van:

Johan Muylart, Rentm. van Salland, en Burchart v. Westerholt, Drost van Vollenho, Raden des Keizers, Mr. Arendt van Gruythuysen en Mr. Herman Knoppert, Raden des Vorsten van Geller; Dirich v. Brunsfelt en Mr. Engelbert v. Dotinchem, afgevaardigden van Deventer; Geert Burcharts en Johan v. der Vecht, afgev. van Kampen; Johan v. der Marsch en Jasper ten Holte, afgev. van Zwolle.

Daar het geschil tusschen Johan de Goyer en de Staten van Overijssel over zijne gevangenschap op 27 Febr. jl. bij compromis gesteld is ter uitspraak van Stadh. George Schenck en den Drost van Hattem Henrick de Groeve, bepalen dezen, dat de Landschap aan Johan uit vriendschap 150 ggl. op Martini 1533 betalen zal, waarmede alle geschil ten einde zal zijn.

Daar men het geschil over de tol te Swartsluis en die van Harderwijk niet heeft kunnen „slichten", is de zaak uitgesteld tot eene volgende bijeenkomst;

partijen zullen intusschen hun bescheiden inzenden bij den Stadh. en den Drost van Hattem Erckelens, terwijl de Stadh. de bewijzen van die van Harderwijk zenden zal aan de Rekenkamer en de Drost die van den tol aan Mijn Gen. Heer van Geller.

Daar in zake Goert van Haerst tegen de Landschap niet gehandeld kon worden, omdat zijne rekening nog niet voor Stadh. R. en St. gebragt en daarop geconcludeerd is naar inhoud van het reces, in 1531 in het klooster van Wijnssem daarvan gemaakt, zal Goert op den volgenden landdag verder vervolg doen. Insgelijks zullen die van Zwolle op de klagten nu overgegeven hun antwoord inbrengen, om hun dan regt te laten geschieden.

In zake Campen tegen Harderwijk is bepaald, dat partijen op 1 Dec. te Elburg komen en zich verdragen zullen, opdat geen verder klagt noodig zij.

In zake Johan van Gaelen tegen Aloff van Rutenborch wordt besloten, dat Johan omdat het eene actie van magenaes is, voor den Schout van Zwolle naar landregt procederen moet.

In zake Heer Tiaert van Boermannia tegen Johan van Wye en de burgers van Hattem, is het geschil „van den brougetuch boeckenwerck Scholde" en gesteld ter beslissing des Stadh. en des Drosten H. de Groeve, en aangaande de burgers van Hattem ter goeder rekenschap gesteld, welke van weerszijden gedaan zal worden voor de gedep. daartoe aan te wijzen, terwijl de 300 Phs. gl. van Jochem van Wye bij den Drost in sequestratie gesteld worden.

In zake het kerspel van Hasselt tegen den

Schout Lubbert Muylart over een kelk en monstrans aan den Schout tot pand gegeven voor „dincktael jnder veeden", worden die van Hasselt in hun klagt ongefundeerd bevonden en de Schout van de aanspraak ontslagen.

In zake de Abt en Convent van Hulsbergen tegen Heer Wijchman Pater van Brantolium te Utrecht c. s van een stuk lands in het kerspel Wyhe, waarvan Abt en Convent klagen gespoliëerd te zijn, wordt gewezen, dat Abt en Convent weder in de possessie daarvan gesteld zullen worden en dat de tegenpartij haar regten op de pacht Martini e. k. verschijnende, met landregt vervolgen mogen.

De zaak tusschen Jacob Stert, Drost te Bredefoert, en Zweer van Oeverhaegen, de buurschap Raelt en het kerspel Borne is 1 maand uitgesteld, om inmiddels Heer Frederick van Twickell en Sweder v. O. te adverteren wat de Drost aan Mijn Gen. Heer van Geller geschreven heeft en hun antwoord daarop te ontvangen, met schorsing der regtsvordering.

De supplicatie van Here Jansz en andere burgers der stad Schneeck over goederen in den grooten storm in Veluwe als gestrand goed aangehouden,

de supplicatie van Goert van Oestenwoldt tegen de gebroeders van der Hoeven,

de begeerte der stad Zwolle die klaagt van het veer te Hattem gespoliëerd te zijn,

de begeerte van de stad Deventer van de 100 gl. pandgeld op het ambt van Diepenhem en van de accijsen te Diepenhem,

alsook over het land bij het bolwerk van Deventer, behoorende tot de „seven droffnis onser Liever Vrouwen" binnen D., zullen de Drost van Hattem en de Raden van Geller „ten besten

andraegen" en wat Mijn Gen. Heer van Geller daarop beslist, zal hij den Stadh. schrijven.

De supplicatie van Herman van Kempen betreffende Wilhelmus Mullekom aangaande „meisterloen" zullen de Raden aan Mull. overgeven, om zijn antwoord daarop aan den Stadh. te zenden.

De suppl. van Jan Nahuys heeft de Drost van Hattem tot zich genomen om partijen te verzoenen.

De Drost en zijne Raden zullen ook denken aan de zaak tusschen Hans Schaffer en die van Rutenburch te Utrecht.

In zake Jan Smeynk tegen Aernt van Dallefsen belooft Jan van Enschede namens Schmeynk en Aernt voor zich de uitspraak van den Stadh. en den Drost zonder appel te zullen opvolgen, waarvoor zij binnen 3 maand hunne bescheiden overleveren zullen.

1533 Junij 26 (B CLXIII).

De Stadh. houdt namens den Keizer zijn regtdag te Vollenho.

Dingwaarder: Johan Muylart, Rentm. van Zalland. Keurnoten: Hinrich Haeghen en Aloff van Ysselmuyden.

In zake Hinrich Schaep tegen Aloff van Rutenburch over een losse van 4 morgen lands in Wijnsemer-marke, waarin Aloff volgens wijsinge op den landdag te Deventer in Aug. 1532 op dezen dag antwoorden moet, is het ordel besteed aan Johan van Buckhorst toe Boxbergen, die na aanspraak en antwoord in schrift ontvangen te hebben, wijst: daar het zegel niet „gelaeet" is in tegenwoordigheid des gerigts, is de brief van waarde

Aloff doet hiervan beroep in de Claring van Stadh. R. en St.

De zaak tusschen Ernst van Yttersum en Herman ter Beecke t. e. z. Johan Muylart, Rentm. van Zalland, Herman Muylart, Schout van Zwolle, en Vincentius van Vterwijck, als momber zijner vrouw juffer Mechtelt Mulart, t. a. z., over zekere „geloefften, burchtael ende verzegelinge" en van de achterstallige renten daarop verloopen, van welke verzegeling Ernst en Herman begeeren ontlast te zijn, is besteed aan Herman van den Cloester, die aanspraak en antwoord op schrift begeert om overmorgen te wijzen. Hij wijst toen dat de bezegelde quittantie, aan Goert Muylart zaliger gegeven door de wed. van Steven Camfferbeke, van waarde is voor de betaling, tenzij Ernst en Herman bewijzen, dat Goert na de verzegeling der quittantie eenige jaarrenten aan de Ka(r)thuyzers betaald had.

Ernst en Herman beroepen door hun voorspraak Hinrich Huerlinck deze wijsinge in de Claring.

In zake Hinrich van Oldenneell, als momber zijner vrouw Alijdt, tegen Heer Frederich van Twickell, wijst Jan Schloet voor regt: kan Fred. bewijzen gelijk hij beweert, dat hij in 2 of 3 termijnen lossen mag, en dat zal. Goert van Kuynre, diens vrouw of erven in 1521 105 ggl. met de volle pacht van 10 mud rogge ontvangen heeft, zoo zal dit bewijs voldoende zijn tot aan de losse, doch wat nog achterstallig is van 1519—21 en de 8 mud zal Fred. betalen; en kan Oldeneel met zegel en brieven, of met handschrift van Fred. of op andere wijze bewijzen, dat Fred. aan Geert v. Kuynre van 1514—19 eenig (geen?) handgeld gelost heeft, zoo zal Fred. deze daarenboven betalen.

Tendeele doet v. O. appel hiervan in Claringe.

Het geschil tusschen Aloff van Rutenburch en

de gemeene buren van Zuthem van een panding door de buren op Aloffs meijer gedaan, is door „onderwysinge" des Stadh. niet verder „versacht."

De zaak tusschen Johan Munter, burger te Zwolle, en Jan van Eschede over een „besaete" van Munters hout, door Eschede in Twenthe gearresteerd, is besteed aan Ernst van Ytterssum, die aanspraak en antwoord op schrift begeert, om beraad te nemen tot den volgenden regtdag.

De zaak tusschen Dirich van Overenck en Ernst van Ytterssum over 78½ ggl. van Ernst gevorderd krachtens handschrift zijns vaders Robert v. Y., is besteed aan Wolter Stellinck, die beraad neemt tot den volgenden regtdag.

De zaak tusschen Jacob van Ytterssum en Dirich van Boetzeler van 30 ggl. per jaar met achterstallige renten, kosten en interessen, in welke zaak Hinrich Huyrlinck en Ditmar van den Schulenburch, procurators van Dirich, bij reconventie Wolter van Coevorden als waarborg aangesproken hebben, doch waarop Wolter geantwoord had, dat hij de borgtogt opgezegd had, is besteed aan Johan Sloet, die aanspraak en antwoord op schrift begeert en beraad neemt tot den volgenden regtdag.

De zaak tusschen Geert Krytenburch en Heer Frederich van Twickell Ridder over 300 Phs. gl., aan Geert in 1521 door Frederich en de onder diens bevel staande knechten afgeschat, is besteed aan Dirich de Bake, die aanspraak en antwoord op schrift begeert en op den volgenden regtdag wijzen zal.

De zaak tusschen Juffer Anne wed. van Coevorden en Bernt van Thye is uitgesteld tot den

volgenden regtdag, om intusschen te zien partijen te verzoenen.

1533 Junij 28 (B CLXV v°).

De zaak van Onna van Euwesum en de wed. en kinderen van Roeloff v. E. tegen de gebroeders Hinrich, Otto en Seiger van Rechteren is uitgesteld tot den volgenden regtdag met consent van beide partijen, om inmiddels zoo mogelijk hen te verzoenen.

Gedaan te Vollenho.

De zaak tusschen de wed. van Johan Lamberts en de wed. en kinderen van Jan (van) Ytterssum Wolffsz over 30 ggl. jaarrente met de achterstallige pachten, is besteed aan Wolter van Coevorden, die wijst: als de verw. noch in persoon, noch bij gemagtigde verschenen zullen zijn bij schijnende zon en staanden gerigte, zullen zij „vellich ende verwonnen" zijn.

En daar zij niet verschenen zijn vergunt de Stadh. aan Lamberts pandbrieven en zulke provisie te expedieren als tot executie der sententie noodig is volgens de ordonnantie op het verwin van contumatie gemaakt.

In zake Johan ten Luttekenhuyse tegen de wed. en erfgen. van Geert ten Hamme, die niet in het gerigt verschenen zijn, heeft Roelof van Hoevell, wien dit ordel op den vorigen regtdag besteed was, gewezen, daar Geert t. H. Johan het erve ten Holthuse niet „staen" (waarborgen) kon, blijkens zijne zegels en brieven, zullen de erfgen. van Geert „vellich" zijn in de aanspraak. En daar niemand namens verweerders verschenen is, vergunt de Stadh. Johan provisie van executie te expedieren volgens de daarover gemaakte ordonnantie.

Daar Herman van Keppel Goert te Waeter voor den gerigte „bestaen" heeft, en deze gezegd heeft, dat hij, omdat hij burger en lidmaat van Zwolle was, hier niet behoefde te antwoorden, is (het ordel) besteed aan Bernt van Bevervoerde toe Weemssel, die voor regt wijst: daar Goert het hoofd ten gerigte gekeerd heeft en Herman hem daarvoor aangesproken heeft, zoo moet Goert gerigtelijk antwoorden.

Dit ordel beroept Goert in de claring.

In zake Goert te Waeter tegen Hermen van Keppel, wijst Ot van Rutenburch: daar Herman aan Goert „ingeruymt" heeft, dat deze genieten zal zoo hij bewijst binnen 1/3 van een eeuw gemaakt te hebben, en daar Goert een rigtersschijn inbrengt, dat hij in 1525 gemaakt heeft, zal dit bewijs voldoende zijn.

Dit ordel beroept v. K. in de claring.

De zaak tusschen Werner ten Stall en Bernt van Bevervoerde toe Wemssel over schulden en verloopen rente, is besteed aan Herman van Keppel, die beraad neemt tot den volgenden regtdag.

Daar Dirich van Keppel, wien op den vorigen regtdag een ordel besteed was tusschen Lijsbeth wed. Dirich Keylewerts en Swier van Oeverhaghen, niet verschenen is en de wijsinge ook niet gezonden heeft, bepalen Stadhouder, Dingwaarder, Keurnoten en Ambtlieden, dat dit geen van beide partijen schaden zal en daar men verneemt, dat de wijzer ziek is, zal de Stadh. hen laten bevelen, het ordel op den volgenden regtdag te brengen of te zenden, op de poene daarop gesteld.

1533 Junij 30 (B CLXVII v°).

Stadh. R. en St. houden Claringe op het huis te Vollenhoe.

Tegenwoordig: Johan Mulart, Rentm. van Salland,

Dingwaarder, Johan v. Twickell, Drost van Twenthe, Borchart v. Westerholt, Drost van Vollenhoe, Seyno Muylart, Drost van Salland, Heer Frederich v. Twickell Ridder, Johan v. Buckhorst toe Boxbergen, Otto v. Rechteren, Hinrich Haegen, Otto v. Rutenburch, Johan v. Buckhorst toe Salleck, Herman v. den Cloester, Lubbert Muylert, Schout te Hasselt, Bernt v. Bevervoerde toe Weemssel, Johan Schloet, Sweder v. der Eze, Wolter v. Coevorden, Dirich v. Scherpenzeel, Jurgen v. Bermentloe, Wolter Stellinck, Ernst v. Ytterssum ter Heyne, Reynt v. Coeverden, Hinrich v. Rechteren, Zweder v. Oeverhaegen de jonge, Seyne v. Welvelde, Johan v. Voerst, Hinrich Schaep, Johan v. Echten, Alffer v. Ysselmuyden, Herman v. Keppell, Alffer v. Rutenburch, Reynt v. Aeswijn, Johan v. Ytterssum Jansz, Claes v. Bevervoerde, Drost te Blanckenborch, Adriaen v. Twickell, Johan v. Essen, Johan v. Wermeloe de Olde, Joh. v. Wermeloe toe Westerfelde, Johan Moerbeke, Heer Bernt v. Schellick, Commandeur te Ootmarsum, Steven v. Haerst en Herman Grobbe.

Gedep. uit Deventer: Hinrich Plaetman en Mr. Engbert v. Dotinchem en na hun vertrek Mr. Gerrit Swaeffken en Mr. Geerlich Doys; uit Campen: Geert Burchartsz en Gheert Loese; uit Zwolle: Kerstgen v. Diepenbroeck en Herman Bitter v. der Marsch.

In zake Johan Prusener tegen Bernt v. Bevervoerde over een beslag en verwin voor den onderschout van Hasselt op penningen Bernt op Roveen beweesen" geschied, waarop Bernt zijn gemagtigde aan het gerigt gezonden heeft om exceptie op zijn dienstregt te nemen, is het beslag van onwaarde verklaard, zoodat Prusener met landregt voor den behoorlijken rigter v. B. vervolgen moet.

In zake Goert te Waeter tegen Herman van Keppell over een rest van „dincktael" van 50 ggl. waarvoor v. K. en anderen borg zouden zijn, 10 ggl. voor verteerde kost en 20 ggl. voor schade, is geklaard: daar uit het schrijven van Goert blijkt, dat Herman e. a. beloofd hebben, dat de Stadh. de personen, genoemd in het hand-

schrift geschreven door Jan Andries, Koster te Oldst, ontbieden zoude, om met de zetters van 1522 binnen dezen landdag te Vollenhoe te komen, om met Goert te rekenen, en hem te betalen wat zij schuldig bleven, en daar Herman nadat de ordelen in handen des griffiers gesteld waren nog 2 certificaten tot zijne verdediging heeft willen inleveren, is geklaard, dat deze stukken nu niet meer ingeleverd konden worden en dus van onwaarde zijn; en daar uit een van de laatste certificaten blijkt, dat Johan Andriesz Koster en Heer Herman Naegell, Pastoor van Wesop, anders getuigd hebben, dan zij voor den officiaal gedaan hadden, zal de Stadh. hen ontbieden, om ten overstaan van hem en R. en St. hiervan verklaring te geven en daarin verder regt te doen.

In zake Wolter Mesmaecker tegen Jan de Roede van 15 ggl. welke Wolters grootvader in 1459 op een stuk land „wtgedaen" zoude hebben, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen, zoodat Jan de Roede van de aanspraak vrij zal zijn, totdat Wolter beter bewijs bijbrengt.

In zake Aernt Schroer van Laere tegen Albert de Wyse van eenige visschen, door Albert uit Aernts korven „vp een recht," gelijk Albert zelf bekent, genomen, en met zijn schip weggevoerd, is geklaard: daar niemand zijn eigen regter zijn mag, wel gewezen en kwalijk beroepen; en hetgeen Albert hierom aan de hoogheid schuldig is, zal staan ter moderatie van Stadh. R. en St.

In het geschil tusschen Albert de Wyse en den Schout van Hardenberg Bruyn Blanchefoert, is geklaard: daar de correctie van alle ordelen naar landregt door den Rigter en de keurnoten behoort te geschieden, en op hun belofte, eed in conscientie staat, zoo moeten Schout en keurnoten meer ge-

loofd worden dan de voorspraak, en hiermede zullen alle geschillen tusschen partijen, Aernt Schroer daarin begrepen, ten einde zijn, met compensatie van kosten.

In zake Goert ten Waeter tegen Herman van Keppel, wegens achterstallige roggepacht, is daar Goerts nader bewijs onvoldoende is, geklaard: kwalijk gewezen en wel beroepen en Herman van den eisch ontslagen.

1533 Julij 1 (B cLxxi).

In zake Marie wed. van Dirick Goyman tegen kerkmeesters en erfgen. des kerspels Hellendoren van een stuk land geheeten de Ekede in de buurschap Haerle, door de kerkmeesters en erfgen. tijdens Bisschop Roelof van Diepholt aan Ludeken Suseler verkocht, is geklaard: kwalijk gewezen en wel beroepen en het bezit van het land aan de wed. toegewezen. Daar echter tusschen partijen ook in geschil is, dat het land te groot geslagen en meer aangegraven zoude zijn, dan verkocht was, worden de Drost van Salland Seyno Muylart, Adriaen van Twickell en Herman van Keppell (die vroeger ook geordonneerd waren in deze zaak, om partijen te verzoenen) gecommitteerd, om aan de wed. hare 35 mud land toe te deelen, terwijl zij bovendien als van een vol gewaard erve zal zijn gewaard te water, te weide, te turve, te twijge, te houte, enz.

In zake de wed. Dirich Voechts tegen Bernt van Beverfoerde tot Weemssel en de erfgen. van Johan v. B. van 331 Phs. gl., welke Dirich als borg van Jan van wege diens gevangenschap te Oldenzaal heeft moeten betalen, met de verloopen handgelden, kosten en schaden sedert 1510, voor welke zaak de wed. de tegenpartij met wasteekens in de zaalstede te Weemsselo gebragt, voor de

hooge bank gedaagd en in Aug. 1532 wegens uitblijven en contamatie verwonnen heeft, waarna haar een pander gegund was tot executie van het vonnis, overeenkomstig de generale ordonnantie van 21 Aug. 1532, doch waartegen pandwering door Bernt c. s. gedaan is, die hun uitblijven trachtten te regtvaardigen met eenige brieven, waaronder een van Heer Geert van der Recke, Ridder, ten bewijze, dat Bernt als lidmaat en „landstat” des stifts Munster „ylendes verschreven” was: is, daar Bernt c. s. zich door een gemagtigde hadden moeten laten „vernoetsinnigen”, de vorige sententie geconfirmeerd en zijn Bernt c. s. in de straf der ordonnantie veroordeeld, zullende echter de wed. van de renten, kosten en schaden, welke zij vordert, schriftelijke opgave moeten doen, welke staan zal ter taxatie van Stadh. R. en St.

Op de protestatie van Heer Frederick van Twickell Ridder over de vroeger één erve vormende 4 huizen, behoorende tot het huis ten Ruytenberghe en van Otto van Rechteren van de 2 Veers, de muller, Korte Bernt en nog 4 huizen op den dijk tot het huis Rechteren behoorende, welke zij beweren dat oudtijds schatvrij waren, begeerende in hun vrijheid gehandhaafd te worden, zal de Drost van Salland de erfgen. van Dalfsen bij kerkespraak oproepen, hun dit voorhouden en hun antwoord aan de Stadh. melden, om op den volgenden regtdag hierin uitspraak te doen.

1533 Julij 2 (B CLXXIII v°).

Op de uitzetting van eenige schulden binnen de 6 jaar van de schattingen op de landschap gevallen, zijn gedeputeerd van wege Salland de Drost Seyn Mulart, Johan v. Buckhorst toe Boxbergen en Adriaen v. Twickell, van wege Twenthe de Drost Jan v. Twickell, de Commandeur van

Ootmarsen en Bernt v. Beverfoerde toe Wemsel, van wege Vollenhove de Drost Westerholt, Hinrich Haegen en Herman v. den Cloester.

1533 Julij 3 (B CLxxiiij).

Op de suppl. van Bernt van Bevervoerde toe Wemssel, Claes v. B., Drost te Blanckenborch, en de erfgen. van Johan v. B., dat de wed. Dirich Vaechts borgen stelle, dat zij met ééne betaling volstaan kunnen en niet opnieuw door de erfgen. van D. Vaecht gemolesteerd zullen worden, verklaren Stadh. R. en St. dat de wed. hieraan voldoen moet; doch op het verzoek van dezelfde, dat zij de wed. voor hunne vorderingen voor Stadh. R. en St. zouden mogen betrekken, is gewezen, dat dit niet vergund zal zijn als strijdig met het tractaat met den Vorst van Gelder gesloten, zoodat zij voor den behoorlijken regter procederen moeten.

In zake Roelofgen ter Horst tegen Hinrich Smeeken, Bernt t. H. en Geert Woeninck over zeker goed door verweerders verkocht tijdens de onmondigheid van Roelofgen, en welke zaak lang voor het geestelijk gericht van den officiaal te Utrecht gehangen heeft, zijn beide partijen op hun vrije voeten gesteld en mag Roelofgen hare actie instellen voor den Rigter onder wien het goed gelegen is.

Voordat dit vonnis uitgesproken was, is door bemiddeling van Johan v. Twickell tusschen partijen bepaald, dat Rolofgen binnen 2 maand 12 ggl. om godswil en uit vriendschap ontvangen zal, omdat zij eene arme oude vrouw is en hiermede zal de zaak geëindigd zijn, terwijl v. Tw. haar borg blijft voor de betaling.

In zake de wed. Geert van Langen tegen Herman van Keppell over de beroeping van een ordel, door v. K. gedaan, is, daar deze zaak betreft

„geloeft van scholt," blijkende uit de aanspraak op Herman gedaan, geklaard: wel gewezen en slecht beroepen en dat Herman voor de lage bank teregt moet staan.

1533 Julij 4 (B CLXXV).

In zake de Drost van Ysselmuyden Johan van Ytterssum tegen Pater en Convent binnen Hasselt van 8 mud rogge per jaar, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen, zoodat het convent in het bezit blijven zal, totdat de Drost met regt het er uit slijt.

In zake Hinrich Tichler en Werner ten Schlaechberch tegen Goessen Oevermarsch van een stuk land genaamd den Flerinck in het kerspel Wye, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen, en dat wanneer de aanl. aan Goessen de geleende penningen terugbetaald hebben, hij den aanleggers het verkochte land, dat het zijne niet was, kommervrij weder leveren zal.

In zake Bernt van Manen tegen de kinderen van zal. Herman ter Bruggen van eenig zilverwerk, dat Herman als waarborg voor Jacob den vader van Bernt te pande zoude gekregen hebben, is geklaard: dat Bernt zijne actie met regt vervolgen moet voor den behoorlijken rigter, waar het erfhuis gelegen is.

In zake Dirich ter Meppell tegen Juffer Agnes wed. van Aeswijn van 2 perceelen, welke de klager klaagt, dat de wed. hem heeft laten afhalen, waarop de wed. antwoordt dit naar hofregte met regt gedaan te hebben, worden, omdat de zaak naar het gebruik van hofregt onvormelijk voor Stadh. R. en St. gekomen is, beide partijen naar het hofregt geremitteerd, om op nieuw naar hofregt te procederen behoudens beroep op Stadh. R. en St.

1533 Julij 5 (B CLXXVI).

Daar ingevolge sententie tusschen de wed. Dirich Vaechts en Bernt v. Bevervoerde toe Wemssel met de andere erfgen. van Johan v. B., de wed. schriftelijk opgave gedaan heeft der handgelden, kosten en schaden, welke zij te vorderen had, doch hare opgave niet voldoende bewezen is, is de taxatie daarvan tot den volgenden dag uitgesteld, doch de kosten van teringe en de gerigtskosten, door haar op 45 gl. gesteld, worden door Stadh. R. en St. getaxeerd op 8 ggl. 5 st. brab. welke haar door de erfgen. uitbetaald zullen worden.

Op het antwoord der tegenpartij van de wed. van Covorden is gewezen, dat de verweerders op haar weder-antwoord zullen antwoorden, behoudens hun verhaal op het weder-antwoord.

Daar de verw. van de wed. en Reynt haren zoon borgen geëischt hebben, dat zij voor hetgeen zij verliezen mogten met ééne betaling vrij zouden zijn, stellen de wed. en Reynt hunne goederen in Overijssel tot borg.

In zake Juffer Marie van Ytterssum wed. Johan van Coevorden met Reynt haren zoon tegen Johan v. Twickell, Drost van Twenthe, de erfgen. van Bernt van Bevervoerde, Drost te Blanckenburch, Johan Muylart, Rentm. van Salland, Johan v. Buckhorst toe Boxbergen, Johan v. Voerst, Roeloff v. Ytterssum en de erfgen. van Hinrich de Voss van Steenwyck over zeker waarborgschap van 1600 ggl. eertijds door de verw. gesteld voor Johan v. Y. Wolfsz, is geklaard, dat de verw. die borgtogt zullen nakomen zoowel in de verloopen renten als in de hoofdsom; doch aangaande de 1000 ggl. als pene van wanbetaling in den bezegelden brief vermeld en andere kosten en schaden betreffende deze zaak behouden Stadh. R. en St. zich de uitspraak voor.

In zake Albert ten Busch Jansz tegen Johan van Voerst c. s. voor de intreding van een stuk land, door Albert gekocht van de erfgen. van den Ham en „befredet," is de sententie van den Drost van Salland van 1532 van waarde verklaard, zoodat v. V. in dezen geen dienstregt genieten zal en Albert in het bezit blijft, totdat hij met landregt er uit gesleten wordt, terwijl Johan c. s. op eigen kosten het ingetreden land opmaken en repareren zullen binnen 14 dagen, en het exces door verw. bedreven aan Stadh. R. en St. ter beoordeeling van Stadh. R. en St. blijft.

Joh. v. Voerst gevraagd, wie zijne adherenten waren, heeft genoemd Roeloff van Lennep en het klooster van Sipkeloe.

1533 Julij 5 (B CLXXVIII).

Daar het geschil tusschen de erfgenamen en de groote buren van Enschede en de erfgen. en buren van Stepele over een dijk onvormelijk voor Stadh. R. en St. gekomen is, zijn partijen geremitteerd tot den Drost van Twenthe, om partijen een „stemmelicken rechtdach an te setten," en zal de Drost de Schepenen en Borchmans van Goor met hun stadboek erbij ontbieden en daarin laten geschieden als naar regt behoort.

In zake de wed. Hinrich Persijn tegen de zevens (de Pater van Belheem, Bernt v. Ytterssum, Drost van Ysselmuyden, Geert Lukesz, Andries v. Essen, Hinrich Krueser en de Pater van den Sonnenberch) over de begeving van een erve te Holten, buurschap Espeloe, in een bijsteren dijk, in welke zaak de zevens op den landdag verschijnen zouden om de reden der gifte op te geven, doch dat door het uitblijven van Bernt v. Y,. Geert Lukesz en de erfgen. A. v. Essen niet achtervolgd was en slechts enkele schriften en „cartabellen" onge-

authentiseerd door den Procurator van Belheem, Geert van Essen in plaats van H. Krueser, en een „leybroeder" van Sonnenberch tot verwering der zevens ingezonden waren, terwijl de wed. 2 bezegelde brieven en 2 andere copien ongeauthentiseerd tot haar defensie van onregte gifte overgelegd had, zoo is geklaard, daar de zevens de reden der gifte, nl. dat het erve uit den boezem van Geert van Eem gekomen zoude zijn, niet gelijk naar dijkregt behoort bewezen hebben, en het tegendeel blijkt uit de brieven en zegels door de wed. overgelegd, zullen de zevens op den volgenden landdag nog volkomen bewijs mogen leveren van hetgeen zij in hun schriften geallegeerd hebben, doch doen zij dit niet, zoo zal de wed. in het bezit van het erve hersteld worden.

1533 Julij 7 (B. CLXXIX v°).

De Stadh. zit te gerigt in de zaken van den Douelderdijk.

Dingwaarder: Johan Mulart, Rentm. van Salland. Keurnoten: Herman v. den Cloester en Alffer v. Ysselmuyden.

De zaak tusschen Zwolle en de erfgen. van Zwollerkerspel t. e. z. Deventer en de erfgen. van Deventerkerspel t. a. z. van den Dov. dijk, is besteed aan Hinrich Haegen, die aanspraak en antwoord op schrift en door Dingw. en Keurnoten gecorrigeerd „bij der sommen" geëyscht heeft, of anders wil hij niet wijzen, om zijn beraad te nemen tot den volgenden regtdag, voorbehoudens zijne kosten, die hij deswegens maken moet.

1533 Julij 8 (B CLXXIX v°).

Stadh. R. en St. (dezelfde als op 30 Junij en vervolgens) houden opnieuw claring.

In zake de schulden bij verdeeling der schat-

tingen in 1510 op de stad Vollenhoe geslagen, waartegen die van Voll. beweren van alle schattingen vrij te zijn, krachtens zegels en brieven van Bisschop Roloff van Diepholt, door de godshuizen geconfirmeerd en aan Stadh. R. en St. getoond, is geklaard: daar de brieven duidelijk inhouden van schattingen ten behoeve der Bisschoppen en Landvorsten, doch de schattingen van 1510 niet ten behoeve van den Landvorst, maar tot betaling der schulden van de Landschap voor ruiters, knechten en oorlogen geheven werden, waarvan niemand bevrijd is, zoo zal de stad Voll. betalen moeten aan hen, die aanwijzing op die schatting ontvingen.

In zake Jacob van Wterwijck tegen Hinrich Jenting, Roelof van Lennips meijer, van zeker verdiend loon van dijken, is geklaard: daar in deze zaak onvormelijk geprocedeerd is en de zaak niet den meijer, maar v. Lennip aangaat, zoo zal de meijer op zijn „onscholt", die hij voor het gerigt van Ommen doen zal, geabsolveerd zijn, behoudens Jacobs actie tegen Roelof, waaromtrent gewezen is: aangezien Jacob van verdiend loon spreekt, zal Roelof voor de lage bank teregt moeten staan.

In zake zal. ... tegen Ewolt Hebelens en Heyman Hoyer (is geklaard:) daar aanspraak en antwoord van weêrszijden vervreemd zijn, zullen de aanleggers hun tegenpartij weder met regt mogen aanspreken.

In zake Johan van Oitmerssum tegen de ingezetenen van de buurschap Millingen in het kerspel Dalfsen, aangaande den brief van Hertog Hinrich Palzgraaf (Bisschop Henr. v. Beijeren), waarmede Johan zeggen wil van 6 Dec. 1525 af voor 6 jaar van alle schattingen vrijgesteld te zijn, is gewezen:

dat Johan vrij zal zijn van de schattingen van 1525—1531 uitgezet, en om bijzondere redenen ook van de in 1532 uitgezette, doch over '33 en '34 contribueren zal naar gelang van zijn goed.

1533 Julij 9 (B cxcix).

Bijeenkomst over den dijk te Vekoeten. Tegenwoordig met den Stadh. de Rentm. van Salland; en voorts:

Dirich van Twenhuysen Heer Ernst van Ysselmuden Luken van Wijlssum Roeloff van Ytterssum	gedep. van de gedijkten.
Wolter Stellinck Jacob Duysterbeck De Prior der Carthuizers Goert te Waeter	Erfgen. van Mastebroek.
De Schout van Zwolle Johan van Wermel Herman ten Busch Aloff van Eerde	Erfgen. van Zwollerkerspel.
Mr. Gerrit Zwaeffken Hinrich Plaetman Mr. Engbert v. Dotinchem	Gedep. van Deventer.
Johan van der Vecht Geert Loese	Gedep. van Campen.
Thomas Knoppert Johan ter Marsch Herman Bitter Jasper ten Holte	Gedep. van Zwolle.

Daar de gemagtigden der gedijkten aangeboden hadden de helft der kosten voor de te maken hoofden en kribben en voor de reparatien der dijken te betalen en de gekoren gedep. van Zwollerkerspel geallegeerd hebben, dat de erfgen. van dat kerspel tot nog toe niet bij kerkenspraak opgeroepen waren, ordonneren de Stadh. en de vrienden der Steden, dat de Schout van Zwolle op Sacramentsdag kerkespraak zal laten doen, dat de erfgen. Donderdag over een week daarna zamen-

komen zullen tot het kiezen van gedeputeerden, om met de gedijkten van Mastebroek op den volgenden landdag met vollen berade en resolutie voor Stadh. R. en St. te verschijnen en maatregelen te nemen tot bescherming der landschap, terwijl de Rentm. van Salland zondag a.s. de geërfden der dijken te Vekaeten ontbieden zal woensdag daarna op den dijk te Vekaeten te komen bij gedep. van den Keizer van Kampen en Zwolle en eenige hoofdmeesters om te overleggen, waar men het best een nieuw hoofd en kribbe leggen zal en hoe men vervallen hoofden het profijtelijkst repareren zal Ook zal de Rentm. a.s. Zondag kerkespraak laten houden, dat de erfgen. van Mastebroek en die eenige renten hebben uit landen in Mastebroek, vrijdag daarna met de gedep. der 2 steden bij hem komen zullen te Westenholte, om van hun gedep. te verstaan wat den gedep. door den Stadh. en de Steden voorgesteld is tot nut van Mastebroek, ten einde op 8 Julij met vollen berade voor Stadh. R. en St. te verschijnen.

Gedaan te Frankhuis.

1533 Julij 9 (B CLXXXI v°).

In zake de Jufferen en erfgen. van Gramsbergen tegen B. S. R. en gemeene ingezetenen van Hardenberg van een nieuwe windmolen, welken die van Hardenberg, omdat zij (als zij zeggen) des zomers om droogte en des winters om de vorst hun watermolen niet gebruiken kunnen, wenschen op te rigten, waarop de Stadh. aan die van Hard. den wind gegund heeft onverkort 's Keizers en een ieders regt, waartegen de Juffers aangevoerd hebben, dat haar windmolen, dien zij lange jaren bezaten, hierdoor merkelijk benadeeld werd, is gewezen: dat die van Hard. den windmolen mogen oprigten, doch niet tevens den watermolen gebruiken mogen en geen verbond of

monopolien maken zullen, tot nadeel des molens der Juffers, op straf van verlies van den gegunden wind.

In zake de erfgen. Jacob van Vurden tegen de zevens van eene gifte in een bijsteren dijk in de Veenriet, die dezen dag ontboden waren, hebben de zevens de aanspraak op schrift begeerd, om op den volgenden landdag te antwoorden, hetgeen geconsenteerd is.

In zake de erfgen. van Wilssum binnen Campen gezeten, tegen de zevens van een gifte in een bijsteren dijk op den IJssel, hebben de zevens als voren de aanspraak op schrift begeerd.

In zake Ernst van Ytterssum en de Heeren van het Capittel te Deventer van een tiende, is geklaard: daar Ernst zijn regt niet voldoende bewezen heeft, zullen de Heeren in het bezit blijven, totdat zij er met beter regt uitgesleten worden.

1533 Julij 10 (B cLxxxii v°).

Op de herhaalde verzoeken van Heer Berndt Bulssinck Priester om 3 door hem gewonnen sententien te doen executeren, bevelen Stadh. R en St. zijn tegenpartij zich binnen 14 dagen met hem te verzoenen, zullende anders bevel tot executie gegeven worden en Berndt in de possessie gesteld worden zijner gespolieerde en weder aangewezen kerk te Ootmarsum en van andere geresigneerde en aangewezen kerken, prebenden, beneficien en goederen.

In zake Hinrich ten Kaete tegen Berndt ter Vaerwijck over scheldwoorden tusschen partijen gewisseld, is geklaard: daar beide partijen „tot huer onscholt gestaan ende gedingt" hebben, doch

daarop geen bewijs geschied is, gelijk naar regt behoort, zoo zijn beide partijen vrijgesproken met compensatie van kosten, en daar de Drost van Blanckenburch Claes van Bevervoerde tegen Berndt voor de boete onbehoorlijk en onvormelijk geprocedeerd, de beroeping in Claring geweigerd en borgen gevorderd heeft, is geklaard: dat de Drost die borgen kost- en schadeloos ontslaan en Berndt ongemoeid laten zal.

Op de supplicatie van Berndt ter Vaerwijck tegen den Pastoor van Haaksbergen en Hinrich Nijekerck diens broeder en Rigter aldaar van een stuk lands, dat de Pastoor van Berndt gekocht, maar niet betaald had, is gewezen: dat de Pastoor binnen 14 dagen genoegzame vestenis geven of betalen moet met de verloopen pachten; zoo niet dan is den Drost van Blanckenburch bevolen Berndt weder in possessie van het land te stellen.

In zake de erfgen. en ingezetenen van Holtheem tegen de Jufferen erfgenamen der vrouw van Bueren en Gramsbergen over de waartallen en kotters in Holthemer-marke is geklaard, dat niemand eenig voordeel in de marke hebben zal, doch dat elk zijn ware zal mogen beslaan, terwijl de kotters, die door de erfgen. toegelaten zijn heide en weide mogen gebruiken voor zoover zij voor hun bouwinge noodig hebben, doch zij zullen geen vreemde beesten mogen aannemen.

Uitgeg. met vele fouten bij Racer III. 303.

In zake Eernst van Yttersum en Herman ter Beecke tegen Johan Muylart Rentm., zijn broeder Herman M. en Vincentius van Uterwijck, als momber zijner vrouw Juffer Mechtelt Mulart, van zeker waarborgschap blijkens zegels en brieven, waartegen Vincentius getoond heeft eene bezegelde quittantie van Hasset, weduwe van Steven Kamffer-

beeken, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen en de quittantie van waarde erkend, totdat de aanleggers bewijzen, dat zal. Geert Mulart na dato dier quittantie aan de Carthuisers eenige rente of pacht betaald heeft.

1533 Julij 13 (B. cLxxxv).

Daar Bernart Lap op dezen landdag niet zelf verschenen is, maar zijnen schrijver Hinrich gezonden heeft, is de zaak uitgesteld tot den volgenden landdag.

De zaak tusschen Adriaen van Reede en de wed. Johan van Ytterssum Wolffsz is tot den volgenden landdag uitgesteld, zullende beide partijen met hun arbitratoren tegen hen ontboden worden met al hun bescheiden.

Daar het geschil tusschen Roeloff en Jurgen van Munster, gebroeders, kinderen en erfgen. van Roeloff v. M., Drost van Coevorden en Drenthe, t. e. z. en Deventer, Campen en Zwolle t. a. z. ter uitspraak des Stadh. gesteld was en de gedep. der 3 steden op de aanspraak niet voldoende beraden waren en ook van hun raadsvrienden geen ander bevel ontvangen hadden, dan de zaak te onderwerpen aan de beslissing des Stadh., met verzoek om de aanspraak en verdere communicatie der gebroeders op schrift te hebben, zoo is door tusschenspraak des Stadh. en van Hinrich de Groeve, erfvoogd te Erckelens, en Drost te Hattem, met consent van partijen door den Stadh. in dezen geassumeerd, overeengekomen, dat de gedep. der Steden de zaak aan hun raadsvrienden overbrengen zullen, om op den volgenden landdag te antwoorden, enz.

Gedaan te Vollenhoe.

Tegenwoordig: de gebroeders, de gedep. der 3 steden, Johan van Selbach, Drost van Coevorden en van Drenthe,

Berndt van Munster Heer te Ruynen, Reynolt en Herman van den Cloester, Mr. Huybert van Rossum Dr. en de gemeene Ridderschap.

In zake Hinrich Schaep tegen Aloff van Rutenburch van en losse van 4 morgen lands, is geklaard: daar de zegels en brieven door Aloff overgelegd duidelijk toonen, dat de Symonshoeve uit den boezem der Rutenburchs gekomen is en veel ouder is dan de brief van losse, zoo zal Aloff in het bezit blijven, totdat Hinrich beter bewijs bijbrengt; de gerigtskosten door Aloff gemaakt worden door Stadh. R. en St. geschat op 2 ggl. 12 st., welke Hinrich betalen moet.

In zake Herman van den Cloester en Jan van Echten tegen de vrouw en het klooster van ter Hunnep over zekere handgelden van 10 ggl. per jaar, van 1512—1525 wegens koop van een stuk land bij Huessen in het land van Cleve, is geklaard: daar het klooster sedert den koop terstond de vruchten genoten heeft, zal het de handgelden betalen moeten en daar het niet voldaan had aan de voorwaarde om het land, dat een leengoed was, over te dragen, doordien de wed. van Echten met haren hulder Hinrich Haegen door het klooster te Deventer ontboden maar niet verschenen waren, zullen de aanleggers dus uitgang doen, terwijl de door het klooster gemaakte kosten, als partijen daarover niet in schikking kunnen treden, ter taxatie van Stadh. R. en St. zullen staan.

In zake Juffer Marie van Ytterssum wed. van Johan van Coevorden met haren zoon Reynt v. C. tegen Johan Muylart, Rentm. van Salland, Johan van Buckhorst tot Boxbergen en Johan van Voerst over zeker waarborgschap van 800 ggl. ten behoeve van Johan v. Y. Wolffsz, is geklaard: dat de verweerders de aanleggers schadeloos houden

moeten zoowel voor de verloopen renten als de hoofdsom, terwijl de kosten zullen staan ter taxatie van Stadh. R. en St.

1533 Julij 14 (B clxxxix).

In het geschil tusschen de wed. van Gerrit van Kuynre, nu vrouw van Hinrich van Oldeneell, en Heer Frederich van Twickell over een jaarrente van 18 mud rogge en de achterstallige pensien en anderen achterstal daarop gevallen, onwederroepelijk gesteld ter beslissing van Burchart v. Westerholt, Drost van Vollenhoe, en Seyno v. Welvelde van zijde Heer Frederich, en Mr. Gerrit Zwaeffken en Mr. Geerlich Doys van zijde de wed., hebben deze 4 arbiters zonder overman te 'ehoeven, eenparig gewezen: dat Frederich op St. Peter ad Cath. 1534 betalen moet 132 g. R. gl. en voor den achterstand 126 mud winterroge half op St. Marten 1533, half St Marten 1534 leveren zal, met het regt voor de eischers, om bij wanbetaling deze gelden en mudden te panden aan alle goederen van Fred. Hiermede zullen alle vorderingen tusschen partijen afgedaan zijn. Stadh. R. en St. bekrachtigen deze uitspraak.

1533 Julij 15 (B clxxxvii v°. en cxciij).

Stadh. R. en St. vernemende, dat Johan van Ytterssum, Drost te Ysselmuyden, in strijd met het landregt een deel jaren geleden op ééne zaak 3 maal ordel en regt heeft laten dingen en de zaken, die begonnen waren in het gerigt van Genemuiden, Ens, Camperveen enz. van daar te Ysselmuyden en vervolgens te Wilssum ter hooger bank heeft laten leggen, en dat zijn Schout op Ens pandingen doet met 2 keurnoten, en zoodoende dubbel pandgeld neemt, ordonneren, dat de Drost voortaan, zoo op eenige plaats van zijn ambt ordelen of regten bedinget worden, daarvan

verder geen dagvaardingen of beroepingen zal toestaan, dan in claring van Stadh. R. en St.; mogt iemand „brueckachtich" worden, zoo mag hij dien binnen zijn ambt dagen, waar het hem gelegen komt, indien niet vooraf daarin voor de lage bank ordel of regt bedinget was, terwijl hij ook van de breuken slechts beroeping in claring zal toestaan; eindelijk zal de Schout op Ens voortaan panding doen zonder keurnoten en daarvan slechts enkel pandgeld genieten.

In zake Jacob van Schleen tegen Jacob van Wijtman en de erfgen. van Johan ten Busch Tymensz zullen de gedep. van Zwolle afschrift van Jacobs supplicatie en certificaten aan hun raadsvrienden aanbrengen, om verder bescheid daarvan te vernemen, terwijl hij zelf zich vervoegen zal bij den Raad van Zwolle, om verder inlichting te geven, waarop die van Zwolle zien zullen de zaak in der minne te schikken; gelukt dit niet, en blijkt het, dat de zaak v. W. en t. B. als private personen aangaat, zoo zullen B. S. en R. aan v. S. onpartijdig regt administreren; gaat echter de zaak de stad Zwolle aan, zoo kan zij naar Stadh. R. en St. geremitteerd worden.

In zake Seyn van Welvelde voor zich en namens zijne zuster Zelyen, tegen Zweer Scheell, over geregtelijke inleiding van Seyne in het goed te Welvelde, waarop door de verweerders geene uitleiding geschied is, gelijk naar landregt behoort, is geklaard: daar Seyno en zijn zuster echte kinderen zijn van zal. Geert v. W. zullen zij voor hun kindsdeel in het bezit der inleidinge blijven, totdat zij met landregt er uit gesleten worden.

De Rentm. van Salland Johan Muylart, de

Drost van Twenthe Johan v. Twickell, Claes v. Berverden, Drost van Blanckenburch, Johan v. Buckhorst toe Boxbergen en Jan v. Voerst hebben beslag gedaan op het verwin, dat de wed. en erfgen. van Johan van Ytterssem Wolffsz „gebueren" mag tegen hun adversanten van de „kijfflanden" in Mastebroek en voorts op al hun andere landen waar ook gelegen.

Geschied te Vollenhoe voor den Stadh. door den pander van Salland.

Keurnoten de Drost van Vollenhoe en Ot v. Rutenburch.

Daar de Keizer voor de op Drenthe staande schulden aan de landschap Ov. 600 g. R. gl. per jaar verzegeld had uit het rentambt van Salland, waarop aan verschillende personen, die bij de landschap ten achteren waren 578 ggl. min 1 oort per jaar assignatie gegeven is, doch nog 82 ggl. en 1 oort onverdeeld bleven, waarvoor de Maarschalk Adriaen van Reede en Johan van der Vecht, Burgem. te Campen, ten hove gezonden, een nieuwen brief verworven hadden, bepalen Stadh. R. en St. dat daarvan ontvangen zullen de Heer van Ysenburch 50, Herman Mertenz 22½, Herman van Coelen 4½ en Anna Brants 5 ggl. per jaar.

Daar B. S. en R. van Campen op herhaaldelijke vervolging en begeeren des Stadh. zekeren Willem Droechscherer, dien zij wegens misdaden gevangen hielden en volgens zijne confessie hadden willen laten teregtstellen ....

De rest ontbreekt, daar er 1 blad uitgescheurd is.

1533 Julij 16 (B cxc).

Wegens de dagelijksche klagten over de dijken en hoofden committeren Stadh. R. en St. Johan Mulart, Rentm. van Salland, Burchart v. Westerholt, Drost van Vollenhoe, Seyno Mulart, Drost

van Salland en Herman v. den Cloester, waarbij de Steden voegen Mr. Gerrit Swaeffken en Mr. Geerlich Doys voor Deventer, Geert Borcharts en Johan van der Vecht voor Campen, Johan ter Marsch en Thomas Knoppert voor Zwolle, met het regt om te assumeren den Prior van Bergklooster, een uit het klooster van Wijnssum en een uit Belheem, benevens eenige anderen, die zij meenen, dat in deze zaak ervaren zijn, ten einde gezamelijk de nieuwe reformatie van dijken en hoofden te onderzoeken en zoo noodig te verbeteren, ordonnantie te maken op de voorschouwen, op de voorspraken en andere artikelen, en rapport te brengen op den volgenden landdag.

De gemagtigden van de gedijkten te Vollenhoe verschenen, zijn: Roelof v. Ytterssum, Dirich v. Twenhuysen, die van wege zijne vrouw geprotesteerd heeft geen erfgenaam te zijn. De absenten zijn: Luycken v. Wijlssum en Ernst v. Ysselmuyden, die om ziekte zich verschoond heeft.

De gemagtigden der erfgen. van Mastebroek te Voll. verschenen: de Pater van den Sonnenburch, Goert toe Waeter, Wolter Stellinck en Jacob Duysterbeeck.

De gemagtigden des kerspels Zwolle: Herman Muylart Schout, Johan v. Wermell toe Westervelde, Aloff v. Eerde en Gerardus Bruyninck.

In het geschil tusschen de gemagtigden van Zwollerkerspel en Mastebroek en de gedijkten t. e. z. en Johan v. Buckhorst toe Salleeck t. a. z. van het veer te Salleeck, waardoor de gemagtigden klagen dat het hoofd tegen den Stoudijk verdorven is, zijn benoemd door de gemagtigden de Rentm. van Salland en Herman van den Cloester en door v. Buckhorst de Drost van Vollenhoe en Hinrich Haegen, om daarover rapport te doen op Maandag na Assumptio Mariae; wat dezen uitspreken zullen

partijen houden en kunnen de arbiters het niet eens worden, zoo zal Mr. Gheert Zwaeffken overman zijn.

Op het 2e artikel der gemagtigden tegen v. Buckhorst van het weerdjen boven genoemde hoofden gelegen en over de beschikking (bestikking?) daarvan is geordonneerd, dat de 5 arbiters daarvan op den volgenden landdag rapport zullen doen, terwijl partijen dan al hun bescheiden bijbrengen zullen en Stadh. R. en St. klaren zullen.

Op het 3e art. dat bij deze contributie van de hoofden geen landen in Mastebroekerdijk noch geestelijke, noch wereldlijke, noch 's Keizers land, noch land van de stad of anderen geheel of gedeeltelijk vrij zouden zijn en dat zij, die renten uit die landen hadden ook naar verhouding de landheeren helpen moeten, daar ook hun regten hierdoor beschermd worden, is daar de gedijkten op de bijeenkomst te Frankhuis vrijwillig op zich genomen hebben, de helft van de contributie op te brengen, door de gemagtigden der erfgen. van Mastebroek en Zwollerkerspel op aandringen van Stadh. R. en St. aangenomen de andere helft op te brengen, behoudens de door hen begeerde zegels en brieven, dat dit ter bede geschied is en niet in consequentie zal getrokken worden, en mits geen landen of renten vrij waren, geklaard gelijk voorschreven staat.

Op het 4e art. dat de dijkgraaf zich bij de kribben en hoofden naar de nieuwe reformatie regelen zoude, zal op den volgenden landdag uitspraak gedaan worden, als het rapport der gecommitteerden gehoord zal zijn.

Op het 5e art. dat ook de huislieden contribueren zouden, daar hun beesten beschermd worden, zal men bij den onslag orde stellen.

Op het 6e art. dat deze contributie niet in consequentie getrokken worde en daarvan brieven

gegeven worden, hieraan zal voldaan worden op den volgenden landdag, nadat de reformatie vastgesteld zal zijn.

Op het 7e art. van de wade in Mastebroek te bezigtigen, is dit aan den Dijkgraaf en de Heemraden opgedragen en van wege den Stadh. aan den Rentm. van Salland bevolen (de schouw) mede te rijden, terwijl Campen en Zwolle hun afgevaardigden daarbij zenden zullen en de Schout Herman Mulart en Wolter Stellinck als gecommitteerden der erfgen. daarbij zullen komen op Maandag ten 1 ure.

Op het 8e art. van de wegen in Mastebroek met de dijken uit de sloten en de aarde daarbij langs te zoeken, zoodat de landen ongeschonden blijven, is aan Dijkgr. en Heemr. bevolen te zorgen, dat de wegen gemaakt worden ten minste schade der landen, en dat de aarde gehaald worde naar uitwijzing van Dijkgr. en Heemr. volgens oude gewoonte.

En van de aanwassen, die met de hoofden gewonnen zullen worden, dat elk erfgen. zijn aanslag bij zijn kwaden dijk bepoten en erfelijk behouden zoude, hierop zal op den volgenden landdag geconcludeerd worden.

Voorts is besloten het hoofd tegen den Stoudijk op te maken en 3 of 4 roeden te verlengen naar uitwijzen der hoofdmeesters, het daaronder gelegen hoofd boven Hinrich Haegen's wade en dijk te repareren en Jacob van Yttersum's hoofd op te maken en daarboven een goede sterke kribbe te leggen.

1533 Julij 16 (B CLXXXV).

Op de suppl. van Seyno Mulart te Meppel van de pandschap op het huis ter Kuynre, eertijds gelegd met de verloopen handgelden, zullen R. en St. zich beraden en op den volgenden landdag antwoorden.

1533 Julij 17 (B cxciii v°).

In zake de erfgen. van Lyse Ruyters tegen Thymen van Os als erfgen. van Arnoldus van den Berge over het erve Helboldinck, zijn tot arbiters gesteld van zijde der erfgen. van Lyse Johan van Twickel, Drost van Twenthe, en Mr. Gerart Zwaeffken, en van de zijde van Thymen Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe, en Herman Bijtter, die in der minne uitspraak doen en zoo noodig een overman kiezen zullen.

1533 Aug. 2 (B cxcvi).

Bijeenkomst te Campen.

Tegenwoordig: Stadh. George Schenck, Vrijheer tot Tautenburg, Heer Tiaert van Burmannia Ridder en Mr. Marten van Neerden, 's Keizers Raden in Friesland als door den Keizer gecommitteerd van wege de stad Amsterdam. Hinrich de Groeve, Erfvoogd te Erckelens en Drost te Hattem, Mr. Aernt van Gruythuysen en Mr. Herman Knoppert, Raden des Vorsten van Geller, door den Vorst van Geller gecommitteerd van wege de stad Groningen; Eltet to Lellens Burgem. Albert Coenraets, Raadsman en Mr. Reyner van Dockum Secretaris, als gedep. der stad Groningen; Mr. Peter Colijn Burgem., Claes Jeroen Schepen, Peter Melchior koopman en Mr. Heyman Advokaat des Hofs van Holland, als gedep. der stad Amsterdam.

Daar op 1 Mei jl. tusschen de gedep. van Groningen en Amsterdam door de Raadsvrienden van Campen een reces gemaakt is over een geschil van de tol, welken die van Groningen beweren in rustig bezit te hebben en van eenen contratol door die van Amsterdam sedert 3 of 4 jaar daartegen ingesteld, bij welk reces dit geschil gesteld is ter beslissing van bovengenoemden, die echter de zaak niet in der minne hebben kunnen bijleggen, hebben dezen toch bewerkt, dat partijen met vernietiging van het eerste reces

goedgevonden hebben, dat hetgeen bepaald wordt omtrent restitutie van penningen door Amsterdam gebeurd in den contratol, door beiden opgevolgd zal worden, waarop die som door genoemde scheidslieden bepaald is op 400 car. gl. à 20 brab. st. binnen de maand Augustus te betalen aan den Drost van Hattem Erekelens; voorts zullen die van Groningen aan hun Raadsvrienden en Gezw. Gemeente voorstellen, de zaak van de tol te laten beslissen door de 6 arbiters.

Op de klagt van Mr. Geerlich en Peter Doys gebroeders voor zich en namens hun beide zusters tegen de stad Groningen aangaande een geschil over 200 g. overl. keurv. R. gl. per jaar, welke de klagers hadden uit de stadskiste van Groningen, bepalen 's Keizers voornoemde gezanten en die van den Hertog van Gelre, dat de gebroeders op Donderdag na Nativ. Mariae des avonds in de herberg te Groningen komen zullen, waar de zaak in der minne en naar billijkheid afgedaan zal worden.

1533 Aug. 3 (B cxcviii v°).

De klagten van Evert Evertsz tegen Johan van Oldenzeell hebben de gedep. van Zwolle op zich genomen aan hun raadsvrienden over te brengen.

Wegens klagten over de hoofden, dijken en „bestekinge" aan beide zijden des IJssels van Deventer tot Oldeneel, is geconcludeerd, dat de gebreken weder door gecommitteerden des Keizers en van den Vorst van Geller bezigtigd zullen worden, die op 5 Sept. 's morgens 8 uur van Deventer varen en alles op schrift brengen zullen. De 3 Steden zullen gedeputeerden daarbij zenden, terwijl namens den Keizer zullen optreden de Rentm. van Salland Johan Mulart, de Drost van

Vellenhoe Westerholt, de Dijkgraaf Hinrich Muylart en van wege de Ridderschap de Schout van Zwolle Herman Muylart en Adriaen v. Twickell.

Op de klagten van de waterschepen van Holland tegen de Staten van Overijssel, is voor het beste aangezien, een bijeenkomst te houden op 12 Sept. te Campen, waarvan de gedep. van Amsterdam aangenomen hebben kennis te geven aan den Graaf van Hoichstraeten en de Heeren van de Rekenkamer van Holland.

1533 Aug. 4 (B cxcviii).

Herman Schroer, burger te Zwoll, als borg van Andries Willestorff, caveert in handen van Herman Bitter van der Marsch, dat hij voor zoover de goederen, welke Andries van Lubeck en Hamborch gebragt heeft, gedeclareerd zullen worden geconfisqueerd en aan den Keizer vervallen te zijn, betalen zal wat Andries opgelegd wordt.

Johan Evertsz de Olde en Lambert Peter Gerberts stellen hun geschil ter beslissing van Johan van der Vecht en Geert Borchartsz, burgemeesters van Campen; zijn partijen met hun uitspraak niet tevreden, zoo zal de Stadh. overman zijn.

1533 Aug. 11 (B ijci).

In zake de uitzetting op de landen in Mastebroek en het kerspel van Zwolle tot reparatie der oude hoofden en legging van nieuwe hoofden tot bescherming der dijken te Veekaeten, hebben te Vollenhoe Johan Mulart Rentm., van wege den Keizer, Alffer van Ysselmuyden, door Mijn Gen. Heer hiertoe geroepen, Tymen van den Veene, gedeputeerd door Campen, Jaspar ten Holt, gedeputeerd door Zwolle, Herman Muylart, Schout van Zwolle, Gerardus Bruyninck, van wege het

kerspel Zwolle, Johan van der Vecht, de Rentmeester broer Geert, in stede des Pastoors van Brunnep, Aernt van Bolten, Wolter Stellink, van wege de erfgen. van Mastebroek, Jacob van Ytterssum te Dalfsen, Claes Krueser, de Pater van Belheem, van wege de gedijkten, met Mijn Gen. Heer gehandeld als volgt:

In 't geschil tusschen de erfg. van het kerspel Zwolle en die van Mastebroeck over de helft der f 2000 voor de hoofden op te brengen, zijn door onderwijzing des Stadh. de gedep. overeengekomen, dat elk de helft of $^1/_4$ der f 2000 dragen zoude, zonder den armen huisman hiermede te bezwaren, die reeds genoeg belast was, zullende het geld gevonden worden door een omslag en taxatie te maken „nae den gulden renthen" en op elken gl. uit te zetten 1 st. brab. door den renteheffer te betalen.

Daar op de bijeenkomst te Westenholte door de erfg. van Mastebroek overeengekomen is, dat zij, die de Stadh. tot hoofdmeesters ordonneerde, dit moesten aannemen, heeft de Stadh. daartoe geordonneerd: van wege de erfg. van Mastebroek en de gedijkten Dirick van Twenhuysen; en van wege de gedijkten alleen Wolter Stellinck; van wege het kerspel Zwolle den Pater van Belheem, die ook de penningen van de gedijkten ontvangen zal; voorts is geordonneerd, dat Gerardus Bruyninck de penningen des kerspels Zwolle en Aernt van Bolten die van Mastebroek ontvangen zal. En daar voornoemde hoofdmeesters en ontvangers bezwaar maakten, is overeengekomen, dat zij hun best doen zullen en dat zij voor hun moeite redelijk zullen tevreden gesteld worden.

1533 Aug. 12 (B ij°ij).

De Rentmeester zal kerkespraak laten doen, van de uitgezette penningen in Mastebroek.

Te schrijven aan den Schout van Hasselt, dat hij op straf van 1 oud schild verbiede „dat nyemant ossen hoy oft anders schepen zall van den van de waede der Key. Ma^t ende anderen tegens Hasselt over.”

Te gedenken om de hoofdmeesters van Wilssum aan te schrijven hun rekening af te leggen en van Johan van der Vecht te vernemen, wien men daarbij verschrijven zal.

Uitzetting in Mastebroek door de Gedeputeerden van Mastebroek in bijzijn van den Stadh. en de gedep. raadsvrienden van Campen en Zwol, gedaan voor de hoofden te Veekaten.

’s Keizers land 672 morgen op 2 st. brab. is 48 ggl.

Land van de stad Zwolle 200 morgen op 5 st. brab. is 37½ ggl.

Vorsterland 570½ morgen 2 hont op 3 st. brab. 81½ ggl.

Mullingesbrugge 124 morgen op 3½ st. brab. is 15½ ggl.

Jokenrijt bij Hasselerdijk 323½ morgen op 3 st. brab. is 34½ ggl. 4½ st. brab.

De Hoegebrugge 300 morgen 5 hont op 3 st. brab. is 32 ggl. 4 st. brab

De Brug over de Camper wetering 311½ morgen op 2 st. brab. is 22 ggl. 1 oort.

Deserslach 356 morgen op 1½ st. brab. is 19 ggl. 2 st. brab.

Hasselerslach 310 morgen op 3 st. brab. is 33 ggl. 6 st. brab.

Willekens brugge of Langenholterslag 317 morgen 2 hont 45 roeden op 2 st. brab. is 22½ ggl.

Bij Lammekens huis 245½ morgen op 2 st. brab. is 15½ ggl. 9 st. brab. 1 oort.

Het blok, dat de stad Hasselt plagt te manen 347 morgen 1 hont 30 roeden op 3 st. brab. is 37 ggl. 5 st. brab.

Marcelisslag 320 morgen op 2 st. brab. is 22½ ggl. 10 st. brab.

't Swinleger 367½ morgen 1 hont op 1½ st. br. is 20 ggl. 5 st. brab. 1 oort.

Het groote blok 531 morgen 2½ hont op 1 st. brab. is 19 ggl. min 1 st. brab.

De Krumme stege 474½ morgen ½ hont op 2 st. brab. is 33½ ggl. 11 st. brab.

De brugge op den Ellenboege 335½ morgen op 2 st. brab. is 20 ggl 11 st. brab.

Lammekensbrugge 216½ morgen 2½ hont op 1½ st. brab. is 9 ggl. 12 st. brab. 1 oort.

Middelbluck 354 morgen 1 hont op 2 st. brab. is 25 ggl. 8 st. brab.

Summa 6679 morgen 549 ggl. 13½ st. brab.

De Rentm. van Salland van wege Z. M. zal kerkespraak laten doen, dat een ieder zijne voornoemde uitzetting binnen 14 dagen aan Arent van Bolten betalen moet op straf van dubbel geld.

Ook zal deze laten weten, dat voor de hoofden te Veekaeten door gedep. der gedijkten aldaar eene uitzetting van 1½ oort ggl. op de roede goedgekeurd is en dus een ieder binnen 14 dagen op straf van dubbel geld betaling doen zal aan den Pater van Belheem.

1533 Aug. 16 (B ijciiij v°).

In zake Goert van Erp, namens Jacob van Wijtman en diens erfgen., tegen de stad Zwolle, over schade, welke hij beweert door de stad geleden te hebben en over achterstand voor het bouwen en timmeren aan de stads poorten, torens en muren, waarvan hij de rekening verloren had,

voorts over 26 ggl. jaarlijksche rente uit de stads kiste, hem in 6 jaar niet betaald, over 54 ggl., welke Johan Munter, burger der stad, van hem eischt voor kalk door Jacob aan de stads muren vermetseld, al welke actie en aanspraak Jacob overgedragen had op Goert van Erp, zijn zwager en man zijner oudste dochter; — waarop de gedeputeerden van Zwolle geantwoord hadden, wat de schade betreft, met een beroep op twee „tractaten seder dier tijt vpgericht," wat de timmering betreft met een beroep op stads registers, terwijl zij, wat de achterstallige rente betreft, Jacob wilden behandelen „als hueren ingeseten burgeren, ofte, jndem sy sich daer jnne beschwaerde, als den vuytheymschen jn den lande van Geller geseten geschiet were;" eindelijk wat betreft de 54 ggl. van den kelder, dit zouden zij „stellen tot sinen eyde nae vermoegen hoer stadt recht;" — nam van Erp met dit antwoord geen genoegen, zoo mogten zij lijden, dat zij voor Stadh. R. en St. als hun behoorlijke rigters hierover aangesproken werden; — na lange disputatie stellen partijen thans geheel en „clackloes" de zaak ter beslissing van den Stadh., die „ter vruntschaft erkent" en uitspreekt: 1° Daar de stad sterk persisteert bij de twee tractaten, zal zij hierin ongemolesteerd blijven. 2° Wat de timmering betreft, daar Jacob een liberaal man geweest was en de rekening welligt niet zoo goed bewaard had en hij dus daarin wat verzuimd of vergeten kon hebben, zoo zal de stad 140 ggl. niet van regts wegen, maar alleen den Stadh. ten gevalle, betalen in 3 termijnen. 3° Den achterstand zal de stad betalen evenals aan de in Gelderland wonenden; de 54 ggl. zal de stad betalen als de eed afgelegd is, dat die som onvoldaan is. Beide partijen beloven bij handtastinge deze punten te zullen houden en alle geschillen af te doen.

1533 Aug. 19.

Ampliatie en declaratie op de nieuwe Reformatie van het Zallandsche Dijkregt door 's Keizers Stadhouder met R. en St. opgemaakt binnen Zwolle.

Nagenoeg gelijktijdig afschrift op papier. Naar deze Reformatie verwijzen de ordels telkens.

1533 Aug. 20 (B ij^{c}vii).

Bijeenkomst te Oldenzael. Tegenwoordig:

Heer Georgen Schenck Vrijheer toe Tautenburch, Stadh. enz.

Johan van Twickell, Drost van Twenthe.

Adriaen van Reede Maarschalk, Drost te Laeghe.

Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe.

Seyno Mulart, Drost van Salland.

Herman van den Cloester, Alffer van Ysselmuden — gedep. des lands van Vollenhoe.

Mr. Gerrit Swaeffken, Mr. Geerlich Doys — gedep. van Deventer.

Gerrit Burchartsz, Johan van der Vecht — gedep. van Campen.

Thomas Knoppert, Johan van der Marsch — gedep. van Zwolle.

Aernt Graaf toe Benthem en Stenforden, Heer te Wenelickhoeuen.

Aernt van Raesfelt.

Heer Georgen Haeck, Deken van Oeverwaeter te Munster.

Aernt de Bever, Drost te Benthem.

Op de „beleydinge" van de getuigen en „bekondinge" in de grensscheiding tusschen Salland en Twenthe en de Graafschap Benthem, zijn van wege Stadh. R. en St. voor procurator en gemagtigde, om zulke getuigen te „beleyden," aangewezen Seyno Mulart, Drost van Salland, in zake het kerspel Holtheym, die met zich nemen mag Dirich de Baeke, Ot van Vilsteren en andere ervaren personen; en in zake de buurschappen Lutte, Boningen, Deuychem en Losser

Johan v. Twickell, Drost v. Twenthe, en Adr. v. Reede Maarschalk, die ook ervaren mannen mogen medenemen. Zij zullen de getuigenissen van wederzijdsche partijen hooren en opschrijven.

1533 Aug. 30 (B ij^{c}viij).

Tusschen de burgers en kerspellieden van Almelo t. e. z. en het kerspel van Almelerveen t. a. z. door Johan van Twickell, Drost van Twenthe, en Hinrich van Rechteren in '31 over de schattingen en contributie een verdrag gesloten zijnde, waarover partijen nu in geschil zijn, zoo hebben zij de beslissing opgedragen aan den Stadh. en de Gedep. van R. en St. te Oldenzaal vergaderd, die bepaald hebben, dat die van Almelo 6½ en die van Almelerveen 5½ deel daarin betalen moeten, doch dat de penningen staande op het klooster Velckerinckhuysen en op die van Enschede half en half blijven zullen. En daar Johan van der Vecht, Burgem. van Campen, van beide partijen 50 ggl. „verlacht" heeft aan de Kettelers, zullen beide partijen hem binnen 8 dagen naar advenant deze som betalen. Van de 51 ggl. per jaar aan de stad Campen toekomende, zullen die van Almelo 27½ ggl. ½ oort en die van Vriesenveen 23 ggl. 1½ oort per jaar betalen met 2 jaar handgeld op gelijken voet verdeeld; met beding, dat zoo in de toekomst mutatie kwam in de goederen van stad of kerspel, dat dan de verdeeling en contributie der schattingen, omslagen of impositien, staan zal tot moderatie van Stadh. R. en St.

„Vp dat beclach van Jacob van Schleen van burghe ende geloeue te stellen bijnnen der stadt Zwoll, des hy sich beclaecht geen macht te hebben vp de anspraecke de hy doet vp Jacob van Wijtman ende Johan ten Busch Tymesz aengaende 16 ossen

ende 4 perde hem hier bevorens (als hy seyt) by de van Swoll genomen," is door Stadh. R. en St. te Oldenzaal vergaderd, gewezen: zoo v. Schleen vervolgen wil v. Wijtman en ten Busch en zulken borg niet stellen kan, zal hij met zijn eed kunnen „verstaen" (volstaan); en voor zoover bij aanspraak, antwoord en proces bevonden wordt, dat de zaak het corpus der stad Zwolle raakt, zullen die van Zwolle zich daarin zelf kennen en volgens het op den jongsten landdag bepaalde, de zaak remitteren aan Stadh. R. en St.

1533 Aug. 31 (B ij^c^ix).

Op de klagt des Paters van Almelo en des Paters van Hasselt tegen Krul Jan, Rigter te Ulsen, aangaande dreigementen, herkomende van zijne dochter, die eertijds in het klooster te Almelo was, heeft de Rigter aangenomen zijn dochter terstond 's Keizers land te doen ruimen, totdat zij van den Stoel van Rome disputatie (lees: dispensatie) verworven zal hebben, terwijl het geschil over hetgeen door haar in het klooster gebragt was, bij compromis aan het oordeel van Adr. v. Reede Maarschalk en Hinrich v. Rechteren onderworpen wordt, dat onherroepelijk gevolgd zal worden.

Daar Heer Dirck ter Beecke van Dulmen, Pastoor te Denichem, „beruichtiget" is geweest met de Luthersche leer en ketterij, daarop verhoord geworden is en zulke gecondemneerde boeken in zijn huis gevonden zijn, zoodat hij in de straf van 's Keizers mandementen vervallen is, waarop hij zijne „onscholt gedaen" en genade begeerd heeft, is hem door Stadh. R. en St. op verbeurte zijns lijfs gelast, binnen 14 dagen kerk en land te ruimen en een jaar lang zich te Leuven op te houden, zijne kerk intusschen door een

bekwaam en onbesproken priester te laten bedienen, en zoo hij na verloop van dat jaar met gunstige certificaten terugkomt, zal hij Stadh. R. en St. herstel in zijne dienst verzoeken mogen, die dan naar bevind van zaken beslissen zullen.

Ofschoon Johan van Laer, burger van Oldenzaal, „vermits sine mijshandelungh van de Luttersche leer gefencklick angeferdt is" en wel verdiend had naar keizerlijk mandaat gestraft te worden, heeft de Stadhouder op zijn verzoek om genade, en op voorspraak van jufferen en vrouwen der stad Oldenzaal hem geabsolveerd, mits hij zich voortaan meer daarvoor wachte, de Lutherie achterwege late, en in linnen kleederen in eene processie voor het H. Sacrament ga; bij herhaling zal hij zonder genade gestraft worden.

Seyno van Welvelde voor zich en van wege zijn zuster en juffer Anna wed. van Sweeder Schele, met Johan van Twickel, Drost van Twenthe, als momber, stellen al hun geschillen zonder eenige beperking of appel in der minne ter uitspraak van 6 moetzoenslieden, nl. van Welv.'s zijde: Heer Frederich van Twickell Ridder, Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe, en Jacob ter Starth, Drost te Bredefoert; van de andere zijde: Adriaen v. Reede Maarschalk, Johan v. Twickell, Drost v. Twenthe, en Ot van Rutenburch, die voor S. Michiel uitspraak doen zullen of, zoo een overman noodig is, op S. Marten.

Voor de bezigtiging van den IJsselstroom en de hoofden zijn gecommitteerd de Rentm. en Drost van alland Johan van Buckhorst toe Boxbergen en de Drost van Vollenhove als hij het bijbrengen kan; daarbij zullen de 3 Steden hun gedeputeerden zenden, die allen op 9 Sept. des avonds te Deventer zullen komen.

Voor de bezigtiging der waterschepen zijn gecommitteerd de Drost v. Vollenhoe, Hinrich Haegen, Herman van den Cloester en de gedep. der 3 Steden; allen zullen 12 Sept. des avonds te Campen in de herberg komen.

De questie van de stadslanden van Zwolle en Hasselt gelegen in Mastebroek, waarvan Ger. Bruyninck en Arent van Bolten volgens hun commissie den 10en penning wenschen te ontvangen, is uitgesteld tot den volgenden Landdag.

En daar ettelijke penningen uit voornoemden tienden penning genomen zijn, waarop aan de stad Campen assignatie gedaan was, zal men die wedervinden op het gemeene land ex relatione Joannis Bredae Secretaris Campensis.

Gedaan te Ommen.

1534 Maart 13 (No. 13716).

Processtukken en vonnis van het Schoutengerigt van Camperveen tusschen Johan Suyre als aanlegger en Juffer Agnes van Wilsem, wed. Bartolt van Wilsem, als verw. ter zake eener schuldvordering van Johan op haren zoon Jasper, waarvan door gene op 13 Maart 1534 naar de claring van Stadh., R. en St. geappelleerd is.

De ordelwijzer Hendrik Egbertss maakt geen gewag van raad of bijstand van regtsverstandigen.

Het pandem „ten Aem," komt in de stukken telkens voor. In een overgelegd afschrift eener koopacte van 1532 komt eene Juffer Fenne voor als vrouw van Johan Suyre. Het daarin genoemde erve op Camperveen was gelegen bij de kerk, 8 akker breed, strekkende van den IJseldijk doorgaande tot aan de Geldersche gracht, en ten zuiden bepaald door land van Tyman van den Veene Evertsz, ten noorden door de erfg. van Hendrik Martens.

In de Judicialen wordt van de zaak niets gevonden.

1534 Sept. 24 (B ij^c^xi v°).

De Stadh. houdt een gemeenen landdag te Deventer met R. en St. als volgt:

Johan v. Twickell, Drost v. Twenthe.
Burchart v. Westerholt, Drost v. Vollenhoe.
Seyno Mulart, Drost v. Salland.
Johan van Yttersum, Drost van Ysselmuiden.
Johan Mulart, Ambtman van der Kuinre, Dingwaarder R. pris. (ratione patris?)
Hinrich Mulart, Dijkgraaf v. Salland.

Heer Frederich v. Twickell Ridder, Johan v. Buckhorst toe Boxbergen, Johan v. Voerst, Johan v. Buckhorst toe Salleck, Aloff v. Rutenberch, Herman v. den Cloester, Alffer v. Ysselmuyden, Wolter v. Coevorden, Reynt v. Coevorden, Mr. Johan v. Langhen, Wolter Splinter, Hinrich v. Rechteren, Zweeder v. der Eze, Johan v. Echten, Roeloff v. Scheven, Johan v. Essen, Gijsbert v. Dort, Johan v. Hoevell, Dirich v. Keppell, Dirich v. Boetzeler, Ernst v. Ytterssum, Herman Grobbe, Otto v. Rutenburch, Johan v. Wermel, Bernt v. Thie, Pijlgrom v. Thye, Engelbert v. Ens Rentm. van Salland.

Peter v. Mouwick. Mr. Geert Swaeffken. Gerrit Krijt. Hinrich Plaetman.	Gedep. v. Deventer.
Geert Borchartsz. Claes Krueser.	Gedep. v. Campen.
Johan ter Marsch. Kerstgen Diepenbroeck.	Gedep. v. Zwolle.

Op de supplicatie van Evert Evertsz van Vaessen van zeker dijkzaak, waarin hij meent bezwaard te zijn en anderen gehouden zijn den onraad te dragen, wijzen Stadh. R. en St. dat hij, voor zoover hij zich bezwaard acht, den dijk „vp sijn ban ende boete mach laeten liggen tot erkentnis als nae den dickreechte behoert."

In zake tusschen Hinrich Kannegieter en Johan van Buckhorst Heer Willemsz over binnenjaarsche pacht van 17½ ggl. per jaar, door Kannegieter

geëischt uit het veer te Sallick en andere onderpanden blijkens bezegelden brief, en over een achterstand van 12 jaar, is geklaard: dat v. B. van de binnenjaarsche pacht eene onregte pandwering gedaan heeft, zoodat wel gewezen en kwalijk beroepen is; en wat den achterstand betreft, begeeren Stadh., R. en St. dat partijen zich verstaan zullen, terwijl anders Kann. dien met landregt vervolgen mag.

Daar aanspraak en antwoord tusschen den Raad der stad Wilsum en Jacob van Ytterssum over een gifte in een bijsteren dijk, zonder den giftingsbrief, in het proces aangehaald, kwalijk te begrijpen zijn, zullen partijen de giftingsbrieven overleggen.

1534 Sept. 27 (B ij^c^xiii).

In zake Jacob van Ytterssum tegen Tyman van den Veen over een gift van 11 vierendeel waren in de Schere gelegen, eertijds behoorende aan Willem van Harstenhorst en nu aan v. d. Veen, is geklaard: daar door v. Y. het bewijs niet geleverd is voor hetgeen hij beweert, zal v. d. V. in het bezit blijven, totdat hij met behoorlijk regt er uit gesleten wordt.

Daar in zake de erfgen. van Herman Noemgens tegen Claes Dubbels onvormelijk geprocedeerd is, „sullen de parten, de des jn gebreck sijn moegen, procederen ende haer actie anleggen als nae den landrechte behoert."

In zake Broer Geert, Ambtman des kloosters van Bronnep, tegen Herman Reymerdink over zekere rekening van achterstallige roggepacht afgelegd in bijzijn van goede lieden, is geklaard: daar Herman in zijn antwoord bekend heeft uit

de 1ste rekening aan Broer Geert afgelegd 51½ mud rogge ten achteren te zijn, doch allegeert na des met hem eene andere rekening ook voor goede lieden gehouden te hebben, waarbij de 1ste rekening gedood zoude zijn, zoo zal hij deze narekening met behoorlijk certificaat moeten bewijzen, of aan het klooster betaling moeten doen volgens zijn bekentenis aangaande de 1ste rekening.

In zake Johan van Wterwijck tegen Goert van Haerst over een proces van den zijle, dat Johan beweert door Goert in strijd met dijk- en landregt „gereden" te zijn, waardoor hij 225 g. fl. schade leed, waartegen de ander door zijn gemagtigde gedinget heeft, dat Jan niets schuldig was, noch met hem gekocht of verkocht had en daarom „des vryen bodems te sullen genieten", is geklaard: dat Goert op de aanspraak „formelicken" en behoorlijk antwoorden moet, en „wes dan ten beyden syden mit genoichsamen bewijs ende probatie bygebracht wort, sullen de partien moegen genieten, als dan befunden sall worden, nae den dijckrechte ende lantrechte te behooren."

1534 Sept. 28 (B ijᶜxiiij).

In zake Andries Muller tegen Marie Claes van Cloesters huisvrouw over zekere scheldwoorden en injurie, door Marie gebezigd en aangenomen te bewijzen, is geklaard wel gewezen en kwalijk beroepen, daar Marie het bewijs niet bijgebragt heeft, zooals zij moest, is Andries in zijn faam en eer hersteld en moet Marie een geregtelijke herroeping doen op straf van 25 oude schilden, en van den Drost van Salland van wege de hooge heerlijkheid „gebuyrlicken scheiden."

Daar in zake Jan van Essen als Markerigter met de gemeene erfgenamen van den Ham tegen

Jan van Voerst als Markerigter met de erfgenamen van Beerse, over hooi door beide partijen gemaaid, het bewijs van weerszijden onvormelijk en niet autenthick ingeleverd is, zijn Seyno Mulert, Drost van Salland, Dirich van Boetseler en Reynt van Coeverden van wege de Ridderschap, benevens de gedeputeerden van Deventer en Swolle gecommitteerd, om ter plaatse van het geschil alle gelegenheid te bezigtigen, de bewijzen aan te hooren en de partijen in der minne te verzoenen; kunnen zij dit niet, zoo zullen zij het proces met alle bescheiden en hun rapport op den naasten landdag inbrengen, waar de zaak beslist zal worden. Is een der gedeputeerden van de Ridderschap door ziekte of anders verhinderd, zoo zal de Drost van Salland een onpartijdig lid van de Ridd. in zijn plaats aanwijzen.

In zake Peter Wijnverlaeter van Amsterdam tegen Griete de oude Scholtinne van Ens over 23½ gl. current wegens zekere wijnen en „petow" door Peter van Griete geëischt, is het proces van aanspraak en antwoord geleverd aan Geert Borchertsz, Burgem. van Campen, om met degenen, die hij er bij roepen zal, partijen „vruntlich te verdraegen." Kan hij dit niet, zoo zal hij alle bescheid van weerszijden vernemen en met het proces op den naasten landdag inbrengen, waar dan de zaak beslecht zal worden.

In zake Engbert Robertz, als gemagtigde van Geese Roeberts erfgenamen, tegen Heer Johan van den Veene, Domheer te Utrecht, voor 5 ggl. per jaar, welke Heer Jans moeder bij haar leven aan de erfgen. verkocht had uit haar huis binnen Campen en al haar andere bezittingen, en over de achterstallige rente, is geklaard: daar Johan geen „erffenisse" of goed van zijn moeder ont-

vangen heeft en hij ook geen erfgenaam van zijn moeder zijn wil, en het goed te Salleck, waar de erfgenamen „vp spreeken," niet van Johans moeder afkomstig is, maar hem bij scheiding van zijn vaders nalatenschap toegevallen is, zoo zal dat goed „ontlast ende geabsolueert" zijn van de 5 ggl. en de rente, doch de erfgen. zullen hun regt mogen verhalen op alle goederen van Heer Johans moeder; kunnen zij bewijzen, dat Johan hiervan iets bezit, zoo zal hij naar gelang zijner portie daaruit tot de 5 ggl. bijdragen volgens den moetzoen, door Ditmar Lubbertsz, Rigter te Sallick, op ultima Lamberti 1532 uitgesproken.

De sententie is niet gepronuncieerd, want partijen hebben de zaak in der minne geschikt.

In zake Hinrich ten Thye tegen Evert Schriuer over een willebrief van een stuk land, geruild tegen 5 mud rogge per jaar en over de losse van die rente, is geklaard: dat Evert een willebrief van dien ruil moet geven, en wat de losse betreft, is de sententie van Borchmans en Schepenen van Goer van waarde erkend en bevestigd, te weten: zoo Henrich de losse bewijzen kan, zal hij des genieten, en zoo hij ze niet bewijst, zal hij in dat opzigt „vellich" zijn en alle regtskosten betalen.

1534 Sept. 29 (B ij^c^xv v°).

In zake Jan ter Baenen tegen Juffer Anna van Meruelde wed. van Coeuorden over zekere roggepacht en 40 g. f. van een paard, zullen de Drosten van Twenthe en Vollenhoe partijen hooren en trachten te verzoenen; gelukt dit niet, zoo zullen zij hun rapport en informatien inbrengen en de Landdag zal daarop regt doen.

Daar in het proces tusschen Johan van Warmele, als momber zijner vrouws moeder Berte Bloemendael wed. Jan ten Busch, tegen Jacob

Bloemendaell en Claes Voerne, als erfgenamen van Geert Bloemendaell, over 15 postulaat gl. per jaar of 300 p. gl. in eens, het aangeboden bewijs van belofte, moetzoen en testament niet geleverd is, zullen partijen dat bewijs op den naasten landdag inbrengen, wanneer het proces getermineerd zal worden.

In zake Hinrich ter Moelen tegen Johan Ymmijnck over eene maat, door Hinrich aan Jan „versat" voor 16 ggl., waarvan Hinrich Muller zegt, dat door Jan aan Johan de Jonge 11 ggl. betaald zijn, terwijl hij de 5 overige ggl. „int gerichte gelacht" had, om de maat te lossen, terwijl Johan Y. beweert die 11 ggl. ontvangen te hebben van zekeren Huyge Aerntsz en niet van wege ter Moelen, is geklaard: kan Hinrich met Huyge of andere getuigen bewijzen, dat Johan Y. de 5 ggl. van wege hem zelf en niet van wege Huyge betaald zijn, zal „hem tselve betaelinge verstrecken"; bewijst hij het niet, zoo zal Y. „gehalden werden by dat versatte onderpant" totdat Hinrich het weder gelost zal hebben.

In zake Henrich van Rechteren en Juffer Anna van Weluelde wed. van Zweder Schele tegen der Keiz. Maj. hofhorige lieden van de marke van Senderen in het gerigt Borne, over de scheidinge van de marke, zijn Johan van Twickel, Drost van Twenth, Adriaan van Reede, Maarschalk als Rentm. van Twenth, Heer Frederick van Twickel Ritter, Heer Bernt van Schedelick, Commandeur van Oetmerssum, en 2 gedeputeerden van Deventer gecommitteerd, om de geschillen te bezigtigen en te verhooren en de zaak in der minne bij te leggen; kunnen zij dit niet, zoo zullen zij hun rapport en informatie op den naasten landdag inbrengen.

1534 Sept. 30 (B ij^c xvij).

De Stadhouder zit zijn regtdag binnen Deventer.

Dingweerder: Johan Mulart Jansz, Amptman van de Kuynre.

Coernoeten: Heer Frederick van Twickel Ritter, Johan van Buckhorst Heer Willemsz.

Juffer Anna van Buckhorst wed. Goert van Langen kiest Johan v. Buckhorst toe Boxbergen tot momber in een zaak, waarin zij met wasteekenen gedagvaard is door Johan Swoll; verder stelt zij Dirich van den Schulenborch tot haren gemagtigden voorspraak.

Op de uitspraak van Johan Schloet in het proces van Jacob van Yttersum, Dirich van Boetzeler en Wolter van Coeuerden, heeft zich de Stadh. met zijn keurnoten, amptlieden en andere „bijstenders" des gerigts beraden en bevonden, dat onvormelijk geprocedeerd was, weshalve het proces g e c a s s e e r d is en partijen bevolen elkander op nieuw met regt aan te spreken.

De zaak tusschen Dirich van Boetzeler en Wolter van Coeuerden over zeker „waerburchschap" van 30 g. f. per jaar luidens zegel en brief in den gerigte gelezen, is besteed aan Otto van Rutenburch, die aangenomen heeft te wijzen op den naasten regtdag.

In zake Johan Munter, burger te Swoll, tegen Johan van Eschede, besteed aan Ernst van Yttersum, heeft deze voor regt gewezen: op de aanspraak door Munter gedaan op v. E. wegens hout, dat v. E. zoude „besaetet" hebben, naardien v. E. slechts ééne besate gedaan heeft en niemand zijn goed langer „jn besate darff laeten staen" dan hij zelf wil, en Munter dat hout een jaar of twee „versumet" heeft, zal v. E. van de aanspraak vrij zijn, en v. E. zal zijn schade verhalen op wien hij meent, dat ze hem schuldig is.

Dit ordel heeft Munter beroepen in de claringe.

In zake Geert Krytenberch tegen Heer Frederick van Twickeloe Ritter over zeker gevangenschap en schatting, waarover zich Geert beklaagt, besteed zijnde aan Dirich de Baeke, heeft deze voor regt gewezen: daar Frederik destijds Drost was van Drenthe en bevel had van zal. Heer Philippus van Bourgoingen, na doode van Heer Roeloff van Yttersum ook in Sallandt, en in alle kerspelen kerkespraak liet doen, dat niemand met die van Swolle noch met de Gellerschen handelen zoude zonder noodzaak, op straffe van lijf en goed, en daar aan Frederik door eenige knechten geboodschapt was, dat Geert een deel van de tienden binnen Swolle van de „Gellersche beuelsluyden" had „getoegen" en in den wijnkoop gedronken had, gelijk hij bekend heeft voor den Rigter van Coeuorden, zoo zal Frederik van de aanspraak vrij zijn en de geleden schade op Geert mogen verhalen.

Geert heeft dit ordel beroepen in claringe van Stadh. R. en St.

In zake Claes Jelmers, als gemagtigde van Lijsbet wed. Geert Kyleweert, tegen Sweeder van Aeuerhaegen, besteed aan Dirich van Keppel, die voor regt gewezen heeft: daar de moetzoen tusschen Sweder en de wed. Hulschersche duidelijk bewijst, dat Sweder haar binnen den daarbij bepaalden tijd aflossen of 8 gl. per jaar vesten moet, terwijl hij haar niet meer dan 5 gl. gevest heeft, zoo zal hij haar nog 3 gulden moeten vesten met de handgelden, tenzij hij den moetzoen met regt kan wederleggen.

Dit ordel heeft Sweder beroepen in de claringe van Stadh. R. en St.

In zake Hinrich Huyrlinck, als gemagtigde der vrouw van den Stall, tegen Bernt van Beueruoerde, besteed aan Herman van Keppell, die gewezen

heeft: daar vrouw v. d. St. Bernt door haren gemagtigde aanspreekt „voer huer schulden, welcke schulden hy (by) sinen capellaen als synen Amptman gereekent is nae luyde des capellaens hantschrift, de Bernt gerichtelicken bekant ende toegestaen heft ende niet en spreekt voer vrouw Kuners schulden, de hy huer schuldich mach weesen daer hy secht oeck mede gecoft ende gerekent heft, mer secht dat de schulden, de hy vrouwe ten Stalle schuldich kent, mede in de schulde vrouwe van Kuynre gemenget sijnt ende hem by der stadt van Deventher voer sijn solt gelick affgetoegen ende gecort sijn, wie waell Bernt sijn bekande schulden ontgaen will, moet hy seggen waermede hy dat ontgaen ende vry wesen bewysen willende dat vrouwe ten Stalle dat niet schuldich en is te bewysen, want Bernt de schulden bekent, ende indien hy des niet bewysen en kan, alse recht is, soe zall hy der anspraeck vellich ende verwonnen weesen, ende want de capellaen syn Amptman de hantgelde geloeft, is dat met Bernts wille niet geschiet, dat sall Bernt mit synen eyde als recht is bewysen."

Daar Henrich Huyrlinck van wege vrouw ten Stalle op den 3 Oct. weder gedinget heeft, dat bovenstaand ordel door het gerigt „bundich gekant" behoorde te worden, tenzij Bernt bij zittenden gerigte het beriepe in de claringe van Stadh. R. en St., is dit besteed aan Alffer van Ysselmuden, die gewezen heeft: daar de pander zijn gicht gedaan heeft, dat hij de wasteekenen naar landregt overgebragt had, zal, zoo Bernt of iemand van zijnentwege niet bij zittende gerigte en schijnende zon verschijnt, de sententie „bundich ende van werde" zijn.

De zaak tusschen Jan van Swoll en Juffer

Anna van Buckhorst wed. Geert van Langen over zekere schuld, door Jan „nae doeder hant Geerts" geëischt, is besteed aan Reynt van Coevorden, die aanspraak en antwoord in schrift begeerd heeft, en op den naasten regtdag wijzen zal.

In zake Heer Johan van den Veene, Domheer te Utrecht, tegen Wolter Stellinck en diens broeders, is gewezen: dat Heer Johan aan Wolter copie zal geven van den brief, waarmede hij ageert, waarop zich Wolter, zijn broeders en andere erfgenamen beraden zullen en zoo mogelijk zich met Heer Johan verstaan; zoo niet, dan zal op den naasten regtdag Heer Johan zijn aanspraak mogen vervolgen.

In zake Wolter van Coeuorden tegen Juffer Anna van Meruelde wed. van Coeuorden, die elkander met wasteekenen vervolgd hebben, hebben partijen aangenomen door goede lieden zich te „verdraegen;" geschiedt dat niet, zoo zullen de wasteekenen in hun waarde blijven om op den naasten landdag naar regt te procederen.

In zake de executeurs van Mr. Jan Oestendorp tegen Aloff van Rutenburch over achterstallige pacht, is besteed aan Alffer van Ysselmuden, die aanspraak en antwoord en alle bewijs van beide zijden in schrift begeerd en aangenomen heeft op den naasten regtdag te wijzen.

De zaak tusschen Claes Claesz te Wye en Aloff van Rutenburch over zekere schade, is besteed aan Herman Grobbe, die aanspraak en antwoord in schrift begeerd en aangenomen heeft op den naasten regtdag te wijzen.

In zake Bernt van Vorden, Rigter te Borchloe, tegen Reynt van Coeuorden, dien hij voor den gerigte „bestampt" had, zullen partijen door vrienden

en magen de zaak laten bijleggen; geschiedt dit niet, zoo zullen zij elkander op den naasten regtdag met regt mogen aanspreken.

In zake de erfgenamen van Zwollerkerspel met hun adherenten tegen de erfgenamen van Deventerkerspel over den Douelderdijk, besteed geweest aan Hinrich Haegen, die gewezen heeft: gezien hebbende een brief ongecancelleerd en ongeraseerd door een Bisschop van Utrecht als Landsheer bezegeld, benevens een willebrief van de Staten van Utrecht, kan hij die brieven niet van onwaarde verklaren; kunnen Deventer c.s. echter den brief voldoende in regten wederleggen, zoo zal hun dat toegestaan worden; tot zoover nemen die van Deventer het ordel aan, doch wat verder gewezen is beroepen zij in de claringe van Stadh. R. en St.

De zaak van Borchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe, van wege den Keizer, tegen de borgen van de schippers, die „de luyde van der Heerdoepten secte" in hun schepen geladen en in het Schwartewater gebragt hadden, waarin de Keizer verstaat, dat de schepen geconfiskeerd zijn, en de schippers gestraft moeten worden naar het keizerlijk mandement, is besteed aan Dirich van Boetzeler, die aanspraak en antwoord in schrift begeerd, en aangenomen heeft op den naasten regtdag op 5 Oct. te wijzen; heeft hij zich dan nog niet genoeg beleerd, dan zal hij het doen op den regtdag volgende op den landdag; de voorspraak der borgen heeft „jn sinen gewoerden gekent," dat de schippers tegen de keiz. mandementen niet wisten te zeggen, hetgeen 's Keizers klager begeerd heeft, dat ten zijnen voordeele aangeteekend werd. De schippers en borgen hebben Goert van Langefelt, voorspraak van Campen, gesteld om ordel en sententie van hunnentwege te vernemen.

Daar Ernst en Hinrich van Ytterssum gebroeders en Herman ter Beke hun bewijs op de sententie van Stadh. R. en St. van 11 Julij (15)33 in zake zekere „waerburchschap" aangaande de Carthusers van den Sonnenberg en de erfgen. van Gerrit Muylart op dezen regtdag ingebragt, en gecontendeerd hebben tot de conclusie van die sententie geadmitteerd te worden, waartegen Johan Mularts erfgenamen de exceptie genomen hebben, dat zij tot de zaak gedagvaard waren, om dat bewijs te kunnen wederleggen, is door den Stadh. met de „bystenders" van R. en St. gewezen: dat de erfgen. copie van dat bewijs op hun kosten mogen nemen, dit zullen visiteren, en zoo zij inmiddels de zaak niet kunnen bijleggen, op den naasten regtdag antwoorden moeten.

Claes Valcx, burger te Steenwijck, is aangesproken als borg voor een schip, dat hij „verburget" had en in den gerigte geëischt eenmaal, andermaal, derdemaal, en is gedinget: aangezien hij een „stemmelicken rechtdach" had en niet verscheen, zal hij „vellich ende verwonnen" zijn; hiervan is een ordel gevraagd, dat besteed werd aan Ernst van Yttersum, die voor regt wijst: daar Claes op den bestemden dag niet verschenen is, zal hij „vellich en verwonnen" zijn, als hij niet bij schijnende zonne komt.

De zaak tusschen Juffer Anna van Meruelde wed. van Coeuorden en Bernt van Thie over een verzegeling van 100 gouden florijnen is besteed aan Johan Schloet, die aanspraak en antwoord in schrift begeert en op den naasten regtdag wijzen zal.

In zake tusschen de erfgen. van Wopke Kaelen en Johan van Buckhorst Heer Willemsz, „daer voer den gerichte bestampt is," over zekere leengoederen, door Heer W. v. Buckhorst tot eigen

goederen gemaakt en door Johan weder tot leengoederen gemaakt, heeft Johan copie begeerd van den brief, waarmede aanl. zich behelpen; leggen partijen het geschil niet bij, zoo zal Johan daarop op den naasten regtdag antwoorden, hetgeen partij hem gegund heeft

1534 Oct. 3 (B ijᶜxxi).

In zake Seyno Mulart, Drost van Sallant, klager namens den Keizer, tegen de borgen der kooplieden, die zekere oostersche koopmanschap in strijd met 's Keizers plakaat in deze landen en steden gebragt hadden, hebben de borgen uitstel gevraagd, om zich op de aanspraak te beraden daar de zaak „van diverse gestalt is" en aan diverse kooplieden behoort; nadat de Stadh. met de „omstendigen vrunden" van de Ridd. en Steden zich beraden had, heeft hij, ofschoon zij behoorlijk gedagvaard waren en hun borgtogt anders luidde, hun 14 dagen uitstel toegestaan, nl. tot zaterdag 17 Oct.

De zaak tusschen Wolff Mulart, als man en monber zijner vrouw, en Wolter Stellinck over erfscheidinge van zeker goederen, hebben partijen aangenomen met vrienden, magen en goede lieden bij te leggen; geschiedt dit niet, zoo zullen zij op den naasten regtdag verder mogen procederen naar landregt.

Op de wasteekenen door Johan Dop genomen op Johan van Twickel, Drost van Twenthe, en Heer Frederich van Twickel Ritter, over zeker getuigenis door verw. te geven, wat brieven zij hadden gezien of hooren lezen achter de Nabbenbuirenbraeck, sprekende van zijn oom Wessel Dop en zeker eigendom, dat Elisabeth Dops en Wessel gekocht zouden hebben, getuigt Joh. v. Tw. dat

hij voor 7 of 8 jaar op genoemde plaats zijnde met de partijen, brieven heeft hooren lezen en partijen heeft hooren „zencken" met scheldwoorden, doch wat de brieven inhielden, weet hij niet.

Heer Fred v. Tw. getuigt als voren.

Op 17 Oct. heeft Adriaen van Reede, Maarschalk, als een riddermatig man getuigd, dat hij op een plaats genaamd Nabbenburenbraeck „vp eenen vruntlichen-dach" tusschen Wessel en Johan Dop geweest is, en gehoord heeft, dat Johan Wessel aansprak voor een som gelds en verloopen roggerente, die Johan van zijn zal. vader aangeërft waren, waartegen Wessel niet inbragt, maar een brief voorbragt in bijzijn van Johan v Twickell, Drost van Twenthe, en Frederich van Twickelloe, mij Adr. v. Reede, Heer Assoe van Almeloe, Mr. Johan ter Bruggen, Pastoor te Almelo, die een brief voorlas, bezegeld door Hertog Arent of Hertog Aloff van Geller, inhoudende: dat Elisabeth Dops, met Wessel Dops haren zoon, en met ettelijke zijner zusters „gecoft weren van den Furst van Geller" van zekeren eigendom, waarin zij „hoerende" waren in de Kamer te Zuytphen, welken brief zijn neven en Heer Fred. v. Twickel even goed gehoord hadden, als hij.

Den 3 Oct. heeft Geert ten Ham voor den Stadh. gerigtelijk aangenomen Adriaen van Reede Maarschalk tevreden te stellen binnen 6 weken, behoudens de losse en copie des briefs, door Adriaen hem beloofd; geschiedt dit niet, zoo zal Adr. mogen voortprocederen.

In zake Johan Pruysener tegen Berndt van Beuerfoerde toe Weemssel van 77 ggl. bewijslijke schuld van handgelden, gerigtelijke schade en andere, waarvoor Bernt met wasteekenen gedaagd, doch 30 Sept. niet verschenen is, tot heden uit-

gesteld, is door Hinrich Huyrlinck, Johans voorspraak, van „contumatie ende verwijn gedinget;" besteed aan Alffer van Ysselmuiden, die gewezen heeft: daar de pander gegicht heeft de wasteekenen overgebragt te hebben naar landregt, zoo is Bernt, als hij of iemand van zijnentwege niet bij zittenden gerigte en schijnende zonne verschijnt, „der ansprake vellich ende verwonnen."

In zake Bernt van Be(ver)uorden toe Weemsel tegen Stadh. R. en St. over zekere klagt, door Bernt gedaan aan den Bisschop van Munster en Oesenbrugge van een sententie door Stadh. R. en St. gewezen tusschen hem en andere erfgenamen van Johan van Beueruoerde en de wed. van Dirck Vaegt, en van geweld eener pandkeering, door zijn Amptman en anderen op zijn bevel gedaan, om welke zaken de Stadh. Bernt in eigen persoon voor 's Keizers hoog gericht gedaagd had tegen 5 Oct., waarop echter Bernt noch zijn gemagtigde verschenen was; — daar echter Heer Bernt van Schedelick, Commandeur te Oetmershem, en Jan van Raesfelt (hoewel zonder volmagt) verklaard hebben, dat Bernt om ziekte niet komen kan, en zij dus uitstel voor hem verzochten, heeft de Stadh. op hun verzoek de citatie gecasseerd en aan Bernt uitstel gegund tot den volgenden regtdag na den landdag.

Aan Bernts „huysgesindt" geeft de Stadh. op grond van voorstaand vonnis „geleydt" totdat hij zich verantwoord zal hebben of totdat de Stadh. namens den Keizer dat geleide „vpkundiget."

De zaak van den Drost van Salland, klager van wege den Keizer, tegen Robert Oesterhoff van zekere „aensprenginge, betichenis ende iniurie" tegen Mr. Johan Oestendorp 's Keizers dienaar en Commissaris op 's Keizers vrije straat „angekeert," is

besteed aan Wolf Mulart, die aanspraak en antwoord in schrift begeert en op den naasten regtdag na den landdag wijzen wil.

1534 Oct. 5 (B ij^cxxiiij).

De zaak tusschen den Drost van Sallandt, klager van wege den Keizer, en Vincentius van Wterwijck over een geweldige pandkeering, is besteed aan Hinrich van Rechteren, die aanspraak en antwoord, met de copie van den gerigtsschijn in schrift begeerd en aangenomen heeft op den naasten regtdag na den landdag te wijzen.

In zake Johan Schloet tegen Coert van Deem over zekere penningen, door Geert ten Hamme onder Coert beslagen, is op aanbod van Coert, om al zulke penningen in bewaring te stellen bij den Griffier, totdat de zaak tusschen Geert en Johan over het arrest geslecht zal zijn, bepaald: wie van hen beiden „int principael" en in de kosten gecondemneerd wordt, zal ook de kosten dragen in zake Coert tegen Johan.

De zaak tusschen Johan Schloet en Goert ten Hamme over zekere gearresteerde penningen onder Coert van Deem is met believen van partijen uitgesteld tot 17 Oct.

De zaak tusschen Roelof Buschman, burger van Deventer, en Wolff Mulart over restanten van schulden door aanl. geëischt, is besteed aan Herman van Cloester, die aanspr. en antw. op schrift begeerd heeft en 17 Oct. wijzen zal.

De zaak tusschen Otto Hulst, burger binnen Deventer, en Aloff van Rutenburch over zeker resten van penningen door Otto geëischt, is besteed aan Hinrich Schaep, die aanspr. en antw. op schrift begeerd heeft en wijzen zal op den naasten regtdag na dezen landdag, op voorwaarde, dat

Aloff het bewijs, dat hij beweert te hebben, binnen 6 weken zal moeten brengen in des wijzers handen, zullende hij anders verstoken zijn van alle bewijs daarvoor.

1534 Oct. 6 (B ij^{c}xxv).

De Stadh. houdt claringe met Ridd. en Steden voornoemd.

In zake Gerardus Bruyninck tegen Johan van de Paedevoert van een aanspraak eens erfkoops door aanl. tegen verw. gedaan voor den Rigter te Wye, waarop verw. een exceptie genomen heeft vermits dienstregt en krachtens het tractaat niet schuldig te zijn te antwoorden en te regte te staan, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen en daar Johan het onderpand van den erfkoop (20 gulden rente op de stad Zwolle) verergerd en vervreemd heeft, zal hij Gerardus gerigtelijk moeten antwoorden.

Op het verzoek van Johan van Haerst van „pandstarkinge" aan de goederen van Vincentius van Wterwick en diens huisvrouw Mechtelt Mularts, is door Stadh. R. en St. bepaald, dat Johan de panding zal laten rusten en geduld hebben, totdat de sententie in claringe van Vincentius' pandkeering gewezen en geklaard zal zijn.

In zake de Pater van den Busch te Zwolle tegen Aernt Koetgen van een inleiding, door Koetgen gedaan in zeker goed, dat hij georven zoude hebben door den dood van Lubbert van Marne's dochter, eertijds Juffer in dat klooster, en waarvan de Pater in het bezit is, wordt bevonden, dat de verw. door de inleiding onvormelijk geprocedeerd heeft en daarom geklaard: dat de Pater in het bezit blijven zal totdat Aernt hem met daglegging naar landregt daaruit slijt.

En als Aernt voldoende bewijzen kan, dat het goed sedert de instelling van het artikel van „wteruen wt den cloesteren” aan het naaste wereldlijke bloed, in den landbrief van Phil. van Bourgoingen op hem verorven is, zal hij volgens dien landbrief genieten.

Het proces tusschen Johan Koetgen en Bernt Soensbeeck c. s. wordt „gedaen” aan Johan te Marsch, om te visiteren en overmorgen rapport te doen.

Misschien behooren tot deze zaak de volgende stukken:

Precesstukken voor den Schout van Hasselt en keurnoten gewisseld tusschen den jongen Johan Koetken c. s. als aanl. en het convent van St. Marienbosch te Zwolle als verw. over de nalatenschap van Juffer Johanna van Meerloe, dochter van Lubbert v. M. en van Griete Koetken, eertijds conventuale van dat klooster, doch naderhand, naar 't schijnt, te Emden met Coert Prenter getrouwd en aldaar kinderloos overleden.

Het ordel ter 1e instantie ontbreekt. Van beroep op de claring geene melding.

Gecommitteerd Johan ter Marsch, Schout van Zwolle, als Schout van Hasselt.

Daar volgens compromis tusschen de erfgen. van Lyse Ruters t. e. z. en de erfgen. van Arnoldus van den Berge t. a. z. hun zaak aan 4 arbiters opgedragen was en een hunner Herman Bitter overleden was, is door Stadh. R. en St. in zijn plaats benoemd Johan ter Marsch, die door Herman, bij zijn vertrek naar Rome, aangewezen was, om hem bij uitblijven te vervangen.

In zake Seyno Mulart, Drost van Zallandt, klager van wege den Keizer, tegen Juffer Alijt ter Porten, over confiscatie van haar goederen

in het kerspel van Batman en elders in Zalland gelegen, is geklaard: daar bevonden is, dat Alijt tijdens de publicatie van 's Keizers mandement en daarna over jaar en dag binnen Deventer gewoond heeft en daarna naar Munster getogen is en zich daar nog ophoudt, en daar „contrarie geloeue ende ordonnantie van Key. Ma' mandement gebruyckt ende geholden wort," zoo is zij vervallen in de pene van het mandement en is door den wijzer wel gewezen en door Juffer Alijds gemagtigde kwalijk beroepen.

In zake Jacob van Ytterssem tegen Johan Wolffsz over de giftinge eens erfs in een bijsteren dijk, wordt bevonden, dat in de besteding des ordels aan de Schepenen van Wijlssum en in de wijzinge en beroepinge daarop gevolgd onvormelijk geproceedeerd is, weshalve het proces gecasseerd wordt en partijen van beide zijden geremitteerd worden, en opnieuw behoorlijk en vormelijk mogen procederen.

(1534 Oct. 6?) (B ij^c xxvj v°).

In zake Claes Albertsz tegen Mr. Dirck en zijn huisvrouw Griete de olde Scholtinne van Ens over een panding, door Dirck gedaan krachtens sententie, door de stad Campen gewezen op een handschrift en obligatie van 32 ggl., waarop verw. pandwering gedaan hebben en met moetzoen ook door eenige Camper Raadsvrienden gemaakt, zich behelpen willen, is geklaard: daar Griete bij sententie van gezegde stad tot betaling der 32 ggl. veroordeeld is en het handschrift van waarde erkend is, terwijl de moetzoen die zaak niet betreft, zoo heeft Claes een regte panding en verw. een onregte pandwering gedaan. De sententie en het handschrift te voldoen, behoudens 's Keizers actie van de pandwering.

(1534) Oct. 8 (B ij^c^xxvj v^o^).

Daar Stadh. R. en St. bevinden, dat de zaak tusschen Johan Gribbers en Dirick Geertsz herkomt van „weddinghe" van de brug in de Kuynre en niet in de claringe behoort gebragt te worden, is zij geremitteerd aan Schout en Schepenen van der Kuynre.

Geert Borchartsz, Burgem. van Campen, affirmeert, dat het proces van Johan Bitter en Mr. Johan Matthijsz tegen Jonge Claes Stijcker gecompromitteerd is.

De Drost van Twenth affirmeert, dat het proces tusschen Geert Helmichs en Johan Schuyt te Gronou in vriendschap bijgelegd is.

Het proces tusschen Theys Claesz van Campen en Krijn Heynsz van Hoern is overgeleverd aan Herman van den Cloester en Geert Borchartsz, om te visiteren en rapport te doen.

In zake de Proost en het klooster van Zwartewater tegen Mr. Gerrit ter Steeghe en Thymen ten Broeck over een besate en arrest, door den Proost gedaan op zekere penningen, welke aan verw. op Stapperst en Rouvene door R. en St. waren geassigneerd, uithoofde dat zij lidmaten der stad Steenwijck zijn en het klooster aan het corpus dier stad ook een assignatie van 200 ggl. ten achteren is, is geklaard: daar de schuld het corpus der stad Steenwijck betreft en de Proost niet bijbrengt, dat hem regt op de stad geweigerd is, zullen verw. vrij zijn van het arrest en mag het klooster zijn actie op het corpus der stad verzoeken.

In zake Hasse van Westrenen tegen Dirich Roelofsz aangaande tweederlei panding voor binnen-

jaarsche pacht en een besate, door Dirk daarop weder gedaan, is geklaard: dat Dirk de pacht, waarvoor de panding geschied is, moet betalen, behoudens de korting, naar inhoud der mandementen.

In zake Jacob van Ytterssum tegen Willem en Heer Cornelis van der Schere van $2^1/_2$ morgen lands in Hasselderemaede, herkomende uit den boezem van die van Harstenhorst en in 1507 in een bijsteren dijk gegeven, is geklaard: daar Jacob met zegel en brieven de gifte bewezen heeft en de verw. dien brief niet wederlegd, noch bewezen hebben, zooals zij in de aanspraak met bloote woorden gezegd hadden, dat de gifte ten onregte gedaan is en de $2^1/_2$ morgen niet uit den boezem der van Haerstenhorsts gekomen zijn, zal Jacob naar uitwijzing des giftingbriefs in den eigendom en bruikweer der $2^1/_2$ morgen gehouden worden, totdat hem de verw. met beter bewijs daaruit slijten.

In zake Geert Wever, Dirick van Coelen, Goert op den Steege en Johan ter Middelwijck tegen Mr. Hinrich ter Middelwijck over het erve ten Damme, waarvan Hinrich in het bezit bevonden wordt, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen en dat Hinrich in het bezit gehouden zal worden, totdat hij met beter regt er uit gesleten wordt.

In zake Geert Geertsz Schroer tegen Gerrit Bartolsz c.s. als erfgen. van Bette Dobbels over inleidinge, door verw. qq. gedaan, met den gerigte in den Blanckenham in des aanl. goed, uit kracht van een artikel in den nienwen landbrief van Phil. van Bourgoingen vermeldende, dat kindskinderen in de regte nederdalende linie zullen staan in hun ouderen stede, waartegen aanl. zich met een testament in '25 gemaakt verweren willen, waarbij de verw. met de portien daarin begrepen

„afgedeylt" zouden zijn, en daar de inleidinge later, dan naar landregt behoort, geschied „onbundich" is en met geweld gedaan zoude zijn, gelijk uit het proces van beide zijden blijkt, is geklaard: daar de landbrief lang voor het testament gemaakt is en het testament een private schriftuur en „cartabelle" is, waarin geen oorzaken gevonden worden, waarom de verw. en erfgen., zijnde destijds onmondige weeskinderen, naar regt onterfd mogten worden volgens den landbrief in het sterfhuis participeren, zullen zij, enz.

In zake Johan Munter, burger te Zwolle, tegen Johan van Eschede van een besate door v. E. gedaan op ettelijk hout in Twenth aan Munter behoorende, is geklaard: daar de besate niet vervolgd is gelijk naar landregt behoorde, en het hout aan v. E. na dien tijd in der veeden afhandig gemaakt is, maar hij dit verzuimd heeft, weshalve v. E. van de aanspraak ontslagen zou zijn, is goedgewezen en kwalijk beroepen.

Daar in het proces van Schwane Aminges tegen Ewolt Hebelen en Herman Hoeyer van 13 dagmaat lands zekere duisterheid en difficulteit bevonden wordt, is de Drost van Vollenho gecommitteerd, om het proces te ontvangen en met eenigen, die hij daartoe roepen zal, te visiteren en om Gods wil informatie te doen naar dat land, omdat de aanl. een arme miserabele persoon is, en zoo hij partijen niet verzoenen kan, zal hij rapport uitbrengen op den volgenden landdag.

1534 Oct. 10 (B ij^c^xxviij v°).

In zake Heer Adriaen van Vry, gemagtigde procurator van Ludolff van Hattem en Heer Herman Wolffartsz zijn geresigneerden successor, hangende voor Stadh. R. en St. in materia possessoria van een prebende, door den dood van Mr. Johan van

Oestendorp in Junij ledig geworden, en waarop Heer Adriaan q.q. aanspraak maakt krachtens 's Keizers nominatien van Bononien en zekere executorialen daarop verworven, waarop v. d. Vecht q.q. geantwoord heeft, dat Ludolf van den Keizer als Landsheer ter oorzake van diens Blijde Inkomst naar oude herkomst en volgens de concordata principum, op advijs der Aartshertogin van Oostenrijk, met de prebende begiftigd is, eer de nominationes Bononienses verworven waren, blijkens brief en zegel des Keizers, terwijl ook alle solemniteiten der aanvaarding geschied en de gelden voldaan zijn, is door Stadh. Ridd. en St. na rijp beraad gewezen, dat Ludolf (en dus zijn successor) in het bezit der prebende blijven zal, en geklaard, dat Adriaan in zijn eisch niet ontvankelijk is.

In zake Thomas van Marlhulssen tegen zijn broeder Johan v. M. over zeker stuk lands genaamd de Bartelinckbreede of stukken is geklaard: dat het land behoort tot het erve Bartolinck en daarom wel gewezen en kwalijk beroepen.

In zake de erfgen. Jacob van Vurden tegen de zeven (de Pater van S. Johanscamp, de Pater van den Oert te Campen, Nanne Weden te Campen, de erfgen. van Mr. Jacob van Grijpswoldt, Aernt van Bolten en Steven Johansz. op des Bisschops wetering en Jacob Petersz op de Venriet) over een gifte van een bijsteren dijk in v. Vurdens goed, in welke zaak de zeven langer tijd begeerd hebben om meer bewijs bij te brengen, zijn gecommitteerd de Drost van Vollenho, Johan van Bockhorst te Zallick, en Herman van den Cloester, waarbij de Steden hun Gedeputeerden zenden zullen; ook zullen de beide Dijkgraven Johan van der Vecht en Johan ter Marsch met de

Heemraden, die zij tijdens dat proces hadden, op den dijk komen en alle gelegenheid bezigtigen en verhooren op kosten van ongelijk. Kunnen partijen door gecommitteerden niet verzoend worden, zoo zullen deze op den volgenden landdag hun rapport inbrengen en partijen zullen daar komen, om sententie te hooren.

In zake Heer Bernt Petersz tegen Herman Kaele van zekere schulden en handschrift, door Heer Bernt van wege Frederick Vriese eerst voor den gerigte van Meppel, daarna voor den Schout van Vollenhoe en Wanneperveen vervolgd, is geklaard, dat partijen hun regt vervolgen zullen waar zij het begonnen zijn, met compensatie van kosten.

1534 Oct. 12 (B ij^{c}xxx).

Op de supplicatie van Frans Schaeper van wege zijn vader Kracht Sch., geappointeerd: dat suppl. 14 dagen na S. Martini te Deventer komen zal met den bestelbrief en de obligatie van de Landschap en voldoende quittantie zijns vaders, benevens het laatste reces van (15)33, dan zullen hem de Burgemeesters van Deventer de onbetaalde rest betalen. Johan (van) Twickell, Drost van Twenthe, zal inmiddels de penningen „daervan wtgesat bestellen" en aan de Burgemeesters leveren, zonder in gebreke te blijven.

Gedaan te Deventer.

In zake Roeloff van Scheuen tegen Johan Roesijnck van een half erve, is de Drost van Twenth Johan van Twickel door Stadh. R. en St. gecommitteerd, om informatie te nemen bij de naburen en andere goede lieden, aan wie de gelegenheid hiervan bekend is, inzonderheid van den getuige, die in deze zaak getuigd heeft of de koop tusschen Roeloff's vader (ook Roeloff ge-

heeten) en Roesinck uit drang en dwang geschied is en of Roesinck bij den koop van de helft bedrogen en „oeuerfurdelt" is; voorts zal de Drost bij Schepenen en Burgmannen van Goer informeren, of het ordel door hen in deze zaak gewezen in (15)25 zoo geschied is, als de „cartabelle" en schrift inhoudt, welke aan Stadh. R. en St. overgelegd was en den Drost medegegeven is. De Drost zal op den volgenden landdag rapport doen.

III. EN IV.

REGISTER *C.* EN *D.*

Register C. is het „Judiciael-register slants van Ouerijssel begonnen den vierden dach Octobris A° 1535." *Het is in denzelfden band als B. gebonden, maar begint met nieuwe paginering en is met eene andere hand geschreven als B.*

Het jongste ordel in C. is van midden Februarij 1540, *maar daarop volgen nog wasteekens tot* 1550. *Deze zijn overgebragt naar E. omdat zij daar tijdrekenkundig te huis behooren.*

Register D. bevat de Acten in claringe van 4—25 *Oct.* 1535 *gewezen, te vinden in het Boek van Claringe van* 1562—1564 *op het Kamper archief. Zij wijken zeer af van hetgeen in Hs. C. op genoemde data geboekt is en zijn dikwijls veel uitvoeriger.*

Het begint met de volgende aanteekening:

De Ridderschap verlangt, dat de Stadh. voortaan vergunnen zoude, dat men goede lieden van de Ridderschap, die „dat hoefft ten rechte hebben," niet voor den gerichte zoude mogen „bestaen" door den pander of op andere wijze, daar alle goede lieden van de Ridd. door den Stadh. ten regt- en landdage verschreven worden. Ook dat „wanneer dattet soe wesen solde," men de riddermatigen niet met wasteekens behoefde te vervolgen, hetgeen contrarie het landregt is, daar men toch die lieden, als zij verschreven zijn, ten regtdage „bestaen" kan, waardoor veel kosten en moeiten bespaard zouden worden. Stadh. R. en St. accorderen dit verzoek en bepalen, dat de pander voortaan niemand meer zal mogen „bestaen," maar „offt ymants sulx tdone hadde, die mach den genen daer hy sulx mede te doene hadde,

selffs jnden gerichte bestaen, ende daertoe ter rechter oerkoende nemen twe rijddermaten luyden," waarop hij met regt mag voortvaren.

Daarop zijn dienzelfden dag (4 Oct.) en den volgenden vele besteede ordelen wederroepen, en nieuwe aangekomen ordelen besteed, waarvan er slechts twee genoemd worden (Joh. Sloet tegen Geert ten Hamme en Marten Willemsz tegen de stad Enschede).

1535 Oct. 4 (C i).

De Stadh. houdt zijn regtdag te Vollenhove.

Dingwaarder: Engelbert van Ens, Rentm. van Salland. Keurnoten: Hinrich Hagen en Herman van den Cloester.

In zake de Proost en Conventualen van Claholt tegen Dijtmer van den Schulenberch, als gemagtigde van Jan van Buckhorst te Boxbergen en Wolff Mulart Geertsz, over zekere erfgoederen van het convent, welke Jan en Wolff voor ettelijke jaren in pacht hadden, doch zonder voorkennis van den Proost vervreemd, gesplitst en verzet zouden hebben, dat verweerders echter ontkennen, bewerende dat die goederen in eigendom niet aan het convent behooren, maar in hun rustig bezit zijn, terwijl het convent hiervan bewijs vordert; — daar dit een oude en belangrijke zaak is, is door den Stadh. met het gerigt „erkant," dat de aanleggers binnen 14 dagen aan de verweerders de aanspraak in geschrift zullen leveren, met copie van het bewijs, waarmede zij winnen willen en dat de verweerders op den naasten regtdag daarop moeten antwoorden.

De zaak tusschen Gerrijt Andriesz van wege zijn moeder tegen Mr. Jan en Bartolt van Langen gebroeders over 4 mud rogge lijftucht, welke der gebroeders zalige vader aan des aanleggers moeder als natuurlijke dochter bij testament gegeven heeft, dat de verw. ontkennen, is besteed aan Johan Schloet, die aanspraak en antwoord met copie van bewijs in schrift begeerd heeft en op den naasten regtdag wijzen zal.

In zake de Vrouw en Jufferen des kloosters van Werssel, met Wolter van Heyden Pander van Twenth als momber, tegen Jan van Wermel to Westerfleer, over zekere renten en pachten, welke de aanl. voor v. W. „als waarburgen versat hebben, daervan zy begeren gefryet ende ontlast te worden," hebben de wed. van Jan van Jtterssom Wolffs en Jacob van Ytterssom, haar zoon als haar momber, en voor zich zelf van wege Jan van Wermel, die nu in groote krankheid en „Gotsgewalt" ligt, aangenomen, dat hij of zijn erfgen. op S. Jan to midzomer a. s. (14 dagen onbegrepen) het convent van de borgtogt met de verloopen renten zonder schade „fryen ende ontlasten" zullen, op straffe van 50 oude schilden ten behoeve der Keiz. Maj., terwijl in dat geval de aanl. haar regt op den naasten regtdag vervolgen mogen.

In zake Dirick van Boetzeler tegen Wolter van Couorden, besteed aan Ot van Rutenberch, die voor regt gewezen heeft, „den brieff in voller macht," daar men hem niet wederleggen mag met eede of „seggewoerde," tenzij verw. beter bewijs bijbrenge.

Dit ordel heeft de wed. van Wolter v. C. met haren momber Wolter van Heyden beroepen in de claringe van Stadh. R. en St.

In zake de wed. van Wolter van Couorden, met haren momber W. v. Heyden, tegen Juffer Anna van Meruelde wed. van Reynt van Couorden, over 4 verscheiden zaken, waarin de aanl. hare aanspraak gedaan heeft, waarop verw. met Jan van Twickel, Drost van Twenthe, als momber geantwoord heeft, dat naardien deze zaken haar aangekomen zijn „nae doeder hant" en zij verder beraad behoeft, zij de aanspraak van elke zaak afzonderlijk in schrift begeerde, om op den naasten regtdag te antwoorden, is haar dit gegund en

aanl. gelast de aanspraak over de 4 zaken elk afzonderlijk in schrift aan verw. over te geven.

De zaak tusschen Alijt van Gesher en de wed. Geert van Langen over zekere schulden, is besteed aan Alffer van Ysselmuiden, die aanspraak en antwoord met alle bewijzen in schrift begeerd heeft en op den naasten regtdag wijzen zal.

De zaak van Jan van Zwoll tegen de wed. Geert van Langen, is besteed aan Reynt van Couorden, die voor regt gewezen heeft: aang. de wed. van Johan van Zwolle geen genoegzaam bewijs geleverd heeft „als der doder handt te wysen," zal de wed. van Langen van de aanspraak vrij zijn.

Dit ordel heeft Jan van Zwoll beroepen in de claringe van Stadh. R. en St.

In zake de erfgenamen van Mr. Jan Oestendorp Canunnik tegen Aloff van Rutenburch, besteed aan Alffer van Ysselmuden, die voor regt gewezen heeft „Aloffs antwoort in weerden" voor zoover hij met de in Overijssel uitgegeven mandementen bewijzen kan, „dat men alle jaer kurten sall," met welke wijzinge beide partijen tevreden zijn geweest, behoudens dat Aloff het bewijs op den naasten regtdag inbrengen zal.

In zake Arent Reynerts, gemagtigde van Heer Jan van den Veene, Domheer te Utrecht, tegen Wolter Stellinck en diens broeders, over 15 ggl. jaarlijksche rente, voor welke Heer Jan „te burge staet" en „verstrickt" is van wege den verweerder, heeft Wolter zijn vaders zegel en brieven erkend, „dan vermits dat ander parten zy verweerders van deser saken te ontlasten beloeft solden hebben als hy zecht" en daarom uitstel begeert, om bij reconventie die lieden met regt te brengen tot

vervulling hunner belofte, — heeft de aanl. uitstel gegeven tot den naasten regtdag, binnen welken tijd de verw. aangenomen heeft Heer Jan tevreden te stellen en de reconventie te vervolgen.

In zake Claes Claesz van Wye tegen Aloff van Rutenburch, besteed aan Herman Grobbe, die gewezen heeft: daar Stadh. Ridd. en St. geklaard hebben, dat Aloff aan Claes zijne ossen betalen moet, gelijk Aloff gedaan heeft „totter hoofftsomme toe," zal deze ook de gerigtlijke schade en het handgeld, dat Claes bewijzen kan van de hoofdsom gegeven te hebben, aan Claes teruggeven.

Dit ordel heeft Aloff beroepen in de claringe van Stadh. R. en St.

In zake Juffer Anna van Meruelde wed. Reynt van Coforden tegen Bernt van Tye, besteed aan Johan Schloet, die de aanspraak van waarde gewezen heeft, voor zoover Bernt de „ingelachte tuychnisse" niet met regt wederleggen kan, en zoo Bernt met de stad van Goer iets te doen heeft, daarvoor mag hij die van Goer aanspreken.

Deze wijzinge heeft Bernt beroepen in de claringe van Stadh. R. en St.

Op de aanspraak door Otto van Rutenberch gedaan op Aloff van Rutenburch van betaling en bevesting luidens een „arbitrael" uitspraak, door den Stadh. gedaan, uit krachte van een compromis op zeker straffe uitgesproken, heeft Aloff aangenomen bij pene in het compronis vervat, dat hij morgen voor den Stadh. behoorlijk „wtganck van sulcker befestinge" doen zal, of in de pene vervallen zijn.

De zaak tusschen Aleff en Ot van Rutenberch over een paard is besteed aan Wolter Stellinck, die aanspraak en antwoord met verder bescheid

in schrift begeerd heeft en op den naasten regtdag wijzen wil.

Geschreven aan Hinrich Schaep en de ordelen teruggezonden, om over 14 dagen te wijzen als naar landregt behoort, op straf van 100 olde schilden aan den Keizer te verbeuren en de kosten voor de reis der partijen te betalen.

In zake Herman Schmeken tegen Aloff van Rutenburch, besteed aan Jan van Echten, die voor regt gewezen heeft: kan Aloff in regten bewijzen, dat Herman Smekens met hem afgerekend heeft alle geschillen in bijzijn van den Supprior van Belhem en dat Smeken „op de van der Heyne de somma van ij^c^ gl. gesien oft mede te vreden is geweest," zal Aloff „zijn antwoort genyeten."

Deze wijzinge heeft Aloff in absentie des aanl. gevolgd, waarop hem door den gerigte bevolen is, het bewijs daarbij bepaald op den volgenden regtdag in te brengen, hetgeen hij aangenomen heeft.

In zake Werner Schluyter tegen Juffer Anna van Meruelde, wed. Reynt van Couorden, over „hinderstendiger scholt" van 88 Phil. gl. heeft verw. aangenomen tusschen Martini e. k. en Martini '36 betaling te doen; bij gebreke van dien zal de Stadh. aan Werner den pander gunnen, om de som uit te panden.

In zake Johan Schloet tegen Geert ten Hamme over 80 mud rogge, enz. besteed aan Dirich van Boetzeler, die gewezen heeft: daar Schloet in zijn aanspraak gezegd heeft, dat Geert in dezen „onrechtelick" gehandeld heeft, omdat hij de volmagt zoude hebben laten schrijven voor een „ghiftinge," hetgeen Geert ontkent, en daar de Notaris, die het instrument geschreven heeft, bekend is en voor goed gehouden wordt, zoo zal Schloet moeten bewijzen, dat het instrument valschlijk beschreven

en gemaakt is, gelijk hij in de aanspraak beweerd heeft; geschiedt dit niet, zoo zal Geert, daar hij bekent, de missive in den gerigte vertoond geschreven te hebben, bewijzen, dat hem een andere procuratie „bouen de giftinge" door zijn moei gegeven is en met eede bevestigen, dat de genoemde missive door hem aan zijn moei geschreven te verstaan is en gewaagt van de andere procuratie en niet van de giftinge, welke hij daardoor zoude hebben laten vallen.

Daar Geert ten Hamme niet in den gerigte verschenen is en de aanl. „gedinght" heeft, dat Geert daarom in de hoofdzaak en kosten „vellich" zal zijn, is dit besteed aan Jan van Buchorst Heer Willemsz, die beraad genomen heeft en op heden (5 Oct.) voor regt gewezen heeft: als Gerijt ten Hamme of zijn volmagt niet in dezen staanden gerigte komt en „ontfange zyne wisinge," zoo is hij in de aanspraak „vellich."

Staat ook verkort D i v°.

In zake Willem Westerwolde tegen Vincentius van Wterwijck, van wege zijn huisvrouw en haar voorkinderen bij Thonijs Ketel, over 50 ggl. luidens een handschrift door Ketel onderteekend, verlangt verw. „vermits hem die sake tot doder hant ankompt ende die hantschrifft niet en kent," dat hem het stuk geleverd worde, om het aan zijn vrouw en vrienden te toonen, aannemende het stuk „ongecanceleert" weder aan het gerigt te leveren, en dan op den naasten regtdag te antwoorden.

De zaak tusschen den Drost van Zallant, klager van wege den Keizer, tegen Robert Oesterhoff, besteed zijnde aan Wolff Mulart, die in het gerigt geantwoord heeft, dat hij noch aanspraak noch antwoord ontvangen had en daarom niet had kunnen wijzen, waarop de Drost gezegd had, zijn aanspraak in

handen des Dingweerders geleverd te hebben, gelijk de Dingw. Jan Mulart bekent, zoodat Robert in gebreke bevonden is, zijn antwoord in te brengen, en daar de Drost hierop „gedingt” heeft, dat Robert „der aenspraeck vellich” was, heeft Robert „zijn onschold gedaen wt ignorancie ende niet wt verachtinge des rechten geschied te zijn” en gebeden nog te mogen antwoorden en zijn getuigen, den Schout van Zwol en Herman van Depenbroeck, te mogen produceren. Hetgeen hen door voorbede der Amptlieden en vrienden van R. en St. „omstenders des gerichts” bij gunst toegestaan wordt tegen morgen te doen.

1535 Oct. 5 (C v v°).

Daar tusschen Jacop van Yttersom en Jacop Neefgen van Campen een moetzoen gesloten was, hebben partijen voor den Stadh. en den gerigte aangenomen zich daarnaar te gedragen. De moetzoen luidt: In (15)30 een moetzoen zijnde gededingd door zal. Johan Mulart, Rentmeester, Seyno Mulart, Drost, Johan van der Vecht, Burgemeester en Johannes Breda Secretaris, tusschen Jacob Neefken als broeder en de erfgen. van Bartolt t. e. z. en de wed. van Johan van Ytterssum Schenck Wolffsz t. a. z. over een vestenis van 20 ggl. jaarrente, welke de wed. en haar kinderen met consent des leenheërs ten behoeve van Jacob N. jaarlijks betalen zouden, gelijk ook geschied is; en tevens over 140 ggl. verschenen pensie, welke ook op vaste termijnen voldaan zouden worden, hetgeen niet geschied is, evenals 5 ggl. geleden schade, zoo is opnieuw 5 Oct. 1535 geaccordeerd door Herman Mulart, Schout te Zwolle, en Wolff Mulart Geertsz, van wege Jacob van Ytterssum Johans zoon, en door Gerrit Loese en Claes Krueser, Raadsheeren van Campen, dat v. Y. aan Neefken betalen zal Mei a.s., Mei 1537, Mei 1538, Mei

1539 en Mei 1540 telkens 29 ggl. Voldoet v. Y. een dezer termijnen niet, zoo heeft hij voor Stadh. R. en St. zich verbonden, dat Neefken dan terstond met den dagelijkschen Rigter mag panden voor de geheele dan nog verschuldigde som op al zijn goederen, waartegen hij geen pandwering, exceptien of privilegiën inroepen zal.

In zake Ernst en Henrich van Yttersum gebroeders en Herman van der Beke tegen de erfg. van Gerrit Mulart (Johan Mulart, Rentm. van Zalland, en Herman Mulart gebroeders, en Vincentius van Yterwijck, als momber zijner vrouw Juffer Mechtelt Mularts) op 11 Julij (15)33 en 2 Oct. (15)34 zekere sententie door Stadh. R. en St. geklaard zijnde, voor zoover aanl. in regten bewijzen konden, dat zal. Gerrijt Mulart na dato van een quittantie door Vincentius tegen de aanl. overgelegd, aan de Carthusers van den Sonnenberch eenige renten of pachten bij zijn leven betaald had, dat dan de brieven en zegels van waarborgschap, waarmede de aanl. spreken, in waarde zouden blijven en de erfgen. schuldig zouden zijn de aanl. van de waarborgschap te ontlasten en wegens de achterstallige renten schadeloos te stellen, welk bewijs de aanl. deze reis overgeleverd hebben en door verw. niet wederlegd is, zoo zijn genoemde sententien door den Stadh. met den gerigte en de ommestanders van R. en St. geconfirmeerd en zullen door partijen gevolgd moeten worden.

In zake Herman en Wolff Mulart gebroeders en Johan, Hinrich en Wolff Mulart gebroeders tegen Vincentius van Wterwijck als momber zijner huisvrouw Juffer Mechtelt Mularts, is door den Stadh. met den gerigte en omstanders erkend: aangezien de zaak des verw. vrouw en kinderen betreft, zullen de aanl. aan den verw. hun aan-

spraak en copie hunner brieven in schrift geven, waarop verw. over 14 dagen antwoorden zal.

In zake Merten Willemsz tegen de Schepenen van Enschede besteed aan Ernst van Yttersum, die de wijzinge in den gerigte overgegeven en gewezen heeft: ,daar Merten zijn aanspraak onvoldoende bewezen heeft, zoo zullen die van Enschede van de aanspraak vrij zijn, waarop de aanl. met zijn voorspraak gededingd heeft, daar de verw. noch iemand namens hen in regten verschenen is, zullen zij in de principale zaak vellich zijn; welk gedingd ordel besteed is aan Jan van Buckhorst Heer Willemsz, die wijst: zoo verw. of hun gemagtigde niet bij staanden en zittenden gerigte verschijnen en hun wijsinge ontvangen, zullen zij in de aansprake en principale zake vellig zijn.

Dit ordel staat verkort ook D i v°.

De zaak tusschen de erfgen. Wobbe Kaelen en Jan van Buckhorst Heer Willemsz over leengoed, dat zal. Heer Willem tot een eigen goed zoude gemaakt hebben blijkens overgelegden brief, is besteed aan Johan Schloet Volkiersz, die aanspraak en antwoord met alle bewijzen op schrift begeerd heeft en op den volgenden regtdag zal wijzen.

In zake Jacop van Itterssum tegen Juffer Marie van Itterssum (als erfgen. van Johan en Roloff v. Itterssum), die met wasteekenen gedaagd was, zoodat aanl. vorderde, dat zij gerigtelijk antwoorden of vellich zijn zoude, waartegen Reynt van Covorden haar zoon antwoordde, dat zij om ziekte niet verschijnen kon en ook van den regtdag niet geweten had, daar zij uitlandig geweest was, is besteed aan Peter van Keppel, die aangenomen heeft gister over 14 dagen te wijzen.

Hij wijst op den bestemden dag: daar de pander

getuigd heeft aan gezegde wed. van Covorden de wasteekens gebragt te hebben gelijk naar landregt behoort, zal zij op het „principaell" moeten antwoorden.

Deze wijzinge heeft Jacob beroepen in de claringe van Stadh. R. en St.

In zake Henrick Splinter tegen Aloff van den Rutenberge over schade, besteed geweest aan Reynt van Covorden, die voor regt gewezen heeft: daar aanl. verw. voldaan heeft volgens den moetzoen door 4 goede mannen (de Pater van St. Agnietenberch, de Prior van Belheem, Herman Mulart, Schout te Zwol, en Kerstgen van Diepenbroeck), zal verw. ook aanl. moeten voldoen en met regt vellich zijn in de aanspraak en schade, welk ordel Aloff door zijn voorspraak Ditmer van den Schulenborch wederroepen heeft in de claringe van Stadh. R. en St.

De zaak tusschen den Drost van Zallant, klager der Keiz., Maj. tegen de borgen der kooplieden van de gearresteerde Oostersche goederen is besteed aan Herman van den Cloester en uitgesteld tot den volgenden regtdag in 1536.

De zaak tusschen Jacop van Jtterssum en Adriaen van Reede, besteed aan Wolter Stellinck, is door den gerigte uitgesteld tot den regtdag van gister over 14 dagen, omdat verw. in der Landschap zaken naar de Koningin gezonden was.

De zaak tusschen Schlingenburch, Adriaan van Reede's meijer, en Juffer Anna van Meruelde, wed. van Covorden, is uitgesteld tot den volgenden regtdag, zullende de wasteekenen van waarde blijven.

De zaak tusschen den Drost van Zallandt, klager der Keiz. Maj., en Vincentius van Vterwijck is

besteed aan Hinrick van Rechteren, en uitgesteld tot over 14 dagen, zullende Henrick inmiddels aanspraak en verwin, die van het proces „verfrempt” zijn, daarbij brengen, bij gebreke waarvan de Drost een nieuwe aanspraak zal doen, wordende het antwoord van verw. dan gereserveerd.

1535 Oct. 6 (C x).

Stadh., Ridd. en Steden houden claringe en gemeenen landdag binnen Vollenhoe. Tegenwoordig:

Engelbert van Ens, Rentmeester van Sallant, Dingweerder.
Johan van Twickel, Drost van Twenthe.
Seyne Mulart, Drost van Salland.
Borchart van Westerholt, Drost van Vollenho.
Adriaen van Reede, Drost te Laege. Is ten Hove.
Johan Mulart, Amptman ter Kuinre.
Johan van Ytterssum, Drost te Ysselmuden. Krank.
Claes van Bevervorde, Drost ten Blanckenberch.
Arent Mulart, Scholtus te Hasselt.
Aloff van den Rutenberge.
Adriaen van Twickeloe.
Johan van Bockhorst to Sallick.
Johan van Bockhorst to Boxberge. Krank.
Johan van Twickelo Jansz. Gewond.
Willem van Bockhorst Jansz.
Otto van den Rutenberge.
Herman van den Cloester.
Henrick Hagen.
Volckier Sloet. Krank.
Erenst van Ytterssum ter Heyne.
Peter van Keppel.
Dierick van Keppel „vernoitsinnicht” door zijn schriften.
Johan van Voerst to Bersen.
Peter van Voerst } absens.
Herman van Voerst } absens.
Bernt van Thye.
Pelgrom van Thie. Krank.
Mr. Jan van Langen, Doctor.
Wolter Stellinck.
Heer Bernt van Schledick Commandeur te Oitmerssem.
Johan van Essen.
Hinrich van Rechteren.
Reynt van Covorden.

Seyne van Welvelde.
Herman Grobbe.
Wolter van Heyden, Pander in Twenthe.
Goessen de Wrede, Pander in Sallant.
Wolff Mulart Geertsz.
Ghijsbert van Dort „vernoitsinnicht" door zijn brief.
Alffert van Ysselmuden.
Johan van Itterssum Jansz.
Johan Mulart Lubbertsz.
Roloff van Wterwijck.
Johan van Wterwijck.
Roeloff van Scheven.
Bartolt van Langen.
Brun van Langen. Absens.
Boldewijn Hagen.
Arent Sloet.
Vniko van Ripperda. Absens.
Willem van Buckhorst.
Mr. Gerijt Zwaeffken } Gedep. van Deventer. [1]
Mr. Geerlich Doys }
Gerijt Luese } Gedep. van Campen. [2]
Claes Cruse }
Kersten van Diepenbroeck } Gedep. van Zwolle. [3]
Jasper ten Holte }

In zake Thijs van Haeckenborch q.q. tegen Lambert van Rede en Jan Cappelman over 2 paarden, welke aanl. zegt, dat zekere Jaspar Boickholt tegen 's Keizers landvrede uit het land van de marke ontvreemd zoude hebben, en dat dus verw. zonder dat hun eenige „ongeltnijss" gerestitueerd wordt, de paarden moesten teruggeven, waartegen verw. antwoorden, dat zij de paarden met geen „heymeliken kamercoep jn velde off winckelen," maar op een vrije jaarmarkt openbaar gekocht hebben en zij dus naar landregt onbedrogen moeten zijn; willen de aanl. de paarden

1) Op den kant staat, dat in plaats van Zwaeffken verscheen Dirick van Brunsfelt.
2) Op den kant staat, dat in plaats van Loese gezonden is Jan van der Vecht.
3) In plaats van ten 't Holte is gezonden Goert van de Water.

weder hebben, zullen zij de uitgelegde penningen moeten terug betalen; — is geklaard door Stadh. R. en St.: wel gewezen en kwalijk beroepen voor zoover de verw. voor den Drost van Twenthe een behoorlijken eed doen niet geweten te hebben, dat de paarden gestolen waren.

D 3 heeten de aanl. kooplieden uit het vorstendom Cleve.

Het proces van aanspraak, antwoord en een certificatie tusschen Wolter Vledderinck en Roeloff Reyners is gesteld in handen van den Drost van Vollenhoe en Hinrich Hagen, om te gelegener tijd de zaak te onderzoeken en partijen te verzoenen en anders op den volgenden landdag rapport te doen.

Blijkens D 3 liep het geschil over 7 geen lands te Wanneperveen. De aanl. heet daar v. Vlederen.

Het proces tusschen Dirick van Overenk en Ernst van Itterssum, waarin verschillende duisterheden en tegenstrijdigheden bevonden worden, is met alle ingeleverde munimenten ter hand gesteld aan Mr. Gerijt Schwaeffken en Gerlich Doys, Burgemeesters en Gedeputeerden van Deventer, om met andere goede vrienden te trachten partijen te verzoenen en anders de stukken met hun rapport weder in te leveren.

Door den aanl. zijn overgegeven de aanspraak, copie van het handschrift van Robert van Ytterssum, een register van 8 authentieke copien van originele brieven, geschreven door Henrikus Ochtorp, nog 2 authentieke copien van originele brieven, 2 certificaten van de stad Deventer en 1 certificaat van Rigter en Schepenen van Sutphen.

Door den verw. zijn overgelegd: het antwoord, een certificaat van den Schultus van Wye, een certificaat van de stad Deventer, een dito van den Officiaal van Deventer, een handschrift van ge-

tuigenis des Pastoors van Wye en de wijzinge van Wolter Stellinck, wien het ordel besteed is geweest.

D 2 komt de zaak minder uitvoerig voor. Daar heet zij te loopen over 78½ ggl., welke Ernst's vader Robert van I. aan Dirck schuldig was en 18 ggl., welke Ernst zelf te betalen had.

Te schrijven aan de Raden van Holland om een bijeenkomst te Vollenhoe op 19 Oct. 's morgens ten 8 ure van de waterschepen volgens bevel der Koningin.

De zaak tusschen Zweder van Overhagen en Claes Jelmers van wege zijn vrouws moeder Keylewerts weduwe, is bijgelegd, gelijk de Pander van Twenthe verklaard heeft.

De zaak tusschen Werner ten Stal's weduwe Wolter van Heyden en Bernt van Beverforde tot Weemssel eveneens.

De zaak tusschen Jan Pruyssener en Bernt van Beverfoerde to Weemssel eveneens.

Op verzoek van die van Uterwijck in zake het onderhoud der nieuw opgemaakte hoofden is geaccordeerd, de partijen daarop te zijner tijd te verwittigen.

1534 Oct. 6 (D 2).

Op den brief van den Furst van Gelre aan Henrich en Otto van Rechteren gebroeders, dat zij op 21 Oct. te Arnhem zouden komen, om het huis te Almelo van hem in leen te ontvangen, daar de Furst onlangs zijn vervreemd leenboek teruggevonden had, en dat zij voorts des Fursten dienaar Claes van Gent met zijn tegenpartij op den regtdag te Arnhem op dien dag brengen zouden, waar aan ieder regt zoude wedervaren, zal door den Stadh. geantwoord worden, dat het

een leen is van Z Keiz. Maj. en in de laatste 100 of 150 jaar van den Keizer of diens bisschoppen in leen gehouden is. De gebroeders zullen dus te huis blijven en de Stadh. zal hierover schrijven aan de Koningin. En wat de zaak van v. Gent betreft, daarvoor behoeven zij niet naar A. te reizen, want hij kan hier zijn tegenpartij aanspreken en regt verkrijgen.

In het geschil tusschen Marten Willemss en een schepen van Enschede, geheeten Roloff, over eenige elkander gegeven scheldwoorden is het vonnis van waarde verklaard, zoodat de verw. vrij zal zijn, bij gebreke van bewijs door aanl. bijgebragt.

1535 Oct. 7 (C xiiij v°).

Het proces tusschen de buren van Ty en Raede en Heer Sukarraet te Deventer is overgeleverd aan den Drost van Sallant, om onderzoek, en partijen te verzoenen, en anders op den volgenden landdag rapport te doen.

In zake het Convent van Clarenburch tegen Roeloff Reyners over aarde, welke door verw. van aanl. 's lands gevoerd zou zijn, zijn daar van weêrszijden onvormelijk geprocedeerd is, beide partijen weder op hun vrije voeten gesteld en mogen zij opnieuw vormelijk procederen, behoudens dat de Drost, zoo hij meent, dat aan den Keizer iets verbeurd is, dit met landregt verhalen mag.

Daar in het proces van de buren van Wedehoen en Cotwick tegen Wolter van Covorden, Juffer Anna van Mervelde wed. v. Covorden en Roelof van Hovele over zeker differentie van de marke, het bewijs of de authentieke copie, in de aanspraak „vermaent," niet bevonden is en de wijzinge in de claringe niet beroepen is, is den Drost van Twenth het proces overgeleverd, om te

informeeren of de beroeping geschied is, dan wel de teekening er van vergeten, en naar bevind van dien te laten geschieden als naar landregt behoort, zoo men partijen niet verzoenen kan.

Het proces tusschen de buren van Woelde en Jan ten Langeler over brandschatting is aan den Drost van Twenth overgeleverd, om partijen te zeggen, vormelijk naar landregt te procederen.

Het proces tusschen de Heeren van der Horst bij Renen en Egbert Vechterdinck is overgeleverd aan Rutger van Depenbroeck en Jaspar ten Holt, Gedeputeerden van Zwolle, om met andere heeren raadsvrienden [illegible]artijen te hooren en zoo mogelijk te verzo[illegible]n anders op den volgenden landdag rap[illegible]te doen.

In zake Geert Borchartsz, sc[illegible]er, Godschalck Rippertsz en Johan Wolffsz tege[illegible]ohan en Tymen van den Veen gebroeders over [illegible] gifte, door de 7 landgenooten gedaan in een [illegible]steren dijk door de aanl. aangetast en hun door [illegible]en Dijkgraaf van Mastebroeck Johan van der Marsch en zijn Heemraden naar dijkregt toegewezen, blijkens authentieke copie des giftingsbriefs, waartegen de verw. antwoordden, dat het land door de zeven kwalijk begeven is, is geklaard, dat de giftinge van waarde is en de aantasters in het bezit zullen gehandhaafd worden, tenzij de verw. binnen een jaar bewijzen, dat de giftinge onregt geschied is het land niet uit dien boezem gekomen is, in welk geval zij opnieuw de zaak voor Stadh. R. en St. mogen brengen.

D 5 staat deze zaak op 8 Oct. en betreft zij de giftinge van eenige waertal in Collensant, Sceer en Wilsemmeroever.

In zake Albert Vledderinck tegen Roloff Tymesz over zekere copie door aanl. gevorderd,

is geklaard: kwalijk gewezen en wel beroepen, totdat de aanl. met beter bewijs en met den leenheer triomfeert.

Op de suppl. van Katherine ter Borch, „wyrdinne" te Rechteren, van 37 ggl. welke zij klaagt van de landschap en steden ten achteren te zijn wegens teringe in het „schlichten des wals van den huse Rechteren," is den Drost van Salland door Stadh. R. en St. bevolen, alle schouten van Zalland voor den Arkensteyn te ontbieden, en met de vrienden van Deventer hun onder eede af te vragen, welke penningen zij voor die kosten uitgezet en van hunne kerspelen ontvangen hebben en aan wien zij die geleverd of betaald hebben. Naar bevind van zaken zal de Drost daarna met de vrienden van Deventer zorgen, dat het onbetaalde betaald worde, zoodat de weerdinne tevreden gesteld worde; ontmoeten zij zwarigheden, zoo zullen zij den Stadh. daarvan adverteren.

Naar het schijnt is dit dezelfde zaak, als die, welke D 6 op 1 Oct. voorkomt. Bij regest luidt zij daar echter:

Op de suppl. van Cathryne ter Borch te Genemuiden aangaande eenigen verteerden kost, omtrent beloopende 27 of 28 gl. door zal. Ghert van Langen geschied, waarop de weduwe zegt, dat die penningen verdeeld zijn en dat zij die mag zoeken op Herdenberch, Wye en Raelte, is de Drost van Sallant gecommitteerd bij een der afgevaardigden van Deventer ten spoedigste de partij met den genoemden schout te verschrijven en ook Beckum en Henr. van Ochtorp, als ontvangers der zal. Drosten, om te onderzoeken, hoe de zaak gelegen is.

In zake de Priesters en Clerken van het Fraterhuis te Zwolle tegen Jan Egbertsz over 2 mud rogge jaarlijksche rente, hun gevestigd uit zeker onderpand genaamd Bentemeskamp blijkens

authenticke copie van zegel en brieven, waarvan echter verw. beweert, dat het een „schleper" (slaper) zoude zijn en dat de aanl. de pachten manen moeten waar zij voorheen die gemaand hadden, is geklaard: daar uit de brieven duidelijk blijkt, dat het onderpand voor die 2 mud rogge verbonden en „verstrickt" is en de aanl. „middelertijt" van de pachten betaald zijn, is de brief van waarde erkend en mogen de aanl. hun pachten op het onderpand vervolgen. Mitsdien kwalijk gewezen en wel beroepen.

D 7 (8 Oct.) heet het land Hallinck waaruit eerst de rente ging, maar was de Benthemerscamp daarvoor in de plaats verbonden.

In zake Jacob Wterwijck, huisman te Wijlssum, tegen Roeloff van Lennep van $45^1/_2$ ggl. voor verdiend arbeidsloon van een dijk te maken door verw. aan aanl. aanbesteed, blijkens certificaten en gerigtsschijnen, door den aanl. in zijn ordel en aanspraak „bedinget," en behoorlijk bijgebragt, hetwelk verw. ontkent, is geklaard: aangezien verw. de certificaten niet naar regt heeft kunnen wederleggen, zal hij den aanl. het verdiende loon betalen, wordende de onkosten naar taxatie van Stadh. R. en St. gereserveerd.

Volgens D 6 op 8 Oct. betrof de zaak eene wade in den Ysseldijk, gescheurd ten tijde, dat de Furst van Gelder Zwolle bezat en bedroeg de som $45^1/_2$ gl.

In zake Lutgen Henricksz tegen Dierick Puthoff en Jan Petersz Moller over een brief van 4 gl. 's jaars in handen van verw. zijnde, is geklaard: dat de brief bij de verw. als de naaste erfgenamen blijven zal, totdat de aanl. bewijst, gelijk hij beweert, dat hem de brief toekomt en toebehoort.

In zake Johan Hegerinck te Drynen en Lantfort te Losser tegen de wed. van Engelbert Assijnck

over zekere huwel. voorwaarden tusschen aanl.'s vader Bernt en zijn genoemden broeder Engelbert met de verw. opgemaakt, blijkens getuigenis in het proces „verhaelt" en door aanl. ongestraft, waartegen de aanl. beweerden, dat die huw. voorw. om aangevoerde redenen niet van waarde zouden zijn, zijn door Stadh. R. en St. de huw. voorw. van waarde erkend en is geklaard, dat de wijzinge door Borchmans en Schepenen van Goer kwalijk gewezen en wel beroepen was.

In zake de Drost van Zallant, klager namens den Keizer, tegen Pater en convent van Buskeshuys te Deventer over 10 mud rogge per jaar, welke door Johan van Geel, als een „vprorigen principalen wederdoeper tot Amsterdam gericht," krachtens 's Keizers mandament bij confiscatie verbeurd zoude hebben, waartegen door verw. aangevoerd is, dat Joh. v. Geele die jaarrente aan Pater en Convent, voordat hij met de secte der wederdoopers „befaempt ofte beruchtiget" was, voor 2 Schepenen van Deventer, met den principalen brief, bezegeld door den Ambtman der Abdis van Essen, overgedragen heeft; en dat aangezien daarin geen bedrog gevonden zoude worden, de kooper naar landregt onbedrogen behoorde te zijn, — is geklaard: daar de rente aan de verw. niet overgedragen is gelijk naar landregt behoort, zoo zal zij aan den Keizer geconfiskeerd blijven, mitsdien door den wijzer wel gewezen en kwalijk beroepen. Kunnen verw. in deze zaak van den Keizer gratie krijgen, dat zullen zij mogen genieten.

D 7 (Oct. 9) heeten de verkoopers Johan van Gelen en Fenne zijn vrouw en ging de rente uit den hof te Archum en Namink.

In zake Hinrich Hoff tegen Gyse van Buyren over appel-, peere- en eikeboomen, welke verw. beweert op aanl.'s grond gepoot te hebben en

daarna weder afgehouwen heeft, is geklaard: aangezien verw. zich zelf gericht heeft, moet hij den aanl. de schade van de afgehouwen boomen „tot kentnijs des Drosten van Vollenhoe mit twe naberen verrichten."

D 8 (9 Oct.) heeten de partijen Jacob Hoff van wege zijn vader en Gyse van Bijmmen zijn meijer en is het vonnis omstandiger omschreven.

1535 Oct. 7 (D 5).

Mr. Gheert Zwaefken allegeert de infractie van onze privilegien, aangezien die van Hasselt geen appel naar Deventer willen „gestaeden," waarop die van Hasselt tegen 18 Oct. e. k. voor Stadh. R. en St. met genoegzame informatie verschreven zijn.

1535 Oct. 8 (C xij v°).

In zake Mr. Hinrich Buest tegen Jan Backer, burger van Zwoll, over 5 mud rogge jaarrente, welke Heer Jan Boecker tot de fundatie van een vicarie in de kerk van Dallessem, aan den aanl. toebehoorende, naar landregt overgedragen heeft blijkens zegel en brieven, en welke 5 mud Boecker later op nieuw aan Backer verkocht heeft, was geklaard: zoo de aanl. gelijk hij beweert, de eerste overdragt met brieven en zegels bewijzen kan, zal de laatste koop ongeldig zijn; in dat geval kwalijk gewezen en wel beroepen. En daar de aanl. daarop met de fundatie van wege den Deken van S. Marie te Utrecht bezegeld, en door Bisschop Hinrich van Beijeren geconfirmeerd en met een Rigtersbrief door den Scholte van Dallessem bezegeld zulks bewezen heeft, — zoo is nu definitief door Stadh. R. en St. gedeclareerd: dat Backer de 5 mud met de gebeurde renten aan Buest teruggeven zal en voor kosten zal betalen

5 ggl. behoudens zijn regt tegen de erfgen. van Heer Jan Boeker.

Staat D 3 op 6 Oct. het eerste vonnis en op 9 Oct. het definitieve.

In zake Everardus Stenforden tegen Vlakesbeeke('s) erfgen is het proces aan den Drost van Twenth overgegeven, om den Rigter van Oldenseel te bevelen partijen onvertogen regt te laten wedervaren en den Rigter ernstig te vermanen, zulk een onvormelijk proces voor hem niet meer te laten geschieden en niet in de claringe te zenden.

In zake Melchior Reyger, Bernt Kost en Johan van Enschede voor zich zelf en q.q. tegen Conradus Reyger, over een geschil van erftins en versterf, welke aanl. beweren door hen georven te zijn en dus door hen voor de verschillende Rigters, waaronder de goederen gelegen waren, vervolgd waren; waartegen verw. allegeert, dat het erfhuis binnen Oldenseel gelegen is, dat de erfgen. naar landregt de zaak in het erfhuis behooren te verzoeken en vervolgen, is geklaard, dat de aanl. hun actie behooren te vervolgen voor het gerigt, waar het erfhuis gelegen is.

D 4 heet de gedaagde Evert en luidt het vonnis iets anders.

In zake Juffer Berte Blomendaels wed. Johan ten Busch tegen Jacop Blomendael en Claes Vanen van 15 postulaat gl. per jaar, welke zal. Geert Blomendaell aan zijn en der aanl. broeder Henrik krachtens een moetzoen schuldig zou zijn, welken Henrich de aanl. in zijn grooten nooddruft in het Manhuis te Zwolle had doen verplegen, waarvoor zij aan de Provisoren per jaar 15 postul. gl. beloofd en uit haar eigen goed betaald had, contenderende daarom, dat de verw. als erfgenamen van Geert haar die gelden betalen of de Provisoren ontlasten moeten, hetgeen de verw. blijkens hun

antwoord wederspreken, — is geklaard: als de aanl. met den moetzoen en bij extract uit het Register der stad Zwolle, bewijst wat zij beweert, zullen de verw. schuldig zijn de Provisoren van de 15 ggl. per jaar te vrijen.

Daar de moetzoen overgelegd is en de Secretaris van Zwolle Claes Ridder verklaard heeft, dat de clausule van het Platte Register als boven verhaald is, is de sententie definitief gedeclareerd, tenzij de verw. anders bewijzen door quittantie van betaling.

Volgens D 4 is het ordel gewezen op 6 Oct. en de definit. sententie op 11 Oct.

Het proces van de schippers is aan den Drost van Twenth, Dr. Lange, Jan van Buckhorst, Hinrich Hagen, Herman van den Cloester en de Gedeput. van Deventer overgeleverd.

Volgens D 5 betrof die brief een wedersproken ordel aangaande de gearresteerde schepen, waarin de Anabaptisten te Genemuiden gevoerd werden, was de dagteekening 7 Oct. en zoude het proces door genoemde gedeputeerden uit R. en S. 10 Oct. gevisiteerd worden.

1535 Oct. 8 (D 5).

Op de mondelings voorgebragte en met voorschrijven van Stadh., President en Raad van Utrecht gesteunde klagt van Johan van Swoll, burger te Utrecht, tot bekoming van vergoeding voor eenige ossen hem in 1521 ontnomen, te Oldenzaal gebragt en „voer prijs gecant," is na lang beraad mondelings geantwoord en aan die van Utrecht geschreven, dat de ossen gevangen zijn bij Luessenerholt in Ommerkerspel, omdat zij bij v. Swol als een uitheemschen geen paspoort vonden, dat hij toen zij te Oldenzaal kwamen, zich verborgen had en was gaan loopen, enz. zoodat men hem niet helpen kan.

1535 Oct. 9 (C xvij v°).

Tusschen Jocham Sticker koopman en Ot van

Rechteren, Drost te Genemuiden, geschil gerezen zijnde over 180 ggl. door Jocham aan zal. Aloff van Rechteren, Ots broeder, in Lijfflant voorgeschoten blijkens zegel en brieven, waartegen Otto aanvoert, dat hij die schuld van wege zijn broeder niet behoeft te betalen, daar deze van zijn patrimoniael portie gerenuncieerd had blijkens zijn eigen handschrift, hebben partijen „claeckloes" en zonder eenige exceptie en reductie de zaak gesteld ter arbitrale uitspraak des Stadh., die bepaald heeft, dat Ot 90 ggl. à 28 st. betalen zal in 3 termijnen op straf van reale executie, met de eene hand te panden en met de andere de panden te verkoopen en te slijten.

Gedaan te Vollenhoe in tegenwoordigheid van Mr. Jacop, Advokaat des Hofs van Holland, en Bartholomeus van Coelen, Griffier 's lands van Overijssel.

In zake Hinrich Splinter tegen Aloff van den Rutenbergh over schade, welke aanl. beweert door verw. geleden te hebben in strijd met een gesloten moetzoen, doch door verw. tegengesproken, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen, zoodat verw. de aangebragte schade tot erkentenis des Drosten van Salland met 2 naburen betalen zal, onverminderd hetgeen Seyne Mulart, Drost van Salland, en Ot van Rechteren, Drost van Genemuiden, rakende andere differenten tusschen partijen over den laatsten moetzoen zullen uitspreken.

In zake Henrich Bergerinck tegen Hinrich Claesz en zijn zoon Roelof, over een wapengericht van geweld bij den Drost van Blanckenborch aangebragt, welk geweld door verw. ontkend is met aanbieding „heur ontschult te doen" en „selff derde" dit met hun eed te doen, is geklaard: aang. aanl. aanbieden voet en lijf tegen de verw. te stellen, zoo zullen de verw. hetzelfde moeten

doen, of zich met.... (*getal oningevuld*) volgers naar landregt op het geweld „entschuldigen."

In zake Pouwels van Borstelen tegen koopman Vlrich van Campen over een door aanl. van verw. gekocht paard en de daarvoor gegeven obligatie, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen, zoodat aanl. zal moeten betalen of betaling bewijzen.

D 9 (11 Oct.) heet de aanl. Henrich Snyder gemagtigde van Pouwel van Bolsten.

In zake Volckier Sloet tegen Mr. Arent de Boekoep over een besate en arrest van 5 ggl. per jaar door aanl. bij dat gerigt geconsigneerd, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen zoodat de aanl. den verw. betalen en voldoen zal.

Betrof blijkens D 9 (11 Oct.) pandkeering op grond van betaling in tijd van „veheden."

In zake Henrich Geertsz, Ruert Kerstgens en Egbert Goessensz c. s. tegen Henrich Frerichs, Jan Jacop Wolters en Henrich Doerganck c. s. over 33 geön lands, is geklaard: dat verw. in het bezit blijven zullen, totdat de aanl. hen met regt er uit slijten.

In zake Cornelis Macharis en Bernt van Dotinchem tegen Gerbrant Evertsz en Swane diens zuster, over zoodanige „eychgeninge" als Gerrijt Hacker, Onderscholte te Hasselt, ten behoeve der aanl. op eenig roerend goed gedaan had, is geklaard: daar de „eychgeninge" niet volgens landregt gedaan is, worden partijen weder op hun vrije voeten gesteld, om 't zij in vriendschap, 't zij door formeel proces de zaak ten einde te brengen, blijvende echter de roerende goederen in arrest, en indien daaronder bederfbare waar is, zal deze „by den gerichte" verkocht worden ten bate der daartoe geregtigde partij.

D 11 (11 Oct.) anders omschreven.

In zake Elisabeth Goymans wed. Henrich

Persens tegen Willem Petersz, gemagtigde van de stad Leyden, van een arrest en besate door aanl. met den Onderscholt der stad Hasselt aan Alert Holtkoper, als burger en lidmaat van Leyden gedaan van 340 koopmans- of currente gl. van verjaarde en onverjaarde lijfrente, welke zij van de stad Leyden te vorderen heeft, blijkens vertoonde zegels en brieven, welke duidelijk inhouden, dat bij gebrek van betaling de houder deze zal mogen verhalen aan elken burger of poorter der stad, hetzij binnen, hetzij buiten de palen van Holland, zonder dat deze daartegen eenige verwering mag doen; — waartegen verw. geallegeerd heeft, dat de Keizer aan de stad Leyden een bezegelden brief van gratie en privilegie gegeven had aangaande deze en andere achterstallige lijfrenten, en dat daartegen geen ordel noch regt behoorde te gaan; — is geklaard: daar de stad L. de hoofdsom over de lijfrente ontvangen heeft, voordat Overijssel onder den Keizer gekomen is, en hij gezworen heeft bij tractaat de ingezetenen te handhaven in al hun regten, vrijheden, privilegien en gewoonten, uit kracht van welke de k o o p e r n i e t b e d r o g e n behoort te zijn en in deze landschap zulke brieven van „quinekernellen ende vpstellingen" ongewoon zijn en niet plaats grijpen; dat daarom 's Keizers brief van state en surc(h)eance de aanl. als ingezetene dezer landschap, die haar lijfrente niet ontberen kan, niet schaadt en dat dus de stad L. en Holtkoper als haar burger verpligt is te betalen. De kosten worden gecompenseerd.

In zake Mense ter Bleke erfgenaam van Jan t. B. tegen de gemeene buren en ingezetenen des kerspels van Raelte over een hoofdsom van 44 ggl., ten behoeve der verw. door aanl. te Deventer geworven en „de dincktael des kerspels" te Zwolle

betaald aan Willem Waterman, voor welke penningen aanl. zijn goed en kamp bezwaard had met 4 mud rogge per jaar, blijkens getuigenis en certificaat daarvan overgelegd, waartegen verw. allerlei redenen met bloote woorden bijgebragt hebben, is geklaard: aang. verw. het getuigenis en certificaat niet weerlegd hebben, zullen zij den aanl. de 4 mud rogge kwijten met de hoofdsom. De kosten worden gereserveerd.

D 12 op 12 Oct. gesteld.

In zake Andries Schurinck tegen Heer Jacop Wessels en Heer Wolter Roelofsz van een „schlichte aenspraek van een bruke landts" door aanl. op verw. gedaan, is de aanspraak als contrarie den regten gedaan van onwaarde gewezen en kwalijk gewezen en wel beroepen geklaard.

Blijkens D 12 (12 Oct.) betrof de zaak land behoorende tot de vicarie van verw.

In zake Frederick Schurinck tegen Jan Jansz, als oom en momber der kinderen van zal. Johan Tydens, over 2 „benthe" lands, welke aanl. aanneemt bij handschrift te bewijzen van Jan Tydens gekocht te hebben op zekere voorwaarde van losse, welke na zekeren tijd vervallen zoude zijn, waartegen verw. allegeert, dat aanl. het handschrift in het gericht niet getoond heeft en dat de overdragt des koops niet naar landregt geschied was, is geklaard: dat de aanl. de penningen ontvangende onder den gerichte geconsigneerd, den verw. de 2 benthe lands zal laten volgen.

D 13 op 12 Oct. gesteld en verw. anders gequalificeerd.

In zake Johan Mommen, zijn broeder en zusters tegen Jan Kerstgens van een panding van 4 mud rogge, door den aanl. op den verw. gedaan bij brief en zegels in den gerichte gebleken, waartegen verw. aanvoert, dat door aanl. zelf en hun vader in geen 40 jaren die pacht uit zijn erve

en goed gemaand is en dat daarom de brief, waarmede zij spreken „onbundich ende een schleper is," is geklaard: aang. de aanl. geen genoegzaam bewijs bijgebragt en de pacht binnen den tijd der praescriptie noch gemaand, noch gevorderd heeft, zoo zal verw. van de panding en pacht geabsolveerd zijn en is de brief een „schlaeper." Blijvende intusschen de pacht van 1½ mud rogge, welke aanl. naar bekentenis van verw. nog in bezit en gebruik heeft, in wezen.

D 12 op 12 Oct. geplaatst.

In zake Hinrich Kerstgens tegen Goessen en Jan Hilprix gebroeders, over schade geleden door het rijden van verw. met een voer hooi over aanl.'s land tegen het verbod van 2 goede mannen, waartegen verw antwoordden, dat zij noch schade, noch geweld gedaan hebben, omdat het hun niet „by den gerichte" verboden was, doch dat zij bereid zijn, zoo er schade is, die bij schatting van goede mannen of van het gericht te vergoeden; is geklaard: dat de verw. de aangeboden vergoeding betalen zullen, gelijk de Drost van Vollenhoe met 2 „naeberen" die bepalen zal. Behoudens het regt van 's Keizers hoogheid, als de Drost meent, dat daartegen gedaan is, om de zaak naar landregt te vervolgen.

D 13 (12 Oct.) veel beknopter. De gebroeders heeten daar Henrichsz.

In zake de wed. Evert Berchhorst tegen Jacop Hermansz van 10 ggl., welke volgens aangeboden bewijs de verw. haar schuldig was, en beloofd had, waarop verw. antwoordt, dat hij van de aanspraak geabsolveerd moet worden, daar aanl. hem niet heeft kunnen houden en brengen in het bezit van den koop dier penningen; is geklaard: zoo ver aanl. bewijst wat zij beweert, is de „wisinge" wel gewezen en kwalijk beroepen;

doch de verw. behoudt zijn regt om eene actie over deze zaak tegen haar in te stellen. Daar zij vervolgens met certificatie en getuigenissen bewezen heeft, wat zij in de aanspraak beweerd heeft, moet verw. de 10 ggl. betalen.

D 13 (12 Oct.) blijkt de zaak over den koop van een huis te Hasselt te loopen. Het bewijs werd 21 Oct. geleverd.

In zake Albert van der Zede tegen Zweer ter Loe c.s. over zekere schutting van schapen, door de gezworen schutters der buurschap Heeten gedaan, en in een huis gebragt, doch door verw. teruggenomen zonder verlof der schutters en met geweld weggedreven, alvorens den aanl. als markerigter tevreden gesteld te hebben, en dat de klagt van geweld in het gericht aangebragt bewijs genoeg zoude zijn; waarop verw. antwoorden, dat de buurschap Heeten en Boetele het veld, waarop de schapen geschut zijn, met hun schapen en beesten „boven eenige memorie van menschen als een onbepaelt ende onbecroont" bedreven en geweid hebben en daar verw. hun panden daarvoor gesteld en zich te Raelte in het gericht aangemeld hebben ter verantwoording, zij geen geweld gedaan zullen hebben en van de aanspraak geabsolveerd worden; is geklaard: zoover verw. bewijzen kunnen, dat zij hun pand voor de schutting gesteld en zich „te recht erboden" hebben, zullen zij geen geweld gedaan hebben en van de aanspraak vrij zijn en mitsdien: wel gewezen en kwalijk beroepen.

In zake Dirich Hinrixs tegen Mense ten Velde over een different van een dijkzaak, zijn beide partijen geremitteerd, om zich te regelen gelijk naar dijkregt behoort.

D 14 (12 Oct.) komt ten Velde voor met zijn adhaerenten.

In zake Tymen ten Berge tegen Ariaen Andries en Kerst Joest: daar het proces duister en onvormelijk bevonden is, wordt het gecasseerd en mogen partijen op nieuw „formlick" procederen zooals het behoort.

Liep over de verpachting van een stuk lands (D 14, 12 Oct.).

In zake Jan Jacopsz tegen Egbert van Loonen over een aanspraak van een schijn van de schatting den aanl. betreffende, dat verw. ontkent te hebben, is geklaard: zoover verw. zijn „onscholt doet" als naar regt behoort, dat hij zulk een schijn niet heeft, noch weet en niet willens vervreemd heeft, zal hij van de aanspraak vrij zijn en mitsdien wel gewezen en kwalijk beroepen.

D 14 heet verw. Engbert van Loene.

De zaak van Albert Wichers tegen Jan Schoemaker is aan den Drost van Vollenhoe overgeleverd, omdat het onder de 10 Beijersche gl. is, om de zaak met goede mannen te termineren voor zoover partijen zich niet onderling verdragen.

De Scholten van Steenwickerwolt en Paesloe hebben op de informatie, den Vollenhoofschen Drost opgedragen, op 13 dagmaat lands van het different tusschen Zwaene Aewijnges en Ewolt Hebelen en Heyman Hoyer, gelegen in den Oldemarckt, in de claring hun rapport en gicht gedaan: dat zij het land in 't vierkant bebaakt en gevraagd hebben eens, tweede, derde en vierdemaal „ouer recht," of er iemand was, die zich dat land aantrok of het verantwoorden wilde? waarop niemand verscheen behalve de gemagtigde van Swane Awijng, die meende daartoe geregtigd te zijn, en toen de Scholten het „gericht geheget" hadden, om de getuigenis van Merten Zwarte te hooren, zeide Heyman Hoyer, dat zijn vader het land

geschonken had aan S. Anne-vicarie in het Oldemarckt toen Heyman nog een jongen was.

Gehoord de partijen en het antwoord van den hierover gevraagden Vicarius van S. Anne-vicarie en gezien de brieven en certificatie door Hoyer nu ingebragt, dragen Stadh. R. en St. wegens duisterheid der zaak aan de Scholten van Steenww. en Paesloe op, een betere informatie op te doen, zullende hun copie gegeven worden van de brieven van beide partijen, dienende „om de gelegentheyt ende bepalinge daervan wt te treden" (16 Oct. 1535).

In zake Hijlle Vanen tegen Goert van Haerst over 125 ggl. door aanl. gevorderd van wijn, dien verw. in zijn huis heeft laten halen volgens getuigenis en certificatie den gerichte gebleken, waarvoor door aanl. 3 besaten op het goed des verw. gedaan zijn als zijnde magenaas, en naar landregt vervolgd, waartegen verw. antwoordt: dat de besate tegen landregt gedaan is, hij de schuld ontkent en beweert, dat de wijn „op andre lude" gehaald en betaald is; is geklaard: daar verw. de genoemde getuigenis niet gestraft (wederlegd) heeft en het eene zaak van magenaas is, terwijl hij voor de betaling geen bewijs bijgebragt heeft, zal hij met aanl. moeten rekenen en betaling doen of bewijzen.

In zake de Drost van Zallant, klager der Keiz. Maj., tegen Bijster Engelbert over 5 oort gouds, welke klager beweert door dieverij aan de schatting onthouden te zijn en dat daarvan kwade eeden gezworen zijn, hetgeen verw. geheel en al ontkent; is geklaard: aang. de klager zijn aanspraak in regten niet voldoende bewezen heeft en verw. ter goeder faam staat, zoo wordt hij van de aanspraak geabsolveerd.

1535 Oct. 10 (D 8).

Is vacantie geweest, doch hebben de ambtlieden met eenigen van de Ridd. en de afgev. van de Steden op bevel des Stadh. geraadpleegd over de mandementen des Keizers aangaande de Anabaptisten en over de actie van 's Keizers klager op de schippers, die de wederdoopers te Genemuiden gevoerd hebben.

1535 Oct. 11 (D 11).

Tusschen Jan Rosinck en Ruloff van Scheven over den koop van het halve erve in de buurschap Usloe, gericht Enschede,. waarin Rosinck zich beklaagt over de helft bekocht te zijn, enz. is geklaard, dat men beide partijen ontbieden zal, om te zien hen in vrienschap te scheiden.

Tusschen juffer Persins c. s. en Mr. Albert Cornelijsz, burger van Leiden, over arrest, door haar op Mr. A.'s goed gelegd van 33 schild Vlaamsch lijftucht, welke zij van de stad Leiden te vorderen had, is geklaard: aang. die (brief) van de stad Leiden inhoudt, dat men bij wanbetaling de penningen op haar burgers en goederen verhalen mogt, zoo wordt juffer P. in het gelijk gesteld en zal Albert hierin niet genieten eenige „quijnkernellen," hoewel de stad die van den Keizer verworven had.

(1535 Oct. 11) (B ij^c^xxvj).

In zake Goert te Waeter, Rerich van Wterwick en Johan Padevoert tegen de buren van Tongeren over panding aan der aanleggers meijers of pachters gedaan en pandwering daartegen geschied, waarin de partijen en de wijzer zich beroepen op het mandement van de schattinge, in het jaar '35 uitgezet tot lossinge der huizen en vlekken, zonder welk mandement Stadh. R. en St. zich uit

deze zaak niet „ontreyden" kunnen, zal Mijn Gen. Heer aan den Schout van Wye schrijven om copie van het mandement over te geven, zullende verder geschieden zooals behoort.

Daar de buren van Tongeren op den landdag in Oct. '35 te Vollenhoe gehouden met voornoemd mandement bewezen hebben de „intentie ende verweringhe van huer antwort," is door Stadh. R. en St. hun antwoord en defensie van waarde en door den wijzer wel gewezen en kwalijk beroepen geklaard.

Deze acte had in Register C moeten staan.

1535 Oct. 11 (D ii).

Op de suppl. van de huislieden van Denegekem (Denekamp) over eenige jongens die spelende op het kerkhof zich (elkander?) gewond hadden, waardoor de kerk ontwijd zoude zijn, is geklaard: aang. het jongens waren en de verwonding „in taeren moede dan in spull" geschied is, zoo is de kerk niet ontwijd, want zulks geschiedt dikwijls onder jongens.

1535 Oct. 12 (D 14).

De Hollanders hebben een dag „beraempt" te Vollenhoe 25 Oct., om de gebreken der waterschepen enz. te behandelen.

1535 Oct. 13 (D 16).

Tusschen Fenne Seyne en Fye Tenginck over een bezate van 4 der 8 mud rogge per jaar, welke Fye van Vrerick van Twickelen gekocht had, wordt gewezen: daar partijen onvormelijk geprocedeerd hebben, is hnn proces van onwaarde en mogen zij op nieuw procederen.

Tusschen Herman Oemkens erfg. en Claess Dubbelts over 6 mud rogge, welke zal. Herman

hem „verzat” had voor een van hem gekocht brouwtuig .... (*niet voltooid*).

1535 Oct. 13 (C xxiiij v°).

In zake Heer Reyner en Heer Frederich ten Broeke, beide Vicarius te Steenwijck, tegen Merten Geertsz en Adriaen Andriesz van een moetzoen in 1514 tusschen partijen opgemaakt, over 2 ggl. en 2 mud rogge per jaar volgens de aanl. vermoetzoend, maar welke moetzoen volgens verw., als door hen niet bevestigd en onderteekend, ongeldig zoude zijn, is geklaard: aang. geen authentieke kopie van den moetzoen bijgebragt is, en uit de „cartabelle” bevonden wordt, dat de moetzoen alleen door de arbitratoren van aanl. geteekend, en blijkens getuigenis en certificatie bevestigd is, terwijl ze door Evert Schonye, arbitrator van de andere zijde, niet bevestigd of geteekend is, zoo is de moetzoen krachteloos en den verw. niet hinderlijk. Aanl. houden echter het regt met nieuwe regtsvordering naar landregt verw. aan te spreken.

D 15 (Oct. 13) heeten de partijen H. Reyner en Arent Ghertsz vicarius tot Steenwijck c•. Maerten Gheertsz en lag het bezwaarde erve te Caelcoeten. Daar is bepaald, dat de zaak hervat wordende, met wereldlijk en niet met geestelijk regt vervolgd moet worden.

In zake Herman Bruyns en Tymen ten Broeck tegen Tymen Ysbrantsz, als momber en gemagtigde zijner moeder Lamme Tymens, over zeker erfenis, welke aanl. beweren zoowel op hen als op de verw. vervallen te zijn door versterf van hun ooms Heer Frederick en Mr. Johan ten Broeck, waarop verw. antwoordt, daar zijn moeder een regte zuster en naaste erfgenaam der genoemde broeders is, zal zij naar land- en stadregt erfgenaam zijn en blijven; is geklaard: dat B. S. en R.

van Steenwijck naar landregt wel gewezen hebben, dus kwalijk beroepen, zoodat Lamme alleen erfgename zal zijn.

D 15 luidt dit ordel aldus:

Tusschen H. Bruyns en Tymen ten Br. t. e. z. Tyman Ysbrandsz t. a. z. over het testament van Heer Vrerick ten Br. oom van beide partijen, is gewezen: aang. de ouders van Herman Br. en Tijman ten Br. dood zijn en Ysbr.'s moeder zuster van Heer Vrerick nog leeft, zullen de verw. naar landregt tot de nalatenschap van Heer Vrerick niet geregtigd zijn, behalve hetgeen hun bij testament toegelegd is.

Daar die van Steenwijk naar men beweert van ouds gewoon zijn hun ordels te wederroepen voor den Raad van Zwolle en niet voor R. en St. en daarenboven dit voorordel tegen de privilegien van Zwolle voor R. en St. wederroepen is, hebben de afgevaardigden van Zwolle daarvan geprotesteerd en gezegd daarvan aan hunne vrienden kennis te zullen geven.

In zake Peter van Syburch tegen de erfgen. Andries van Aller over 57 ggl. en 1½ brab. st. welke aanl. beweert aan geleend geld en wijn bewijsselijk van verw. te vorderen te hebben, blijkens 3 certificaten door hem overgelegd; waarop verw. gevraagd hebben, daar hun deze schulden „naeder doeder hant aengekomen waren," hoelang zij naar landregt wachten mogten met op de aanspraak te antwoorden, waarop de wijzer, aan wien de ordelen hierover besteed waren, met de Borchmans en Schepenen van Goer de verw. ten principale veroordeeld hebben, voordat op die vraag geantwoord was; is geklaard: dat de verw 6 weken „der doder hant sullen genyeten" en dan nadat hun geregtelijk daarvan kennis gegeven is,

op aanspraak en bewijs moeten antwoorden; wat daarop gewezen wordt moeten partijen afwachten, wordende hun regten gereserveerd.

In zake de kinderen van zal. Hinrich Jan Ymansz tegen de kinderen en erfgen. van zal. Jan Yemans over zekere erfenis en goed door Jan Y. nagelaten; bewerende aanl. in de plaats van hun vader naar den nieuwen Landbrief met de verw. in het erfhuis met ééne hand te mogen intasten en deelen; waarop verw. antwoorden, dat de aanl. in het land van Drenth wonen, dat den nieuwen landbrief niet mede aangenomen en bezegeld heeft, en zij dus daarvan niet genieten mogen, maar tevreden moeten zijn met hetgeen hun te voren toegedeeld is; is geklaard: voor zoover in het land van Drenth de artikelen van den nieuwen Landbrief van successie en vererving van kindskinderen in stede van vader en moeder in de regte nedergaande linie voor een landregt en gewoonte gehouden en gebruikt wordt, zullen de aanl. den nieuwen landbrief genieten en in het erfhuis met ééne hand deelen en intasten, terwijl de verw. daarvoor erfuiting doen zullen; doch wel te verstaan, dat zij weder in het erfhuis inbrengen zullen, wat zij te voren genoten hebben.

D 16 heet aanl. Fenne Henrick Jan Ymansz wed. en verw. Henr. Jan Ymansz kinderen.

In zake Olde Jacop Meynes tegen Engbert Luderinck over den koop van een half erve te Calenkoten geheeten Quenckenlant, volgens aanl. hun bij onbehoorlijken koop bedriegelijk afhandig gemaakt en niet naar landregt behoorlijk overgedragen en uitgegaan, waartegen verw. aanvoert het halve erve gekocht, betaald en omtrent 8 jaar bezeten te hebben blijkens verscheiden redenen en munimenten in het proces geallegeerd; is geklaard: „want niemant sins goets waerloess werden

en mach dan mit ouerdracht vertichnis ende wtganck over den behoirlicken Richter," zoo zal de verw. terstond het erve ruimen; meent hij wegens de betaling eene actie te hebben tegen den aanl., zoo mag hij die met landregt vervolgen, behoudens het regt der tegenpartij.

In zake de gedijkten te Veekoeten en Wterwijck tegen de erfgen. van Zwollerkerspel over de hoofden en andere artikelen van de Nieuwe Reformatie en declaratie, welke door tadh. R. en St. in dezen landdag geschieden zal, wordt den Rentmeester van Sallant bevolen, zondag a. s. kerkespraak te laten doen, dat de erfgenamen van de gedijkten en de erfgen. van Zwollerkerspel maandag a. s. te Swoll in O. L. Vrouwenkerk 's morgens 10 uur bijeenkomen en schriftelijk gevolmagtigden committeren zullen, om dingsdag a. s. des avonds te Vollenhove in de herberg te komen en des anderen daags te handelen over het onderhoud der hoofden, overeenkomstig het reces, verleden jaar te Swoll opgericht en verder te hooren wat daarvan „erkant" zal worden.

1535 Oct. 14 (C xxvj v°).

Daar op Mijns Gen. Heeren aanschrijving van 14 Sept. j.l. aan de zevens van de gift eens dijks in de goederen der erfgen. van Wijlssum op de jongste bijeenkomst te W. beraamd, eensdeels door absentie der zevens, anderdeels door ongehoorzaamheid van sommige partijen, die hoewel aanwezig, weigerden den eed volgens het reces te doen, zoodat in dezen niets met vrucht geschied is en de erfgen. van W. op nieuw zich tot Mijn Gen. Heer gewend hebben om justitie, en daar ook bevonden is, dat er meer erfgen. zijn uit wier boezem de begeven dijk gesproten kan zijn, dan tot de vorige bijeenkomst verschreven waren, zoo is door Stadh. R. en St. bij definitieve conclusie

bepaald: dat de Stadh. te gelegener tijd den Dijkgraaf van Zallant met de Heemraden van Deventer en Zwolle, die tijdens de gifte fungeerden, en de gedeputeerden van R. en St. met ernstig bevel, en de zevens elk in het bijzonder op straf van den dijk op hun eigen goed te leggen en de kosten te betalen; voorts Jan Wolfsz, als erfgenaam van Johan Voern. die te Wilssum plagt te wonen, Jacop Hoppenbrouwers huisvrouw en haar zuster, de weduwen van Lodewich en Jan Voern, als erfgenamen van Plonijs en Hinrich Voern gebroeders, de erfgen. van Geert ten Busch den jongen, de erfgen. van Hinrich ten Busch en de erfgen. van Herman ten Busch, als erfgen. van Jan, Herman en Claes Voern, gebroeders te Campen, de wed. van Dirich van Oltsende. Dirich de Boekoep met zijn broeders en zusters, Jan van de Veene met zijn broeders en zusters, Ernst van Ysselmuden met zijn broeders en zusters, en Claes Witte met zijn broeders en zusters, als erfgenamen der v. Oltsende, verschrijven en bevelen zal elk op straf als boven Dingsdag na beloken Paschen te Wilssum te komen met al hun brieven en zegels aangaande hun bezittingen in Zallant, zonder eenigen brief achter te houden, op straf van confiscatie van het goed, zullende de brieven door hen beëedigd moeten worden. En zulks opdat de zevens onderzoeken, of de dijk niet behoort te blijven waar hij gegeven is, en of de dijk uit den boezem van Fenne Voern gesproten is; is iemand hierin ongehoorzaam of bleef hij uit, zoo zullen de zevens bij het doen eener nieuwe gifte den nalatige begeven, die de kosten mede betalen zal, alsof de zevens naar dijkregt tot zulke gifte verpligt waren. Blijvende voorts het eerste reces in alle punten van waarde.

Mogelijk behoort hier verwezen te worden naar de volgende stukken:

1535 (No. 13780).

Processtukken voor Hendrik Pynick, Schout te Wilsem, en keurnoten gewisseld tusschen Hendrik van Wilsem c.s. en Willem Boem te Wilsem, over de vraag: of zekere 15 voet water, door Willem aangekocht, in een bijsteren dijk van Mastebroek beneden Wilsem gegeven zouden zijn, of niet?

De verw. appelleert naar de Claring. In het gewijsde geene vermelding van raad of bijstand van regtsverstandigen.

1535 Oct. 14 (D 17).

Ariaen van Ree(de) van wege de Ridd. en Johan van der Vecht van wege de 3 Steden doen rapport van hun bejegening bij de Koningin over vermeerdering van het garnizoen en verbetering van gage (gaye). Afschrift ligt bij de stad Kampen.

Gelezen een brief van Zwolle over het geschil met Hasselt over de brug, dat Zw. ter beslissing van het Hof der Koningin gesteld wil zien, daar zij meent, dat Hasselt de zaak niet in de Claring mag bespreken, waarop gewezen is, dat Stadh. R. en St. aan niemand regt weigeren mogen, te meer daar in die zaak reeds verscheiden sententien gewezen zijn. „Angaende dat vertrecken to hoeue wil men die van Zw. niet hieten laeten noch hieten doen.”

1535 Oct. 15 (C xxvij v°).

Op de supplicatie door Jan ter Banen, Albert Ketteler en Esken Tenckinck overgegeven tegen die van Aelmeloe en Haxbergen, hebben Hinrich van Rechteren en Claes van Bevervorde, Drost te Blanckenburch, aangenomen voor Stadh. R. en St., dat de supplianten zich zullen vervoegen te Almelo en Haxb., waar zij in der minne met hen onderhandelen zullen, en zulks bij moderatie van den Drost van Twenthe Jan van Twickel, die daartoe gecommitteerd wordt.

Op de suppl. van Cornelis van Neerden tegen Jan van de Marsch, die daarop geantwoord heeft, is geklaard: dat Cornelis zijne actie voor het stadgericht van Zwolle vervolgen mag. En zoo hij daar geen borgen vinden kan, zal hem regt gedaan worden op zijn eed van in deze zaak met geen ander regt te zullen procederen. De gedep. van Zwolle zullen dit aan hun vrienden overbrengen.

Daar tusschen Roloff van Scheven en Willem van Buersse van wege zijne huisvrouw voor wie hij caveert, een moetzoen gesloten is over versterf en vererving, welke elk der beide partijen naar haar eigen „appetit" en meening uitlegt, en de zaak aan de arbitrale uitspraak van Stadh. R. en St. gesteld is, is geklaard: dat Roloff aan Willem's vrouw alle goederen zal laten volgen, welke aan zal. Gerrit v. Scheven behoord hebben en op zijn dochter, bij Willem's vrouw geprocreëerd, vererfd en na doode van die dochter op haar moeder vervallen zijn, uitgezonderd de leengoederen, welke als stichtsche leenen op Roloff alleen „verstammet ende gefallen" zijn. Wat partijen verder over „ontboringhe" twisten, zal men volgens den moetzoen met vriendschap of regt mogen zoeken. Partijen nemen, bij handtasting in plaats van eed aan Mijn Gen. Heer, aan, zonder exceptie of reductie deze uitspraak te volgen.

> Volgens D 18 liep de zaak over de nalatenschap van Ghert v. Scheven en was de moetzoen gesteld door de Drosten van Twenthe en Sallant.

Daar Jacop van Schleen op het schrijven van den Stadh. aan den Furst van Geller als mondelingsch antwoord van den Furst overgebragt heeft, dat deze tot verhindering der regtsvordering in deze zaak niet meer wil schrijven, is den suppliant, met goedvinden der gedep. van Zwoll op

dezen landdag, door Stadh. R. en St. „voer affscheyt gegeven,” dat hij zijn regt voor den Raad der stad Zwoll tegen de erfgenamen zijner tegenpartij vervolgen mag, gelijk te voren in het Judiciaalregister gesteld is.

Daar op des Stadh.'s jongste schrijven aan Johan van der Vecht en Jan van der Marsch, Dijkgreve van Mastebroek, over eene nieuwe bijeenkomst in zake de gifte eens dijks in de Veenrijt, de erfgen. van Vurden en de zevens aangaande, door vertrek van Jan van der Vecht, ten hove naar Onze Genad. Vrouw van wege de landschap gezonden, de bijeenkomst geen voortgang gehad heeft en de erfgen. daarom nieuwe provisie van justitie gevraagd hebben, is bepaald, dat de Stadh. Joh. v. d. Marsch en Joh. v. d. Vecht als dijkgraven oproepen zal, die elk de heemraden verschrijven zullen, die tijdens het geschil in functie waren, voorts den Drost van Vollenhoe en Herman van den Cloester, als gedeputeerden van de Ridderschap, met ernstig bevel, en de zevens van deze gifte op straf van den dijk op hun goed te leggen en de kosten te betalen, voorts de erfgen. voornoemd — om op donderdag na beloken Paschen te verschijnen om „gebreck ende gelegentheyt deser saken te besichtigen, verhoeren” en daarin verder te laten geschieden als in het reces het vorig jaar te Deventer door de claring is bepaald.

In zake Jan Petersz van Amsterdam c.s. erfgenamen van Juffer Fenne Wijtten wed. Johan van Graes tegen Johan van den Kamp als gemagtigde van Johan van Langen, Lutgert Honderberchs en Anna van den Kamp mede-erfgenamen, over een sententie door den Raad der stad Deventer 8 Maart 1524 gewezen, waarvan annl. de excecutie vragen, waartegen verw. inbrengt geen goederen vermeld in de sententie aangetast

of ontvangen te hebben als erfgenaam van Juffer Fenne, maar krachtens gifte van 7 landgenooten van een bijsteren dijk in 1525, waarin alle goederen, in het erfhuis van Fenne te Deventer ontvangen, nu bekend of later te vinden, begeven zijn en hij ze dus uit nood, om zijn eigen goed te beschermen heeft moeten aantasten; is geklaard: dat verw. van de aanspraak geabsolveerd zal zijn en naar dijkregt daarbij gehouden zal worden, doch zoo de aanl. eenige goederen, die onbegeven zijn, komende van de Wijtten en niet van Hondenberch, vinden, zullen zij dit naar regt mogen vervolgen. De kosten worden gecompenseerd.

In zake de gildemeesters van St. Anna en St. Jacobs-vicarie te Genemuden tegen Berent Trompter en Evert Otten c.s. van 1 heerenpond per jaar, door Johan Koppens ter eeuwige memorie bij testament aan de vicarie geschonken uit een stuk lands, nu behoorende in eigendom aan verw., en langer dan 20 jaar ontvangen blijkens getuigenis daarop „beleyt;" waarop verw. antwoorden, dat zij die 7 hont lands van hun vader Arent Watersteyn georven hebben en door de gildemeesters nooit gemaand zijn of hun iets betaald hebben; dat voorts de rente of pacht niet volgens landregt overgedragen is en zij dus „huers goets niet waerloes" konden worden; is geklaard: aang. van deze schenking en testament geen bewijs in claring gebragt is, en geen overdragt naar landregt geschied is, en aang. de getuigen zelf zaakwolden zijn, worden verw. van die pacht ontslagen, totdat aanl. hun aanspraak en conclusie beter bewezen zullen hebben.

In zake Goessen de Wrede tegen Johanna dochter van Frederick de Wrede, vrouw van Johan van Beckom over een compromis, door Goessen

met Johan (van) Beckom voor Stadh. R. en St. aangegaan op 4 moetzoensluden en op een „gelicken overman" bij poene van 100 oude schilden, over zeker leengoed, waarin bepaald was, dat zij de uitspraak van overman en moetzoensluden achtervolgen zouden; waartegen Johanna beweert en stellig volhoudt, dat zij nooit daarin toegestemd heeft, noch met mond, noch met hand, en dat daar het goed haar als leen toekomt en zij er mede beleend is, haar man zonder haren wil het niet „verwapenen ende verwercken" kon en zij daarin gehandhaafd moet worden, totdat zij met leenregt er uit gesleten wordt; is geklaard: daar uit het compromis blijkt, dat Johanna daarin niet geconsenteerd en geen hand of mond daartoe gedaan heeft, en uit drie beleeningen gebleken is, dat het compromis haar in dezen deele niet hinderlijk is, zoo zal zij in het bezit gehandhaafd worden, totdat zij met leenregt er uit gesleten wordt; daar echter Johan het compromis aangegaan en gebroken heeft, zal hij in de boete van 100 oude sch. vervallen zijn.

D 24 op 23 Oct. gesteld. Zij heet daar Schultinne van Olst.

1535 Oct. 18 (C xxxij).

De Stadh. houdt van wege den Keizer regt binnen Vollenhoe.

Dingwaarder: Engelbert van Ens, Rentm. van Zallant.
Keurnoten: Henrich Hagen en Herman van den Cloester.

In zake Jacop van Ittersom Jansz. tegen Reynt van Coforden, als gemagtigde van Juffer Marie van Jtterssem, wed. v. Couorden, zijne moeder, is (het ordel) besteed aan Peter van Keppel, die wijst: aang. de pander van Zallant zijn gicht gedaan heeft,

dat hij aan Juffer v. C. de wasteekenen gebragt heeft, gelijk naar landregt behoort, zal zij moeten antwoorden op de hoofdzaak.

Dit ordel heeft Jacop v. I. door zijn voorspraak Arent Reyners wederroepen in de claringe.

In zake Ernst van Ytterssem tegen Reynt van Coforden van wege zijn moeder Juffer Marie wed. van Couorden, is door den Stadh. en het gericht „erkant:" aang. Reynt met „bestamminge" en niet met wasteekenen aan 't gericht gebragt is, zoo zal aanl. de copien, waarop hij zich beroepen wil, aan verw. in schrift geven, om op den naasten regtdag daarop te antwoorden.

In zake Goert van Haerst van wege Albert van Sallant tegen Vincentius van Wterwijck, van wege zijn vrouw en haar voorkinderen bij zal. Thonis Ketel, is gewezen, dat aanl. zijn aanspraak en copien waarmede hij winnen wil, aan verw. in schrift geven moet, om daarop op den volgenden regtdag te antwoorden.

In zake Jacop van Ytterssem Jansz tegen Adriaen van Rede maarschalk is (het ordel) besteed aan Wolter Stellinck, die wijst: daar verw. zich op een moetzoen beroept, zal hij die „opt forderlixte lowerdich den rechten genouch bybrengen, alsdan mach hy der moetsoen genyeten."

Dit ordel heeft aanl. wederroepen in claringe.

In zake Jan ter Slingenburch en Adriaen van Rede maarschalk, als Rentmeester des Keizers, tegen Juffer Anna van Mervelden wed. Reynt van Couorden met Jan van Itterssum Jansz als momber, over de marke, waarin de aanl. elk in het zijne zich beklagen „boven olde rustelyck besijt ende gebruck" verkort te worden, waartegen verw. gedinget heeft: zoo Jan t. S. op wiens

instantie de wasteekenen uitgegaan zijn, bij zittende gericht niet verschijnt, moet verw. van zijn aanspraak en wasteekens ontslagen zijn en Jan in de kosten veroordeeld worden. Is besteed aan Ernst van Itterssum, die dit laatste „gedinge" der verw. van waarde wijst.

De zaak tusschen Adriaen van Rede maarschalk als Rentmeester des Keizers, tegen Juffer Anna van Mervelde wed. v. Couorden over de marke, waarin 's Keizers meijer door verw. verkort zoude zijn, waartegen verw. ingebragt heeft, dat die zaak haar niet alleen aanging, maar ook de andere erfgenamen betrof, is uitgesteld tot den volgenden regtdag.

De zaak tusschen Otto Hulss en Aloff van Rutenburch door Dithmer v. R. zijn gemagtigde besteed aan Hinrich Schaep, die gewezen heeft: dat Hulss bewijst met certificatien dat hij van wege Aloff aan Hans Duytschen en diens huisvrouw betaald heeft 123½ ggl. en 1 st. brab. en aan Claes Claesz 59 Phil. gl. 10 st. brab. welke aan Hulss geassigneerd zijn te ontvangen van de zetters des kerspels van Zwoll, en daar Aloff door quittantien der ontvangers van Zwoll niet meer bewijst betaald te hebben aan Hulss dan 125 Phil. gl. en 7 ggl., rest daarvan 64 Ph. gl. 14 st. br., zoo zal Aloff die rest aan Hulss betalen met de interessen en schade, of de ontvangers „daertoe vermogen Otten dat wt te richten nae vermeldinge Mijns Gen. Heeren brieff", en heeft Herman Roycks weduwe aan Claes Claesz. iets uitbetaald, dat zal Otto niet hinderen tenzij hij dat van Claes ook ontvangen heeft.

Dit ordel heeft Ditmer wederroepen in claringe.

De zaak tussshen Juffer Frederich van Rutenburch en Jacop van Ytterssum Jansz „van be-

vestinge ende verwissinge" van 12 ggl. per jaar met de verloopen pacht, heeft Jacop bij zijn eer gerichtelijk aangenomen voor den volgenden regtdag met de verw.. te schikken en haar tevreden te stellen.

De zaak tusschen Aloff van Rutenburch en Ot v. R. over een paard is besteed aan Wolter Stellinck, die wijst: daar Ot een geschrift van Hake v. den Rutenberg, Aloffs zoon, bijbrengt waarin deze bedankt voor de goede betaling, zal Aloff's aanspraak dood zijn.

Namens Aloff heeft Ditmer v. d. R. dit ordel in claringe wederroepen.

In zake de Drost van Sallant, klager des Keizers, tegen Vincentius van Wterwijck over geweldige pandkeering, is besteed aan Hinrich van Rechteren, die gewezen heeft: aang. de Drost in 't gericht geen schijn getoond heeft, dat verw., door Johan van Haerst verwonnen, geweld gepleegd heeft, zoo heeft hij geen geweld gedaan.

Dit ordel heeft de Drost wederroepen in claringe.

In zake de Drost van Zallant, klager des Keizers, tegen Robert Oesterhoff besteed aan Wolff Mulart, die gewezen heeft: aang. verw. voldoende bewezen heeft, dat Mr. Johan Oestendorp de eerste was om (scheld)woorden tegen hem te gebruiken, blijkens aanspraak en antwoord, waaruit de verdere woorden gevolgd zijn, aang. Mr. Johan in geenen deele gewond of gekwetst was en in aanspraak of antwoord niets gevonden wordt van „voirwachte of hantgemenge" aan hem gedaan, en de Drost dus zijn aanspraak niet bewijst, moet verw. vrijgesproken worden.

De Drost is ditmaal met deze uitspraak tevreden, doch behoudens 's Keizers regt bij het vinden van nader bewijs.

De zaak van Wolff en Herman Mulart gebroeders en hun neven Johan, Hinrich en Wolff Mulart gebroeders tegen Vincentius van Wterwijck als momber en man van Juffer Mechteld Mulart en zij zelve, als principale erfgenaam haars vaders, over een maagscheid tusschen de ouders der partijen opgemaakt, waarin aanl. beweren van alle schulden ontlast te zijn, terwijl verw. antwoorden, dat beide partijen geremitteerd moeten worden naar den Raad van Zwoll als de moetzoensluden, is besteed aan Jan van Buckhorst Heer Willemsz, die gewezen heeft: aang. verw. voor 14 dagen de aanspraak met copie der brieven en zegels, waarop aanl. zich beroepen, in schrift begeerd en aangenomen heeft daarop nu te antwoorden, aang. hij de afschriften ook ontvangen heeft, zoo zal hij nu moeten antwoorden op de aanspraak „int principael" of veroordeeld worden. Na welke wijzing verw. heeft geantwoord „in der scheidinge der moetsoene verkent (verkort?) te zijn" blijkens zekere rekening. Is besteed aan Jan v. Buckhorst, die aanspraak en antwoord met alle bewijzen in schrift begeerd heeft en op den volgenden regtdag wijzen wil.

1535 Oct. 19 (D 20).

De Stadh. toont aan de afgev. van Deventer een verzoek der erfgen. van Johan van Ytterssum en Juffer Agnese van Dornijnck zijn vrouw, Drost en Drostin van Salland, tot restitutie van 30 ggl. per jaar van de stad Deventer, dewijl die stad Marten Blauwe en Ghert van Langen daarop voor Drosten gesteld heeft en zij evenwel hebben moeten betalen, waartoe hun afgenomen zijn bouwhuis, schuur, berg en schaapschot. Is aangenomen daarover met hun vrienden te spreken.

Gelezen een suppl. van Jacob van Armelc klagende, dat Vrerick van Twickelc op zijn goe-

deren in de heerlijkheid Borcheloe bezate gedaan heeft, ofschoon deze met hem niet gekocht of verkocht had, maar alleen zeide, dat de rente, welke Jacob jaarlijks uit Vr.'s goederen had, niet voor den behoorlijken rigter uitgegaan is, is geklaard: dat men de suppl. aan Vrerick zenden zal, om zijn antwoord daarop te vernemen.

1535 Oct. 19 (C xxxv).

Op de supplicatie van Geerlich Maeler en Jan Mandemaker, die uit Deventer gebannen waren om grove suspicie van grove ketterij en daarom ook gevangen geweest waren, is door Stadh. R. en St. overeengekomen om meer kwaad en perikel te vermijden, dat zij binnen een maand uit het land vertrekken zullen, terwijl zij wat zij binnen Deventer of in het land hebben, intusschen tot hun profijt mogen verkoopen of met zich nemen.

Volgens D 20 was hun misdaad Luterie.

In zake tusschen Deventer en Hasselt aangaande de questie van de appellatie en de rest van Geert Heeck, zullen beide partijen hun bewijzen op den volgenden regtdag inleveren.

In zake Jan van Haerst tegen Vincentius van Wterwijck van wege zijne huisvrouw over zeker panding en pandkeering aan beide zijden gedaan, is Johan op zijn vrije voeten gesteld, om zijn zaak met landregt te kunnen vervolgen „als sijn raedt gedragen sall."

De Stadh. houdt claringe met R. en St.

In zake het Capittel, Burgemeester, Raad, Kerkvoogden en gemeene burgers der stad Steenwick tegen de gemeene kerspelluden en ingezetenen des kerspels Steenwickerwolt en Paesloe, over de reparatie, timmering en structure van S. Clemenskerk te Steenwijk, gesteld ter beslissing van Stadh. R. en St., meenende aanl. dat verw. hiertoe

contribueren moeten krachtens overgelegde brieven en zegels, terwijl verw. aanvoeren, dat aanl. de kerk zelf afgebroken, vergroot en naar hun eigen „appetit" getimmerd en de renten der kerk verkocht hebben, zonder toestemming der verw. en dus de voorwaarden in den brief duidelijk uitgedrukt verbroken hebben; is geklaard: daar de brief bepaalt, dat subsidie en contributie voor de timmering geschieden zal zoo vaak deze noodig zal zijn en zoodanige reparatie geschied is tot onderhoud der moederkerk, waaruit de andere kerspelkerken gesproten zijn, zoo zullen verw. niet geheel van contributie ontslagen worden; doch daar de kerk later vergroot en meer reparatie daardoor noodig geworden is, zullen partijen arbiters benoemen, die met een onderling gekozen overman, eene schikking zullen opmaken.

Daar de erfgen. van Zwollerkerspel, bij kerkespraak op den landdag ontboden met schriftelijke volmagten over het geschil met de gedijkten van het onderhoud der hoofden naar de nievwe Reformatie, uitgebleven zijn en aan sommigen hunner adhaerenten alleen geschreven hebben, dat het hun niet gelegen kwam „mit den gedickten in sulcke erkentnijs to treden," is door Stadh. R. en St. gewezen: daar de kerkespraak uit naam der Hoogheid gedaan is, zal zulk een verontschuldiging niet van waarde zijn, maar behooren Stadh. R. en St. tot welvaart des lands „mit de erkentenis te procederen op de verhoeringe ende beschwaringe" der partijen, die aan de Hoogheid gehoorzaam geweest en verschenen zijn.

Daar Geert ten Hamme door den Stadh. ontboden was te Vollenhoe met zijn rekening van de penningen, door zijn vader van de buurschap Bonijngen ontvangen, „om de gelegentheyt te

mogen weten dat de stadt Zwoll van heur rest betaelt mochte worden" en hij niet verschenen is, besluiten Stadh. R. en St. dat de Stadh. schrijven zal aan de Rigters onder wie Geerts goederen liggen, om hun ernstelijk te bevelen aan zijn goed te panden voor zoodanige som als Zwolle van de buurschap te vorderen heeft, met de kosten, door den stadsdienaar deze reize gemaakt, zonder eenige pandkeering, totdat Geert rekening van de gebeurde penningen gedaan zal hebben.

Op den kant staat dat deze executie 23 Oct. zes weken geschorst is, opdat intusschen de Drost van Twenthe, de Maarschalk en andere erfgen. de rekening zullen aanhooren. Bij gebreke zal de Rigter van Oldensael de executie doen.

In zake Jacop van Itterssom Jansz tegen Juffer Marie v. I. wed. van Coeuorden, die met wasteekenen voor het hooge gericht gedaagd, en noch in persoon, noch bij gemagtigde verschenen is, is geklaard: aang. de pander zijn gicht gedaan heeft de wasteekenen naar landregt overgebragt te hebben, is verw. wegens haar uitblijven en contumatie naar landregt „der aenspraeck vellich" en is dus kwalijk gewezen en wel beroepen, behoudens haar regt, om haar „onscholt ende purgeringe op des panders gicht" en op haar uitblijven en contumatie, te doen volgens de ordonnantie.

In zake Johan van Twickel, Drost van Twenth, klager des Keizers, tegen de gemeene buren des kerspels Borne over de nedertreding van een opgegraven weg, waardoor zij in het hoogste vervallen zouden zijn, is geklaard: voor zoover verw. bewijzen, dat de Maarschalk Adriaen van Rede hun beloofd heeft dien weg, dien hij zelf bereden heeft, daar te laten blijven, zullen zij „der hooger heerlicheyt niet verfallen" en van de aanspraak

geabsolveerd zijn, welk bewijs zij op den volgenden landdag inbrengen moeten. En daar de Drost den ingetreden weg binnen den tijd van beroep en appellatie buiten vorm van regten weder heeft laten opgraven, zal de weg weder open gemaakt worden, zooals die te voren was, totdat actie en bewijs van de intreding bijgebragt en genoegzaam „erkant" zullen zijn; wat voorts partijen aan beide zijden van den weg over beslagen en last van water met elkander te doen hebben, mag naar landregt vervolgd worden.

D 22 geschiedt de actie 22 Oct. en tegen de buurvrouwen. Op deze zaak hebben de volgende stukken betrekking:

1537 Vrijdag na assumptionis Mariae (17 Aug.) (N°. 14235).

Processtukken voor Antonius van Rutenberg, als Rigter in plaats van den Drost van Twenthe, gewisseld tusschen den Maarschalk Adriaan van Rhede, als Holtrigter van Hassele, klager en de inwoners en ingezetenen van het dorp Borne verw. over het herhaaldelijk intreden van een weg en dijk, roerende aan de maat in de marke van Hassele, in het gerigt Oldenzaal, nadat deswegens sententie van Stadh. R. en St. gevallen was en de Landdrost van wege de overheid ze op kosten van ongelijk weder had laten opmaken.

De Holtrigter wordt bij het ordel in het bezit gehandhaafd en het ingetredene moet door de Borners weder opgemaakt worden, totdat zij de tegenpartij met beter regt en weder uitzetten. De ordelwijzer Frederik Assink spreekt niet van raad of bijstand van regtsgeleerden.

In zake Adriaen van Rede Maarschalk, als Markerigter van Hasselermarke, tegen Herman ter Mijddelsdorpe over een boete van 10 oude schilden en 2 balken, omdat hij „boven een scheyt" met aanl. ingegaan, hout uit de marke gehouwen of tegen verbod gekocht zou hebben, hetgeen verw.

ontkent, terwijl aanl. het „vp behoirlick bewijss ingeruympt hefft," is geklaard: daar in het proces maar één getuige bevonden is, wiens getuigenis alleen over de 2 balken liep, zoo zal, als aanl. op den volgenden landdag naar markeregt bewijst, dat verw. op die straf van hem gescheiden is, en daartegen eenig hout gehouwen of gestolen of tegen verbod gehouwen hout gekocht heeft, de verw. in de boete vervallen zijn. Doch bij gebreke van dien zal hij „tot siner onscholt mogen staen."

In zake Aernt Buetingh en Geertgen zijn vrouw tegen de Schepenen der stad Ommen over 2 mud rogge per jaar, door Aernt gekocht uit goed van zal. Hessel Mulart voor 24 ggl., welke besteed zijn tot timmering der brug te Ommen, en nadat hij vernam in den koop bedrogen te zijn, daar Hessel van wege de brug een som van de Schepenen te vorderen had, onder dezen gearresteerd had, maar tegen zijn wil, zonder „ontsaetinge" door Schepenen uitbetaald waren; waarop verw. geantwoord hebben dat aang. aanl. zijn besate niet naar landregt vervolgd had, zij van de aanspraak ontslagen moesten worden en met één betaling vrij waren, is geklaard: aang. verw. de besate erkennen, en Hessel tot nadeel van Aernt uitbetaald is, zonder dat eerst de besate ontbonden was, zooals behoorde, zullen zij den aanl. de 24 ggl. betalen, met reserve der kosten ter taxatie van Stadh. R. en St.

In zake de erfgen. van Hinrich van Essen den jongen tegen de erfgen. of testamentoren van Juffer v. Essen, wed. van Andries v. Essen, als Peter van Mouwicks huisvrouw en Juffer ter Poerten, over zekeren moetzoen, eertijds tusschen de gebroeders v. Essen aangegaan, waarvan de zegels des principalen briefs, zooals de eene partij zegt, afgesneden zijn, en waarvan copien gezien

en gehoord zijn; voorts van 13 mud 1 schep. rogge blijkende verder uit het proces, daarvan gezien en gehoord; is om bijzondere reden en wegens de duisterheid der zaak voor het best aangezien, dat de Drost van Sallant Seyno Mulart en Adriaen van Twickel van wege de Ridderschap, met Mr. Geert Schwaeffgen en Henrich Plaetman of Dierick van Brunsfelt, Raadsvriend van Deventer, dingsdag na midvasten 's morgens 9 uur te Raelte vergaderen en beide partijen op straf van verlies der zaak verschrijven zullen met al hun bescheiden. De Gecommitteerden zullen daar na diligent onderzoek de partijen hooren en inzonderheid of de gebroeders na dien moetzoen elk de hem toebedeelde portie aangetast, bezeten en gebruikt hebben, zonder naderhand eenig ander contract te maken; voorts zullen zij zoo mogelijk partijen verzoenen en anders hun rapport, met het geheele proces, dat ten dien einde aan den Drost geleverd is, op den volgenden landdag inbrengen.

In zake Jan van Enschede van wege Frederich Schmedinck tegen den Pater van Albergen met diens momber, over den koop van 3 ggl. uit een huis te Zwoll, met welk onderpand aanl. beweert te zijn bedrogen, waartegen verw. aanneemt het tegendeel te bewijzen; is geklaard: voor zoover verw. bewijzen kan, gelijk hij beweert, dat aanl. met dat onderpand tevreden is geweest, zal dit den verw. baten; maar anders zal de aanl. in den koop onbedrogen moeten zijn en van de 3 ggl. per jaar, behoorlijke vestenis ontvangen en hem de verloopen rente vergoed worden.

Het proces tusschen Jan Rosinck en Roeloff van Scheven is aan de Drosten van Twenthe en Vollenho overgeleverd, om partijen te hooren.

De rekening tusschen de huislieden van Bonijn-

gen en Geert ten Hamme over de schuld aan de stad Zwolle is aan den Drost van Twenthe en den Maarschalk ter hand gesteld.

Daar in het eindvonnis op 1 Julij 1533 door de claring gewezen, tusschen de wed. Dierich Vaechts en de erfgen. van Johan van Beverfoerde, op de hoofdsom van 134 Phs. gl., de handgelden sedert het jaar '11 daarop geloopen en de kosten en schaden door aanl. geleden, ter taxatie van Stadh. R. en St. gereserveerd zijn, hebben dezen voor de gerichts- en andere kosten aan aanl. toegekend 35 Phs. gl., door de erfgenamen verweerders elk voor zijn portie te betalen, of anders bij panding en executie naar landregt van hen te verhalen. En daar de wed. klaagt van de hoofdsom nog niet geheel voldaan te zijn, zal de Stadh. van wege de overigheid krachtens de sententie de erfgenamen daartoe ernstig aanmanen en bij gebreke den pander van Twenthe gelasten hem te executeren. Wat de rente van '11 af betreft, daar zij hiervan indertijd geen bewijs geleverd heeft zooals uit het proces blijkt, mag zij deze actie met wasteekenen op de verw. vervolgen en met landregt aanleggen.

In zake Juffer Marie van Keppel tegen Juffer Steyne Lypings over zeker versterf, dat aan de aanl. voor haar vaderlijk patrimonium, door haar moeder toen deze hertrouwde, uitgekeerd is, liggende in het kerspel en gericht van Oldst, waarop verw. geantwoord heeft, dat zij voor dat onbehoorlijk gericht niet behoefde te antwoorden, maar voor dat, waaronder het erfhuis gelegen is, is geklaard: dat de aanl. haar actie moet instellen voor het gericht der stad Deventer, waaronder het erfhuis gelegen is en ze daar naar land- en stadregt vervolgen mag.

Op de suppl. van Goessen de Wrede in de leenzaak tusschen hem en Johanna de Wr. vrouw van Johan van Beckom, waarin hij Aloff van Rutenburch den leenheer als een suspect richter gewraakt heeft en den Stadh., als oversten leenheer van wege den Keizer, verzocht heeft de bank van leenregt te spannen, is geklaard: aang. Aloff zich in deze zaak „suspect heeft laten mercken en gedeclareerd," zal hij daarom aan Mijn Gen. Heer als overleenheer zijne leenmannen nomineren tusschen nu en a. s. donderdag, waarvan Zijn Gen. 13 zijner leenmannen nemen zal, waaruit Aloff er één tot zijn stadhouder kiezen zal, die met de 12 andere leenmannen de bank zal spannen en beide partijen onpartijdige administratie van leenregt zal doen wedervaren. Ter eerster instantie zal Aloff de eerste verschrijving naar leenregt mogen doen. Wordt een der partijen weigerachtig, zoo zal de Stadh. partijen voor zich roepen en hun regt laten wedervaren. Het questieuse goed zal intusschen niet verkocht, vervreemd of verergerd mogen worden, zoolang de sententie niet gewezen is.

1535 Oct. 24 (D 21).

In het geschil tusschen Goessen die Wreede en de Schultinne van Olst over een leen, dat Goessen van verw.'s man door een moetzoen verkregen zoude hebben, en dat die Schulte „sich verpeent" had aan G. te laten volgen op straf van 100 oude schilden, waarop de Schultinne allegeert, dat zij nooit in den moetzoen geconsenteerd, maar haar man zonder haar consent gehandeld heeft, is „erkant:" aang. een man zonder consent zijner vrouw geen liggende goederen verkoopen mag, is de moetzoen zonder waarde, en aang. de Schulte dus niet leveren kon, moet hij de boete betalen.

1535 Oct. 24 (C LV v°).

Daar tusschen de wed. en erfgen. van Johan van Ytterssum Wolffsz en Adriaen van Rede Maarschalk geschil geweest is over de penningen van de pandschap van het huis te Lage, hetwelk in 1531 ter beslissing van 4 moetzoensluden van elke partij en den Stadh. als overman bij compromis gesteld is, doch wegens zeker verzuim en gebrek daarin gevallen, op een gemeenen landdag te Oldenzaal, met goedvinden van beide partijen, door de gemeene stemmen van Stadh. R. en St. in hetzelfde jaar bevestigd, niet vervolgd is zooals behoord had, zoodat de wed. en erfgen. sedert A. v. R. met wasteekenen vervolgd hebben voor het hooge gericht en de zaak in claringe beroepen is, — hebben Stadh. R. en St. voor het best gehouden om, het compromis opvolgende, het geschil te stellen in handen der 4 benoemde moetzoensluden of bij versterf of absentie anderen in hun plaats te kiezen, waartoe gekozen zijn door de wed. en erfg.: Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe, Johan Mulart, Ambtman van de Kuynre, Herman van den Cloester en Claes Kruse, Burgem. van Campen; en door van Rede: Johan van Twickel, Drost van Twenth, Dierick van Brunsfelt en mr. Geerlich Doys, Burgemeesters van Deventer, en Jan van der Vecht, Burgem. van Campen, die met den Stadh. als overman eenparig de volgende uitspraak gedaan hebben:

Daar de pandschap van Laege in hoofdsom 3500 ggl. bedraagt waarop in handen des Stadh. betaald is 460 ggl.

aan Johan van Ytterssum zelf 50 ggl.
„ Hinrick de Voss 400 ggl.
„ Juffer van Coeuoerden 440 ggl.
„ Glauwen erfgenamen 200 ggl.
„ Gerrit Reyners 200 ggl.

aan Jan Drost 600 ggl.
„ S. Lebuinuskerk 600 ggl.
„ het klooster te Schaer 600 ggl. — zamen 3450 ggl., zoodat nog 50 ggl. ontbreken, zal v. R. aan de wed. en haren zoon die som betalen en voor de handgelden van 15 jaar 33½ ggl., waaraan gekort zullen worden 3 „veetber" jaren en het 4e „veetber" jaar zal worden ingehouden tot verder declaratie, blijvende dus 27½ ggl. aan handgeld. En aangaande het „lichte" geld van de 400 ggl. aan Geert Reyners en de erfgen. Glauwe betaald, zal Reyners voor den Raad van Deventer bijbrengen, in welk jaar hij betaald is en wat voor geld het geweest is, bepaalt de Raad, dat hem meer toekomt, zoo zal v. Rede dat betalen. En wat de erfgen. Glauwe betreft, dit zal hij met Mr Herman Glauwe uitmaken, enz.

1535 Oct. 25 (D 26).

Gelezen een brief van den bisschop van Munster aan den Stadh. hulp vragende tegen de knechten, die in zijn land gevallen waren, waarop de Stadh. bevolen heeft aan een ieder van R. en St. zich daarop te beraden. Des anderen daags is door R. en St. eenparig besloten, dat de Stadh. „sijn affspronck nemen sall" want men weet niet of die knechten een heer hebben of niet; zoo neen, dan zal de Stadh. dit aan de Ridd. berigten en zooveel mogelijk bijstand verleenen.

1535 Oct. 25 (C XL v°).

Op de suppl. overgegeven door die van Schaerwolde tegen de stad Steenwick van boterpacht, die zij te St. naar Troois gewigt betaald en geleverd hebben, waarin zij klagen bezwaard te zijn en vragen tot Keulsch gewigt gereduceerd te worden; waartegen die van St. allegeren, dat zij niet zelf dat Troois gewigt ingesteld en de wage bezwaard hebben, maar dat dit bij ordonnantie

des Keizers geschied is; is geklaard: aang. die ordonnantie door den Keizer geschied en ook in andere groote en kleine naburige steden, zooals Campen, Zwoll en Vollenhoe geldt, zullen die van Sch. de boterpachten betalen naar het gewigt als men boven en beneden doet, totdat anders geordonneerd wordt.

Op de suppl. van Roeloff Berntsz voor zich en zijn adhaerenten burgers van Hasselt, die beweren onder bisschop Phil. van Bourgondie en Paltzgraaf Henrik te Hasselt gediend en daarvoor nog 1563 Phs. gl. te vorderen te hebben, is besloten: dat het de landschap geenszins gelegen komt, zich te bemoeijen met de schulden van Bp. Philips en Hg. Henrik zonder goedvinden en confirmatie der Landschap en Steden „ende kennen den borgeren deshalven niet schuldich, gesinnende van vorder verfolch der suppl. verdrach te hebben: want de geloffte de zy allegeren, ende daerop zy eenige de sulcke geloffte gedaen solden hebben, schrifftlich ingeeyscht" waren met geweld afgedwongen en zijn indertijd door den Furst van onwaarde verklaard.

Op de suppl. van de wed. en kinderen van Johan van Beckom, die in dienst van de Landschap en Steden met paard en harnas „neder gelegen" is en zich heeft moeten vrijkoopen met geld, op handgeld opgenomen en tot nu toe verloopen, is om bijzondere reden „in 't heymelick overkomen" en aan de supplianten voor het lange „verfolch kost teringe ende schaden," alleen uit gratie en niet uit regt, 225 ggl. toegestaan, te betalen op zulke termijnen, als op den volgenden landdag bepaald zal worden.

De wed. belooft bij handtasting en op verlies der penningen geheimhouding van dit besluit, om de consequentie.

Op de suppl. van Zweder van Wermel, in dienst van landschap en steden met paard en harnas „nedergeleget," wordt als voren 125 ggl. toegewezen.

Op de suppl. van de wed. van Roeloff Kijbburchs van 33 gl. fl., restant van (15)10, is door de Gecommitt. van R. en St. met goedvinden des Stadh. met haar geaccordeerd op 25 ggl. in de volgende uitzettingen op 2 termijnen aan te wijzen.

1535 Oct. 27 (C xLviii—Lj).

Opgave van de handgelden in (15)10 aan de landen van Sallant toebedeeld, beloopende per jaar 816 ggl. 1 oort.

Door de Ridderschap van Sallant en de Gedep. der 3 Steden wordt de hoofdsom over de verschillende kerspelen omgeslagen.

D 27 gaat 26 Oct. hieraan vooraf, dat op het voorstel tot de verdeeling door de afgev. der steden, door de Ridd. uitstel gevraagd wordt tot des namiddags. Des namidd. bragten zij een supplicatie in, houdende dat zij meenden, dat zij noch tot de restanten van '10, noch tot de penningen van '21 gehouden waren. De stedegezanten zouden daarop den volgenden dag antwoorden. Zij doen dit en nu zal de tegenpartij weder 28 Oct. antwoorden.

In plaats van verder berigt staat daar een memento, dat Willem Droechscher gevraagd heeft, weder binnen deze landen te mogen komen.

1535 Oct. 29 (C xLij).

Daar de rest der rekening van Wijncken de Weerd van Diepenheim wegens onderhoud van knechten, die daar in dienst van de Landschap en Steden gelegen hebben, 576 ggl. bedraagt, en de rest van zijn dochters man Geerlich 350 ggl. bedraagt, zamen 926 gl. fl., blijkens gedane rekenschap te Deventer, voor de Gedeput. der Landschap en Seyno Mulart, Drost van Zallant, Adriaen van Twickel en Peter van Mouwick onderteekend,

is met Winicken en den man zijner dochter geaccordeerd voor 650 ggl. op 6 termijnen ter naaster uitzetting te bewijzen op gelegen plaatsen.

Daar eenige burgers en ingezetenen van Diepenhem zich beklagen, nog ten achteren te zijn van restanten wegens het onderhoud van knechten, blijkens rekening door bovengenoemde Gedeput. opgemaakt en geteekend, van wie Wijncken de Weerd, die de restanten vervolgt, geen volmagt heeft, is door Stadh. R. en St. aan den Drost van Sallant opgedragen, die burgers te gelegener tijd te Deventer bijeen te roepen, om daar met de Raadsvrienden van D. met hen te onderhandelen en het daar met een ieder bepaalde op schrift te stellen en aan den Stadh. te zenden ter registratie.

In zake de erfgen. van 't kerspel Zwoll tegen de erfgen. van de gedijkten te Veekoeten over het onderhoud der 4 hoofden, aldaar gelegd, waartoe de eersten niet gehouden beweren te zijn, als zijnde die naar de ordonnantie van de Nieuwe Reformatie „niet gewonnen noch gelacht," en hetgeen zij tot opmaking en onderhoud er van tot nog toe gecontribueerd hadden, alleen ter eere van den Stadh. gegeven zonder consequentie; waarop de tegenpartij geantwoord heeft, dat zij tot het leggen der hoofden gedwongen waren en die op bevel der overheid tot gemeen nut gelegd waren, en dat, zoo dit niet geschied was, de aanl. ze dan nog zouden moeten maken, enz.; is door Stadh. R. en St. aan wie partijen de beslissing overgelaten hebben, definitief geklaard: dat de erfgen. van Zwollerkerspel van het hoofd tegen het veer to Sallick en van het hoofd of de kribbe „nederwaert op de olde dijckstede liggende" vrij zullen zijn en blijven, daar die beide hoofden, op droog zand liggende, naar de Nieuwe Reformatie niet „gewonnen" zouden kunnen worden,

omdat het „schaer" daar niet op 3 roeden na aan den dijk komt, ' en zullen de gedijkten, die daardoor beschermd worden, de 2 hoofden zoolang schouwvrij onderhouden, totdat door den Dijkgraaf en de Heemraden, de Vroeden uit den lande en Gedeput. der 3 Steden bepaald zal zijn, of het noodig is die 2 hoofden geheel of ten deele verder te onderhouden; de 2 andere hoofden, het eene beneden den Stoudiek en het andere bij den dijk der erfgenamen van Heer Ernst van Ysselmuden, zullen de gedijkten op hun kosten schouwvrij moeten houden, doch, daar zij op last der Overheid, met consent van beide partijen, gemaakt zijn en zoo zij niet gelegd waren, naar de Nieuwe Reformatie nog konden gewonnen en gelegd worden, omdat zij op 3 roeden na aan den dijk „int schaer" gelegen zijn, zoo zullen deze, als zij geheel, half of voor een vierde vergaan, hersteld worden, zooals naar de Nieuwe Reformatie behoort.

In zake de erfgen. van Zwollerkerspel tegen de erfgen. van de gedijkten te Wterwijck over het onderhoud van een gelegd hoofd, bewerende de eersten daartoe niet gehouden te zijn op gronden als boven, terwijl de laatsten aanvoeren, (behalve het boven ook voorkomende) dat het hoofd gelegd is tot bescherming van Mastebroek tegen inbraak en overstrooming van den IJssel en belooping met zand, ofschoon het den gedijkten sedert meer schade dan profijt aangebragt heeft; dat het voor 5 of 6 gedijkten met de arme ingezetenen van Wijlssum, die eertijds daar een stuk dijks aangenomen hebben, niet mogelijk is het hoofd, wegens de groote lengte en diepte van 16 vademen tot aan het hoofd, voor storm en groot onweder uit de zee te onderhouden, daar het een maand geleden voltooid en nu weder gezonken en door een storm uit zee afgeslagen is; dat aanl. daarom het hoofd moeten

helpen onderhouden; is door Stadh. R. en St. ter wier beslissing het geschil gesteld was, definitief geklaard: aang. het „schaer" van den dijk, waar het hoofd op droog, vlak zand voor gelegd is, niet op 3 roeden na aan den dijk komt, zooals naar de Nieuwe Reformatie behoort, en dus niet zoude kunnen gewonnen worden, zullen de erfgen. van Zwollerkerspel ontslagen zijn van het onderhoud des hoofds en zullen de gedijkten, die er door beschermd worden, het hoofd schouwvrij onderhouden, totdat door Dijkgraaf, Heemraden en Vroeden uit het land en de gedeputeerden der 3 Steden onderzocht zal zijn, of het noodig is, het hoofd geheel of gedeeltelijk te onderhouden.

Daar de Furst van Geller, niettegenstaande protestatie declinatoire van wege den Keizer en de erfgen. van Zijn Vorstel. Gen., onbehoorlijk gericht en op het vriendelijk schrijven, om de regtsvordering te laten rusten, toch met imcompetent gericht procedeert, en het te vreezen is, dat hij met executie zal voortgaan, en possessie zal nemen van de weerden aan den IJssel, is door Stadh. R. en St. overeengekomen: dat zoo iemand van wege den Furst, van wat conditie hij ook zij, in de weerden hout hakt, beesten neemt of drijft of eenigen anderen moedwil bedrijven wil, hetgeen tot praejuditie van 's Keizers hoogheid en nadeel der erfgen. strekken zoude, de erfgen in dat geval zulke lieden met regt arresteren zullen om ten gerichte, waaronder de weerd ligt, te verschijnen en zich te verantwoorden, en zoo de gearresteerden geen borgen kunnen stellen, zullen zij zich met hun eed kunnen verborgen.

Op de vele klagten over den achterstand der landschap en Steden bepalen Stadh. R. en St. te gelegener tijd een afzonderlijken landdag daarover

te beleggen, waarin alleen hierover en over de reformatie der landregten en ordonnantie van justitie gehandeld zal worden, zonder eenige publicatie van regtdag of claringe op dienzelfden tijd te laten geschieden.

1535 Oct. 20 (30?) (C xLv v°).

Daar bevonden wordt in de registers van uitzetting op den Kritenberch gedaan in (15)29, dat aan Dierick Jansz voor zijn gevangenschap en schade door de Gecommitt. van R. en St. 400 ggl. toegewezen zijn, zal die som toegewezen blijven en „wes daervan een ander wech ontboert is,” zal men op den volgenden landdag laten uitzetten.

1536 Mei 29 (C Lij).

De Stadh. houdt een dagvaart met de amptluden en eenige gedeputeerden van de Ridderschap van Salland, Twenthe en Vollenhoe en de gedep. van de 3 Steden, te Hasselt, over de zaak van de stad en Ommelanden van Groningen. Tegenwoordig:

Mr. Gerrit Mulart, 's Keizers Hooge Raad en Commissaris.

Gedep. v. Sallant.
- **Seyno Mulart, Drost van Zallant.**
- **Jan van Itterssom, Drost te IJsselmuiden.**
- **Ot van Rechteren, Drost te Genemuden.**
- **Johan van Buckhorst to Sallick.**
- **Henrich Mulart, Dijkgraaf.**
- **Adriaen van Twickel.**
- **Aloff van Rutenburch.**

Gedep. v. Twenthe.
- **Johan van Twickel, Drost van Twenth.**
- **Adriaen van Rede, Maarschalk enz.**
- **Bernt van Beverfoorde, Drost te Blanckenborch.**
- **Heer Frederich van Twickel, Ridder.**
- **De Commandeur van Oetmershen, Heer Bernt van Schledick.**
- **Ot van Rutenburch.**
- **Bruyn van Langen.**
- **Hinrich van Rechteren.**

Ged. v. Vollenhoe.
- Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe.
- Johan Mulart, Amptman van de Kuynre.
- Hinrich Hagen.
- Herman van den Cloester.
- Arnt Sloet Volckiersz.

Mr. Gerrit Swaeffken Henrich Plaetman	Gedeputeerden van Deventer.
Geert Burchartsz Geert Loese	Gedeputeerden van Campen.
Thomas Knoppert Johan van der Marsch	Gedeputeerden van Zwolle.

De zaken en materie, op deze particuliere bijeeneenkomst behandeld, zijn secreet en verborgen geweest en daarom niet geregistreerd. En hebben de gedep. den Stadh. gebeden, zooveel mogelijk oorlog voor de Landschap te vermijden.

1536 Dec. 11 (C LIIJ).

De Stadh. Heer George Schenck houdt zijn gemeenen landdag met R. en St. binnen Deventer. Tegenwoordig:

Commissarissen des Keizers.	Mr. Gerart Mulart, Raad des Keizers van den Grooten Raad v. Mechelen. Frederich van Meluyn, meester van der Atteliere (Artillerie). Anthony de Bruyn, Tresorier van den oorloge.

Ridderschap:

Johan van Twickel, Drost van Twenthe.
Adriaen van Rede, Drost te Laeghe.
Burchart van Westerholte, Drost van Vollenhoe.
Seyno Mulart, Drost van Sallant.
Claes van Bevervoerde, Drost to Blanckenburch.
Arnt Mulart, Scholt van Hasselt.
Engelbert van Enss, Rentmeester van Zalland.
Heer Frederich van Twickel, Ridder.
Johan van Buckhorst to Boxbergen.
Adriaen van Twickel.
Johan van Buckhorst to Sallick.
Johan van Wermel to Westerflier.
Dirich van Keppel.
Herman van Twickel.

Reynt van Coforden.
Herman Grobbe.
Roloff van Scheuen.
Gijsbert van Dorth.
Ernst van Ytterssom ter Heyne.
Henrich Mulart, Dijkgraaf van Zallant.
Johan van Essen.
Johan Rengers.
Johan van Echten.
Aernt Sloet.
Heer Bernt van Schedelick, Commandeur te Oetmerssum.
Henrich van Rechteren.
Henrick Hagen.

Mr. Engelbert van Dotinchem Henrich Plaetman Mr. Geerlich Doys Dirich van Brunsfelt	Gedep. van Deventer.
Gerrit Loese Claes Crueser	Gedep. van Campen.
Thomas Knoppert Jasper ten Holte	Gedep. van Zwolle.

1536 (1535) Dec. 14 (C Liij v°).

Daar de Ridderschap van Salland, Twenthe en Vollenhoe op de propositie van Mr. Gerrit Mulart, Raad en Commissaris des Keizers, en op verder inlichting van den Stadh., tot subsidie in de betaling van ruiters en knechten tot bescherming der Landschap, 18000 ggl. toegestaan hebben en het over de verdeeling dier som niet eens hebben kunnen worden, hebben die van de Ridderschap de taxatie en calculatie der som gesteld ter ordonnantie van den Stadh. en Gerrit Mulart, die gesteld hebben:

Op het land van	Salland	8400 ggl.
„ „ „ „	Twenthe	5000 „
„ „ „ „	Vollenhoe	4600 „

1536 Febr. 20 (C LXX v°).

Evert van Graes neemt zijn 1e wasteeken tegen de erfgen. van zal. Juffer Agnes van Dornijnck

voor zekere actie van eenige leengoederen, op hem „verstammet” door Juffer Agnes bij haar leven, en tot zijn nadeel als haren leenvolger in strijd met het leenregt bezwaard, terwijl haar eigen goederen door de erfgenamen gedeeld, vrijgebleven waren.

6 Maart neemt hij het 2e, 20 Maart het 3e.

1536 Febr. 21 (C LXX).

Otto Stegeman neemt zijn 1e wasteeken tegen Otto van Rechteren, Drost te Genemuden, voor 106 ggl. wettige schuld volgens een moetsoen tusschen hen gemaakt en voor 30 Phs. gl. van een paard door Stegeman aan v. R. verkocht, met de kosten en interessen daarop verloopen.

6 Maart neemt hij het 2e, 20 Maart het 3e.

Johan van Haerst Hermansz neemt zijn 1e wasteeken tegen Vincentius van Wterwijck en Juffer Mechteld diens vrouw, als bezitters van zal. Geert Mularts goederen, voor 8 mud rogge per jaar, 30 jaar achterstallige rente en 5 ggl. per jaar met 23 jaar achterstand, blijkens brieven en zegels, met de kosten, hinder en schade daarop verloopen.

6 Maart neemt hij het 2e, 20 Maart het 3e.

Frater, Matersche, Procuratersche en gemeene convent van der Maet nemen het 1e wasteeken tegen de erfg. van Jacob van Ytterssom voor 5 ggl. per jaar, welke deze aan het convent met zegels en brieven en een „willebrieff beuestet” hadden op zeker onderpanden, gelegen in het kerspel Hardenberg en behoorende aan de erfg. van de vrouwe van Buren, waarin het convent zich niet „bewaert noch versekert” bevindt naar landregt, en voor de achterstallige renten met schade en kosten.

6 Maart nemen zij het 2e, 20 Maart het 3e.

1537 Jan. 11 stilo communi (C LIIJ).

De Stadh. houdt met de Commissarissen des

Keizers, Mr. Geert Mulart, Raad etc., Frederick van Meluyn, Meester van de Artillerie, en Anthony de Bruyn, Tresorier van den oorloge, een gemeenen landdag met R. en St. te Deventer. Tegenwoordig:

Johan v. Twickel, Drost van Twenthe.
Adriaen v. Rede, Maarschalk, Drost te Laeghe.
Burchart v. Westerholt, Drost v. Vollenho.
Seyno Mulart, Drost van Sallant.
Claes v. Beverfoorde, Drost te Blanckenburch.
Heer Berent v. Schedelick, Commandeur te Oetmerssum.

Aloff v. Rutenburch.	Bertolt v. Langen.
Hinrich v. Rechteren.	Vincentius v. Wterwick.
Reynt v. Coforden.	Johan Rengers.
Pilgrim v. Thie.	Herman Ramelman.
Dirich v. Keppel.	Lubbert Mulart Jansz.
Alffer v. Ysselmuden.	Wolter v. Heyden.
Roleff v. Hoevel.	Herman Grobbe.
Bernt v. Beverfoerde.	Peter v. Keppel.
Hinrich Mulart, Dijkgreve.	Engelbert v. Enss, Rentm. v. Zalland.
Jan v. Ytterssem de Jonge.	Mr. Geert Swaeffgen, Mr. Engelbert v. Dotinchem, Mr. Geerlich Doys — Gedep. van Deventer.
Arnt Mulart, Scholte te Hasselt.	Johan v. d. Vecht, Claes Krueser — Gedep. v. Campen.
Boldewijn Hagen.	Kerstgen v. Depenbroec, Jasper ten Holte — Gedep. van Zwolle.
Arnt Sloet.	
Willem v. Buckhorst.	
Jan v. Wermel to Westerfier.	
Bryun van Langhen.	
Herman Mulart, Scholt to Zwoll.	

1537 Jan. 12 (C Liiij v°).

Daar de Ridderschap en kleine steden der 3 landen Sallant, Twenth en Vollenhoe den Keizer tot subsidie in de betaling der ruiters en knechten op den laatsten landdag 18000 ggl. geaccordeerd hebben, welke som onvoldoende blijkt om de ruiters en knechten „aff to ferdigen," zoodat de Staten van de Ridderschap op de 3 hoofdsteden gesteld hebben 12000 ggl., tot het vinden waarvan deze landdag belegd was, — zoo protesteren de gedep. van de 3 Steden, als buiten hun consent tegen oud gebruik en contrarie hun privilegiën

geschied, denkende zij ook geenzins die contributie te betalen. De Stadh. stelt de zaak daarom uit tot den volgenden Landdag.

1537 Jan. 26 (C LV.)

In zake Mr. Otto Basters, Secretaris van Deventer, tegen Pijlgrom van Ysselmuden Hauptman, over 600 gl. current, welke aanl. beweert aan verw. betaald te hebben op een ordonnantie, geteekend door den Tresorier van den Oorloge Ant. de Bruyn, in handen van aanl. gelaten, en op het mondeling bevel van den Tresorier, om dergelijke schriften zonder nader onderzoek te betalen; waartegen verw. ingebragt heeft, dat hij wel zulk eene ordonnantie in handen van aanl. gelaten had, maar geen geld er op van aanl. ontvangen had, daar deze zwarigheid gemaakt had, omdat hij het handschrift van den Tresorier zeide niet te kennen, dat hij des daags nadat dit geschied was, zich begeven had naar Jacob de Bey, klerk des Tresoriers, om een quittantie te laten maken gedagteekend 8 Jan. en dat hij daarop van den aanl. de 600 gl. ontvangen had; — partijen hebben dit geschil „claeckloes" ter beslissing gesteld van den Stadh., Mr. Gerrit Mulart, Raad en Commissaris des Keizers, Reynolt van Bourmania, Drost te Wedde, Mr. Gerrit Schwaeffken, Dirich van Brunsfelt, Mr. Engelbert van Dotinchem en Geerlich Doys, Burgemeesters van Deventer, Johan Carpentier, Controleur en Bartholomeus van Coelen, Griffier van Overijssel, die gewezen hebben: als de verw. een solemnelen eed doen wil, de 600 gl. op de ordonnantie niet ontvangen te hebben, en zoo de schrijver Peter van Loen bij gelijken eed affirmeren wil, dat hij van de 600 gl. anders niet weet dan verw. geallegeerd heeft en dat hierin geen bedrog of arglist schuilt, zal de verw. geabsolveerd zijn.

Daar verw. aangeboden heeft dien eed te doen en de schrijver eveneens, heeft aanl. „hem den eydt verdragen" en „zy beyde daervan verlaeten."

1537 Febr. 1 (C LXXI).

Johan Grobbe, als gemagtigde van zijn moeder Haedewich, wed. van Arent Gr., neemt zijn 1e wasteeken op Johan van Eschede voor 76 mud rogge sloptiende, binnenjaarsche en achterstallige pacht, met de kosten, schaden en interessen daarop verloopen.

15 Febr. neemi hij het 2e, 1 Maart het 3e.

1537 Sept. 3 (C LVIJ).

De Stadh. houdt op verzoek van 's Keizers Commissarissen Philips van Lannoy heer van Malenbois, Ridder van den Oorde, overste Hofmeester en hoofd van de financien, Heer Loys van den Schoer Doctor, Raad, en Mr. Vincent Cornelisz, Tresorier van de financien, en Mr. Gerrit van Loo, Rentmeester van Friesland, een gemeenen landdag van Ridderschap, groote en kleine steden binnen Zwolle. Tegenwoordig:

Johan van Twickel, Drost van Twenthe.
Adrian van Rede, Maarschalk, Drost te Lage.
Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe.
Scyno Mulart, Drost van Sallant.
Heer Frederich van Twickel, Ridder.
Johan van Ytterssom, Drost van Ysselmuiden.
Engelbert van Ens, Rentmeester van Sallant.
Arent Mulart, Schout te Hasselt.
Adriaen van Twickel.
Johan van Voerst.
Johan van Buckhorst Heer Willemsz.
Hinrich Hagen.
Claes van Beruerden, Drost te Blanckenborch.
Aloff van Rutenburch.
Ot van Rutenburch.
Herman van den Cloister.
Johan Mulart, Ambtman van de Kuynre.
Alffer van Ysselmuden.

Hinrich Mulart, Dijkgraaf van Zallant.
Hinrich Schaep.
Ernst van Ytterssum.
Vincentius van Wterwijck.
Dirich van Keppel.
Wolter Stellinck.
Gijsbert van Dort.
Roloff van Scheuen.
Johan van Ytterssum de Jonge.
Boldewijn Hagen.
Arent Sloet.
Johan van Echten.
Herman Mulart, Schout te Swoll.
Mr. Gerrit Schwaeffgen, Dirich van Brunsfelt } Gedeput. van Deventer.
Tymen van den Veen, Geert Loese } Gedeput. van Campen.
Thomas Knoppert, Johan ter Marsch } Gedeput. van Zwolle.

Daar Heer Lodewich van Schoer voornoemd aan de aanwezigen voorgehouden heeft de weldaden van den Keizer en van de Koningin-Regentes, door de herovering dezer landen en inzonderheid van Drenthe en Coforden, de heerlijkheid Depenhem en de stad en Ommelanden van Groningen, waardoor in den laatsten oorlog tegen Gelderland 600.000 gl. noodig waren, en dat in den oorlog van '36 en '37 tegen den Koning van Frankrijk bijna 20 maal 100,000 gl. gekost hadden, waartoe deze landen niet gecontribueerd hadden, en er een restant te dekken viel van 120,000 gouden fl., waarvan van deze landschap $^1/_3$ of 40,000 ggl. gevraagd werd, antwoordt Adr. v. Rede namens R. en St.: dat men hier 18000 ggl. en daarna weder 3000 Ph. gl. opgebragt had tot onderhoud van krijgsknechten tegen den Hertog van Geller en dat, daar de Landschap ook door andere redenen niet bij magte was de gevraagde som te betalen, zij aanboden 3200 Car. gl. in 4 termijnen te betalen, met beding, dat de Keizer nu de verzegeling zoude geven van de vrijheden, privilegien, land- en stadrechten te

onderhouden, ook dat het huis Coforden en land van Drenthe ten eeuwigen dage bij Overijssel zoude blijven en dat geen nieuwe schattingen of beden geheven zouden worden, voordat de bestaande schulden afgelost waren. Hierop is geantwoord, dat alle andere punten zouden vaststaan, maar dat het punt van de schatting niet in hun magt was en zij dit dus aan den Keizer zouden overbrengen. Van die schulden zal dezerzijds een staat opgemaakt worden.

Daar in het tractaat tusschen den Keizer en Overijssel een artikel voorkomt, waarbij 3 jaar lang, op elken last uitgevoerde turf 1 oud schild tol gesteld werd, en die tol vervolgens op 1 ggl. per last gebragt is, wordt deze nu vastgesteld op 1 ggl. voor uitgevoerde turf, terwijl de hier gebruikte vrijgesteld wordt.

De Ridd. begeert, dat 's Keizers Commissarissen hen, die nog ten achteren zijn van hun soldij van het garnizoen, verschenen ult°. Junij '36, zullen laten voldoen. De Commiss. antwoorden, dat zij een staat zullen opmaken en aan ieder opgeven waar en wanneer hij betaling zal krijgen, en zulks voordat zij van hier scheiden zullen.

1537 Sept. 24 (C LXXJ v°).

Prior en convent van Buerlo nemen het 1e wasteeken op Hinrich van Rechteren voor 372 mud rogge achterstedige pacht met kosten, schaden en interest daarop verloopen.

8 Oct. nemen zij het 2e, 22 Oct. het 3e.

1537 Nov. 3 (C LXXI v°).

Matheus van Kempen, burger te Deventer, neemt zijn 1e wasteeken op Bernt van Beuerforde to Weemssel voor 7 ggl. en 1 oort voor verteerde kost, hooi en haver in den Zwolschen oorlog en voor kosten, hinder en schade hierop verloopen.

17 Nov. neemt hij het 2e, 1 Dec. het 3e.

De Stadh. houdt een gemeenen landdag met R. en St. binnen Deventer. Tegenwoordig:

Johan van Twickel, Drost van Twenth.
Adriaen van Rede, Maarschalk, Drost te Lage.
Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe.
Seyno Mulart, Drost van Zallant.
Johan van Yttersum, Drost van Ysselmuiden.
Claes van Beuernorde, Drost van Blanchenburch.
Hinrich Mulart, Dijkgraaf van Zallant.
Herman Mulart, Schout v. Zwolle.
Engelbert van Ens, Rentmeester v. Zallant.
Heer Frederich van Twickel, Ridder.
Heer Bernt van Schledick, Landcommandeur te Otmershem.
Johan van Buckhorst Heer Willemsz.

Johan van Voerst.
Otto van Rutenburch.
Gijsbert van Dort.
Wolter Stellinck.
Jan van Wermel to Westerflee.
Johan van Essen.
Reynt van Couorden.
Roloff van Scheuen.
Bernt van Beuerforde.
Mr. Jan van Langen.
Ernst van Ytterssom.
Hinrich Schaep.
Bruyn van Langhen.

Wolter van Heyden.
Henrick Schaep de Jonge.
Otto Bellinckhouen.
Wolter Splinter.
Hinrich van Rechteren.
Herman van den Cloester.
Jan Rengers.
Vincentius van Wterwijck.
Johan van Stenwick.
Pilgrim van Thye.
Johan Mulart Lubbertsz.
Bartelt van Langen.
Diderich van Keppel.
Pieter van Keppel.

Gr. Gerrit Schwaeffgen, Johan van Eschede, Hinrich Plaetman, Dirich van Brunsfelt — Gedeput v. Deventer.
Johan van der Vecht, Hinrich Kuynretorff — Gedeput. v. Campen.
Johan van der Marsch, Kerstgen v. Depenbroek — Gedeput. v. Zwolle.

1537 Nov. 4 (C Lxiii).

Stadh. met R. en St. bewilligen, dat Adr. van Rede, Maarschalk, Burchart van Westerholt, Mr. Gerrijt Swaeffgen en Joh. van der Vecht als Gedeputeerden van R. en St. naar de Koningin-

Regentes reizen, om te klagen over de schade het vorig en dit jaar aan de ingezetenen toegebragt door de „dienstloese knechte" van Evert Ouelaekers hoop en Meynart van Ham en te verzoeken 250 paarden in garnizoen te hebben, waarvan de landschap er 100 onderhouden zal. Voorts over andere artikelen in de instructie der Gedeputeerden omschreven.

Aangezien de Stadh. met R. en St. overlegd hebben, dat er een ordonnantie noodig was omtrent de uitgeruste paarden tot bescherming der onderzaten, zoo de dienstlooze knechten de landschap weder met „garden" of anders overtrekken, en elks deel in die paarden aangewezen is of worden zal, wordt besloten, dat de Landschap de kosten dragen zal van de jonkers en ruiters, die volgens de ordonnantie uitrijden, te weten voor elk uitgerust paard 6 str. brab. per dag; dat wie gevangen genomen wordt, of zijn paard verliest verlost en schadeloos gesteld zal worden, enz.

Om van de dienstlooze knechten bevrijd te worden, komen Stadh. R. en St. overeen, dat de Landdrosten en de steden groot en klein aanstaanden Zondag in alle kerken en op alle andere plaatsen, waar men gewoon is publicatie te doen, zullen laten afkondigen, dat niemand zich „verfordere in desen landen to gaerden," op straf van zonder genade „aen den hoichsten aen lijff ende goet" gestraft te worden, waarop de Stadh. ernstige mandementen zal afvaardigen.

Daar ernstige geschillen ontstaan zijn over erven, waarop huizen gestaan hebben tijdens David van Bourgondië, bij de uitvoering van het mandement der uitzetting van 18000 ggl. van '36, van welke erven de landen, welke men eertijds ploegde, nu

tot weiland gemaakt zijn en door kotters bewoond worden, die niet bij magte zijn te betalen wat de meijers betaalden, wordt besloten, dat de landheeren van zulke erven tot de uitzetting contribueren zullen van 1 ploeg 5 ggl., van $^1/_2$ ploeg $2^1/_2$ ggl. in welke contributie de landheeren die kotters „te baeten hebben sullen" in zulke portie, als waarop de kotters door de gezworen zetters gesteld zijn.

Jan v. Twickel, Drost van Twenthe, Heer Fred. v. Twickel Ridder en Heer Berent van Schledick worden gecommitteerd, om de „befestinge" van Oldenzaal en Enschede te bezigtigen en te verzorgen en aan de burgemeesters en raad te zeggen, dat de Stadh. zoo noodig eenige manschappen te voet of te paard zenden zal, die zij zullen moeten innemen op bevel van den Drost van Twenthe.

1537 Nov. 7 (C LXV).

Op verzoek van Merten Willemsz en Alijt zijn vrouw om executie van het vonnis, door Johan van Buckhorst voor den gerichte tegen de schepenen van Enschede bij contumatie 5 Oct. 1535 gewezen, waartegen de gedeputeerden van de schepenen verzocht hebben, toegelaten te worden tot het regres van purgeringe dier contumatie volgens de constitutie van Stadh. R. en St., doch dat zij, daar de tegenpartij arme lieden waren, ook wel lijden mogten, dat de zaak in vriendschap uitgemaakt werd, hetgeen door Marten en Alijt goedgekeurd is, zoodat de zaak ter beslissing van den Stadh. en den Drost van Twenthe gesteld was, wijzen deze dat de Schepenen aan M. en A. betalen zullen 37 Phs. gl. half binnen 14 dagen te betalen en half aan den Drost in handen te stellen, totdat zij voldoende borgen zullen gesteld hebben, dat Alijt's zuster de Schepenen niet meer zal lastig vallen en zij met één betaling er af zijn.

In zake Pater Abel Rector van Mr. Geertshuis te Deventer tegen Johan Evertsz, aan wien aanl. het erve Amerfelt verpacht had, op voorwaarde, dat zoo verweerder van zijn vrouw en het erve wegliep, gelijk hij voorheen gedaan had, dat hij dan van de pacht verstoken zoude zijn en het convent het op nieuw verpachten mogt, en ook dat men elkander de pacht mogt opzeggen een jaar te voren; bewerende verw. het erve voor 6 jaar gepacht te hebben; — is door Stadh. R. en St. geklaard: daar verw. zelf de „bevurwerde condicien ingebroken" heeft en de door aanl. bijgebragte getuigen niet gewraakt kunnen worden, zal verw. het erve ruimen.

1537 Nov. 13 (C LXXII).

Hinrick Duysken neemt zijn 1e wasteeken op Bernt van Hackfort voor 255 ggl. voor boter, kaas en spek, waarop 31 ggl. betaald waren, en voor hinder, kosten en schade daarop verloopen.
27 Nov. neemt hij het 2e, 11 Dec. het 3e.

1537 Dec. 17 (C LXXII v°).

Thonis van Brakel, als momber zijner vrouw Marie, natuurlijke dochter van zal. Jan van Yttersson Robertsz, neemt zijn 1e wasteeken op Ernst van Yttersson en Herman ter Beke als erfgenamen, voor 60 ggl. per jaar, welke Jan v. Y. bij zijn leven aan Marie geschonken had, blijkens zijn eigen handschrift, en voorts voor alle kosten, hinder en schade daarop verloopen.
31 Dec. neemt hij het 2, 11 Jan. 1538 het 3e.

1537 Dec. 22 (C LXVII).

De Stadh. houdt een landdag binnen Deventer. Tegenwoordig:

Adriaen v. Rede, Maarschalk, Drost te Lage.
Burchart van Westerholt, Drost van Vollenho.
Seyno Mulart, Drost van Zallant.

Otto van Rechteren, Drost te Genemuiden.
Heer Frederich van Twickel, Ridder.
Engelbert van Ens, Rentmeester van Sallant.
Johan van Ytterssum de Jonge.
Vniko Ripperda.
Alffer van Ysselmuden.
Willem van Dotinchem, Schout van Deventer.
Jan Mulart, Ambtman van de Kunre.
Hinrich Mulart, Dijkgraaf van Sallant.
Herman Rammelman.
Boldewijn Hagen.
Arent Schloet.
Vincentius van Wterwijck.
Hinrich Schaep de Jonge.
Mr. Gerrit Schwaeffgen.
Hinrich Plaetman.
Dirich van Brunsfelt.
Herman ter Beke.
} Gedeput. v. Deventer.

De gedeput. van Campen te Zwolle gekomen, zijn op aanzeggen van Zwolle weder naar huis gereisd: het waren Jan van der Vecht en Hinrich Kynertorff. Die van Zwolle hebben zich schriftelijk verontschuldigd, omdat de wegen slecht waren. De Landdag is daarom uitgesteld tot 28 Dec.

1537 Dec. 28 (C LXVIII).

De Stadh. houdt den uitgestelden landdag te Deventer. Tegenwoordig:

Jan van Twickel, Drost v. Twenthe.
Adriaen van Rede, Maarschalk.
Burchart van Westerholt, Drost van Vollenho.
Seyno Mulart, Drost v. Zallant.
Heer Frederich van Twickel, Ridder.
Ot van Rechteren, Drost te Genemuden.
Hinrich van Rechteren.
Goessen van Raesfelt.
Engelbert van Ens, Rentmeester van Zallant.
Vniko Ripperda.
Jan Mulart, Ambtman van de Kuynre.
Alffer van Ysselmuden.
Reynolt van Coforden.
Boldewijn Hagen.
Willem van Bockhorst.

Pelgrom van Thye.
Arent Schloet.
Hinrich Schaep de Jonge.
Goert van Rede.
Vincentius van Wterwijck.
Gedeput. van Deventer en Campen als boven.
Jan van Tongeren. } Gedeput. v. Zwolle.
Goert te Water.

Aangezien het verslag van de gedeput. aan de Koningin-Regentes hen niet voldaan (gesediget) en niet geholpen had, besluiten R. en St. opnieuw aan de Koningin te schrijven, om beter en troostelijker antwoord.

Goessen van Raesfelt doet hulde en eed aan den Keizer als Hertog van Brabant, Graaf van Hollant en erfheer van Frieslant, Overijssel en Groningerlant.

1538 Jan. 2 (C LXXII v°).

Evert van Graes neemt zijn 1e wasteeken op de erfg. van Juffer Agnes van Dornijck voor zekere actie van leengoederen op hem „verstammet," door Agnes bij haar leven, zonder daarmede eerst beleend te zijn, tot zijn nadeel, als haar leenvolger, bezwaard, met vrijlating harer eigen goederen.

Op 16 en 30 Jan. neemt hij het 2e en 3e.

Griete Lubberts van Groningen neemt haar 1e wasteeken op Herman Mulart, Schout te Zwolle, voor zekere aanspraak, dat hij Ane Winolts man, die op haar verzoek en arrest in zijn „hachten" zat en haar schuldig was, had laten loopen en nochthans zijn „gerechicheit" daarvan ontvangen had, en voor alle schade voor haar daaruit ontstaan.

16 en 30 Jan. neemt zij het 2e en 3e.

Johan ter Bauen neemt zijn 1e wasteeken op Bernt van Hackfort voor een brouwketel en brouwgereedschap, door dezen bij hem gehaald met

belofte van betaling en verder voor zeker geweld en schade hem aangedaan, met alle hinder, kosten en schade daarop verloopen.

16 en 31 Jan. neemt hij het 2e en 3e.

Wolter Stellinck neemt zijn 1e wasteeken op de wed. van Geert van Langen en haren zoon voor paard en harnas aan haren zal. man geleend, toen hij op de Veluwe nederlag en voor 17½ gl. van zijn soldij op Rechteren verdiend, waarvoor hem haar zal. man had „geloeft" en voorts voor hinder, schade en kosten, daarop verloopen.

16 en 30 Jan. neemt hij het 2e en 3e.

1538 April 13 (C LXXIIIJ).

Jacop van Ytterssum Jansz, als gemagtigde van Roeloff van Meruerden, neemt zijn 1e wasteeken op Johan van den Kamp voor 200 ggl. eens of 10 gl. per jaar, welke Juffer Johanna van Langen aan Roelof haren neef gegeven had, uit het erve den Holt in het kerspel Hardenberg, omdat v. d. K den moetzoen en het „gescheit" niet opgevolgd had, in '36 in deze zaak gemaakt, en voor alle hinder, kosten en schade daarop verloopen.

27 April neemt hij het 2e, 11 Mei het 3e.

Bernt, Claes en Zweder van Beuervoerde, gebroeders, nemen hun 1e wasteeken op Bernt van Beuerforde to Weemsel voor zekere actie van 250 ggl. en andere onkosten, waarvoor Johan van Twickel, Drost van Twenthe, en zal. Johan van Welvelde borgen geworden waren aan de van Wullens en Valcken in het Sticht van Munster, herkomende van zal. Johan v. B., oom der gebroeders, en voorts voor alle kosten, hinder en schade daarop verloopen.

27 April nemen zij het 2e, 11 Mei het 3e wasteeken.

1538 Junij 14 (C LXXV).

Burchart van Westerholt, Drost van Vollenho, als gemagtigde van Bernt van Oer en Bernt van Beuerfoerde toe Weemssel, neemt zijn 1e wasteeken op Bernt, Claes en Zweder van Beuerfoerde gebroeders en op het goed ter Mollen en hun andere aangeorven bezittingen, waarin hun ouders „becruet ende verstorven" waren, voor zekere aanspraak en actie wegens 10 ggl. per jaar, welke de aanl. voor den vader der gebroeders ten behoeve van zijn pandschap van het Drostambt Blanckenburch eenige jaren verschoten hadden, alles blijkens zegels en brieven, en voorts voor alle hinder, schaden en kosten, daarop verloopen.

28 Junij neemt hij het 2, 12 Julij het 3e.

1538 Oct. 8 (C LXXV v°).

Heer Bernt Meyers van Wyden neemt zijn 1e wasteeken op Bernt en Claes van Beuerfoerde gebroeders voor 60 ggl. blijkens hun beider handschrift, met de kosten en interest daarop verloopen.

22 Oct. neemt hij het 2e, 5 Nov. het 3e.

Goessen de Wrede neemt zijn 1e wasteeken op Hinrich van Rechteren voor een stuk land geheeten de Hoffkamp, door versterf van Johanna, Goessens moeder, op hem vererft, maar door Hinrich hem onthouden en voor een „lose" daaraan te hebben vernieuwd, voorts voor de achterstallige renten, kosten en schade.

22 Oct. neemt hij het 2e, 5 Nov. het 3e.

1538 Oct. 23 (C LXXVJ).

Herman Kuster, burger te Deventer, neemt zijn 1e wasteeken op Heer Frederick van Twickel Ridder voor 36 Phs. gl. 21 st brab. voor laken, met verder kosten en interessen.

6 en 20 Nov. neemt hij het 2e en 3e.

1539 Mei 10 (C LXXVJ v°).

Jan Anekinc neemt zijn 1e wasteeken op Roloff van Scheven voor zeker schade aan zijn ouders en hem als hun erfgenaam aangedaan, door ontzetting van het erve Anekinck, waaraan zijn ouders en hij nog ettelijke jaren hadden, krachtens brief en zegel, en geld daarvoor gegeven, voorts voor alle hinder, kosten en schade daarop gevallen en nog te verwachten.

24 Mei en 7 Junij neemt hij het 2e en 3e.

1539 Oct. 7 (C LXXVIII).

De Stadh. generaal houdt wegens zwakheid zijn regtdag op het huis te Vollenho.

Dingwerder: Herman van den Cloester.

**Keurnoten { Henrich Hagen.
Johan van Buckhorst Heer Willemsz.**

Daar het gewoonte is, dat men den regtdag beneden houdt in de regtbank, is het door den Dingwaarder „mit een oerdel bewaert," dat Mijn Gen. Heer om zijn zwakheid den regtdag mag houden op de regtkamer op het slot te Vollenho.

In zake Hinrich van Haerst tegen Steven en Johan van Haerst over zekere erfscheiding en moetzoen, waarvan Hinrich $4^1/_2$ morgen lands mist, is door den Stadh. en de omzitters van R. en St. gewezen, dat Hinrich zijn aanspraak in schrift zal brengen en met afschrift der aangehaalde stukken in handen van den dingwaarder en de keurnoten zal stellen, die ze in handen der tegenpartij zullen stellen, om daarop op den volgenden regtdag te antwoorden, ten ware partijen inmiddels het regt verlieten en in der minne de zaak uitmaakten.

In zake Wolter Steltinck tegen de wed. Geert van Langen, die Ditmer van den Schulenburch met hand en mond en handtasting tot momber gekozen heeft, over paard en harnas (zie 2 Jan.

1538) is aan de wed. met haar 2 zoons uitstel gegeven om te antwoorden tot overmorgen.

Nadat zij geantwoord had, is het ordel besteed aan Otto van Rutenburch, die aanspraak en antwoord op schrift begeerd heeft en op den volgenden regtdag wijzen zal, als de zaak niet in vriendschap gevonden is.

1539 Oct. 8 (C LXXIX).

In zake de vrouw van Tonis van Brakel tegen Herman ter Beke en Ernst van Ytterssum, waarin aan de aanl. Ditmer van den Schulenburch als momber gegund is, dien zij koos met hand, mond en handtasting aan des griffiers handen gedaan, is het ordel besteed aan Wolter Stellinck, die aanspraak en antwoord in schrift begeerd heeft en morgen wijzen zal.

En daar de aanl. na dit geding verklaard heeft, door Herman ter Beke tevreden gesteld te zijn, heeft E. van Ytterssum zijn zaak gesteld ter beslissing van Stadh. R. en St. waarin de aanl. bewilligd heeft. Waarop dezen wijzen, dat Ernst voor zijn portie eens betalen zal 20 ggl. ten prijze als heerenpachten betaald worden, of 1 ggl. per jaar.

De zaak van Jan van Harst tegen Vincentius van Wterwijck van wege zijn huisvrouw, over 8 mud rogge en 5 ggl. per jaar, met kosten, enz. is besteed aan Adriaen van Twickel, die aanspraak, antwoord en bewijs in schrift begeerd heeft en op den volgenden regtdag wijzen zal.

In zake Evert van Graes tegen de erfgen. van Juffer Agnes van Dorninck, die met wasteekenen gedagvaard zijn, aang. deze niet gebragt zijn in het erfhuis van Juffer Agnes, noch in hun eigen woonsteden, weshalve zij niet schuldig zijn in deze instantie te antwoorden, is gewezen: vermits men het erfhuis van Juffer Agnes niet vinden kan,

zal men de wasteekens brengen in de woonsteden der erfg., het artikel van het landregt van het erfhuis of sterfhuis onverkort blijvende.

Daar Evert van Graes ditmaal de erfgenamen (Roloff, Vincentius en Johan van Wterwick en Ernst van Ytterssom) heeft laten „bestammen" en daarop zijn aanspraak gedaan, is de aanspraak aan de verw. overgeleverd, die op den volgenden regtdag antwoorden zullen.

In zake de Matersche en Conventualen van der Maet tegen de erfg. van Jacop van Ytterssom, heeft de Matersche tot momber gekozen Henrich Steyn, die beide daarop aan den griffier handtasting gedaan hebben, in welke zaak Reynt van Coforden aangenomen heeft, te responderen voor 3 partijen en voorts de zaak ter minnelijke uitspraak van Stadh. R. en St. gesteld, waarop met goedvinden van partijen gewezen is: dat de erfg. aan het klooster betalen zullen een hoofdsom van 100 ggl. en voor de achterstallige rente 200 ggl. ten prijze als des heeren pacht betaald wordt, of behoorlijke „befestunge" daarvoor doen. R. v. Coforden heeft aangenomen 3 deelen daarin qq. te dragen binnen 6 weken.

In zake Frans van Haerst Gaertsz tegen Vincentius van Wterwijck namens zijn huisvrouw, die voor het gericht „bestampt" is, over 250 ggl. welke Frans krachtens een handschrift van Vincentius eischt, is gewezen: daar aanl. geen procuratie in het gericht brengt van zijn moeder, broeders en zusters, als erfg. van Albert van Sallant (op wien het handschrift luidt), behoeft verw. in deze instantie niet te antwoorden.

De zaak van de erfg. van Mr. Jan Oestendorp, kanunnik, tegen Aloff van Rutenburch, die op

dezen regtdag bewijs inbrengen zoude, doch zich om ziekte verontschuldigd had, is deshalve uitgesteld tot den volgenden regtdag.

In zake Griete Lubbertsz tegen Herman Mulart, Schout van Zwolle, over twee gevangenen, die verw. ten nadeele der aanl. had laten loopen, op welke zaak de gedeput. van Zwolle krachtens hun privilegiën exceptie genomen hadden, daar de Schout een burger dier stad is en daarom niet met wasteekens voor dit gericht behoort gedagvaard te worden, maar voor Burgem. Schep. en Raad, waarop zij hem gezegd hebben te huis te mogen blijven en dat zij hem in deze instantie verantwoorden zouden, waartegen aanl. geantwoord heeft, daar zij Herman als een schout en officier des Keizers in een zaak des Keizers Hoogheid betreffende, met wasteekens vervolgd, en voor het hofgericht des Keizers aangesproken had, de zaak niet voor Zwolle dienen moest, is door den Stadh. met gemeene stemmen van de Ridd., terwijl de steden Deventer en Campen van ander gevoelen waren, gewezen: daar de zaak herkomt van de administratie van des Schouten officie, behoort de Schout in dit gericht te antwoorden; de aanl. zal haar aanspraak in schrift overleggen, waarop verw. op den volgenden regtdag antwoorden moet, onverkort de Keizerlijke Hoogheid betreffende de privilegiën der stad Zwolle.

In zake de erfg. van Geert Mulaert en Johan Mulart tegen Vincentius van Wterwijck van wege zijn vrouw, welke besteed was aan Johan van Bochorst to Sallick, die gewezen heeft: aang. hij in dit geschil een bezegelden moetzoen vindt met een transfix des vorigen bisschops, zal de moetzoen opgevolgd worden of met beter bewijs moeten wederlegd worden: welk vonnis beide partijen

gevolgd zijn; daar nu de moetzoen inhoudt, dat zoo eenig „onverstant" ontstond, dit zal staan ter „erkentnisse" der stad Zwolle, zijn partijen overeengekomen te verschijnen op den dag, door Burgemeesteren dier stad te bepalen en op te volgen wat deze wijzen zullen, alsof het door Stadh. R. en St. geklaard ware.

Het proces van beide zijden met dit vonnis is gezonden aan de gedeput. van Zwolle, namelijk Johan ter Marsch.

In zake de erfg. van Wobbeken Kaele tegen Johan van Buckhorst Heer Willemsz, waarvan het ordel besteed is aan Aernt Schloet Folkiersz, die gewezen heeft: daar het goed een leengoed is, behoort men het regt niet naar het landregt „wt te richten," maar voor den leenheer en leenmannen volgens leenregt, en daar v. B. zelf leenheer en „saeckwolder" is, zoo moet de overleenheer met zijn leenmannen regt doen.

Deze wijzinge hebben de aanl. beroepen in claringe.

In zake Matheus van Kempen tegen Bernt van Beverfoerde toe Weemsel over 7 ggl. en 1 oort, is door het gericht en bijzitters van R. en St. gewezen: als verw. of zijn gemagtigde niet verschijnt gedurende dit gericht en op de aanspraak antwoordt, zal hij „der ansprake vellich" zijn. Overeenkomstig de generale ordonnantie van Stadh. R. en St. zal hij echter op dezen of den volgenden regtdag purgeringe mogen doen van zijn contumatie.

De zaak van Herman Kuster tegen Heer Frederick van Twickel, Ridder, over een schuld van 32 Phs. gl. 21 st. welke verw. ontkent, is besteed aan Wolter Stellinck, die aanspraak en antwoord in schrift begeerd heeft, en op den volgenden regtdag zal wijzen.

1539 Oct. 11 (C LXXXIIII).

De Stadh. houdt met R. en St. claring in het huis te Vollenho. Tegenwoordig:

Heer Frederick van Twickel, Ridder.
Burchart van Westerholt, Drost v. Vollenho.
Seyno Mulart, Drost v. Zallant.
Goessen van Raesfelt, Drost v. Twenthe.
Engelbert van Ens, Rentmeester v. Sallant, Dingweerder.
Adriaen van Twickel.
Wolter Stellinck.
Johan van Bockhorst toe Sallick.
Hinrich Hagen.
Hinrich Mulart, Dijkgraaf.
Ernst van Ytterssom.
Pilgrom van Ysselmuden.
Vniko Ripperda.
Roeloff van Scheven.
Arent Sloet Jansz.
Johan van Ytterssom to Gramsbergen.
Alphert van Ysselmuiden.
Otto van den Rutenberge.
Johan van Wermeloe to Westerfleer.
Harman van den Cloester.
Steven van Haerst.
Roeloff van Vterwick.
Johan van Echten.
Claes van Beuervoerde, Drost te Blanchenburch.
Johan Rengers.
Johan Grobbe.
Johan van Steenwick.
Aernt Schloet.
Vincentius van Vterwick.
Bruyn van Langen.
Mr. Johan van Langen, Doctor.
Mr. Gerrit Swaeffkens, Mr. Geerlich Doys } Gedeput. van Deventer.
Gerrit Loese, Tyman van den Veene } Gedeput. van Campen.
Johan ten Marssche, Kerstgen Diepenbroeck } Gedeput. van Zwolle.

In zake Jan van Zwolle tegen de wed. van Geert van Langen over 2 paarden en zekere kosten, door v. L. ten huize van aanl. verteerd

en welke deze van wege eenigen van de Ridderschap en der stad Deventer hem „affgesproken" zouden hebben, waarvan aanl. van de verw. „na doder hant huers seligen huysheren geeyscht ende gefordert hefft, welcke anspraeck de verw. by gebreck van behoerlicken bewijs dat den anlegger ter doder hant by to brengen na recht incumbeert," hetwelk in dit proces niet bevonden wordt, ontkent — is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen en voor zoo ver verw. bij eede verklaart, van paarden en kosten niet geweten te hebben, voor haar mans dood, gelijk zij bij haar antwoord beweerd heeft, zal zij van de aanspraak geabsolveerd zijn en blijven; de wederzijdsche kosten gecompenseerd.

In zake Herman ten Busch tegen de erfg. van Schweer van Voerst over een paard van 52 ggl. door verw. gekocht van Mr. Geert van den Busch, Deken te Oldenzaal, blijkens brief en zegel, onder sterken vorm van „leystinge" en andere conditiën, in de aanspraak vermeld, welke zaak eertijds te Zwolle zoude zijn vervolgd, met vermaning aan de erfg. voor 2 raadsheeren dier stad gedaan, doch waarvan geen bewijs overgelegd en is waarop verw. geantwoord hebben: daar aanl. niet binnen den tijd van prescriptie met dien brief gemaand noch gesproken heeft, zal het een slaper zijn en de verw. vrij van de aanspraak, — is bij sententie interlocutoir gewezen: aang. in het proces het bewijs ontbreekt, hoe aanl. aan den brief gekomen is, en ook aangaande het beweren, dat de zaak te Zwolle vervolgd zoude zijn, zal aanl. op den volgenden landdag daarvoor en voor hetgeen verder tot verificatie zijner aanspraak strekken kan, bijbrengen, zullende dan verder hierin gewezen worden.

In zake Claes van Wye tegen Aloff van Ruten-

berch over schade en interessen van handgelden en gerichtskosten den aanl. aangedaan, waarvan verw. te voren in het principaal is „ondergeclaert," is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen, reserverende Stadh. R. en St. het accessorium der handgelden en gerichtskosten tot hun taxatie.

In zake Juffer Anna van Mervelde wed. Reynt van Couorden tegen Bernt van Thye over zeker belofte van 100 ggl., welke verw. „bevesten" zoude, krachtens certificatie van getuigenis der borgmannen en schepenen van Goer, waarop verw. geantwoord heeft, dat zulke getuigenis tegen vorm van regt en „achterbacx" geschied zoude zijn, hetgeen hij echter niet bewezen had zooals naar regt behoort, — is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen, wel te verstaan, dat verw. betalen zal het verloopen handgeld (rente) ter goeder rekenschap zooals de hoofdsom. De gerichtskosten worden gereserveerd ter taxatie van Stadh. R. en St.

In zake de Drost van Salland, als klager des Keizers, tegen de borgen van de kooplieden der gearresteerde Oostersche goederen, waarvan het ordel besteed is aan Herman van den Cloester, heeft Mr. Gerardus Hermanni, Secretaris van Campen, voor den gerichte verklaard, dat de borgen hem gemagtigd hadden, het vonnis te ontvangen voor 2 schepenen der stad Campen, hetgeen de gedeput. van Campen bevestigd hebben; daarop heeft v. d. Cloester gewezen: aang. verw. hoofdzakelijk zich daarop beroepen, dat het keizerlijk mandement, waarbij verboden zou zijn dat goederen, welke te Lubeck of op de Trave geweest waren, in 's Keizers landen of steden gebragt werden, op straffe van verbeurte dier goederen enz., niet gepubliceerd en afgekondigd was, hetgeen ook door

eischer niet bewezen is, en aang. geen nieuwe statuten, ordonnantiën of mandementen van kracht zijn, voordat zij naar lands gewoonte op behoorlijke plaatsen afgekondigd zijn, hetgeen niet bewezen is geschied te zijn, behooren de kooplieden vrijgesproken te worden.

De Drost beroept dit vonnis in claringe.

In zake Jan Anekinck tegen Roloff van Scheven over zekere verpachting van een erve, stelt de aanl. op verzoek des verw. en „erkentenisse" des gerichts tot borgen voor de onkosten Hinrich Koepman Egbert, burger te Enschede, en aangaande verdere borgschap door v. S. gevorderd, neemt de aanl. bij eede aan het gewijsde en de daarop volgende claring te zullen nakomen en op geen tijd daartegen te doen.

Het ordel is besteed aan Johan van Steenwick, die aanneemt op den volgenden regtdag te wijzen, terwijl beide partijen hem aanspraak, antwoord en bewijs overleverden.

In zake de wed. Wolter van Coforden, die met hand en mond tot momber kiest Wolter van Heyden, tegen de wed. van Reynt van Coforden Anna van Mervelde, met Adriaen van Twickel, tot momber over 4 zaken welke aanl. aan verw. in schrift overgeven zoude, doch hetgeen volgens verw. niet geschied is en waarop aanl. gerepliceerd heeft, dat zij bij haar trouw en eed verklaart, de aanspraak overgeleverd te hebben aan zal. Johan van Twickel, Drost en momber van verw., is dit als in mombers hand gedaan voor genoegzaam verklaard, zoodat verw. gehouden is, dezen namiddag te antwoorden op den eisch van 200 Phs. gl. voor brandschat; op de andere punten maandag e.k., terwijl wat het 4e punt, scheiding van goederen, betreft, de eischeres dit wil laten vallen totdat de kinderen van weerszijden tot hun jaren ge-

komen zijn, voor zoover het geen erfgrond betreft.

Het ordel van de 200 Phs. gl. is besteed aan Vniko Ripperda, die aanspraak, antwoord en wederzijdsch bewijs op schrift begeerd heeft en op den volgenden regtdag wijzen zal.

In zake Reynt van Coforden tegen Erenst van Ytterssom over zekere verkochte tienden, waarvan aanl. beter vestenis begeert, is het ordel besteed aan Roloff van Scheven, die aangenomen heeft op den volgenden regtdag te wijzen, weshalve partijen hunne stukken in zijn handen zullen stellen.

1539 Oct. 13 (C LXXXVJ v°).

De Stadh. Generaal houdt weder wegens zwakheid zijn regtdag op de regtzaal op het huis Vollenhoe.

Dingwerder: Herman van den Cloester.
Keurnoten { Hinrich Hagen.
Johan van Bockhorst.

De zaak van Goessen de Wrede pander (van Zalland) tegen Henrich van Rechteren te Almeloe over een stuk lands geheeten den Hoffcamp, door versterf van Johanna Goessen's moeder op dezen vervallen, dat verw. hem onthoudt bewerende daarvan een „loese" te hebben, en verder over achterstand van rente, kosten en schade daarop verloopen, is besteed aan Mr. Johan van Langen Doctor, die wijst: aang. noch verw noch zijn gemagtigde in het geding verschenen is, en de pander zijn gicht gedaan heeft, dat hij de wasteekens overgebragt had, is verw. „in der ansprake vellich," behoudens zijn reces op de purgeringe van de contumatie.

In zake Geert Andriesz, als gemagtigde zijner moeder Jutte van Langen, tegen Mr. Johan en Bartholt van Langen over 4 mud rogge per jaar,

waarvan het ordel besteed geweest is aan Johan Schloet, die gewezen heeft: als de gebroeders v. L. met zegels en brieven of met „levendige konden" bewijzen kunnen, dat hun vader Evert van L. zal. Johan v. L. des „giffters" erfgenaam niet was op zijn sterfdag, en dat Evert v. L. des giffters broeder het erve te Hulshorst aangetast heeft na doode zijns broeders Johan, en verkocht en „verbracht" heeft, naar luid van hun antwoord, dan zullen de verw. van de aanspraak vrij zijn. Dit ordel hebben de gebr. wederroepen in claringe.

In zake Claes van Beuervoerde tegen Bernt v. B. to Weempsel over zekere actie van 250 ggl. en andere kosten, waarvoor Johan van Twickel, Drost van Twenthe, en zal. Johan van Welvelde borg gebleven waren aan de van Wullens en Valcken in het sticht van Munster, herkomende van den oom der gebroeders Johan v. B., en verder voor alle kosten, hinder en schade, is besteed aan Jan Rengers, die gewezen heeft: aang. noch Bernt v. B. noch iemand namens hem in het gericht verschenen is, en de pander zijn gicht gedaan heeft, dat hij de wasteekens overgebragt heeft, zal Bernt „in der ansprake vellich" zijn.

De zaak van de wed. Johan van Gesscher tegen de wed. van Geert van Langen over een handschrift van 78 ggl. en van 72 Phs. gl. 7 str. brab. (de Phs. gl voor 25 st. brab.), is besteed aan Alpher van Ysselmuiden, die gewezen heeft: aang. Alijt van Gesher in haar aanspraak een handschrift aanhaalt, hetwelk den ordelwijzer niet is overgeleverd, en voorts spreekt van „valueert" geld, wijst hij: voor zoover aanl. door dat handschrift of andere voldoende getuigen bewijst, dat zij de waar en het goed voor „valueert" geld gekocht heeft, zal zij „genyeten," doch zoo zij dit niet bewijst, zal

verw. mogen betalen met zulk geld, als zij van de landschap toen ontvangen heeft.

Dit ordel heeft aanl. wederroepen in de claringe.

De zaak van Matheus van Kempen tegen Bernt van Beueruorde to Weemsel over 7 ggl. en 1 oort wegens verteerde kosten, hooi en haver in den Zwolschen oorlog, en voor kosten, hinder en schade hierop verloopen, is besteed aan Aernt Schloet, die gewezen heeft: aang. Bernt noch zelf, noch een ander namens hem in het gericht verschenen is, en de pander zijn gicht gedaan heeft, dat hij de wasteekens overgebragt heeft, is Bernt „der aenspraeke vellich" en in de kosten, schade en hinder vervallen.

De zaak van Juffer Anna van Hoeuel wed. Wolter van Coeforden tegen Adriaen van Twickeloe, als momber van Juffer Anna van Mervelde, wed. Reynolt van Coeuorden, over 150 ggl. van goede berekende schuld en over 8½ mud rogge per jaar, is besteed aan Boldewijn Hagen, die uitstel genomen heeft tot den volgenden regtdag; inmiddels zullen partijen in handen van den ordelwijzer aanspraak, antwoord en verdere bewijzen overleveren.

In zake Proost en Convent van Clacholte tegen Johan van Buchorst to Boxbergen en de wed. Wolf Mulart, heeft Vniko Ripperda van wege Joh. v. B aangenomen, op den volgenden regtdag te antwoorden en zal hem de aanspraak in handen gesteld worden.

De zaak van Adriaen van Rede tegen de wed. Reynt van Coforden over de schutting van eenige beesten in Holthemer marke, is besteed aan Johan Rengers, die aangenomen heeft op den vol-

genden regtdag te wijzen; de stukken zullen hem daarvoor ter hand gesteld worden.

De zaak van Herman Kuster tegen Heer Frederick van Twickel Ridder, over 32 Phs. gl. min 3 st. brab. (voor laken), dat Schoe Arent, dienaar van verw. op (naam van) dezen gehaald zoude hebben, is besteed aan Wolter Stellinck, die gewezen heeft: aang. aan beide zijden geen bewijs is, en aanl. in zijn eigen buidel gezworen heeft, zal verw. voor zoover hij op zijn eer zeggen wil, dat het laken niet op zijn bevel gehaald, noch tot zijn profijt gekomen is, van de aanspraak vrij zijn.

Dit ordel heeft Hinrich Huerlincx, als gemagtigde van Koster, wederroepen in de claringe.

Op de suppl. van Johan van Heekeren, aan de landschap ettelijke penningen ten achteren is, nadat door den gedeput. van Deventer Mr. Gerrit Swaeffken verklaard was, dat het bekende schuld is, bepaald, dat v. H. geduld hebben moet tot den volgenden landdag, dien de Stadh. voor deze en dergelijke zaken publiceeren zal; dan zal hij tevreden gesteld worden.

1539 Oct. 17 (C LXXXVIII v°).

Aang. de gedeput. van Deventer Mr. Gerrit Zwaeffken en Geerlich Doys hun stads privilegiën getoond hebben, waaruit blijkt, dat men nergens anders dan te Deventer claringe moet houden, en zij daarover menigmaal geprotesteerd hebben, is men overeengekomen: dat de Stadh. den aanstaanden regtdag en claringe te D. houden zal. Intusschen zullen die van D. aan de Ridderderschap van Salland en Vollenhove afschrift geven van hun privilegiën, om zich daarop te beraden. Daarop zal D. een antwoord geven en dan zal

men besluiten, waar men voortaan claringe houden moet.

Gedaan te Campen.

De zaak van Johan Grobbe, als gemagtigde van Haedewich zijn moeder, wed. van Arent Gr., tegen Johan van Esschede over 77 mud rogge sloptienden binnenjaarsche- en achterstallige pacht, met de kosten, schaden en interessen daarop verloopen, is besteed aan Johan van Ytterssum.

Op den kant: „Zy vernomen aen Jan van Asch wes hier jnne vorder geschiet js."

De zaak van Geert Printer tegen Hinrich van Rechteren over 6½ aam wijn en een vierdel, welke eischer hem verkocht zoude hebben voor 7 ggl. per aam, en voor de kosten, hinder en schade daarop verloopen, is besteed aan Alffer van Ysselmuden.

Op den kant dezelfde aanteek. als boven. Deze en de 2 vorige acten schijnen verkeerd ingeschreven te zijn en te hebben moeten volgen op de thans mede te deelen lijst der aanwezigen op de claringe.

1539 Oct. 17 (C xc).

De Stadh. met R. en St. houdt zijn claringe binnen Campen. Tegenwoordig:

Goessen van Raesfelt, Drost v. Twenthe.
Borchart van Westerholt, Drost v. Vollenho.
Seyne Mulart, Drost v. Zallant.
Heer Frederick van Twickel, Ridder.
Engelbert van Ens, Rentmeester van Sallant.
Adriaen van Twickel.
Wolter Stellinck.
Johan van Bochorst to Sallick.
Henrich Haegen.
Henrich Mulaert, Dijkgraaf.
Ernst van Ytterssom.
Pijlgrim van Ysselmuyden.
Vniko Ripperda.
Roeloff van Scheuen.
Aernt Schloet Jansz

Johan van Ytterssum to Gramsberge.
Alphert van Ysselmuden.
Otto van den Rutenberge.
Johan van Wermeloe to Westerfleer.
Herman van den Cloester.
Steven van Haerst.
Roloff van Wterwick.
Johan van Echten.
Claes van Beueruorde, Drost te Blanckenburch.
Johan Rengers.
Johan Grobbe.
Johan van Steenwick.
Aernt Schloet.
Vincentius van Wterwijck.
Bruyn van Langen.
Bartholt van Langen.
Mr. Johan van Langen, Doctor.

Mr. Gerrit Zwaeffken Mr. Geerlich Doys	Gedeput. v. Deventer.
Gerrit Loesse Thymen van den Veene Hinrich Kunretorff Lubbert van Ens	Gedeput. v. Campen.
Johan ter Marsche Kerstgen Diepenbroeck	Gedeput. v. Zwolle.

In zake Roeloff Ketteler, burger van Zwolle, tegen de erfg. van Bartholt Lutkens over een „wederloese" van ½ Roesengaerdenslach, waarin aanl. met een gerichtschijn en twee „levendige konden" bewezen heeft de „loese" daaraan te hebben, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen.

In zake de wed. Johan van Gesscher tegen Juffer Anna van Bochorst wed. Geert van Langen over een handschrift van 78 ggl. en 71 Phs. gl. 7 st. brab. (1 Phs. gl. = 25 st. br.) waarop 20 ggl. betaald zijn, is geklaard: dat verw. den Phs. gl. betalen zal met 25 st. br.; doch aang. opzichtens de 78 ggl. in het handschrift niet gesproken wordt van brab. stuivers, zal zij deze met zulk geld betalen, als in 1527 hier te lande gangbaar en gaaf was;

kan aanl. echter bewijzen, dat zij de 78 ggl. aan zwaar geld uitgelegd heeft, zoo zal verw. in zwaar geld betalen moeten. Dat bewijs zal op de volgende claringe ingebragt worden; de kosten in deze instantie van weerszijden gemaakt, gecompenseerd.

In zake Gheert Andriesz. als gemagtigde zijner moeder Jutte van Langen, tegen Mr. Johan van Langen Doctor en Bartholt v. L. gebroeders, over 4 mud rogge per jaar, als lijftucht van aanl.'s moeder, door haren vader zal. Joh. v. L., uit het erve en goed den Hulshorst, in het kerspel Rijssen, buurschap Rectem, bij testament gegeven in 1470, waartegen verw. aanvoeren dat zij geen erfg. van Johan v. L. geweest zijn, maar het goed door koop verworven hebben.

Volgens aanteek. op den kant is deze zaak tot de volgende claringe gesuspendeerd, ieders regt gereserveerd.

In zake Albert Claesz en Wicher Volkers met de gemeene buren van Muggenbeeke tegen Lutgert Hamminck, Schout te Giethoorn, Johan Symonsz, Geerbrant Goyden en Henrich Wichers c.s. als volmagten des kerspels Geethoorn, over zekere fuiken (fucke), in 1537 bij dag en bij nacht boven de 80 fuiken afgehaald, waarvan aanl. zeggen het bezit te hebben en de visscherij gebruikt te hebben zoolang bij menschenleven heugt, waartegen verw. zeggen, dat hun gegund is in het Giethoornsche meer te visschen, blijkens copie der brieven van bisschop R. van Diepholt van donderdag op H. Hemelvaartsdag 1439, en zij in hun oud bezit behooren te blijven; — is geklaard: aang. die van Gyethoorn met zegel en brieven bewijzen, dat zij in het G.sche meer mogen visschen, zoo heeft de wijzer wèl gewezen en is door die van Mugg. kwalijk beroepen, daar zij geen contra-bewijs tegen zegel en brieven van

de tegenpartij bijgebragt hebben; de hoogheid en geregtigheid des Keizers hierin gereserveerd.

In zake Juffer van Coeforden tegen Arnt van Hattinge, Rigter te Oetmerssum, over zeker arrest te Manre door verw. op paarden en wagen van aanl. gedaan voor zekere schuld, welke verw. beweert aan aanl. ten achteren te zijn, is geklaard: dat aanl. haar dienstregt zal genieten en dat door verw. een onjuist arrest gedaan is en dus goed beroepen en kwalijk gewezen; de verw. gecondemneerd in de kosten, hinder en schade; den Keizer de boete en breuke hierin gereserveerd.

In zake Hinrich Greve tegen Pieter van Siburch over 57 gl. 1½ brab. str., welke som verw. zegt van goede bewijsselijke schuld, van geleend geld en wijn aan aanl. namens de erfg. van Andries van Alleren ten achteren te zijn, is geklaard: aang. den aanl. in de laatste claringe bevolen was, binnen 6 weken te antwoorden, zonder mentie te maken van eenige restitutie van onkosten en dit niet geschied is, heeft de ordelwijzer wel gewezen en is kwalijk beroepen en zal aanl. de kosten betalen volgens het vonnis.

In zake de buren van Cotwijck en Wedehoen tegen de wed. van Reynolt en Wolter van Coeforden en Roeloff (van) Hoeuel, voor zich zelf, over het maaijen van plaggen in Cotwijcker en Wedehoenremarke, is geklaard: aang. in deze zaak een goed compromis gemaakt is, zal dit van waarde blijven, tenzij verw. het met betere brieven en zegels wederleggen en bewijzen, dat zij tot het plaggen maaijen in de marke inzonderheid gerechtigd zijn.

De zaak tusschen Zwolle en Hasselt over de brug is uitgesteld tot den volgenden landdag,

als wanneer Stadh. R. en S. aan Hasselt antwoord zullen geven.

Op de suppl. en klagte door de Schepenen en gemeene ingezetenen van de Kunre over de schattingen is geklaard: dat die van de Kuinre de schattingen, waarop zij gesteld zijn, en nog zullen worden, betalen moeten en daarvoor voortaan in de Overijss. steden niet meer gearresteerd en bekommerd worden, dan alleen voor hun toegeslagen penningen, en zoo zij voor de landschap van Vollenhove eenige penningen uitgelegd hebben, waarvoor zij gearresteerd zijn, zullen zij dit den Drost van Vollenho berichten, die hen weder aan restitutie helpen zal.

Op de suppl. en menigvuldige klagten door Hasselt gedaan over de schattingen waarop zij gezet zijn, is geklaard: dat die van Hasselt de schattingen en toegeslagen penningen, waarop zij gesteld zijn of nog gesteld zullen worden, zullen moeten betalen, overeenkomstig claringe en sententie in '30 gewezen en gedetermineerd.

In zake Aloff van den Rutenberge tegen Otto v. d. R. over een paard, eertijds door A. aan O. gegeven, 50 ggl. waard zijnde, waarvoor O. den zoon van A. een paard van 70 ggl. waarde teruggeven zoude, als hij „weerachtich" was en harnas kon voeren, waarop Haecke v. d. R. Alof's zoon van O. een paard ontvangen had en daarbij een quitantie had gegeven, waaruit bleek, dat Haecke zijn neef Otto voor goede betaling bedankt, — is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen. De kosten in deze instantie gedaan, worden gecompenseerd.

In zake Hermannus Oistendorp, als gemagtigde van zal. Mr. Johan O., canunnik te Deventer, tegen Aloff van den Rutenberge, over 15 ggl. 8½

st. br. erfpacht en 15 ggl. jaarrente, door Aloff aan het Deventer Capittel verzegeld, is geklaard: dat Aloff de 15 ggl. 8½ st. erfpacht betalen moet overeenkomstig de aanspraak, aang. de landbrief inhoudt, dat brand noch roof aan erfpacht hinderen zal, maar deze betaald of verlaten moet worden. Wat de jaarrente betreft, is geklaard: zoo Aloff bij eede zweeren wil, dat hij in de „veedbaere" jaren de pacht van zijne goederen niet genoten heeft, zal hij „des genieten," tenzij de tegenpartij contrarie bewijzen kan, in welk geval, of zoo hij den eed weigert, hij de rente zal moeten betalen, wel te verstaan dat alle voorjaren en najaren betaald zal worden overeenkomstig den landbrief.

In zake Henrich Huerlincx, als gemagtigde van Henrich Dorre van Pernau, tegen de wed. Henrich Schlachecken te Delden over „etlicke borchtael" te stellen voor 600 ggl., welke door verw. van aanl. geëischt zijn voor het gericht te Delden, voordat zij zoude hebben te antwoorden op de aanspraak van aanl., waarop Huerlinck geantwoord heeft, dat hij daarvoor geen borgtogt voor 600 ggl. niet behoefde te stellen, maar alleen voor de gerichtlijke kosten en schaden, gelijk het landregt inhoudt; is geklaard: dat verw. op de aanspraak gerichtelijk antwoorden moet, terwijl aanl. behoorlijke borgen voor de kosten zal stellen en voorts genoegen nemen met wat dit hofgericht wijzen en klaren zal. Door aanl. is dit bij zijn eed, eer en trouw gezworen, en aangenomen, de zaak met geen uitheemschen rechter verder te zullen vervolgen. Kan aanl. geen borgen krijgen, dan zal hij volstaan met 10 ggl. in des gerichts handen te leggen.

In zake Hijlle Potgers tegen de gemeene buren van Roderhorne in Lutter-marke, over ver-

kochten grond op Roderbeke, welken de buren haar verkocht hadden voor een vrij Lutter markegoed en waarvan Hijlle de aarde neemt om te tegelen, hetgeen haar de holtrigter en gemeene erfgenamen niet toestaan willen, is geklaard: dat Hijlle zal blijven in de possessie overeenkomstig brieven, zegels en documenten, en met het land doen mag wat zij wil, tegelen of iets anders, en dat zij gelijk tot dus verre hout zal mogen koopen. Er is dus kwalijk gewezen en wel beroepen.

Zie verder 16 April 1546.

In zake Sweder van Overhagen tegen Johan van Beverfoerde, waarin aanl. den verweerder met brieven en zegels van zekere goederen voor den Scholtus van Ommen in regten betrokken heeft, bewerende, dat verw. zekere goederen „in leensscher weer" behoorde te houden, waarop verw. geantwoord heeft, dat hij een dienstman is, zijn dienstregt behoort te genieten en niet verpligt is, voor het dagelijksch gericht ter lager bank te recht te staan; is geklaard: dat v. B. zijn dienstregt genieten zal en dus is er kwalijk gewezen en wel beroepen.

Op deze zaak zien de volgende stukken:

1546 „ferix quanta post Mathiae" (2 Maart) No. 14740.

Processtukken voor Arend van Hattingen, Rigter te Ootmarsum, en keurnoten gewisseld tusschen Zweden van Overhagen aanl. en Johan van Beveren verw. over het geven van afschrift van den brief, op grond waarvan verw. eene jaarrente van 9 mud rogge min 1 schepel beurde uit Zweders goed den Hof te Hesingen.

De verw. teekent appèl aan naar de claring van Stadh. R. en St. van het ordel, door Otto Mensinck volgens goeden raad men regtsgeleerden uitgesproken, waarbij hij veroordeeld was authentieke extracten uit den brief te geven, voor zoover

het punt der wederloze betrof, tenzij hij zweren wilde, dat zulke clausulen daarin niet gevonden worden.

Hij beriep er zich in den loop van het proces op, dat zijn brief veel ouder was, dan de nieuwe reformatie van 1541, waarbij onlosbare renten verboden zijn.

In zake Gert de Wyse tegen Burg., Schep. en Raad te Herdenberch en de buren van Badeler over afgeschutte varkens, door verw. van aanl. geschut, bewerende aanl. daar hij als een paalbuur bij die van Badeler gezeten was, niet geschut te moeten worden, is geklaard: aang. de verw. de varkens geschut en de schutting met regt vervolgd hebben met kennisgeving aan aanl., en zij met een certificaat bewijzen, dat langer dan 30 jaar de varkens in hun marke plachten geschut te worden van de woonstede, waarop aanl. nu woont, hetgeen aanl. niet wederlegt; aang. hij zijn gepande varkens niet bij het gericht met een pand gelost heeft, zooals hij had mogen doen, en zich daarin „wreuelich" gemaakt heeft, maar zich slechts met simpele zeggewoorden behelpen wil, daarom hebben verw. een regte schutting gedaan en zijn zij tot de schade der varkens niet gehouden, zoodat kwalijk geappelleerd en wel gewezen is.

In zake Wijntyen Johans en Aernt Mensinck tegen Frederick van Keppel over 59 Phs. gl. en nog 11 ggl. 1 st. voor boter, ossen, brouwkuip en magenaas, waarvoor aanl. de goederen of „bladinge ende scoeff" van verw. vervolgen, terwijl verw. meent, dat die goederen als leengoederen en hij als dienstman niet voor de lage bank behooren betrokken te worden, is geklaard: aang. verw. de schuld niet „mijssaket," aang. slechts de „bladinge" der goederen gevorderd wordt, en aang. de goede luden in de graafschap Zutphen

hier geen dienstregt behooren te genieten, daar aan de onzen aldaar hetzelfde geschiedt, zal verw. tot betaling gehouden zijn „want men die bladinge nyet anders dan voer eychelick guet achtet,” dus wel gewezen en kwalijk beroepen.

In zake Pieter Doys tegen Pater en convent van Diepenveen over een „loese” uit een tinsgoed van 9 ggl. per jaar en een stuk lands tot dat tinsgoed behoorende, is gewezen: daar het een tijnsgoed is, de zaak te „verholden ter naaster camerclaringe daer mynen g.h. sulcx belieuen sall.”

In zake Jacob van Ytterssum Jansz tegen Juffer Marie v. Y. wed. van Couorden, bij contumatie verwonnen 22 Oct. 1535, is geklaard: dat aanl. op het verwin naar recht zal mogen panden, daar hij tot dusver daarop niet gepand had.

In zake Hilbrant Peerboem, als momber zijner vrouw vroeger wed. Mr. Hubert van Rossum, over 3 mud rogge, welke hij jaarlijks had uit de buurschap Badeler in het gericht van den Herdenberge, waarin hem bij reces van claringe van 24 Aug. 1532 bewijs opgelegd is, dat de 30 ggl. waarmede die rente gekocht zoude zijn, aan den Drost van Coevorden, of andere dingwaarders des fursten van Gelre, voor de brandschatting en dingtaal der buren uitgegeven waren, is geklaard: dat het bewijs onvoldoende is en aanl. beter bewijs leveren moet, eer de huislieden van Badeler tot betaling der rente gehouden zullen zijn.

In zake Johan Weerts van Zutphen, als momber zijner vrouw Catryne Rosinck, tegen het convent van Buschklooster, over 300 ggl. en andere zaken, welke aanl. beweert, dat hem als erfgenaam toehooren krachtens een maagscheidsbrief, dien het convent hem onthield; waarop het convent ant-

woordde, dat het, aang. aanl. geen zegel en brieven heeft, waarmede hij hun goed „mit besate ant recht laden" kon, voor hun „betemlicken" richter, namelijk de stad Zwolle krachtens stads privilegiën, behoorde gedaagd te worden, is geklaard: dat de aanl. vooreerst de zaak voor B. S. en R. van Zwolle moet aanbrengen, en dan daarin moet laten geschieden, gelijk naar land- en stadregt behoort.

In zake heer Gert Sukeraett vicarius tegen Alheyt Odinck over den koop van een stuk land waaruit heer Gerts vicarie 2 mud rogge en 2 mud garst per jaar had, welken koop Alheyt „nyet en gestaet," is geklaard: aang. in deze zaak onvormelijk geprocedeerd is, zal een ieder ten landregte „vp synen varsschen voeten" staan.

In zake Juffer Anna wed. Geert van Langen tegen Herman van Keppel over den koop van een paard van 20 ggl., dat verw. ter genoegen ontvangen zoude hebben, doch door hem ontkend wordt, is geklaard: kan aanl. bewijzen, dat verw. het „ter nuege" ontvangen heeft, dan zal zij des genieten en dus wel gewezen en kwalijk beroepen.

In zake Herman van Keppel tegen Anna wed. Gert van Langen over 400 ggl. en de verloopen pensie, daarop uit de schuttinge gebeurd, en over 51 ggl. geleend geld, waarop verw. meent haar dienstregt te mogen genieten, is geklaard: dat zij haar dienstregt genieten zal, dus wel gewezen en kwalijk geappeleerd.

In zake Juffer Anna wed. Gert van Langen tegen Herman van Keppel over 200 ggl. welke verw. van wege den Drost Geert van Langen zal. Truede van Koesvelde betalen zoude en beloofd had, en waarop Truede 88 ggl. betaald had, welke belofte verw. evenwel ontkent, is geklaard, partijen

gehoord: dat verw. gehouden zal zijn tot betaling en dus wel gewezen en kwalijk geappeleerd.

In zake de goede lieden van de Ridderschap in de kerspelen Wije en Olst, die in de contributie der hoofden te Vortman en aan de Wterwijcksche kempe beweren vrij te zijn, en hun saelsteden en woningen en een stuk erfs en goeds te mogen vrijen volgens hun oude privilegiën, daar zij in alle landsschattingen en ? tot dusver vrij zijn geweest; waartegen de Wterwijcksche hoofdmeesters geantwoord hebben, met beroep op een reces van 4 Sept. 1532, waarbij niemand, hetzij geestelijke of wereldlijke, edel of onedel voor ditmaal vrij zoude zijn, is na deliberatie gewezen: aang. het vermelde reces niemand uitzondert, en de Keizer en sommige van de Ridderschap goedwillig hun aandeel betaald hebben, zullen de andere riddermatigen ook daartoe contribueeren volgens het reces, hetgeen echter niet in consequentie zal getrokken worden.

Op de suppl. van Mr. Johan Breda tegen Wolter Messemaker over een tiende in het kerspel Dallefzen, volgens aanl. hem alleen toebehoorende en een leengoed, zijnde ten onregte voor den Schout van D. vervolgd; waartegen verw. aanvoert, dat de tiende of het land niet behoort aan aanl. maar aan Lubbert Stockman, die hem $7^1/_2$ ggl per jaar uit een ander goed „versocht" maar hem daarin bedrogen had, zoodat hij op de tiende van Stockman zijn regt vervolgd had, is geklaard: voor zoover aanl. op den „angesatten" regtdag bewijst, dat de tiende voordat zij door verweerder met regt vervolgd werd, „hem nae natuer des guedes wtgehaan ende opgedragen is, dat hi des sall behoeren te genyeten;" bewijst hij het niet, zoo zal Wolter op Stockmans goed, waar hij dat bekomen kan, met landregt vorderen

mogen, „soe hie spreekt vp die bladinge ende rede goede, aangezien St. Mess. zoo zeer bedrogen heeft.

In zake heer Gerbrant Vrien tegen Arnt van Oldenel als momber der kinderen van Henrich van Laer, waarin aanl. spreekt op het erve Lammeslo voor 6 ggl., welke hij beweert jaarlijks daaruit te hebben en van 1517 tot 1535 rustig bezeten heeft; waarop verw. antwoordt, dat het een leengoed is, de uitgang van de rente door den leenheer niet bevestigd is en slechts bewezen wordt met copie van copie; is geklaard: dat aanl. een onregte aanspraak op verw. gedaan heeft en dus niet ontvankelijk daarin is, zoolang hij geen beter bewijs, zegels en brieven of ander bewijs zal hebben bijgebracht.

De zaak van de 1552 ggl. 21½ str. brab., welke Deventer bij het land van Vollenhove ten achteren is, is uitgesteld tot de volgende bijeenkomst van R. en St.; ondertusschen zullen de ingezetenen van Voll. ongestoord te D. mogen verkeeren.

Op de suppl. van de ingezetenen van Suethem in het kerspel van Zwolle over zekere uitzetting in contributie tot „beschlach ende hoeffdinge" op den IJssel, waarvan de Maarschalk Adriaen van Rede, Adolff van Rutenberch, Ernst van Yttersum en en eenige anderen zich meenen te „vryen" krachtens den ouden landbrief van bisschop Guido, is gewezen, dat v. R. en de anderen zullen gehouden zijn daarin volgens de nieuwe reformatie te betalen, of de Schout zal met panding naar regt daarmede voortvaren, zonder eenige pandkeering toe te laten, bij poene van geweld.

In de suppl. der buren van Emmen, kerspel Dalffzem, over zekere schatting, waarin de

Maarschalk A. v. Rede vermeent te vrijen zijn goed de Hoeve, gekocht van Juffer Frederich van Rutenberch, is gewezen: dat men daarin zonder simulatie naar het laatste mandement zal voortvaren, wel te verstaan dat hij die de hoeve bewoont, hij zij meijer of kater, getaxeerd zal worden naar „gestalt" en rijkdom zijns gezins.

In zake den Proost van Oldenzaal „in sijn vercortinge sijns gerichtes der giestlicher jurisdictiën, soe hi beclaget den Drost van Twenthe beualen tsijn, dieselue geestliche mandate nyet tgestaden, is den van Deventer bevolen, tselve an onse g. vrouwe to verschrijven, onder bester forme als dienen sall."

Daar de gedeput. van Deventer mr. Gert Zwaeffken en mr. Gerlich Doys aan St. Ridd. en St. voorgedragen hebben, dat de claringe van wedersproken ordels nergens anders dan te Deventer gehouden mag worden, daarvoor brieven en privilegiën van den Roomschen koning getoond hebben, en eerst te Vollenho, daarna te Campen geprotesteerd hebben, is eendrachtig door Stadh. R. en St. besloten: dat de gedeput. van Deventer aan de Ridderschap van Salland, Twenthe en Vollenho, authentiek afschrift van die brieven zullen geven, opdat deze met de hunnen overleggen of men die brieven wederleggen kan; kunnen zij dit niet op den volgenden landdag, zoo zullen R. en St. de stad D. in haar privilegiën niet verkorten, maar zich daarnaar regelen.

In zake de suppl. van Mr. Herman Knoppert, namens zijn huisvrouw, Herman Mulart, Wulff van Ytterssum en de kinderen van zal. Johan Mulert Gerts van wege hun moeder, over zekere sententie door de stad Zwolle gewezen, herkomende van de ooms en moeijen van Mr. Hermans huis-

vrouw, Herman Mulart en Wolf van Itterssum, welke sententie zij buiten de jurisdictie van Zwolle wenschen te executeeren, is gewezen: dat de aanl. de verw. met regt zullen aanspreken, waar dit behoort, om te zien of dezen zich met behoorlijke „onschult” en reden verdedigen kunnen; zoo niet, dan zullen Stadh. R. en St. bevelen, dat de sententie ter excecutie gesteld worde.

In het geschil over de schattingen en jaarlijksche handgelden op de landen geslagen, is besloten: dat elk huisman gehouden zal zijn te betalen in de penningen, welke volgens de mandamenten op hem geslagen zijn, terwijl op den tijd der aflossing hij betalen zal, die dan in de uitzetting gevonden zal worden, tenzij eenige particulieren of buurschappen op zich genomen hadden gelden te betalen, ten hunnen profijte opgenomen.

Om de reformatie van het landregt en dijkregt te visiteeren worden op 's landskosten benoemd de Drosten van Salland, Twenthe en Vollenhove; voorts uit Salland: Adriaan van Twickel en Jan van Buchhorst to Sallick; uit Twenthe: Heer Frederick van Twickeloo en Otto van Rutenberg; uit Vollenhove: Herman van den Cloester en Henrick Hagen, met de gedeput. der 3 steden, en wel binnen Swolle op octava Martini des avonds in de herberg.

In den twist van Goessen van Raesfelt, Drost van Twenthe, met Vnyko van Ripperda over leen- en eigen goederen van hun beider huisvrouwen, gekomen van haar zal. vader Johan v. Tw., welke beleeninge door beiden van den Stadh. met geschriften en supplicatien verzocht was, is door Stadh. R. en St. voor goed aangezien: dat beide partijen voor St. Catherina nog eens bij de dedingslieden der huwelijks-voorwaarden van Goes-

sen en zijn vrouw en andere goede luden vervoegen zullen, in de hoop dat zij dan in der minne een schikking treffen; intusschen stelt de Stadh. de leen- en eigen goederen, waarover questie is, in sequesters handen tot den volgenden landdag, nl. van Tonijs van Rutenberge, Rigter te Delden. Intusschen zal de Stadh. nadenken wien te beleenen en gebiedt hij namens den Keizer aan partijen den vrede op verbeurte van lijf en goed.

In zake Jan Dop, als gemagtigde van Adriaen van Rede, maarschalk, tegen Johan ter Selhorst over 1/4 van den Selhorst, door aanl. gekocht van Griete ten Westenhuse en Bernt haren man, als mede-erfgenamen van de Selhorst, waarop verw. antwoordt, dat hij aan Griete, zijn zuster, haar aandeel toestaat, aanbiedende haar dat te „veroersaeten," daar het een leengoed van den Keizer is, dat niet gesplitst mag worden, en met welk leen hij zegt beleend te zijn door zijn leenheer mr. Johan Langen Dr., gelijk deze, aanwezig zijnde, bevestigt, is geklaard: dat aanl. naar advenant van Griete's portie van haar negende deel (want toen de vader stierf waren 9 kinderen tot het erve geregtigd) met „veroersatinge" tevreden gesteld zal worden, „overeenkomstig een moetzoen gesloten in tegenwoordigheid van den Landdrost van Twenthe, als leenheer en anderen, waarin het goed op het hoogste getaxeerd is, nl. op 325 ggl., gelijk naar landregt gewoonte is; aang. voorts een leen niet geplitst worden mag, en er door tijdsverloop veel schade voor verw. is ontstaan, die als buiten 's lands in Brabant vertoevende, tot zijn groote kosten, de zaak heeft moeten vervolgen voor den Stadh. is den verweerder voor interessen en schade (welke hij op 104 ggl. schat) bij moderatie toegekend 60 ggl., welke hij van den aanl. met regt eischen mag, behoudens des

Keizers hoogheid en geregtigheid op de actie van geweld, in dezen geschied.

1539 Oct. 18 (C cv v°).

Daar de Koningin-Regentes vernomen had dat er geschil was tusschen Mr. Albert Pigge, Proost van St. Jan te Utrecht en pastoor te Kampen en heer Arent van Collen zijn vicecureet aldaar, heeft zij aan den Stadh. bevolen tot vermijding van verder oproer die zaak te onderzoeken. Dientengevolge heeft de Stadh., partijen gehoord in bijzijn der ambtlieden R. en St., nadat de zaak door B. S. en R. met de gemeente, groot en klein, van Kampen ter uitspraak van Stadh. R. en St. gesteld was, na rijp beraad voor regt gewezen: aang. de vicecureet binnen Kampen voor een openbaren ketter (waarop hij zelfs „oerkonds penningen" gegeven heeft) gescholden is en zich daarin tot nog toe niet gepurgeerd heeft, ofschoon daartoe vermaand door den Utrechtschen Bisschop en zich met groote ongehoorzaamheid tegen zijn overheid verzet heeft, waaruit onder de burgers commotie ontstaan is, zoo zal hij terstond aan Pigge de pastorie en de sleutels overgeven en zich buiten Campen en haar vrijheid begeven, op verbeurte van zijn lijf en eeuwig gebannen zijn uit Vriesland, Overijssel en de stad en Ommelanden van Groningen. Wie hem hier binnen huist of herbergt zal ook lijf en goed verbeuren.

[1517 Oct. (C ci). Daar den vorigen Zaterdag Heer Pigge voornoemd in zijn aanklagt tegen den Vicecureet woorden gesproken heeft, welke door B. S. en R. groote en kleine gemeente, kwalijk genomen en als groote injurie opgenomen zijn, weshalve dezen met de gilden en olderluden van de schutterij ook hierover de uitspraak van Stadh. R. en

St. verzocht hebben, met stipulatie van beide partijen zich aan die uitspraak te zullen houden, is door deze gewezen: aang. door de woorden van den proost niemand in het bijzonder genoemd is, maar deze slechts als een liefhebber der stad tot waarschuwing gesproken heeft; aang. hij aldaar geboren, geërfd, gegoed, bevriend en bemaagd is, en de gedeput. van Kampen die waarschuwing zelf „angedraegen" heeft, zal de regeering der stad daarmede voldaan zijn. Om de liefde van den Proost tot de stad te toonen. hebben Stadh. R. en St. hem bewogen, terstond van de pastorie afstand te doen en in deze handen van stads regeering te stellen, die te haren behoeve een deugdzamen pastoor aanstellen zal, waartoe van den Keizer de noodige brieven bezorgd zullen worden.]

Aangez. er zekere gebreken zijn in de Broekhuizen, bij den Rutenberge bij de Mane, bij Johan van Olst en bij den molen, van doorbreking van water, kwade wegen, enz. en aldaar geen „gewoentlichen togeslagen" dijken en wegen zijn en de landen beheerd moeten zijn, is door Stadh. R. en St. besloten, dat men ordineeren zal een gedeput. uit het kerspel van Zwolle, een of twee uit het kerspel Dallessen, een uit de stad Hasselt en een uit het kerspel van Hasselt, die gemagtigd zullen zijn op die gebreken te ordonneeren, een dijk of toeslag en de ingebroken wegen te laten opmaken; zij zullen een en ander terstond aanbesteden op kosten van degenen, die daartoe contribueeren moeten, hetgeen door Stadh. R. en St. zal worden vastgesteld. Voorts is besloten, dat al degenen die aan ? zijde van de Vecht in Dalffzen wonen en door de doorbraak der wade met water beloopen zijn, ook in het kerspel van Zwolle en Hasselt met die van Staphorst en Roveen voor

ditmaal zullen betalen, terwijl de gedeput. macht zullen hebben na de aanbesteding een uitzetting te doen op de kerspelen en buurschappen. Ontstaat hierover geschil, het zal staan ter beslissing van den Drost van Salland, Seyno Mulart en Adriaen van Twickelo. Stadh. R. en St. zullen ook een schouw instellen, doch dit zal niet in consequentie getrokken worden. Om het beslag te maken zijn aangewezen: in Dalfsen: Frederick van Twickelo, Ridder, of in zijn plaats Carcelis in den Vos, in het kerspel Zwolle: de Schout van Z., in het kerspel Hasselt: de Schout van H. met een uit de stad H. gedeputeerd; hierbij zal de proost van Zwartewater van wege Roveen en Staphorst er eenen zenden en — om dan een „wijsinge" te doen waar deze onraad ten ecuwigen dage blijven zal, zijn door Stadh. R. en St. benoemd: de Drost van Salland Seyno Mulart, Adr. v. Twickelo, Herman Mulart Schout van Zwolle, Jacob van Ytterssum, Johan Rengers, Vincentius van Vterwick, welke vroeden nevens de gedeput. der 3 steden.

Gedaan te Campen.

Op de suppl. van Proost en Convent van Zwartewater tegen de buren en ingezetenen van Roveen, die met hun bewijzen hier ontboden waren, over zeker vonnis .... (de rest ontbreekt).

1539 Oct. 29 (C cijj).

Daar de Stadh. met klagten verneemt, dat de dijk tusschen Hasselt en Zwartesluis met wagen en paarden niet te gebruiken is en de Stadh. ook als dit noodig mocht zijn niet uit het land van Vollenhove komen kan om aan anderen hulp te bieden, is met R. en St. besloten dien dijk boven 14 voet breed te maken en dit den dijkgraaf en zijn gezworen te bevelen; mochten dezen zich daarin verzuimen, zoo zal de Stadh. andere

dijkgraven stellen, die daarin des Keizers geld zullen leggen en van de ongehoorzamen dubbel geld nemen, terwijl daarover Woensdag na S. Margriet de laatste schouw ter voller aarde gehouden zal worden.

Geert van Goer, Dijkgraaf van Hasselt, en 4 gezworen erfgenamen onder de schouw binnen Hasselt woonachtig.

De proost van Zwartenwater Dijkgraaf met 8 gezworenen.

Het kerspel van Hasselt, een burger uit Hasselt Dijkgraaf met 2 gezworen buren, erfgenamen onder de schouw.

De Schout van Hasselt Dijkgraaf tusschen beide Sluizen met 4 gezworenen, te weten 1 uit het kerspel van Hasselt, 2 van Staphorst en 1 van Rouveen het eene jaar, en het andere jaar van de Yewhorst.

Johan Sure Scholtis op Ens neemt voor den Stadh. aan den „voirmunder" der kinderen van zal. Dierick Jacobsz voor a.s. Mei te betalen de 145 ggl welke die kinderen op het Schoutambt, naar luid hunner brieven en zegels hebben liggen, met de achterstallige pacht.

Daar er questie is over de boete van 100 oude schilden, waarin Johan van Beckom, Schout te Oldst en Johanna dochter van Frederick de Wrede zijn vrouw door de uitspraak van Borchart van Westerholt, Drost van Vollenhove, als overman over zeker compromis, 9 Sept. 1532 tusschen Goessen de Wrede, Pander van Salland en Johan van Beckom met zijn genoemde vrouw opgericht, veroordeeld waren, namelijk: of die boete alleen aan den heer, of ook aan de partij, die de uitspraak opgevolgd is, vervallen zoude zijn, vermits dit in de uitspraak niet bepaald was, welke questie ter beslissing gesteld is van Stadh. R. en St., is door dezen,

na de zegslieden en den overman gehoord te hebben, verklaard dat de boete half aan den heer en half aan de gehoorzamende partij toekwam.

1539 Oct. 30 (C ciiii).

Ordonnantie door Stadh. R. en St. gemaakt op den koers der munt in de landschap en steden van Overijssel.

Afgedrukt bl. 214 van De Munten van Overijssel door P. O. v. der Chijs.

1539 Oct. 31 (C cxi).

Geertrude wed. Goert van Haerst met haar kinderen, als erfgen. van wijlen Aelbert van Zallant, neemt haar 1e wasteeken op Vincentius van Wterwijck, als man en momber van Juffer Mechtelt, en op Mechtelt en haar kinderen verwekt bij zal. Thomijs Ketel, voor 250 ggl., welke Albert aan Thomijs geleend had blijkens 2 obligatiën, en voor verdere kosten, hinder, schade en interessen.

Op 14 en 28 Nov. neemt hij het 2e en 3e.

Beel van Holtwick als gemagtigde haars zoons Mr. Joest v. H., goudsmid en burger te Deventer, neemt haar 1e wasteeken op Johan Mulart Lubbertsz voor 51 ggl. 4½ st. br. als rest schuldig gebleven blijkens zijn handschrift, verder voor kosten en interessen.

Op 14 en 28 Nov. neemt zij het 2e en 3e.

1539 Nov. 4 (C cxi v°).

Jacob van Armel, burger te Deventer neemt zijn 1e wasteeken op Henrich van Rechteren voor 400 enkele ggl. in hoofdsom, blijkens brieven en zegels, en 130 mud rogge achterstedige pacht, voor Martini verschenen en voor kosten, schade en interessen.

Op 18 Nov. en 2 Dec. neemt hij het 2e en 3e.

1539 Dec. 1 (C cxi v°).

Mr. Herman Knoppert Dr. van wege zijn vrouw, Herman Mulart Schout te Zwolle, de wed. Wolff Mulart Geertsz en Wolff van Ytterssum, als erfgenamen van Juffer Elsebe van Munster, wed. Wolff van Ytterssom, nemen hun 1e wasteeken op de kinderen en erfgen. van Johan Mulart Geertsz van wege hunne moeder, over zekere erfuiting welke den aanleggers bij sententie der stad Zwoll, waar het sterfhuis gelegen is, toegewezen zoude zijn en door verw. hun onthouden wordt.

Op 15 en 29 Nov. nemen zij het 2e en 3e.

1540 Jan 8 (C cxii).

Burchart van Westerholt Drost van Vollenhove, als gemagtigde van Bernt van Oir en Bernt van Beverfoerde to Weemssel, neemt zijn 1e wasteeken op Bernt, Claes en Zweder v. B. gebroeders en op het goed ter Mollen en andere hun aangeërfde goederen, voor zekere aanspraak en actie van 10 ggl. per jaar, welke de aanl. voor den vader der gebroeders ten behoeve zijner pandschap des Drostambts van Blanckenburch een tijd van jaren verschoten hebben, alles blijkens zegels en brieven.

Op 22 Jan. en 1 Febr. nemen zij het 2e en 3e.

1540 Febr. 13 (C cvi).

Landdag particulier, gehouden door de gedeput. van R. en St. na den dood van Heer George Schenck, Stadhouder. Tegenwoordig:

Cecommitteerden in plaats van den Stadh. Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhoe, Engelbert van Ens, Rentmeester v. Zallant, B. van Coelen, Griffier des lands van Overijssel.

Gedeput. der Ridderschap v. Zalland.

Hinrich Mulart, Dijkgraaf v. Zalland.

Johan van Buckhorst Heer Willemsz.

Adriaen van Twickel.

Vniko Ripperda.
Ernst van Ytterssum.
Gedeput. v. Twenth.
Adriaen van Reede Drost te Laege en te Diepenhem.
Goessen van Raesfelt, Drost v. Twenth.
Heer Bernt van Schedelick, Landcommandeur der Balye te Westphalen.
Heer Frederick van Twickel, Ridder.
Claes van Beverforde, Drost te Blanckenburch.
Henrich van Rechteren.
Otto van Rutenburch.
Gedeput. des lands van Vollenhoe.
Henrich Hagen.
Herman van den Cloester.

Gedeput. van Deventer	Mr. Gerrit Schwaeffgen. Johan van Dotinchem.
„ „ Campen	Geert Loese. Tijmen van den Veene.
„ „ Zwolle	Bernt van Ytterssum. Thomas Knoppert. Johan ter Marsch. Kerstgen van Diepenbroeck.

Aang. Heer Goddert Ketteler, Ridder, Drost te Eluerfeldt, en Goessen K., Drost te Hoefstat, gebroeders en Geert K. ter Assen hun neef van Stadh. R. en St. betaling gevorderd hebben van hun jaarlijksche handgelden of pensioen, met verdere kosten, schaden en interessen, welke zij schrijven door wanbetaling geleden te hebben, terwijl ook Goessen de losse van zijn toegedeelde portie aan de landschap gekondigd heeft, en daarom verzocht hebben, dat eenige gedeput. van de landschap zouden komen te Munster, is besloten: dat de Landdrosten, elk in zijn ambt, de achterstallige handgelden opvorderen zullen, te leveren aan Mr. Otto Basters, Secretaris van Deventer, aan wien ook de Rentmeester van Salland de penningen verantwoorden zal, die bij hem inkomen. Men zal aan de Kettelers door tusschenkomst van hun rentmeester Jan van Schiderich schrijven, dat op een door hen te bepalen dag na halfvasten als afge-

vaardigden te Munster zullen komen: Heer Bernt van Schedelick, Landcommandeur, Seyne Mulart, Drost van Sallandt, een der raadsvrienden van Deventer en Mr. Otto de Secretaris.

Aang. Benedictus van Alten Heer Anthonisz tweemaal aan wijlen den Stadh. geschreven heeft om betaling van hetgeen zijn zal. vader te vorderen had, zullen de raadsvrienden van Deventer dit bij hun ambtgenooten aanbrengen de rekenboeken van Peter van Mowijck nazien en het antwoord zenden in de stad Herwerden, waar, volgens berigt van den bode, de v. Altens hun behuizing hebben.

Wegens den dood des Stadh. zijnde het hoofd der justitie, besluiten R. en St. eendrachtig, dat alle zaken, welke door Stadh. R. en St. op gemeene landdagen en particuliere bijeenkomsten „erkant, gedetermineert, geclaert en geschloeten" zijn, onverbrekelijk gehouden en opgevolgd zullen worden, opdat de justitie in eere en waarde blijve.

Aang. menigvuldige mandaten van wege den Keizer door zijne stadhouders en R. en St. in alle steden en kerspelen openbaar afgekondigd zijn, dat geene knechten of ledigg angers, uit- of inheemsche, in deze landschap op 's Keizers onderzaten, wereldlijke of geestelijke, of in kloosters of conventen „gaerden" liggen, trekken of omzwerven mogen op verlies van lijf en goed, en toch dagelijks klagten dienaangaande inkomen, zoo zal deze publicatie opnieuw afgekondigd worden en den Landdrosten, Amptmannen en Officiers gelast daaraan streng de hand te houden.

1540 Febr. 13—16 stilo Vltraijsselano (C cviii v°).

In zake Willem Rijppers burger van Campen tegen Schweer van Wermel over een arrest en beslag, door Schweer gedaan op penningen be-

hoorende tot Willem's uitrusting onder Goessen van Raasfelt, Drost van Twenthe, in welke zaak de Stadh., op verzoek van den Raad der stad Kampen tot bescherming harer privilegiën en handhaving van het landregt, het oordeel gevraagd heeft van de amptluden en gedeput. van R. en St. op deze bijeenkomst aanwezig, of zulk een arrest naar landregt subsisteren mag of niet, is door dezen bevonden, dat het arrest ongefundeert is en den Drost bevolen de penningen aan Rijppers of zijn gemagtigde terug te geven, behoudende echter overigens v. W. zijn regt tegen R.

1540 Sept. 9 (C cxii).

Adriaen van Rede Maarschalk, Drost te Lage en Diepenheim, neemt zijn 1e wasteeken op Reyner van Aeswijn als man en momber zijner huisvsouw, voor zekere gelofte, door haar ouders gedaan aan Adriaen's ouders, herkomende van 100 Frankische schilden per jaar aan huwelijkspenningen en de daarop verloopen handgelden, blijkens zegels en brieven.

Op 23 Sept. en 7 Oct. neemt hij het 2e en 3e.

1541 Jan. 4 (C cxii).

B. S. en R. met de ingezetenen, erfgenamen en gemeente der stad en vrijheid van Delden nemen het 1e wasteeken op Goessen van Raesfelt, Drost van Twenthe, voor zekere actie van onbehoorlijke perturbatie aan en in Deldenermarsch, waarvan de Drost de visscherij voor zich alleen wil houden, waarin hij nieuwe ongewone grachten en „vijssche waer" gemaakt heeft en waaruit hij de varkens der burgers heeft gejaagd tegen oude gewoonten en gebruik.

Op 18 Jan. en 1 Febr. nemen zij het 2e en 3e.

1541 Febr. 16 (C cx).

Jacob van Ytterssom neemt zijn 1e wasteeken

op de wed. en erfgen. van Johan Mulart to Voerst voor een actie betreffende de helft van 7 morgens lands en 7 jaar achterstedige rente; van 80 ggl. gekomen van den sequester van dat land hen door Mulart ontbeurd; van 60 ggl. gaande uit het goed van gedaagden; voor 50 ggl. achterstallige rente waarvoor Jacob aangesproken wordt; voor zijn aandeel in 10 ggl. per jaar en 5 jaar achterstallige rente van het versterf van Jacobs moei te Dicklingen; voorts voor kosten, schade en interessen.

Hij neemt 2 en 16 Maart zijn 2e en 3e.

V EN VI.

REGISTER *E* EN *F*.

Register E is het „Judiciaal Register van den Keys. Mat. hoffgericht der Lantschap van Ouerijssel, begonnen by 't Stadholderschap des Waelgeboren Heren, Heren Maximiliaen van Egmond Grauen toe Buren en de Leerdam, Heren toe Ysselsteyn etc. van 16 *Oct.* 1541—15 *Nov.* 1548.

Register F bevat Acten van Claringe van 2 *April tot* 8 *Juny* 1546 *en is op het Kamper archief te vinden. Het verschilt weder zeer van Register E en bevat dikwijls meer.*

1541 Oct. 16 (E i).

Heer Maximiliaen van Egmondt, Grave to Buren en Leerdam, Heer te Ysselsteyn, te Cranendonck, St. Mertensdick etc. Stadhouder-Generaal des Keizers over Vrieslandt, Overijssel, de stad Groningen en de Omlanden houdt met R. en St. van Overijssel een gemeenen landdag binnen Deventer over de nieuwe reformatie van het Landregt, de schulden van de landschap en andere zaken. Tegenwoordig:

Goessen van Raesfelt, Drost van Twenthe.
Seyno Mulart, Drost van Zallandt.
Herman van Westerholt, Drost van Vollenhoe en Amptman ter Kuynre.
Heer Frederick van Twickel, Ridder.
Johan van Ytterssum, Drost te Ysselmuyden.
Bernt van Bervorde, Drost te Haexberge.
Engelbert van Enss, Rentmeester van Zallandt.
Adriaen van Twickelo.
Hendrik Hagen.
Heer Berent van Schedelick, Commandeur te Otmerssem.
Herman Mulart, Schout te Zwoll.
Otto van den Rutenberge.
Johan van Essen.
Bernt van Bervorde to Weempsel.
Ernst van Ytterssum ter Heyne.

Henrick van Ytterssum.
Henrick Mulart, Dijksgraaf van Zallant.
Roeloff van Scheven te Enschede.
Wolter Splinter.
Johan Rengers ter Arentshorst.
Dierich van Keppel.
Herman van den Cloester.
Oncko Ripperda.
Willem van Buckhorst Jansz.
Jan van Bockhorst.
Mr. Jan van Langen Dr.
Boldewijn Hagen.
Arent Schloet.
Alffert van Ysselmuyden.
Reynt van Coevorden.
Egbert van Heyden, pander van Twenthe.
Peter van Voerst.
Dierick van Voerst.
Dierick van Ysselmuyden.
Johan van Steenwijck.
Bruyn van Langen.
Johan van Laer.
Hinrick Schaep.
Pieter van Keppel.
Jan van Wterwijck to Veenbruggen.
Jacob van Ytterssum to Lenthe.
Roeloff van Vterwijck, Schout op Steenwickerwolt.
Bertholt van Langen Goertsz.
Herman van Langen.
Gijsbert van Dort.
Seyne van Brienen.
Johan van den Camp.

Mr. Gerrit Zwaeffken Dierich van Ouerenck Herman ter Beke Jacob van Wijnssum	Gedeput. van Deventer.
Tyman van den Vene Engbert ten Bosch	„ „ Campen.
Thomas Knoppert Wolff van Ytterssum.	„ „ Zwolle.
Meyne Johan van Delden	„ „ Oldenzael.
Geert Alberts Evert ter Linden	„ „ Hasselt.
Thyman ten Broecke Mr. Geert Wrenssinck	„ „ Steenwijck.

Daar ettelijke personen van R. en St. te voren gecommitteerd tot het concept van de nieuwe reformatie van het landregt, overleden zijn, heeft de Stadh. met R. en St. in hun plaats geordonneerd:

Uit Salland:

Adriaen van Twijckel.
Henrick Mulart, Dijkgraaf.
Vnico Ripperda.
Ernst van Ytterssum.

Uit Twenthe:

Heer Frederick van Twijckeloe.
Otto van den Rutenberge.
Mr. Johan van Langen Dr.
Bernt van Beverfoerde to Weemssel.

Uit Vollenhove:

Herman van Westerholt, Drost.
Herman van den Cloester.
Hinrich Hagen.
Alffert van Ysselmuyden.

Uit Ysselmuyden:

Johan van Ytterssom, Drost.
Willam van Bochhorst.

1541 Oct. 18 (E iij).

Herman Holterman doet als pander van Salland den eed van zijn officie, om de wasteekens naar landregt uit te brengen, regtvaardige gichte te doen en verder alles wat een getrouwe pander doen moet.

In zake Jasper van Durgelo, van wege Wolffart v. D. van 508 fl. schuld van het jaar 1510, waarvan hij nog eischt 192 gouden fl., is door Stadh. R. en St gewezen: aang. de principale som van 508 fl. Goert van Haerst in zijn rekening gepasseerd zijn, zullen de erfgenamen van Goert gehouden zijn die som aan de landschap af te dragen en hun regres weder mogen nemen op de erfgen. van Peter van Mouwick of anderen, waaraan zij meenen geregtigd te zijn.

1541 Nov. 8 (E iv).

Nieuwe reformatie van het Landregt.

Goed uitgeg. door Racer Ov. Ged. III 234—278, doch bl. 269 art. 28 2, 2 moet luiden: „ende op eenen tijdt *niet* meer weten sal wtsenden dan eene." Op bl 278 2, 3 staat „onderscholten" lees: „onderzaeten" en 2, 12 staat: „sevenden" lees: „achtsten."

1541 Nov. 8 (E x).

Daar de Stadh. door zijn Raden aan R en St. heeft doen voorhouden, dat het hem het best voorkwam, eenige Gedeputeerden van R. en St. te ordonneeren tot revisie en calculatie van der landschap schulden, omdat deze materie belangrijk en zwaar is, hebben R. en St. gedeputeerd:

Uit Zallandt:

Seyno Mulart, Drost v. Zallandt.
Adriaen van Twijckel.
Johan van Ytterssum, Drost te Ysselmuyden.
Willem van Buckhorst.
Ernst van Ytterssum.
Johan Rengers.

Uit Twenthe:

Goessen van Raesfelt, Drost van Twenthe.
Heer Frederick van Twijckel, Ridder.
Heer Bernt van Schedelick, Landcommandeur.
Dr. Johan van Langen.
Bernt van Beverfoerde to Weemssel.
Claes van Beverfoerde, Drost te Blanchenburch.

Uit Vollenhoe:

Herman van Westerholt, Drost te Vollenhoe.
Henrich Hagen.
Herman van den Cloester.
Alffer van Ysselmuyden.

Daar er allerlei duisterheid en moeielijkheid bevonden wordt in de zaken van de schulden der landschap en steden van Overijssel, welke eerst

moeten worden onderzocht en geklaard door de rekenboeken en registers van hen, die de administratie gehad hebben van de uitzettingen en schattingen, ordonneert de Stadh. op verzoek van R. en St.:

Engelbert van Enss, Rentmeester van Salland.
Bartholomeus van Coelen, Griffier van Overijssel, en
Mr. Otto Basters, Secretaris van Deventer,

om te gelegener tijd voor Lichtmis bij elkander te komen te Deventer, om de registers en rekeningen te onderzoeken en „claer" te maken, zullende de amptlieden van Salland, Twenthe en Vollenhove doen publiceeren, dat elk die eenige administratie gehad heeft van uitzettingen en schattingen, zijn registers en rekeningen intusschen zal inleveren bij Mr. Otto.

1541 Nov. 19 (E cxiii).

Mechtelt van Haersolte neemt haar 1e wasteeken op Hinrich v. H. haren broeder, voor zekere actie en aanspraak betreffende hun vaderlijken boedel, welken verw. haar onthoudt, onder het „behelp" dat zij haar geestelijk habijt veranderd had, niettegenstaande zij bij pausselijke dispensatie en bij gevolgd proces en sententie van den Domdeken te Utrecht, als pausselijken commissaris, gerichtelijk en wettelijk naar alle vormen van regt ontlast en geabsolveerd was van de orde en het habijt, waartoe zij in haar kindsche, onverstandige jaren gedrongen was geworden.

Op 3 en 17 Nov. neemt zij het 2e en 3e. De zaak wordt verder niet aangetroffen in de Judicialen van 1541—1548 en 1549—1537; zij zal dus bijgelegd zijn.

1542 Maart 24 (E cxiii).

Claes Witte, Schout te Kampen en Kamperveen, neemt zijn 1e wasteeken op Johan van Yttersom, Drost van Ysselmuiden, voor een actie en

aanspraak voor zekere scheldwoorden door den Drost geuit omtrent hem buiten het gericht binnen Kampen en in weg en velde, die hem zoowel in eigen persoon als door Steven Brant en diens adherenten heeft gescholden en doen schelden voor een geweldenaar, dief en „velscher," welke scheldwoorden Claes zich aangetrokken heeft, als groote injurie en smaad, hem aan zijn eer, lijf en goed gaande, en met regt denkt te verdedingen, zoodat de Drost, als hij, gelijk naar Landregt behoort, zijn zeggen niet bewijst, in de poene vervallen zal van te verliezen, wat hij heeft willen winnen; bovendien schuldig zal zijn de scheldwoorden „in sijn hals te cloppen" (te herroepen) en te revoceeren op alle plaatsen, waar hij ze gesproken heeft, met vergoeding van schade te bepalen door het keizerlijk hofgerigt.

Op 7 en 21 April neemt hij zijn 2e en 3e.

1542 Mei 8 (E xi).

De Stadh. houdt met R. en St. een gemeenen landdag te Deventer om de propositiën te hooren van Mr. Joest Sasbout, Raad ordinaris in den Hove van Holland en Commissaris des Keizers, aangaande de ordonnantie van het Roomsche Rijk van de contributie tegen de Turken. Tegenwoordig:

Seyno Mulart, Drost van Sallant.
Goessen van Raesfelt, Drost van Twenthe.
Herman van Westerholt, Drost van Vollenhoe.
Johan van Yttersum, Drost van Ysselmuden.
Claes van Beverfoerde, Drost te Blanckenburch.
Goert van Reede, Drost te Lage en Diepenhem.
Engelbert van Enss, Rentmeester van Zallant.
Heer Frederick van Twickel, Ridder.
Adriaen van Twickel.
Herman Mulart, Schout te Zwoll.
Arent Mulart, Schout te Hasselt.

Hinrich van Rechteren.
Johan van Rechteren.
Seyger van Rechteren.
Otto van Rutenberch.
Mr. Johan van Langen.
Vnico Ripperda.
Pilgrim van Thye.
Wolter Splijnter.
Ernst van Ytterssum.
Jocob Rengers.

Otto Bellinckhaeven.
Wolter van Heyden.
Dierick van Keppel.
Peter van Keppel.
Alffer van Ysselmuden.
Arent Sloet.
Dirich van Voerst.
Vincentius van Wterwijck.
Steven van Haerst.
Seyno van Brenen.

Dirich van Ouerenck Herman ter Beke Otto van Dotinchem Mr. Otto Basters	Gedeput. van Deventer.
Mr. Gerrit Morre Egbert ten Bussche	„ „ Campen.
Hinrich Munter Hinrich van Tijl	„ „ Zwoll.

Mr. Joest Sasbout heeft geproponeerd en voorgehouden hoe door den Keizer en de Stenden des H. Roomschen rijks op den Rijksdag te Spiers zekere ordonnantie van contributie gemaakt was tot wederstand van den Grooten Turk, als erfvijand der gemeene Christenheid, en vraagt deelneming hierin. R. en St. wenschen eerst hierover „buggespraeke" (sic) met hun raadsvrienden te houden.

1542 Mei 13 (E xii v°).

R. en St. antwoorden op de propositie van Mei: dat men zich door geen ongehoorzaamheid van het R. R. wil separeeren, onverkort en ongekrenkt de eer en eed, waardoor zij aan den Keizer gebonden zijn, maar daar Deventer, Kampen en Zwolle, hoewel Rijkssteden, niet tot den gehouden Rijksdag opgeroepen werden, gelijk van ouds gewoonte, en nog in 1532 het laatst geschied is, en bovendien de landschap met zware schulden belast is, kunnen zij haar en de ingezetenen met die contributie niet bezwaren. Wordt echter naar waarheid bevonden, dat alle

vorstendommen, landen en lieden, niemand uitgezonderd, tot wederstand van den Turk realiter contribueren, dan zullen R. en St. toonen, dat men hen niet van ongehoorzaamheid heeft te verdenken.

1542 Junij 10 (E xiiij).

De Stadh. houdt een gemeenen landdag te Deventer. Tegenwoordig:

Mr. Joest Sasbout, Commissaris der Regentes, namens den Keizer.
Seyno Mulart, Drost van Zalland.
Goessen van Raesfelt, Drost van Twenthe.
Herman van Westerholt, Drost van Vollenhoe en Amptman van der Kuynre.
Goert van Reede, Drost te Lage en Diepenhem.
Johan van Ytterssum, Drost van Ysselmuden.
Claes van Beverfoerde, Drost te Blanchenburch.
Engelbert van Enss, Rentmeester van Zallant.
Aernt Mulart, Schout te Hasselt.
Heer Frederick van Twickel, Ridder.
Adriaen van Twickel.
Pelgrom van Thye.
Vniko Ripperda.
Ernst van Ytterssum.
Johan Rengers.
Dierich van Keppel.
Peter van Keppel.
Aernt Sloet.
Hinrich van Rechteren.
Johan van Rechteren.
Seyger van Rechteren.
Otto van Rutenberch.
Haeke van Rutenberch.
Otto van Bellinckhaeven.
Wolter Splinter.
Wolter van Heyden.
Dirich van Voerst.
Vincentius van Wterwijck.
Mr. Jan van Langen.
Steven van Haerst.
Jan van Echten.
Pilgrom van Ysselmuyden.
Herman Mulart, Schout te Zwoll.
Seyno van Brenen.
Dirich van Ouerenck, Herman ter Beeke, Johan van Dotekom, Mr. Otto Basters — Gedeput. v. Deventer.
Mr. Gerrit Morre, Egbert ten Bossche — Campen.
Henrich Munter, Hinrich van Thiel — Zwolle.
Meyne Jansz, Oldenzael.

Coert Sluyter, Oitmerssum.
Aerent Claesz, Enschede.
Willem Goertsz, Vollenhoe.
Evert ter Linde } Hasselt.
Goert van Goer }
Mr. Gerrit Wrenssinck } Steenwijck.
Tymen Ysbrants }

Mr. Joest Sasboyt qq. insinneert aan de vergadering een schrijven des Keizers tot gehoorzaamheid aan het reces van Spiers, om niet te vallen in de straf daartegen bij plakaat bedreigd, met benoeming van Mr. Geerlich Doys, 's keizers Rentmeester in Overijssel tot een der 4 ontvangers van de contributie. Gedaan te Deventer op 's Keizers hof in de rechtkamer. Op welke insinuatie R. en St. na ruggespraak, op 14 Junij antwoorden: dat zij blijven bij het vroeger gegeven antwoord. Get. Nicolaus Verheyden, Secretaris.

Op 14 Junij verschijnen op den landdag Claude van Bonten, Heer to Carbaron, overste stalmeester der Koningin, Mr. Joest Sasbout en Vincent Cornelisz, gecommitteerde van de financiën, als Commissarissen der Koningin, die verklaarde, dat de Koningin voornemens geweest was Overijssel te bezoeken, maar daarvan had moeten afzien om andere zaken, doch later dat bezoek doen zoude, waarop R. en St. geantwoord hebben, dat zij van de „affectie" der Koningin overtuigd waren en bereid waren de Commissarissen aan te hooren, verzoekende dat zij wederkeerig de nooden der provincie zouden aanhooren.

Op 15 Junij diensvolgens besloten, dat de gebreken en zwarigheden van de geheele landschap op schrift aan de Commissarissen zouden worden medegedeeld.

1544 Jan. 16 (E cxiiii).

Johan van Haerst Hermansz neemt zijn 1e wasteeken op de wed. en erfgen. van Johan Mulart

Janss te Voirst voor 32½ ggl. per jaar, welke verw. jaarlijks hebben van Wolff Mulart en op al zijn andere goederen voor 15 ggl. en 18 mud rogge per jaar, door verw. aan aanl. verkocht op belofte van beter vestinis, blijkens zegels en brieven, en voor 1 jaar achterstedige rente, met schade, kosten en interesten.

Op 30 Jan. en 13 Febr. neemt hij zijn 2e en 3e.

1544 Jan. 22 (E xvii).

Op aanschrijven des Stadh. vergaderen R. en St. te Deventer.

Seyno Mulart, Drost van Zallant.
Goessen van Raesfelt, Drost van Twente.
Herman van Westerholt, Drost van Vollenhoe.
Johan van Yttersom, Drost van Ysselmuyden.
Goert van Reede, Drost te Lage en Depenhem.
Engelbert van Enss, Rentmeester van Zallant.
Heer Frederick van Twickel, Ridder.

Vniko Ripperda.	**Reynt van Covorden.**
Pijlgrom van Thye.	**Steven van Haerst.**
Seyno van Brenen.	**Ernst van Ytterssum.**
Johan van Laer.	**Johan van Steenwick.**
Hauke van Rutenberch.	**Alffer van Ysselmuyden.**
Hinrich Schoep.	**Boldewijn Haegen.**
Wolter van Heyden.	

Mr. Gerrit Schwaeffgen Dirich van Ouerenck Herman ter Beke Mr. Otto Basters	**Gedeput. van Deventer.**
Ernst van Ysselmuyden Hinrich Ruyretorff	**„ „ Campen.**
Jacob Duysterbeck Mr. Hinrich van Tijll	**„ „ Zwoll.**

Op het schrijven door den Stadh. gezonden aan R. en St., of het hun gelegen kwam, dat hij een Lutenant of gevolmagtigde naar Overijssel zond, om aan R. en St. te melden, welke korting van de lage landen door de pachters wordt gesustineerd op grond der verleden oorlogen, waarom zij die landen niet met ossen en beesten hadden kunnen beslaan zonder gevaar voor de vijanden, en verder

om met R. en St. te houden een gemeenen landdag van regt en claringe, vermits de Stadh. door andere bezigheden daarvoor niet konde vaceeren, antwoorden R en St. na rijp beraad: dat het hun niet gelegen kon zijn een gemagtigde of iemand anders in plaats van den Stadh. in zaken van regt en claringe te laten presideeren, als zijnde het principale stuk van hun landregt en privilegiën, en zulks om redenen, schriftelijk den Stadh. medegedeeld.

Gedaan 23 Jan.

Op de klagten der gedeput. van de Ridderschap van Vollenhove tegen de stad Hasselt, die op grond van een appointenent te Kampen op 27 Aug. 1543 verkregen, onwillig is te betalen de som hun door Ridd. en gedeput. van Kampen naar oud gebruik opgelegd en waartoe zij bij herhaalde sententiën in het laatst in Febr. 1540 van R. en St. veroordeeld zijn, wordt verklaard, dat de Drost van Vollenhove van wege den Keizer en diens Stadh. tegen die van Hasselt zal procedeeren met reale executie en panding, volgens de constitutie door Stadh. R. en St. op het stuk van executie vastgesteld, op straf daarbij bepaald.

Gedaan 23 Jan.

1544 Maart 22 (E cxiiii).

Franchois Hoichstraten, Baliu van Rensborch, als gemagtigde van Vrouwe Marie van Tautenburch, Abdis en Vrouwe te Rensborch, en de gemeene capittulaer-vrouwen van dat convent, neemt zijn 1e wasteeken op Jonker Kaerl geboren Vrijheer van Tautenburch, Heer to Wedde en Westerwolderlant en al diens bezittingen, na den dood van haar moeder Anna de Vos van Steenwijck en van haren vader Georgen Schenk Vrijh. toe Tautenburch enz., op hun beider sterfdag nagelaten, voor de actie aanspraak en gereg-

tigheid haar naar land- en leenregt aangestorven.

Op 5 en 19 April neemt hij zijn 2e en 3e.

Actie door Heer Bertolt van Delff, Pastoor te Bathmen, met het antwoord daarop van Zwier Assinck aan Rigter Lutger Cruse en keurnoten Arend van Oldeneel en Hendrik ter Spillen, over de vraag: of de Pastoor in het bezit van 3 schepel rogge per jaar tot miskoorn uit het erve Assinck moest gehandhaafd worden, dan of hij zijn regt met zegels en brieven bewijzen moest en de betaling er van door Zwiers meijer te beschouwen was als eene gift van dezen, die den eigenaar van het erve niet raakte?

Bij het ordel verstaan: aang. de Pastoor bewijzen kan, dat alle meijers op Assink altijd miskoorn plagten te geven, behooren zij daarmede naar oude gewoonte voort te varen, tenzij de eigenaar de getuigen door den Pastoor bijgebragt wederleggen kan.

Assink teekent appèl aan naar de claringe van Stadh., R. en St.

In de Judicialen wordt hiervan niets gevonden.

1545 Febr. 26 (E cxvi).

Merten Bodeker als man en momber van zijn vrouw en zijne adhaerenten, als erfgenamen van Roloff van Twickel, nemen hun 1e wasteeken op Hinrich van Rechteren voor de actie van 170 mud rogge achterstallige pacht uit Bruyckinck, Hondebrinck en het Rouhuis, blijkens zegels en brieven.

Op 12 en 26 Maart neemt hij het 2e en 3e.

De natuurlijke kinderen van Roloff van Ytterssom nemen hun 1e wasteeken op de wed. en kinderen van Johan Mulart Jansz te Voirst, als erfgenamen en bezitters van Mularts huis en goederen, voor 800 ggl., door Roeloff gerichtelijk

aan aanl. als legaat gegeven en deels betaald, maar voor de rest geweigerd, met de kosten, schaden en interessen.

Op 12 en 26 Maart neemt zij het 2e en 3e.

1545 Maart 2 (E cxvii).

Matheis Halboen neemt zijn 1e wasteeken op Dirich van Ysselmuden, als momber van diens vrouw, als erfgen. van Wolter Stellinck den Olden Drost te Coevorden en van Drenthe, en van Mechtelt diens vrouw, voor een actie van verzegeling, door Wolter en Mechtelt gedaan, waarbij zij beloofden het erve Meusbarch te Spoelde, kerspel Zwolle, te vrijen van alle renten en pachten, waarmede het bezwaard was, en welk erve Mathis met atmalen naar landregt ingewonnen heeft, voorts voor de poene in dien brief begrepen en de kosten, schaden en interessen.

Op 16 en 30 Maart neemt hij het 2e en 3e.

Johan Kamerlinck, burger te Zwolle, neemt zijn 1e wasteeken op Hinrich van Rechteren voor 75 ggl. 5 st. door verw. hem schuldig voor laken, blijkens handschrift, en voor alle hinder, schade en interessen.

Op 16 en 30 Maart neemt hij het 2e en 3e.

Wijnolt Mattheusz te Deventer, de wed. van Hinrich Michielsz en Ruter Claesz te Zwolle, als „samende maechscap" van het Wijnhuis en axyse der stad Zwolle in 't jaar '40, nemen hun 1e wasteeken op Hinrich van Rechteren voor een **toelast** wijns en een aam wijns, door hen in het vorige jaar van hen ontvangen, ten bedrage van 40 ggl. met de kosten, hinder, schade en interessen.

Op 16 en 30 Maart nemen zij het 2e en 3e.

1545 Junij 6 (E xx).

De Landdrosten en andere amptlieden en officieren des keizers en de gedeput. der 3 steden ver-

schijnen op aanschrijven des Stadh. (ingevolge bevel der Koningin) te Deventer, en op 7 Junij zijn de gemeene Ridderschap en gedeput. der kleine steden op aanschrijven der landdrosten (op bevel des Stadh.) „vermits costicheyt des tijts" aldaar des avonds in de herberg verschenen om 8 Junij een gemeenen landdag te houden, om de propositie der Koningin te hooren en te beantwoorden. Tegenwoordig:

Seyno Mulart, Drost van Sallant.
Goessen van Raesfelt, Drost van Twente.
Herman van Westerholt, Drost van Vollenhoe.
Johan van Ytterssom, Drost van Ysselmuden.
Goert van Rede, Drost te Lage en Depenhem.
Claes van Beverfoerde, Drost van Blanckenburch.
Hinrich Mulart, Dijkgraaf van Zallant.
Herman Mulart, Schout van Zwoll.
Aernt Mulart, Schout van de stad en kerspel van Hasselt.
Engelbert van Ens, Rentmeester van Zallant.

Vniko Ripperda.	Johan van Steenwijck.
Willem van Buchhorst.	Ernst van Ytterssum.
Alffer vau Ysselmuden.	Seyger van Rechteren.
Otto van Rutenberch.	Hinrich Schaep.
Hinrich van Rechteren.	Bertolt van Langen.
Pilgrom van Thye.	Mr. Jan van Langen.
Houke van Rutenborch.	Herman Ramelman.
Wolter van Heyden.	Aernt Sloet.
Christoffel, Wolter } van Coforden, gebroeders.	Johan Schloet.
	Rolof van Scheven.
Roelof van Hoevel.	Johan van Rechteren.
Peter van Keppel.	Reynt van Coforden.
Rolof van Wherwick.	Johan Rengers.
Johan van Wherwick.	Boldewijn Hagen.
Gisbert van Dort.	Dirich van Ysselmuden.
Dirich, Peter } van Voirst, gebroeders.	Johan van Laen.

Herman van Beeck Johan van Dotekom Mr. Otto Basters Peter Doys	Gedeput. van Deventer.
Hinrich Kuynretorff Mr. Gerrit Morre	Gedeput. van Campen.
Jacob Duysterbeck Mr. Hinrich van Tijll	Gedeput. van Zwoll.

Gedeputeerden van Hasselt, Oldenzeel en Steenwick.
Reynolt van Bourmania, Drost te Coforden en van het land van Drenthe.
Reynolt van den Cloester } Gedeput. des lands van
Coert de Voss van Steenwick } Drenthe.

Heer Lodewich van Schoer presideert en proponeert namens de Koningin: dat Ov. boven de voor eenigen tijd toegestane 25000 car. gl. nog een nieuw bewijs van dankbaarheid aan den Keizer mogt' geven, op grond van de groote krijgskosten door den Keizer gedaan om vrede te verschaffen met Denemarken en Noorwegen, met de Turken, met Frankrijk en Engeland en vooral om de vereeniging van Gelre en Zutphen met zijn Staten te verkrijgen tot voordeel van Overijssel. R. en St. nemen hierop beraad.

1545 Junij 6 (E xxiiii).

Op de propositie van 6 Junij antwoorden R. en St. door Mr. Johan van Langen Dr., dat zij ten zeerste dankbaar zijn voor den vrede hun bezorgd, vooral met hunne naburen de Gelderschen, en zij, hoezeer de landschap met schulden bezwaard is, als gehoorzame en getrouwe onderzaten bereid zijn te doen wat in hun gering vermogen is.

Na dit antwoord hebben R. en St. zich beraden met den Stadh. en op diens onderrichting in bijzijn van den Drost van Coforden en den gedeput. van Drenthe, geaccordeerd van de 4 landen Salland, Twenthe, Vollenhove en Drenthe als volgt: aan den Keizer 50,000, aan de Koningin-Regentes 8000, aan den Stadh. 3000 en aan de Raden des Keizers 1000 car. gl. De Drost van Coforden en de gedeput. van Drenthe zullen ruggespraak met hun ingezetenen nemen en Donderdag over 8 dagen te Deventer antwoord brengen.

1545 Junij 15 (E xxiiii v).

Aang. de Drost van Coforden en gedeput. van

Drenthe gerapporteerd hebben, dat de ingezetenen van Dr. niet mede contribueren willen, aanvoerende de exemptie en immuniteit der landschap, als niet annex met de steden van Ov., krachtens zegels en brieven welke zij daarvan beweren te hebben en aanbieden te gelegener tijd in een maelstat der Staten van Ov. te toonen, zoo wijzigen de 3 landen hun aanbod aldus: voor den Keizer 32000, voor de Koningin 8000, voor den Stadh. 3000 en voor de Raden 1000 car. gl.

1545 Aug. 26 (E cxviii).

Juffer Henrick van Hengele, wed. Johan Wolffsz. neemt haar 1e wasteeken op de wed. en erfgen. van Johan Mulart Jansz te Voerst, als erfgenamen en bezitters der goederen van zal. Roloff van Yttersom, op de jaarlijke rente, welke deze hebben uit de goederen van Wolff Mulart en verder op al hun onbegeven goederen in Sallant, voor 14½ ggl. jaarl. rente, welke Roeloff uit al zijn goederen te Voerst en Westenholte en verder in het kerspel Zwolle gelegen, verkocht had aan Willem van Hengele en diens erfgen. op belofte van beter vestenis te doen.

Op 9 en 23 Sept. neemt zij het 2e en 3e.

1545 Sept. 22 (E cxix).

Reynolt van Aeswijn, Heer te Brakel, neemt zijn 1e wasteeken op Juffer Anna van Mervelde, wed. Reinolt van Coforden en op haren zoon Rolant v. C. voor de volgende actie:

1o. Daar de schutstal van den molen te Gramsbergen met groote kosten door zal. Juffer v. Aeswijn, Reynolts moeder, Johan van Ittersom en de verw. gemaakt is en door verzuim van Juffer v. C (dewijl Juffer v. Aeswijn daaruit gedrongen is) verdorven is, zoo eischt aanl. ver-

goeding van deze schade en herstel van den schutstal door verw. op eigen kosten.

2o. Jan van Itterssom en Juffer v. C. als twee erfgen. uitsluitende de derde erfg. Juffer v. A. en haren zoon R., tot den molen even na geregtigd, hebben hun het 1/3 deel der opbrengst van den molen (jaarlijks ongeveer 200 mud rogge) 12 jaar lang ontbeurd, waarvoor aanl. restitutie verlangen.

3o. Beide partijen hebben een hofstede te Gramsbergen, maar Juffer v. C. heeft de hare door aangraving van het gemeene goed vergroot; daarvan moet zij ook die van den Heer v. Brakel vergrooten, met restitutie des „ontbruycks."

4o. De tienden en goederen te Wijrden, welke zal. Reynolt v. C. eertijds vooruitgenomen heeft als leengoederen, welke alleen pandgoed en geen erfgoed geweest zijn aan het huis Gramsbergen behoorende, maar alleen zooveel penningen, zijnde eigen deelbaar goed, op de tienden en andere goederen te Wijrden gelegd, „neyewerlde toebehoerich gewest in de erff-eygendom den van Gransberge." Daarna moeten verw. de aanl. in possesie stellen van 1/3 hiervan met restitutie van het ontbeurde.

5o. Daar de Poll, boomgaard, bosch, hagen, visscherij, jagt, heerlijkheid en geregtigheid te Gramsbergen nog onverdeeld zijn tusschen partijen, verlangt aanl. scheiding en deeling met vergoeding van kosten, schade en interessen.

Op 6 en 20 Oct. neemt hij het 2e en 3e. Zie verder 6 Mei 1546.

1545 Nov. 16 (E xxvi).

Bijeenkomst van R. en St. te Deventer, (in affwesen des Stadh.), om allerlei zaken de Landschap betreffende. Tegenwoordig:

Seyno Mulart, Drost v. Zallant.
Herman van Westerholt, Drost v. Vollenhoe.

Johan van Ytterssum, Drost v. Ysselmuden.
Engelbert van Ens, Rentmeester v. Zallant.

Vniko Ripperda.	Roloff van Langen.
Pilgrom van Thye.	Dierick van Keppel.
Reynt van Covorden.	Jan van Laer.
Peter van Voerst.	Hinrich Schaep.
Bartholt van Langen.	Johan Rengers.
Jacob van Ytterssum.	Roloff van Oesterwold.
Seyger van Rechteren.	Bartolt Sloet.
Seyn van Welvelde.	Johan van Rechteren.
Willem van Buchhorst.	Mr. Johan van Langen Dr.
Johan van Voerst.	Herman Mulart.
Dirick van Ysselmuden.	Bartold van Langen.
Boldewijn Hagen.	Otto van Rutenberch.
Henrich Mulart, Dijkgraaf.	Jan van Steenwick.

Herman van der Beke, Johan van Dotekum, Mr. Otto Basters, Gerrit Swaeffken. — Gedep. v. Deventer.

Geert Loese, Tyman van den Veen, Mr. Gerrit Morre — Gedep. v. Campen.

Jacob Duyterbeck, Mr. Hinrich van Tijll — Gedep. v. Zwoll.

De vordering van Heer Hinrich palsgraaf en bisschop te Worms van 642 Pts. gl., door Mr. Jan Oestendorp overgegeven, zal de Griffier nazien in de oude papieren van zijn F. Genade en Adriaen van Rede; wat hij vindt zal hij rapporteeren aan de stad Deventer en deze zal namens de landschap van de wed. en erfgenamen van A. v. Rede bescheid vorderen omtrent de contra-rekening en verder aan de administrateurs van de schattingen van Twenthe vragen, of hun iets bekend is van de penningen aan zijn F. G. „bewesen" op het land van Twenthe.

Aang. de gedeput. van de 3 steden aan de gemeene Ridderschap voorgehouden hebben, dat de gemeene Landschap haar zekere som schuldig is, voor deze verschoten tot supplement der aflossing van de Kettelers en voor andere zaken en

lasten, ook dat haar burgers en ingezetenen gearresteerd zijn geworden te Groningen, Soest, Nijmegen, Arnhem, Lochem, Utrecht, Amersfoort en elders voor de schulden der Landschap, voor welke schulden en arresten aan haar door R. en St. 3000 ggl. ter goeder rekening uitgezet is, welke som evenwel voor andere zaken en vooral tot beëindiging van den oorlog van '43 besteed is, blijkens de rekening van Mr. Claes Venraat, secretaris van Deventer, zoo hebben de 3 steden een uitzetting verzocht van hetgeen zooals gezegd, de Landschap aan de 3 steden schuldig is; aang. nu bevonden is, dat de Landschap aan de steden schuldig was 2144 ggl. 14 st., waarop betaald is 610 ggl. 17 st. br. 3 oort, en dus nog 1533 ggl. 24 st. br. 1 oort schuldig bleef, welke begrepen wordt in den 1en termijn van den onslag van 19841 ggl. 22 st. br. over de 3 landen op dezen landdag uitgezet, met nog 200 ggl. bijprovisie tot aflossing van schulden en arresten zijn, waarvan op Salland 8500, op Twenthe 6040 en op Vollenhove 5302 ggl., te ontvangen door Engelbert van Ens, rentmeester van Salland en waarvan geassigneerd zijn: op den Keizer 10666 car. gl. 13 st. 4 p. Vlaams voor 1/3 van 32000 car. gl. in 3 jaarlijks termijnen hem toegezegd, aan de Koningin 8000 car. gl. aan den stadh. 3000 car. gl., aan de raden des Keizers en de „dorenworter" 825 ggl., aan Mr. Frans Rustici, secretaris des Stadh. voor zijn reizen 50 car. gl., aan den rentmeester zelf 289 car. gl. 8 st. br. 4 1/2 pl. voor de landschap verschoten op de reizen gedaan door de gedeput. van de Landschap en de Steden naar Groningen en Kampen en in de questie met Drenthe, aan de 3 Steden 1533 ggl. 24 st. 1 oort.

Vgl. hiermede een stuk in de Verzameling van Prof. Bondam (Overijss. archief).

1545 Dec. 1 (E cxx).

Claes van Gent als erfg. zijner moeder Juffer

Elysabet v. Gent, neemt zijn 1e wasteeken op Ernst van Ytterssom, als erfg. van Juffer Hasset van Wijtman, wed. Steven Campferbeeck, en van Johan en Herman v. Y., en als bezitster van het erve ten Thye in de buurtschap ten Kolcke, van 6 morgen lands in Mastebroek bij de 3 bruggen, en van 5 morgen lands in Wijerkerspel, voor zekere actie van achterstallige schuld van 40 rijnsche curr. gl. jaarlijksche lijftucht, welke aan de moeder van Claes als wed. Johan Campferbeecks, Stevens zoon, op genoemde onderpanden, met belofte van beter vestenis, door Juffer Hasset met Roebert van Ytterssom als momber, gerichtelijk overgedragen was blijkens brieven en zegels door den leenheer bevestigd; de lijftucht was gedurende 14 jaar niet betaald, eerst voor den Schout van Zwolle en toen voor de Claringe van R. en S. aldaar verwonnen, om verder op de onderpanden met atmalen voor de Leenheeren te procedeeren, doch door dezen, Heinrich en Otto van Rechteren „vermits ongebuerlicher vpholdinge ende rechtsweigeringe" verhinderd zoodat mitsdien de achterstand nog weder met 12 jaar vermeerderd is.

Op 15 en 29 Dec. neemt hij het 2e en 3e.

Claes v. Gent, als erfg. zijner moeder Juffer Elys. v. G. neemt zijn 1e wasteeken op Hinrich van Rechteren als leenheer en als testamenteur van Otto v. R. zijn broeder, die eerst als leenheer op het erve aanspraak gemaakt, den Scholtus van Zwolle, als Rigter de hand gesloten en het gericht verboden had en verder als momber over de erfgenamen van diens broeder, voor zekere actie van kost, hinder, schade en interesten geleden door vertraging en regtsweigering in voornoemde zaak.

Op 15 en 29 Dec. neemt hij het 2e en 3e.

1545 Dec. 9 (E cxxi).

Wolff Mulart neemt zijn 1e wasteeken op Herman van Warmele voor 750 Jochemdalers, welke verw. bij zijn adelijke eer en trouw beloofd en verobligeerd heeft te betalen, overeenkomstig zijn handschrift en zulks uit kracht van zekere huwelijks voorwaarden betreffende Wolffs vrouw; voorts voor de achterstallige handgelden en alle hinder, kosten, schade en interesten.

Op 23 Dec. neemt hij het 2e, op 7 Jan. 1546 het 3e.

1546 Jan. 2 (E cxxii).

Proost, Vrouwen en Conventualen van Swartewater-klooster nemen hun 1e wasteeken op de dochter en erfg. van zal. Otto van Rechteren en op haar mombers en de gebruikers van haar erfdeel, voor de actie van 8 mud rogge jaarlijksche pacht, welke het convent uit goede vriendschap uit het erve ten Berge te Losser verzet had voor 100 ggl.

Zij nemen 16 en 30 Jan. het 2e en 3e.

1546 April 2 (E xxx).

De Stadh. houdt zijn 1en regtdag te Deventer.

Dingwaarder: Engelbert van Ens, Rentmeester van Zallandt.

Keurnoten: Heer Berent van Schedelick, Commandeur der baillien te Westphalen en des huizes te Oetmarshen. Vniko Ripperda.

April 3 is door den Dingwaarder „mit een ordel bestadet, bedinget ende bewaert," dat de Stadh. wegens het regenachtige weder het gericht mogt houden onder dak in de Proostdij. [1])

1546 April 2 (F i).

De Stadh. houdt met R. en St. claringe binnen

[1]) Daar hierop een acte van 19 April geboekt is, doet mij besluiten dat E hier onvolledig is. Ik laat daarom F volgen.

Deventer. Na R. en St. welkom geheeten te hebben, beveelt hij aan de Ridderschap af te gaan en houdt de ampluden met de gedeput. der Steden bij zich; gaat daarna in de „dynckbancke"

Gedeput. v. Deventer { Herman van der Beecke. Johan van Doetinchem. Mr. Otto Basters. Gerrijt Zwaeffken.

Gedeput. v. Campen { Henrick Cuenretorff. Mr. Gerijt Moerke.

Gedeput. v. Zwolle { Jacob Duysterbeke. Mr. Henrick van Tijll.

Richter de Stadhouder.

Keurnoten: { Berent van Schedelick. Vnyko Ripperda.

Nadat de bank gespannen is door den Dingwaarder Engelbert van Ensse, rentmeester van Salland, zijn opgeroepen die van de ridderschap, om de ordelen in de ordelen in de vorige dijnckbank aan hen besteed, te wijzen; dezen deels aangekomen, hebben de ordelen met hun wijzingen aan den Griffier ter hand gesteld, die ze geopend en aan partijen voorgelezen heeft. Partijen hebben daarvan gedeeltelijk geappelleerd in claringe van Stadh. R en St, doch hebben ook gedeeltelijk in de vonnissen berust. De ordelwijzers die afwezig waren, worden gesuspendeerd tot hun comparitie. Na wijzing des ordels zijn de partijen opgeroepen, die aan de bank te doen hadden. Compareerende, hebben zij regt en ordels gedinget die voor den Stadh. door den Dingwaarder aan eenigen van de Ridderschap besteed zijn geworden, om daarvan te wijzen naar de nieuwe Reformatie. Onder anderen zijn verschenen:

De overheid en ingezetenen van Delden, die Goessen van Raesfelt aanspraken voor zeker misbruik van visscherij en gemeente, mede aan die van D. toekomende, en voor schutting van

beesten door den Drost ten onregte gedaan, waartegen deze een aanspraak bij reconventie door wasteekens aanhangig gemaakt heeft, hebben de exceptie gesteld, dat groote of kleine steden niet door wasteekens gedagvaard behooren te worden.

Door den Stadh. de amptluden en 'gedeput. van de Steden is gewezen en door den Dingw. uitgesproken: dat men geen groote of kleine steden met wasteekens voor de hooge of lage bank dagen mag, maar wie iets van haar te vorderen heeft, dit bij supplicatie aan den Stadh. moet te kennen geven, die hem dan met zijn tegenpartij op den volgenden landdag voor Stadh. R. en St. ontbieden zal.

De Stadh. houdt daarop aan R. en St. voor de zwarigheid van Deventer over hun burger Derk Cornelijss, die door schrijven van de Koningin opgeroepen is, om met zijn vrouw te komen deponeeren in den Haege op verzoek van den Procureur Generaal van Hollant over de vrouw van Gijsbert van Baexen, Drost te Ysselsteyn, van crimineele feiten beschuldigd, terwijl aan die van Deventer bevolen is de brieven der Koningin te achtervolgen, welke bedreiging met bannissement, incarceratie en verdere straf tegen Derck medebrengen; hierop wordt door Stadh. R. en St. geantwoord met een cedule, dat zulk een evocatie strijdt tegen de privilegiën en costumen van D. en van de landschap en tegen het tractaat van 1528. De Stadh. zal dit antwoord overzenden.

Op Zaterdag 3 April (F 3) zijn veel zaken in ordel en regt gekomen en besteed te wijzen o.a.:

Tusschen de gedijkten en erfgen. van het kerspel Swolle is na lange en vele altercatiën door den Stadh. besloten aangaande de waden, te

Veecaten en beneden Wilsum ter vollen aarde op te dijken, dat het kerspel van Sw. voor ditmaal de waden zal laten besteden en opmaken, doch dat zij die door Stadh. R. en St. bevonden worden daartoe gehouden te zijn, aan het kerspel Sw., zoo het triomfeert de kosten teruggeven zullen, terwijl op Dingsdag na Palmen definitief vonnis gewezen zal worden overeenkomstig de acte door den Griffier geteekend. Hierna is zijn Genade met onzen heer van Barbansson naar Swolle gereden, om het kind des Rentmeesters (ten doop) te heffen.

Op Zondag Letare Jherusalem 4 April (F 4) des morgens 8 uur zijn R. en St. bijeengekomen op het Raadhuis, waar verschenen is Gijsbert van Baexen, Drost te Ysselsteyn, zeggende dat zijn vrouw gevangen genomen, doch op borgtogt ontslagen is, doch dat zij tot geen generale absolutie komen kan, ten ware Derck (Cornelyss) en zijn vrouw in den Haege komen getuigen, verzoekende hij mitsdien, dat men aan de aanschrijving der Koningin gevolg geve. R. en St. antwoordden: dat de Drost met Derck spreken moest om hem over te halen de reis doen, maar dat het strijdig met de privilegiën zoude zijn hen er toe dwingen. De Drost heeft hiervan een certificaat gevraagd, dat hem gegund is.

De vrienden van Deventer leggen een brief over, sprekende van 50 ggl. per jaar van den graaf van Ysenborch, afkomstig van de 1000 ggl. op die van Drenthe geslagen en door den Keizer op hen genomen, welken brief Johan Coster gelost en van R. en St. een transfix of willebrief verzocht heeft, dat hij dien mogt transporteeren naar goedvinden in geval van wanbetaling, daar hij tevens bij het lossen der penningen onkosten gehad heeft, „ende dye oeneringe van den enckelen

goltgl. betaelt," is hem toegestaan dit te ontvangen van des gemeenen landsgelden terwijl deze brief zal worden bezegeld door Willem van Bockhorst, Otto van Rutenberch en Boldewijn Haegen van wege Salland, Twenthe en Vollenhove en door de 3 Steden.

Vervolgens zijn veel communicaties gedaan over 's lands schulden; 1o. proponeerde de Commandeur van Oetmerssum van de 800 ggl. door hen aan de knechten te Oldenzaal verschoten voor het gemeene land, en is daar nog „gemaneert" van de penningen aan de ruiters door de Steden betaald die op het land „geslaegen ende bewesen" waren, om ze uit den lande aan de steden terug te betalen door de kerspelen of het land, waar de ruiters op „beweesen" waren. R. en St. besluiten tot uitstel hiervan, om met den Stadh. middelen te beramen.

Voorts zijn diverse communicaties gevallen van Heer Caspar van Munster omtrent de actiën, welke hij op deze landen en Steden pretendeert, wegens zekere schriften, welke de eer zijns zal. ouders te na gingen, daar ze vermeldden, dat deze „onverwaerter eere" het huis te Coevorden ingenomen en de landen met roof en brand doorgetrokken waren; op voorstel des Stadh. wordt besloten, dat de 3 Steden met procuratie op 15 April voor hem komen zullen, om de aanspraak van Caspar aan te hooren, enz.

Mr. Aleff, Secretaris, overhandigt quitantie der stad Collen van de penningen, waarop men van wege de Anze gesteld werd.

Ook is een brief ontvangen met des Keizers zegel van het tractaat van 1528 op kosten van het gemeene land geëxpedieerd.

1546 April 5 (E XL).

Franchois Hoichstraten, Baljuw van Rensburch, vraagt namens vrouwe Marie van Tautenburch, Abdis te Rensburch, van Heer Karel Schenck, Vrijheer tot Tautenburch, haren broeder, volkomen erfuiting van haar kindsdeel in de nalatenschap harer ouders, waarop Heer Karel door zijn curator en administrateur zijner goederen Bartholomeus van Coelen, antwoordt, zich bezwaard te gevoelen, om in dezen te handelen zonder consent van Heer George van Egmondt, Bisschop te Utrecht, als oom, en Heer Frederich Schenck, Vrijheer van Tautenburch, Proost en Archidiaken te Aldenzael en van S. Pieter te Utrecht, als broeder van Heer Karel; de Griffier zal aan deze beide laatsten over de zaak schrijven opdat zoo mogelijk na hun advies de zaak bij compromis of submissie uitgemaakt worde, zullende anders Dingsdag na Palmen nader over dezen geprocedeerd kunnen worden.

De zaak tusschen Adriaen van Reede, Drost te Laege en Rentmeester van Twenthe tegen de wed. van Reynt van Coevorden Anna van Mervelde, over schutting van beesten is besteed aan Jan Rengers, die gewezen heeft: daar door getuigen gebleken is, dat van Slijngenborch eertijds ook de beesten geschut zijn en hij daarvoor boete aan den Holtrigter betaald heeft en daar de aanl. het beweerde lange bezit niet bewezen heeft, zoo heeft verw. een regtmatige schutting gedaan, totdat aanl. anders bewijst.

Op den kant staat, dat dit ordel niet in claring beroepen en dus in rem judicatam gegaan is.

Daar Berent van Beverfoerde toe Weemssel en Berent van Oir door hun gevolmagtigde Burchart van Westerholt, Drost van Vollenhove, met wasteekens voor het hooge gericht vervolgd hebben

op de erfgen. van Berent van Beverfoerde, Drost te Blanchenburch, zekere verschrijving van 10 ggl. per jaar uit aanleggers goederen, is nu de regtsvordering door bemiddeling van vrienden „neder gelacht" en bepaald: dat Claes en Zweder v. B. gebroeders aan Goessen van Raesfelt en Bartholomeus Twenberger van Collen, Griffier van Overijssel, beloven de verschenen pensiën met de interessen en schade nl. 103 ggl. 9 schelling 1 penning, en 10 ggl. voor het loopende jaar te betalen op St. Jan en één jaar later de hoofdsom af te doen.

1546 Maandag 5 April (F 5 v°).

Is niets bijzonders gedaan, dan alleen regt gehouden, en is aan gemeene R. en St. overgegeven zekere supplicatie over de placcaten van de Koningin op de gebreken van de waterschepen, welke hier wel gepubliceerd, maar door die van Holland waar dergelijke ontvangen waren, achter is gehouden, met schrijven aan den Drost van Vollenhove om met de executie er van te wachten, totdat de Koningin interpretatie gegeven zoude hebben. De supplicatie strekte daartoe, dat de Stadh. aan de Koningin zoude schrijven dat haar placcaten voortgang mochten hebben en (die van Hollant) met hun netten en schepen blijven buiten de limiten van de bekende wateren dezer landen en steden. De Stadh. heeft hieraan voldaan, maar geordonneerd, dat men die van H. met hun waterschepen en netten binnen genoemde limiten aanhalen en op cautie weder ontslaan zal tot de declaratie der Koningin.

Daar geen partijen meer voor het gericht te doen hadden, is de Stadh. opgestaan, maar heeft de gedeput. van de Steden bevolen bij hem te blijven, om den gemagtigde des graven van Benthem Scotte de Bevere te beleenen met Nyenhuys

en toebehooren, hetgeen geschied is in bijzijn van eenige leenmannen en de gedeput. der 3 Steden Terzelfder tijd is door die van Deventer een brief overgelegd, dat de beleening daar ter stede behoorde te geschieden; voorts een andere brief, dat de graven van Benthem aan de onderzaten van het Utr. sticht geen nieuwe tollen opleggen mochten. en daar de gedeput. klaagden, dat dit toch geschied is, heeft de Stadh. geordonneerd, dat de Steden hiervan supplicatie aan hem overgeven zouden, zullende hij dan hiervan en van den brief afschrift aan den graaf geven en verder doen wat behoorde.

1546 April 7 (E xLij).

Heer Maximiliaan van Egmondt Grave van Bueren, Leerdam, enz. Heer te Ysselsteyn, Craenendock en S. Mertensdijck, Stadhouder-generaal des Keizers in Vrieslant, Overijssel en Groeningen, houdt met R. en St. de eerste Claringe en gemeenen landdag te Deventer.

Heer Karel Schenck, Vrijheer van Tautenburch, Heer te Wedde en Westerwolderland.
Seino Mulart, Drost van Zallant.
Goessen van Raesfelt, Drost van Twenthe.
Herman van Westerholt, Drost van Vollenhoe en Amptman van de Kuynre.
Johan van Ytterssom, Drost van Yselmuden.
Claes van Beverfoerde, Drost te Blanchenborch.
Heer Berent van Schedelick, Commandeur der Duitsche orde te Westphalen en des Huizes te Oetmershem.
Frederick v. Reede, Drost te Diepenhem en Rentmeester van Twenthe.
Reyner v. Aeswijn, Heer te Brakel.
Hinrich Mulert, Dijkgraaf v. Zallant.
Engelbert v. Ens, Rentmeester v. Zallant, Dingweerder.
Haeke v. Rutenberge.
Vniko Ripperda.
Goert v. Reede.
Gijsbert v. Dorth.
Johan van Boetzeler.

Otto v. den Rutenberghe.
Mr. Johan v. Langen Dr.
Bartholt v. Langen.
Seyno v. Welvelde.
Berent v. Beverfoerde to Weemsel.
Adolff van Twickel Heer Frederickszoon.
Hinrich v. Rechteren.
Willem v. Buchhorst.
Dirich v. Voerst.
Peter v. Keppel.
Johan v. Laer.
Hinrich v. Laer.
Seyno v. Brenen.
Pijlgrom v. Thye.
Wolter Splinter.
Roelof v. Hoevel.
Reynt v. Coeforden.
Jan v. Wermeloe to Westerfleer.
Jurgen v. Bermentloe.
Jan Grobbe.
Jan v. Esschede.
Wolter v. Heyden.
Roelof v. Scheven.
Jacob v. Ytterssom, Scholte te Dallessem.
Wolff Mulert Jansz.
Steven v. Haerst.
Seyger v. Rechteren.
Jan v. Rechteren.
Erenst v. Ytterssom.
Hinrich v. Ytterssom.
Jan v. Essen.
Hinrich v. Haerst.
Reyner v. Wydenhorst.
Wolter v. Coeforden.
Cristoffer v. Coeforden.
Peter v. Voerst.
Jan v. Vterwijck.
Rolant v. Coeforden.
Albert v. Steenwijck.
Jan v. Steenwijck.
Jan Rengers.
Arent Mulert, Schout te Hasselt.
Harmen Mulert, Schout te Zwoll.
Hinrich v. Oldeneel.
Boldewijn Haegen.
Pijlgrom v. Ysselmuyden.
Roelof v. Oesterwolde.
Dirich v. Ysselmuyden.
Frederick Mulerth.
Arent Sloet.
Jan Sloet.
Roloff v. Vterwijck.
Wolff Mulert „vernoetsijnnicht duer kranckheyt."
Hinrich Schaep, „verloef."

Herman v. d. Beke
Johan v. Dotinchem
Mr. Otto Basters
Gerrijt Swaeffgen
} Gedeput. v. Deventer.

Henrick Kuynretorff
Mr. Gerrijt Morre
} Gedeput. v. Campen.

Jacob Duysterbeck
Mr. Hinrich v. Tijll
} Gedeput. v. Zwolle.

1546 April 7 (F 6 v°).

De Stadh. gaat in de Claringe zitten, laat eerst

die van de Ridderschap oplezen door den Griffier, de absenten (op)teekenen en neemt die van de Ridd. en St. die niet beëedigd waren, den eed af.

R. en St. komen met den Stadh. eendrachtig overeen, dat geen riddermatige, inheemsch of uitheemsch, erven of goederen vrijen mag, waarop hij timmert of zijn woonstede neemt, tenzij het van ouds riddermatige hofsteden geweest zijn, zoodat men voortaan geen nieuwe meer maken zal. Daarop zijn de volgende zaken geklaard:

1545 April 7 (E xLiiij).

Op het geschil van de gedijkten van de gescheurde wade te Vekoeten en Wijlssum tegen de erfgenamen van het kerspel Zwolle over het opmaken van die wade en dijk is „erkant:" dat de erfgenamen van dit kerspel den dijk aantasten en opmaken zullen op het reces en protest den 3 April te Deventer opgemaakt, en aangaande de principale zaak, waarvoor de erfgen. hun „behelp" en bewijs in schrift overgegeven hebben, welke gesteld zijn in handen van Mr. Claes Venraedt, Secretaris van Deventer, zullen die stukken bij inventaris aan de gedijkten overgegeven worden, die daarop antwoorden zullen Zaterdag na beloken Paschen.

In zake Johan van Haerst Hermansz tegen Vincentius van Wyterwijck en diens zal. huisvrouw (Juffer Mechtelt Mulart) over 8 mud rogge en 5 ggl. per jaar, welke zal. Herman v. H. voor zal. Geert Muijlart uit zijn goed Jordeninck to Haerst verzet had en 100 ggl. op zijn goed opnomen had, welke Geert beloofd had Herman te vrijen, is geklaard: daar Geert vader der vrouw van Vincent bij zekeren moetzoen de schulden van Seyno M. op zich genomen heeft, zoo moet Vincent aan Johan betalen volgens de zegels en

brieven met de verloopen handgelden door Johan of zijn vader bewijslijk betaald.

Vgl. 19 April. Het ordel is uitvoeriger E xliiij.

1546 April 8 (F 7 v°).

In zake de wed. Wolter van Coevorden tegen de wed. Reynt v. C. over 200 Phs. gl., welke aanl. voor Reynt of zijn wed „van dijnchtalle in den veedber jaeren" aan Berent van Hachfort betaald zoude hebben wegens verzetting van een windmolen, is geklaard: aang. Reynt luidens bijgebragte bewijzen en getuigenissen voor de Scepenen van Goor gedaan, die som schuldig is zal zijn wed. betaling doen of bewijzen „met ontrichtinge hinder oncosten ende schade;" doch van de handgelden van de som, waarin verw. ook gecondemneerd was, is zij geabsolveerd, daar deze niet expresse beloofd waren bij gebreke van betaling.

Staat E xxxviij op 6 April, Vnico Ripperda wijst daar het ordel.

1546 April 8 (E xlv v°).

In zake Matthis Holboem tegen Dirich van Ysselmuyden, als man en momber van Anna Stellinck, erfgename van Wolter St. de Olde, over een verzegeling door Wolter en diens vrouw gedaan van 13 ggl. per jaar uit het erve Meusberch met belofte tot lossing binnen 1 jaar, bij gebreke waarvan de hoofdsom met renten en kosten verhaald mogten worden uit al Wolters goederen, hetgeen dan ook door aanl. geschied is door zich te laten betalen uit het leengoed Selhorst, zijnde in zaak een ordel gewezen door S. en R. van Zwolle voor de lage bank; hierop heeft verw. geantwoord, dat Wolter, de oom zijner vrouw de 13 ggl. door zijn meijer Selhorst een tal van jaren heeft laten betalen aan Kerstiaen van Olthuys, dat na W.'s dood de leengoederen

vervallen zijn op verw.'s vrouw en de eigen goederen half op W.'s dochter, zuster in het klooster te Wijtmerschen, die deze verkocht heeft aan Johan van Teekelenburch, terwijl de andere helft gekomen is aan W.'s vrouw; dat tot onderpand der rente gesteld is het erve Mewesberch en niet het leengoed Selhorst, dat zonder consent des leenheers niet bezwaard mogt worden; dat voorts alle schulden in het erfhuis verzocht moesten worden en dat het erve Selhorst bij vonnis van S. en R. van Zwolle vrij verklaard is van de rente —; is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen, doch wel te verstaan, dat de aanl. zijn actie mag vervolgen op het onderpand en verder op de eigen goederen.

1546 April ix (E xLvi).

In zake Anna van Hoevel, wed. Wolter van Coeforden tegen Anna van Mervelde, wed. Reijnt van Coeforden over 150 ggl. bekende schuld volgens een handschrift door Reynt aan Wolter gegeven, dat in 1510 te Oldenzeel verloren is; van deze som heeft de eene dochter van verw. Juffer Alijt v. C. haar aandeel of 37½ ggl. aan Vincentius van Besten en diens vrouw bij testament geschonken, en dit is door verw. betaald, weshalve zij ook de andere helft zoude moeten betalen; waarop door verw. geantwoord is, dat de penningen, welke Vincentius ontvangen had betaald waren krachtens een handschrift, door Reynt bezegeld en na de betaling teruggegeven; dat voorts daar geen behoorlijk bewijs bijgebragt is, zooals „ter doder hant" behoort, zij van de aanspr. geabsolveerd moet worden; — is geklaard kwalijk gewezen en wel beroepen, zoodat verw. geabsolveerd wordt.

In zake tusschen dezelfde partijen over 8½ mud rogge per jaar, waarvoor Wolter borg gebleven

was voor zijn broeder Reynt, uit de Rijckenhoeve te Vaelt, dat hun beider goed geweest is, en door Roloff v. Coeforden als principaal aan Hundepypen en haar erfgen. omtrent 22 jaar betaald zijn; waarop verw. antwoordt, dat Wolter bij Reynt in zijn ziekte gekomen is en in bijzijn des Paters van Albergen met hen gerekend heeft en dat zij overeengekomen zijn, dat Reynt en zijn vrouw de bekende rogge-schuld aan Pater en Convent van Albergen betalen zouden, hetwelk ook geschied is „vermits" 2 tienden aan het convent een deel jaren „gedaan" zijn, hetgeen zij aanbiedt zoo noodig te bewijzen; — is geklaard: dat verw. de aanl. betalen zal volgens het gewezen ordel, vermits zij dit bewijs ten eersten instantie niet aangenomen had te leveren en van de wijzinge geappelleerd had, en daarom wel gewezen en kwalijk beroepen.

In zake Johan Weerdt van Zutphen, als man en momber van Kathrina Rosijnck, tegen het convent ten Bussche te Zwolle over 15 ggl. per jaar en de binnenjaarsche pacht, waarvoor aanl. gepand heeft met het gericht van Colmenschoeten op de erven Roedinck en Otterinck als onderpanden, krachtens een moetzoensbrief „de by versuymnis verroert" maar in zijn zegelen nog „ongecancelleert" is en copie authentiek van den Conterbrief, bij het convent berustende, welke bij gerichtsdwang door den aanl. is verkregen, waarop verw. exceptie declinatoir genomen en geallegeerd hebben, dat aanl. borgen stellen moesten, omdat zij in dezen lande niet gegoed waren en derhalve de besate moesten opheffen, zeggende verder dat in dezen vroeger een ordel ter eerster instantie voor hetzelfde gericht gewezen en daarna door Stadh. R. en St. geklaard is, weshalve aanl. gehouden zoude zijn verw. voor hun behoorlijken

rigter S. en R. van Zwolle te vervolgen; — is geklaard: dat verw. de hoofdsom of de jaarl. rente met allen achterstand betalen moeten of betaling bewijzen; daarom wel gewezen en kwalijk beroepen.

Op het bewijs van betaling door het convent bijgebracht voor den Drost en den Rentm. van Salland en den Dingwaarder, die over deze bewijzen rapport gedaan hebben, is geklaard: dat de getuigenissen door de zusters in haar eigen zaak gedaan, naar landrecht ongeldig zijn; de aanl. zal echter van wege zijn huisvrouw niet verder betaling genieten dan tot haar rechte portie en aandeel.

In het geschil over de ridderschap buiten Ov. woonachtig, die hier eenige zaalsteden heeft liggen en vrijt, is bepaald dat deze tot de gewone landdagen en claringen verschreven worden en verschijnen zal behalve diegenen onder haar, welke ambtshalve aan eenige andere landschap met eede verbonden zijn.

1546 Vrijdag 9 April F v vo).

Des morgens te 7 uur zijn op het Raadhuis gekomen deze gecommitteerden van de Ridderschap:

Scyno Mulart, Drost v. Sallant.
Goesen van Raesfelt, Drost .v. Twenthe.
Herman van Westerholt, Drost v. Vollenhoe.
Vnyko Ripperda, Heer tot Dijckhuysen.
Willen van Bockhorst.
Mr. Johan van Langen, met de gedep. van de Steden.

Hier comunicatie is gedaan van de penningen, welke de landen en Steden betaald hebben, en op hen geslagen zijn. Door de steden zijn bijgebragt de volgende percenten:

Cathrina Rippers 88 ggl.
Pater van Mechelen door de 3 Steden uit den sleeschat betaald 19 ggl. 24 st. br.
Claes van Mengede 60 ggl.

Hendrik Stevens van den Bossche $12^1/_2$ ggl.
Bruederken Vriese en Engelbert Haelwijnchel $23^1/_2$ ggl.
Eylart Dobbelsteen 147 ggl.
Jacob van Collen 33 ggl.
Arent Strubbe 91 ggl.
Pauwel van Campen 48 ggl.
Herman van Batmen 25 ggl.
Johan Cremer to Zoest 90 ggl.
Stam van Aernhem $20^1/_2$ ggl.
Johan van Hekeren 58 ggl.
Puffe 193 ggl.

Den commandeur van Oetmerssum Berent van Schedelick is door R. en St. toegezegd, dat men hem zijn 800 ggl. aan de knechten in Oldenzael verschoten, bij de volgende uitzetting zal betalen.

Zoo ook aan Willem van Buchorst van 150 ggl., welke hij van de Landschap vorderde. Ook aan Sweder van Wermele is dit beloofd.

Aan de kloosters, die teruggave vroegen van verschoten penningen is geantwoord, dat zij zich „verlyden" moesten totdat den Keizer de resterende termijnen betaald waren; dan zal men een middel zien te vinden om hen en anderen te voldoen.

1546 April 9 (E xxxix).

In zake Johan Anckinck tegen Rolof van Scheven over de pacht van het erve Anckinck in het gericht van Enschede, te Vsseloe, dat aan des aanl.'s vader (als een broeder en mombor over zijn zuster, die in „saemwinninge" op het goed hunner ouders zaten) voor 27 jaar verpacht was blijkens pachtcedel in het gericht vertoond, daar des aanl.'s vader het geld van de „voermede ende huyswinninge" betaald heeft, en hij door Roloff van Keppel, man der moei van verw. zonder vorm van regt van het erve gezet werd, waarop verw. geantwoord heeft, dat het erve aan aanl.'s vader en niet aan diens erfgen. verpacht was op zekere voorwaarden, welke hij niet nagekomen was, terwijl hij zijn landheer doodgeslagen en dus het

erve verbeurd had, — is geklaard: dat de verw. de jaren in den pachtcedel vermeld uithouden moet en wat de geleden schade betreft, deze zal aanl. naar billijkheid op schrift stellen en overgeven, om door Stadh. R. en St. getaxeerd te worden.

De zaak tusschen Goessen van Raesfelt als Drost van Twenthe van wege de hooge heerlijkheid tegen B., S. en R. van Goer over zekere valschheid in het bezegelen van een brief, waarvan de principale zaak van partijen in claringe afhangt, is uitgesteld totdat de zaak geklaard zal worden.

In zake tusschen dezelfde partijen over scheldwoorden tusschen 2 burgers dier stad, waarvoor de Schepenen de boete tot zich genomen hebben, zijn de Schepenen vrijgesproken.

1545 April 10 (E xLiiij v°).

In zake Hinrich van Haerst tegen Steven van Haerst, Jan v. H. zijn broeder en hun adherenten, die voor den hoogen gerichte in eerste instantie niet verschenen zijn, over $4^1/_2$ morgen lands in Mastebroek en de achterstallige rente van dien, krachtens moetzoen zegels en brieven in dit hofgericht vertoond, waarop Steven v. H. alleen geantwoord heeft, dat zijn broeders, uitlandig zijnde, geen wasteekens ontvangen hebben en dat hij geen procuratie van hen heeft; voorts: dat door zijn vader een moetzoen opgerigt is, die ook door aanl. bezegeld is, houdende, dat aanl. hebben zoude 23 morgen lands in Mastebr. met raad en onraad en uitgaande renten luidens copie eens briefs van 1513 bij het proces gevoegd en dat er zijn $4^1/_2$ morgen, waaruit 15 heeren pond gaan, welke aanl. meent dat hem zouden behooren waarover door den Raad van Zwolle gewezen is blijkens

copie van een huwelijksbrief van 1470; dat verw. zoolang aanl. geen beter bewijs bijbrengt, geabsolveerd moest worden, — is geklaard wel gewezen en kwalijk beroepen.

Dit ordel van 2 April zoude 10 April geklaard worden, doch partijen hebben toen tot „guetlichen onderwysen" van Stadh. R. en St. hun geschil door tusschenspreken van vrienden en magen en anderen van R. en St. geschikt bij een moetzoen den 9 April opgerigt. De Griffier geeft de overgelegde stukken terug en Steven betaalt voor boete der appellatie 1 oud schild van 42 st. br.

1546 April 10 avont Judica (F ii).

Gemeene R. en St. zijn des morgens half 7 op het Raadhuis bijeen gekomen, waar gelezen is een supplicatie van den Rentm. van Salland om salaris van den ontvangst der penningen vroeger en nu uitgezet, waarop verklaard is, dat men hen contenteeren zal van de 2000 uitgezette ggl.

Verder is er over gesproken, dat zaken van kleine importantie door de amptluden en de gedeput. der Ridderschap van Sallant, Twenthe en Voll. en van de Steden geklaard zouden mogen worden een of tweemaal per jaar te Deventer, hetgeen door de Ridd. is afgeslagen Van het Raadhuis komende deelde de Stadh. mede, dat de Koningin hen commissie gegeven had, in de actie van die van Drenthe, welke hij echter niet aangenomen, maar alleen aan die van Dr. aangeschreven had tegen den laatsten heiligen dag van Paschen hun gemagtigden te zenden, met wie zoo mogelijk de zaak in der minne geschikt zoude worden.

De Mastebroeckers gaven den Stadh. hun supplicatie over, dat de platte landen ook in de schatting betrokken mogten worden. Zij is aan de geërfden der platte landen toegezonden, om antwoord.

1546 April 10 (E xLviij).

In de quaestie van de immuniteit en vrijdom van schatting en contributie van de zaalsteden en erven, door de Ridderschap van Vollenhove geproponeerd en van „meerdere vplaege" aan de landen opgelegd, dan „der Lantschap proeper somme," die door Stadh. R. en St. toegeslagen is, en verder van de kosten, welke door de Ridd. der gemeenen erfgen. en huislieden aangerekend zijn, waarover de andere erfgen. en huislieden geklaagd hebben: is door Stadh. R. en St geklaard: dat alle riddermatigen, die tot alle landdagen en claringen verschreven worden en verschijnen, schattingvrij zullen zijn voor hun zaalsteden in het land, welke zij met hun huisgezin bewonen; zoo daarbij geen bouwerij, meijerij of weidinge behoort zal hij één zijner erven mogen vrijen; die geen zaalsteden hebben, mogen één erve vrijen in het land hunner woonstede. Voorts dat men Zallant, Twenth en Vollenhoe niet verder met „vplaegen" bezwaren zal, maar ze bij het tegenwoordige laten zal. Dat die van R. en St. naar landdagen en claringen opgeroepen de kosten, die zij dan maken, niet aan de ingezetenen in rekening mogen brengen.

Op de suppl. van Gerrijt de Greve, om als riddermatig ingezeten tot alle landdagen verschreven te worden, en als anderen het privilegie des adels te mogen genieten is door Stadh. R. en St. „erkant:" daar suppl. een inkomeling is en niet gehuwd noch „verwant vp" een riddermatige zaalstede, wordt zijn verzoek niet toegestaan.

In de questie over riddermatige personen, die van elders in deze landschap komen om hier hun woonstede persoonlijk te hebben, die hier niet gehuwd, noch met bloedverwantschap door erfenis, successie of overdragt, transport of anderen recht-

matigen titel „gelodet" of gequalificeerd waren op en aan een riddermatige zaalstede . . .

Op den kant staat, dat hierin niet geconcludeerd is.

1546 April 12 (E xlix).

De Griffier levert aan Arent Mulart, Schout van Hasselt en Hasselterskerspel de oude rekening en zetcedele over van Hasselterkerspel, Staphorst en Rouveene, in bijzijn van Stadh. R. en St.

Op 5 Mei levert de Griffier aan Johan ter Beecke verscheiden stukken over van rekening der zetters van het kerspel Staphorst, om die aan voornoemden Schout te geven.

In zake Gerrijt van Zwoll tegen de wed. van Jacob de Wrede over 24 rijder gulden, door Jacob verschuldigd voor een bruin paard volgens obligatie en certificatie van 3 getuigen, die niet gewraakt zijn, waarop verw. geantwoord heeft, dat zij het handschrift niet van waarde erkent, is geklaard: dat verw. de schuld betalen, of betaling bewijzen moet. Daarom is wel gewezen en kwalijk beroepen.

1546 April 13 (F 12).

Op de suppl. der wed. Johan Muylaerts om in possessie te worden gesteld van de Hoeve te Welsem, over den IJssel in Olster kerspel gelegen, met welke zij beweert in den bijsteren dijk *begeuen* te zijn, terwijl Jacob van Itterssum beweert, dat dit, zijn goed, ten onrechte „by de seuene is begeuen" is geklaard: dat men, alzoo het dijkzaken betreft, de zeven met dijkgraaf, heemraden en partijen verschrijven zal ten naasten landdage, als wanneer na verhoor uitspraak gedaan zal worden.

Aanl. heeten E xlix v°. de wed. en erfg. van Joh. Mulart toe Voerst.

Op de suppl. van Hinrich van Oldeneell, die begeert ook ten landdage verschreven te

worden, is geklaard: aang. zijn vader, evenals andere riddermatigen eertijds verschreven is geweest, en zijn zaalsteden te Olst een oude riddermatige zaalstede bevonden wordt, zal hij evenals andere riddermatigen genieten.

Op de suppl. van Derck ter Stege aangaande het nemen zijner ossen, toen de knechten in '24 te Zwolle lagen, is geklaard: dat hij zich vervoegen moet op den volgenden maalstad bij de Steden, om zijn bescheid te vertoonen.

Op de suppl. van Grete van Groenijngen tegen de vrienden van Campen over Igermans versterf, is verklaard: dat zij zal komen in het erfhuis en dat verborgende spreken met regte, en daar zal men haar goed kort onvertogen regt laten geschieden, hetgeen de vrienden van Campen aldus aangenomen hebben.

Gelezen een suppl. van Alijdt Brouwers over een Proostengoed van St. Maurijs voor Munster en het proces op dat goed tusschen haar en den Drost van Twenthe hangende gevisiteerd, welk goed de voorouders van haren man van den Proost in e m p h i t e u s i n juratam ontvangen hadden cum juramento van niet te alieneeren etc. luidens zegels en brieven, is geklaard: zoo de Drost, als cessie of volmagt van den proost hebbende, de vrouw uit het goed gezet heeft zonder voorgaande kennis der hofgenooten van den hof, waarin het goed hoort, zal men haar herstellen in het bezit totdat zij met hofregt er uit gesleten wordt. Niettemin hebben R. en St. aan den Proost geschreven om „ratione commissie gratieuselick met oer te handelen."

In het geschil van Hermannus Cost met Henrich ten Elshoeve over verpachting van het erve of caete te E l s h o e v e, dat Henrich gepacht zoude

hebben van Eylert van Wullen of den amptman der Ketelers, is geklaard: aang. de getuigen door verw. bijgebragt tot bewijs zijner pacht, deels eigen, deels hem zoo na verwant zijn, dat zij niet getuigen mogen, zoo is door de Borchmannen van Goer wel gewezen, en kwalijk beroepen; hij zal dus van het goed ruiminge doen.

Blijkens E L waren de getuigen voor de levenslange pacht door aanl. gewraakt.

1546 April 13 (E L).

Stadh. R. en St. bevindende, dat men de erfgen. en meijers van de erven en landen, die als ingezetenen van Ov. met de tienden verbonden zouden zijn, in het request van Domdeken en Capittel der Kathedraalkerk te Utrecht vermeld, in cas van oppositie in foro contradictorio, uit kracht van het landregt, buiten deze landschap niet mag evoceren, maar elk behoort te betrekken voor zijn behoorlijken rigter, waaronder het erve, het land, de pacht of de tiende ligt, zoo ordonneeren Stadh. R. en St., dat de supplianten van de „wederhoerigen" en onwilligen betaling zullen mogen vorderen voor het gericht, waaronder hun landen gelegen zijn, behoudens het regt van dezen op hun defensie, volgens het Landregt.

In zake Goessen van Raesfelt, Drost van Twenthe, tegen Alijt Brouwers over een „schultgoet" van den Proost en de Collegiaalkerk van St. Mauritius te Munster, waarmede de aanl zich heeft laten beleenen door Heer Berent van Raesfelt, Proost dier kerk, en dat hij daarop zonder verwin aangetast heeft, waarop verw. geantwoord heeft, dat daar de voorouders van haren man en daarop haar man en zij zelf het goed in bezit en gebruik gehad hebben „in silche servituyt ende eyendom als tselve verbonden is," maar waarvan zij niet

wist, presenterende dat verzuim te betalen „op genaede" gelijk de „verbontsbrieven" duidelijk vermelden en ook met anderen geschied is, en dat zij dus zonder verwin voor het hofgericht niet ontzet behoorde te worden, is geklaard: daar de sententie in eerste instantie gewezen is: dat aangezien de „verbantsbrief" inhoudt, dat Albert Brouwer en zijn erfgen. altijd zullen „staen tot genaeden" van Cap. en Proost evenals andere hofhorige schultgoederen, die verzuimd zijn en dus evenals haar voorvaderen en anderen doen moet daar zij de verpligting en „verpenninge" niet kende en daar verw. zonder verwin van het goed beroofd is, zoo wordt dat vonnis geapprobeerd en verw. in het goed hersteld, totdat zij met hofgericht er uit gesleten wordt en wordt de Drost in de kosten veroordeeld tot taxatie des gerichts.

In F 13 is de zaak wat anders voorgesteld (zie boven).

1546 April 14 (F 14).

Herman Wicherss heeft een ordel doen voorbrengen en is „erkant" door Stadh. R. en St.: aang. het ordel door partijen en niet, zooals gewoonte is, door den Schout van Vollenhoe toegezegeld is ingebragt, zal men de actie terugzenden aan den Schout om verzegeld opnieuw in de claringe gebracht te worden; dan zal daarop uitspraak gedaan worden.

Het ordel hangende tusschen Arent van Westrenen, Schout te Blysteen en Claes Sticher is geklaard en den Schout toegewezen.

Lubbert Blanchevoert, Baeck en andere uitheemsche edellieden dienen een supplicatie in om mede ter claringe verschreven te worden en alzoo hun goederen als edellieden der landschap te mogen vrijen. Besloten, dat men dit aan geen uitheemsche edellieden, die hier niet gegoed, ge-

huwd of woonachtig zijn of zaalsteden hebben, vergunnen of dezen ter claringe versenrijven zal.

1546 April 15 (E LI v°).

Op de suppl. betreffende de Blanckfoerts en de Baeken met hun adherenten is geordonneerd: dat men visiteeren zal oude registers van Bisschop David, Frederik, Philips en Hinrich, of de suppliunten daarin gevonden worden.

Dit luidt geheel anders dan de boven vermelde uitspraak (14 April).

In Register E volgt nog op 16 April:

Daar de „oldevaeder" en vader van Lubbert Blanchefort in de Judiciaal-registers van Bisschop David van Bourgoingen en Frederick van Baeden bevonden worden tot alle landdagen en claringen verschreven te zijn, is geklaard: dat de Blancheforts voortaan tot alle Landdagen verschreven zullen worden en de privilegiën der Riddermatigen voortaan mogen genieten.

Het ordel van Jan Dubben etc. daarop is gewezen, dat het proces nul én van geen waarde is, aang. partijen met geen weeten verwittigd zijn, en dat dus Dubben opnieuw zal mogen spreken, waar hij meent te winnen krachtens het reces, waarvan copie authentick van den Griffier genomen is.

1546 April 14 (E LI).

In zake de wed. Wolter van Coeforden tegen de wed. Reynt v. C. over 200 Phs. gl. door Wolter en zijn vrouw voor Reynt en Anna van Mervelde, aan Berent van Hackfort voor een windmolen verschoten, en over de handgelden daarop sedert 1527 verloopen, waarop verw. geantwoord heeft „in der veeder nyewerlde gemaent" te zijn voor de 200 gl. en als haar man in vredestijd

beloofd heeft 200 gl. te „verwysen," dan mag hij dat uit onnoozelheid gedaan hebben, want hij wist niet, hoe het traktaat tusschen den Keizer en den Furst van Geller „verdedinget" was en aang. in het tractaat alle onbetaalde penningen vrij zouden zijn, dat verw. dus die vrijheid evenals anderen genieten mag; — is geklaard wel gewezen en kwalijk beroepen.

In zake Henrich Steyn als gemagtigde van Johan Kuypper c. s. over een inleiding en panding in tegenwoordigheid van Arent Reyners, als gemagtigde van Herman Duwer's nagelaten dochter, die zijne exceptie genomen heeft, dat hem geen weete gezonden is als naar landregt behoorde, is geklaard: dat in dezen onvormelijk geprocedeerd is en dat partijen zullen mogen procedeeren gelijk het behoort en hun raadzaam zal voorkomen; daarom kwalijk gewezen en wel beroepen.

Naar het schijnt dezelfde zaak als die van Jan Dubber (D IL).

In zake Seyno Mulert, Drost van Zallant, als klager namens den Keizer, tegen Jan van de Padefoert over gehouwen en weggevoerd hout, is geklaard: dat hier geen geweld gedaan is en daarom wel gewezen en kwalijk beroepen.

1537 April 15 (E LI).

Den Drost van Twenthe overgegeven de supplicatie van Hermannus Kost (tegen) Hinrich ten Elshove, de oude suppl. met het appointement des Stadh., eene missive door den Drost geschreven aan Engelbert Pijnnijnck, Scholte te Enschede en de claringe van de stad Deventer over zeker gewezen ordelen en sententiën der Borchmannen van Goer.

In zake de buren van den Esch bij Delden

tegen B S. en R. van Stad-Delden over een panding en pandkeering in zake Jan Rosijnck, dien de Buren in *hun* contributie willen betrekken, terwijl de stad pretendeert dat hij moet contribueeren in haar wigbolt, waarvan het ordel in 1e instantie tot voordeel der stad gewezen is, is geklaard: dat Rosijnck contribueren zal met het Wigbolt van Delden, en dus wel gewezen en kwalijk beroepen.

In zake Glorie Slewers, als erfgen. van Juffer Glorie van Wijlssum, tegen Claes Sticker c.s. over 2 halve vierdel van het erve de Weede in het gericht van Kuynre, welk geheele erve Juffer v. W. aan eenige harer vrienden gegeven had onder voorwaarde dat het vererven zoude op de naaste zijde van waar het herkomstig was, zonder het te mogen alieneeren of bezwaren, en van welk erve Johan de Leghe 1/2 vierdel en aanl.'s vader en moeder het andere 1/2 vierde aan verw. verkocht hadden, waarop verw. geantwoord heeft, dat de erfgen. de goederen eerst bezwaard en toen verkocht en naar landregt overgedragen hebben, nl. aan Hinrich Hoff met Lubbert Lubbertsz en Heer Hinrich Petersz en Lambert Slewert en diens huisvrouw, ouders van aanl., zoo ook Johan die Leghe elk zijn aandeel aan verw. verkocht heeft, op welken koop de verw. den vrijen eigendom en bruikweer tot nu toe „onbespiert" bezeten heeft; — is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen.

Op de suppl. van Jacob van Ytterssom tegen Reynt van Coeforden van wege zijn moeder en voor hem zelf aangaande 2 sententies tot voordeel van des klagers gewezen, van Oct. 1535 en 1539 te Kampen gewezen, is geklaard: dat de klager ze mag vervolgen met executie volgens de generale constitutie, door den vorigen Stadh. met R. en St. gemaakt, op de daarbij bepaalde straf.

In zake Geert Andries, als gemagtigde zijner moeder Jutte van Langen tegen Mr. Johan en Bartholt van L. gebroeders over een gift bij testament aan aanl.'s moeder door haren vader Jan v. L. van 4 mud rogge lijftucht uit het erve en goed ten Hulshorst in het kerspel Rijssen in 1470 gedaan, waarop verw. geantwoord hebben, dat zij geen erfgen. waren van Jan v. L. maar het goed gekocht hadden, is geklaard: aang. aanl. niet zooals behoorde, de aanspraak met het testament bewezen heeft, en het ook niet bewezen is, dat verw. erfgen. van Jan v. L. was, zoo wordt verw. van de aanspraak ontlast en dus kwalijk gewezen en wel beroepen.

In zake heer Cornelis en Gerrijt van der Scheer gebroeders van wege hun vader, moeder en zuster Grete v. d. S., als erfgen. van Berent Hoeyer, hun vollen oom aanleggers, tegen Geertruydt Heels, Geert v. d. S. c.s. en Wigbolt Trippenmaeker als hun gemagtigde....

Ter zijde staat suspendt.

1546 April 16 (E LIIJ v°).

In zake de Markerigter en gemeene erfgen. van de Lutte tegen Hille Potgens over een verbod, door den Drost van Twenthe Goessen van Raesfelt, op verzoek van aanl. aan verw. gedaan, is door Stadh. R. en St. de sententie van 21 Oct. 1539 en de sententie tèr lager bank anderwerf gewezen, geconfirmeerd en daarna wel gewezen en kwalijk beroepen.

Gedaan te Deventer. Hiertoe behooren de volgende stukken:

1547 Zaturdag na vincula Petri [6 Aug.]

Wederzijdsche eisch en antwoord van de boeren der Rodder Heurne in de Marke van Lutte en Hille Polkens over haar bezitregt van een

kamp aldaar, voor Wolter . van Heijden, Rigter te Oldenzaal, en keurnoten gewisseld.

De ordelwijzer Johan Volmerinck ontzegt haar den eisch, omdat zij den haar gedeferceerden eed weigerde af te leggen, terwijl daarentegen de boeren bereid waren den tegenover gestelden eed des gevorderd te doen.

Zij teekent hiervan appel aan naar de Claring. Vgl. Judiciaal op 17 Oct. 1539 (fol. 94 vo), en 20 Oct. 1618.

1546 April 15 (F 14).

Ettelijke ordelen tusschen private personen zijn voor de 'komst des Stadh. geklaard. Toen hij op het Hof gekomen was, is terstond begonnen met de differenten tusschen den ouden en nieuwen raad van Steenwijck en zijn gelezen alle acten van beide zijden ingebragt tot 12 uur toe en is bepaald, dat den volgenden dag sententie gegeven zoude worden. Dit is geschied en zij luidt:

In zake de oude ontzette Raad van St. tegen den nieuwen Raad en de gemeene schutten dier stad, over het oproer door de schutten gemaakt, waaruit de ontzetting is voortgekomen, herstelt de Stadh. namens den Keizer, na advies van R. en St. den ouden ontzetten Raad, Gemeente en Meene Meente en alle oude officianten, elk in het zijne, in hunnen grooten staat en den stoel des raads weder te bekleeden en administratie van regt en justitie te doen De nieuwe Raad zal aan den ouden overgeven alle zegels en signetten, brieven, registers, rekeningen enz. met de sleutels der stad, niets uitgezonderd, waarvan inventaris wordt opgemaakt in tegenwoordigheid des Drosten van Vollenhoe en den Schout van Steenwijk, daartoe door den Stadh. gecommitteerd. Hebben zij verder in regten nog geschil dat mogen zij dit inbrengen op Donderdag na Paschen bij den Rentm. van Salland als Ding-

27

waarder, Stadh. R. en St. zullen daarop dan regt doen.

Zie ook E Liiij. Waarschijnlijk behooren tot deze zaak de volgende:

1538 Jan. 30 en 31, Donderdag na Paschen en April 27.

Veertien bezwaren, vooral tegen de Burgemeesteren, door de gemeene burgers en ingezetenen van Steenwijk over het gemeenebest der stad ingediend aan den Stadhouder en den Drost van Vollenhove als Commissarissen, met de dispositiën op elk punt door den Stadhouder.

Vijf bezwaren van B. S. en R. met de gemeente der stad; met de appointementen van den Stadhouder daarop. Nog eenige losse stukken van denzelfden tijd.

1546 April 15 (F 14).

Heer Jasper van Munster laat door Dr. van Munster in het lange verhalen „die gestaltenisse van groote [schade?] die sijn W. salige vader Roeloff v. M. van der landschap van Ov. angehiert solden sijn etc. begerende „des versath thebben"

Daarna hebben de 3 gebr. van zal. Roloff v. M. als Heer Jaspar, Commandeur te Marienburch in Lijfflant, Roloff en Jorgen v. M. gezamenlijk gesproken over de „smaheit" huns vaders aan den Heermeester van Lijfflant overgebrieft, als zoude hij zich tegen zijn landheer met de landen van Ov. met roof, name en brand „onverwaerter eere" overtogen hebben, enz ; bewerende dat de drie (steden?) van Ov. hun uitgezonden schriften herroepen moesten, enz., en aan de Ridderschap vragende of zij geconsenteerd hadden in die, van de Steden uitgegane brieven. Hierop hebben R. en St. hun beraad genomen tot den volgenden dag.

1546 April 17.

Des morgens 7 uur zijn R. en St. op het Raadhuis te D. gegaan en hebben daar lang samen

gesproken; daarop zijn zij gegaan op het Hof bij den Stadh., die hun vroeg of zij in die zaak en met elkander „wolden helpen wtdraegen," waarop de Ridd. zeide: „jae, hem en diende sich van den Steden niet to geven oft to splyten." Voorts heeft de Stadh. begeerd te weten, hoe hun beraad was en wat zij aan Heer Caspar met zijn broeders antwoorden wilden?

Mr. Otto Bastertsz heeft toen namens R. en St. aan den Stadh. den handel ontdekt van zal. Roloff v. M. hoe deze zich tegen zijn landheer „mijt wrevelen moede vertoent ende bewesen" had, het huis te Coevorden met geweld ingenomen, zijnen heer de poorten „voer thoeft togesmeten," Ov. met name, roof en brand overtogen had, enz. En daar zijn twee broeders eertijds de zaak „hoege angetoegen" hebben, is hun in 1532 de zaak nog met 2 „spitsige" schriften verklaard, gelijk bewezen is met 3 copieën, elk door een afzonderlijken Secretaris geschreven, nl. van Deventer, Campen en Zwolle, welke geschriften de broeders zeggen niet ontvangen te hebben, maar die hun in elk geval door zal. Mr. Gheert Zwaeffken mondelings medegedeeld zijn in bijzijn van zal. Stadh. Schenck. Dat zij met hun vrienden daar niet veel tegen konden zeggen en dat zij daarvan met hun verwanten door tusschenspreken van den zal. Stadh. een moetzoen hadden gemaakt, waaraan zich Caspar als bloedverwant nu te houden had. Dat echter zoo hij tegen de landschap in regten optreden en voldoende borgtogt stellen wilde, R. en St. bereid waren met hem in het regt te gaan voor den Stadh. en diens Raad; mogt Caspar daarmede niet bevredigd zijn en eenigen der ingezetenen benadeelen, zoo zoude de landschap zich beklagen waar het behoorde, enz. De Stadh. keurt dit antwoord goed. Heer Caspar liet door Dr. v. M. antwoorden:

dat het hem niet om het goed te doen was, maar dat hij het „spits schrijven" verdedigen moest; dat als zijn vader zulk een man geweest was, hij niet waard was in de Duitsche orde te zitten of de orde te dragen, en zijn beide broeders hebben gezegd, dat zij het schrijven met lijf en bloed verantwoorden wilden, enz.

Waarop door R. en St. geantwoord is: dat het Heer Caspar's eigen schuld was, dat zij den Heermeester van Lijfflant zóó geantwoord hadden, omdat zijn breed, onbewijsbaar en onwaarachtig schrijven de landschap genoopt had de waarheid te schrijven. Ware Heer Caspar met die uitspraak tevreden geweest, dan zoude de zaak reeds lang uit de wereld geweest zijn. Want wat den Heermeester geschreven was, strekte niet om de eer van Caspar's vader te krenken, maar alleen om de eer van Ov. te verdedigen. Dat zij van de broeders niet beter wisten, dan dat het goede eerlijke edellieden waren. Doch als Roloff en Jorgen iets contrarie de uitspraak attenteerden, zouden R. en St. dit verhalen op hun borgen Reynt van den Cloester e.a. De Stadh. heeft daarop de zaak „wedervangen" op Palmdag na de Mis, toen door zijn toedoen de zaak aan weerszijden „verbleven" is en des Maandags daarna uitspraak gedaan is. Daarna hebben gedeput. van R. en St. aan Heer Caspar de hand gegeven en deze wederkeerig. En de Landschap zeide tot hem dat zij een zilveren beker zouden laten maken en hem tot een vereering in Lijfflant nazenden.

Des namiddags is de zaak van de erfgen. van 't kerspel Swoll tegen de gedijkten voor geweest. Ook die van Salck van het geven uit Salck in Mastebroeck. En de erfgen. hebben allen hun bewijs overgeleverd aan Mr Nicolaes, Secretaris

te Deventer; de gedijkten mogen die onderzoeken, om Zaterdag na beloken Paschen te antwoorden.

Dingsdag na Paschen zullen de gezanten van Campen 's avonds te D. in de herberg komen, om des anderen daags te handelen met die van Zutphen, over de tollen.

Dingsdag en Woensdag is regtdag gehouden.

1546 April 17 (E Liiij v°).

Op aanschrijven des Stadh. den Graaf van Bueren is te Deventer een „fruntliche verhoersdaege" gehouden tusschen Heer Coenraet Grave to Tecklenborch en Johan van Tecklenborch bastaard. De Graaf had zijn gezanten gezonden, die de aanklagt inbragten tegen Johan, die geantwoord heeft, als de gezanten zich namens den graaf verbinden wilden, om na te komen wat hier in der minne beslist zou worden, dat hij dan op de aanspraak wilde antwoorden, doch anders niet, omdat hij andere vriendschappelijke bijeenkomsten met afgezanten van den Graaf gehad had te Borckloe en voor den Graaf van Styren gehouden, die onvruchtbaar gebleven waren, daar de gezanten geen volmagt hadden. De gezanten echter waren ook nu hiertoe niet gemagtigd.

Tegenwoordig: Gijsbert van Baek, Drost te Ysselsteyn, Mr. Johan Brylis en Geerlich Doys, Raden des Keizers en des Stadhouders, Seyno Mulert, Drost van Zallant, Goessen van Raesfelt, Drost van Twenthe, Claes van Beverfoerde, Drost te Blanckenborch, Engelbert van Ens, Rentmeester van Zallant.

1546 April 19 (E xxx).

In zake Johan van Haerst Hermansz, tegen Vincentius van Vterwijck en Juffer Mechtelt Mularts ehel. als bezitters der goederen van zal. Geert Mulart, van 8 mud rogge jaarlijksche pacht 13 jaar achterstand ten tijde van het wasteeken, 5 ggl. jaarl. rente met 23 jaar achterstand

krachtens brieven en zegels, en alle kosten, schaden en interessen, in welke zaak het ordel besteed geweest is aan zal. Adriaen van Twickel, die gewezen heeft: daar de obligatie der kinderen van zal. Thonis Ketel en Juffer Mechtelt Mulart zijn 1e vrouw in het gericht niet ontkend of gewraakt en geen quitantie getoond is, en daar ook niet bewezen is, dat Albert van Zallant niet meer dan 50 ggl. gemaand heeft, zoo zullen Vincentius en de erfgen. van Th Ketel elk hunne quota aan den aanl. moeten betalen, of voldoend bewijs leveren, dat zij betaald hebben.

(1546 April 19?) (E xxxij).

In zake Mattis Holboen tegen Dirich van Ysselmuyden als man en momber zijner vrouw, erfgename van Wolter Stellinck den Olden, over een jaarrente van 13 ggl. uit het erve Meusborch te Spolde, krachtens een brief door Wolter St., Drost van Coevorden, in 1463 bezegeld; besteed aan Wolf Mulart Jansz., die wijst: dat de aanl. de schuld verhalen mag op zijn onderpand Meusborch en zoo dit niet voldoende is, op de eigen goederen der erfgenamen van Wolter.

Dit ordel beroept Hinrich Steyn, des aanleggers voorspraak, in claringe.

In zake Wolff Mulart Janz. tegen Herman van Wermele over 150 Jochemdaler, door verw. bij zijn adellijke eer en trouw beloofd te betalen krachtens zekere huwel. voorwaarden, betreffende Wolff's huisvrouw, en de achterstallige handgelden, kosten, schaden en interessen, waarvan Herman aangeboden heeft te betalen, de helft van 150 Jochemdaler, is (het ordel) besteed aan Ernst van Yttersson, die wijst: dat Herman volstaan kan met de helft van de hoofdsom luidens het in het gericht getoonde handschrift.

In zake Marten Boedeker van wege zijn vrouw Wijnolt van Twijckel en haar adhaerenten, erfgenamen van Roloff v. Twijckel, tegen Hinrich van Rechteren over 135 mud rogge en 18 mud garst, achterstallige pacht uit Hinrich's erven Brukinck, Hondebrinck en het Bouwhuys, volgens zegels en brieven door den aanl vertoond, hebbende verw. aangeboden elk mud met 28 st. br. te betalen, is het ordel besteed aan Willem van Buchhorst, die wijst dat de zegels en brieven van waarde zijn, als door den schuldenaar in regten erkend.

In zake Mr. Hermen Knoppert, Dr. Harmen Mulart en Wolff van Ytterssom tegen de erfgen. van Johan Mulart Gheertsz, nl. Hinrich en Wolff M. gebroeders, met hun adhaerenten, van wege hun moeder, over zekere sententie door Zwolle gewezen, van Mr. Herman's vrouw, Herman en Wolff Mulart en Wolff v. Y's ooms en moeijen herkomende, waartegen verw. geantwoord hebben, dat die sententie hen niet hindert en dat de artikelen, vastgesteld door bisschop Ph. v. Bourgondië niet zoo geïnterpreteerd moeten worden als aanl. doen, is het ordel besteed aan Hinrich van Haerst, die aanspraak, antwoord en bewijs in schrift begeert, om op den volgenden regtdag te wijzen.

In zake de natuurl. kinderen van Roloff van Ytterssom tegen de wed. en erfgen. van Jan Mulart toe Voerst, als erfgen., bezitters en gebruikers van het huis en de nalatenschap van Roloff, over 800 ggl. ter goeder rekening, door Roloff bij zijn leven aan aanl. gerichtelijk bij testament geschonken uit al zijn reesten goederen blijkende verder bij de wasteekens; waarop verw. antwoorden, dat de gezamenlijke goederen in den dijk begeven zijn en uit kracht der gift van de

gevers door verw. zijn aangetast, blijkens den giftbrief; waarop aanl. geantwoord hebben, met een certificaat van de gevers te toonen, dat genoemde donatie niet in den dijk gegeven was, enz. Deze zaak is besteed aan Dr. Jan van Langen, die aanspraak, antwoord en bewijs in schrift begeerd heeft en Dingsdag na Palmarum heeft gewezen: daar de gift beweerd is met een waarachtig extract uit het Schepenboek der stad Zwolle „mit den volgenden gedaenen wtganck van R. v. Y.", en zijn andere gereede goederen geërfd zijn aan zijn echte zuster Juffer Elisabeth v. Y. en van daar getransporteerd zijn bij voorwaardelijke gift op zal. Johan Mulart en diens vrouw nu verweerdersche, indien haars broeders schulden betaald of „der gijften ontsat werden" gelijk het ook met een extract bewezen is, en daar ook de onbetaalde gift tot Rolof's schuldige schulden behoort, zoo zal verw. in plaats van haren man gehouden zijn krachtens de voorwaardelijke opdragt de gift te betalen, niettegenstaande eenige der door Roloff nagelaten goederen in den bijsteren dijk gegeven zijn, „soe daer die vrye gereedeste gueder niet mede vermeynt ende verstanden sijn worden" gelijk een bijgevoegd certificaat verder „wtfoert," alles met gerichtelijke kosten en schaden. Van welke wijsinge verw. op de claringe beroep doet.

(1546 April 19?) (E xxxiij v_o).

In zake de Proost van Claeholt tegen Vniko Ripperda van wege Jan van Buckhorst to Boxbergen en de wed. Wolff Mulart Gheertsz zijn aanspraak, antwoord en alle bescheiden geleverd in handen van Jan Rengers, die Dingsdag na Palmarum wijzen zal, en aangezien de Stadh. met het gericht op dien dag de gelegenheid der zaak beter verstaan heeft, zoo zijn beide partijen op vrije voeten gesteld, wel te verstaan

zoo, dat de aanl. zijn aanspraak schriftelijk aan verw. zal overgeven, waarop deze Donderdag na beloken Paschen antwoorden zal, waarop aanl. repliceeren en verw. dupliceeren zal. En is het ordel besteed aan Jan Rengers, aan wien alle schriften overgeleverd zullen worden en die op den volgenden regtdag wijzen zal.

Niet goed te begrijpen.

1546 April 20 (E LV v°).

De Stadh. houdt wederom regt in de Proostdij.

Dingwaarder: Engelbert van Ens.

Keurnoten: { Vniko Ripperda. Haecke van Rutenburch.

Op de aanspraak van Vrouw Marie Schenchinne van Tautenburch en de andere Capittulair-vrouwen des kloosters te Rensburch, tegen Heer Karel Schenck, Vrijheer van Tautenburch, over erfuiting van de nalatenschap der ouders van aanl., waartegen verw. de exceptie genomen heeft, dat hij nog minderjarig en onder momberschap is, en daarom in dit gericht niet behoeft te antwoorden, doch aanbiedt in der minne met aanl. te scheiden, is besteedt aan Erenst van Ytterssom, die gewezen heeft: daar verw. met wasteekens gedaagd is en het hoofd ten gerichte gekeerd heeft, zal hij moeten antwoorden. En is uitgesteld tot morgen, om den voorspraak te informeren naar de gewoonte dezer regtbank.

Op dien dag doet de aanl., door haren gemagtigde Franchois Hoichstraeten en haren voorspraak, haar aanspraak, waarop verw. antwoordt, partijen repliceeren en dupliceeren, en ordel en regt „gedinget" wordt, welk ordel besteed is aan Reyner van Aeswijn, Heer te Braekel, die wijzen zal Donderdag na beloken Paschen, op welken dag hij wijst:

Aang. Vrouw Marie een echte dochter is van

G(e)orgen Schenck en Anna Vosses en de „renunciatie en vertichnis," door verw. ingebracht niet met behoorlijke solemniteit voor den ordinaris (rigter?), noch met approbatie der Abdis en der capittulair-vrouwen als capittel vergaderd en ook niet bij consent der Overste geschied is, terwijl Marie minderjarig was toen de vertichsbrief opgemaakt werd en voor de renunciatie niet vermomberd is, terwijl deze renunciatie ook niet geheel vrijwillig blijkt geschied te zijn, hetgeen zij met eede wil bevestigen; zoo zal zij tot de nalatenschappen geregtigd zijn tot haar kindsdeel, en verweerder naar erfhuisregt haar erfuiting doen moeten.

Dit ordel beroept verw. door zijn voorspraak Jan van Almelo in claringe.

De zaak tusschen Berent, Claes en Zweder van Beverfoerde gebroeders tegen Berent van B. toe Weemssel is tot den volgenden regtdag uitgesteld zoo zij zich intusschen niet verzoenen, in welk geval de aanl. den verw. in persoon of diens gemagtigde zullen mogen aanspreken, blijvende intusschen ieder's regt gereserveerd.

Hinrich van Rechteren Heer te Almeloe belooft in bijzijn des Griffiers aan Berent Jansz, als gemagtigde van Arent Schuyt, Thonis ter Vylen en Evert Henricksz $34^1/_2$ Jochumdaler en $2^1/_2$ str. brab. voor Pinksteren e.k. als verwonnen schuld te betalen.

1546 April 21 (E LVIJ v°).

In zake de aanklagt gedaan door Seyno Mulart. Drost van Salland, klager namens den Keizer, van een libel fameux met 's Keizers opgedrukt zegel, door Claes Witte binnen Deventer „upgeslaegen", tot smaad en injurie van Herman Lulofsz, diens 2e vrouw en hun beider nakinderen, waarop

Witte geantwoord heeft dat de zaak ongedecideerd hangt voor den Raad van Deventer en dat de „upslach" niet geschied is tot smaad noch injurie als geallegeerd is, maar alleen tot waarschuwing, dat niemand schade zoude lijden door de goederen, welke Herman en zijn vrouw bij kerkespraak hadden laten veilen, welke goederen voorheen verbonden waren, en die Herman slechts in lijftucht bezat. Deze zaak is besteed aan Berent van Beverfoerde toe Weemssel, waarop door het gericht gewezen is: aang. de verw. in den lande geërfd en gegoed is, zal hij wegens het goed geen borgen behoeven te stellen, maar aangaande de aanklagt van wege den Keizer zal hij een eed doen „den gerichte niet te entwijcken," welken eed hij ook gedaan heeft en hij zal voor morgen aan den ordelwijzer al zijn bewijzen overleveren, waarop deze na beloken Paschen wijzen zal.

1546 April 21 (E L IX).

Erenst van Yttersson belooft ten overstaan des Stadh. aan Claes van Gendt te betalen 250 Jochemdaler in 2 termijnen ter zake der lijftucht zijner moeder Juffer Elisabeth Vijg. Nog is bedongen tusschen Erenst, Claes en Hinrich van Rechteren, Heer te Almeloe, dat H. als momber des kinds van zijn zal. broeder Otto v. R. aan Erenst betalen zal 20 daler. Daarmede zullen al hun geschillen vereffend zijn.

1546 April 28 Woensdag in de Paasch heilige dagen (F 21 v°).

Vergaderd op het Raadhuis te Deventer Johan van Doetekum en Mr. Otto Basters, gedeput. van Deventer, Hinrich Kunretorff en Mr. Gheert Morre, gedeput. v. Campen, om in het lange aan te hooren de klagten van Zutphen tegen Campen over de tollen te Sutphen, in bijzijn van Dr.

Johannes Stratius en Mr. Gerrijt van Renoy als Commissarissen van den Graaf van Hoichstraeten, Stadhouder van Gelrelant en van Mr. Geerlich Doys, Commissaris van den Graaf van Buren, Stadh. van Overijssel, wordt goed gevonden, dat men te Campen de tollen van de burgers te Zutphen een maand lang zal opschrijven en dat inmiddels zoowel die van Z. hun aanklagt als die van C. hun antwoord zullen opstellen met alle bewijsstukken en deze aan de Commissarissen overgeven, die uitspraak doen zullen.

1546 29 (F 21 v°).

Geweest op de Proostdij bij den Stadh. en aldaar geproponeerd en gehoord de questie tusschen Ov. en Drenthe over de unie en annexiteit van Dr. aan Ov. en door den Stadh. „overdraegen" dat men de questie op schrift stellen zal volgens een acte die daarvan gemaakt is.

1546 Vrijdach ultima Aprilis (F 22; E LViij).

Door Johan van Laer was 20 April j.l. tusschen Lubbe Jonckers en Johan van Yttersom, Drost van Ysselmuyden, gewezen: aang. verw. brief en zegel van zijn zal. vader erkent, zal hij de binnenjaarsche rente betalen, en van den achterstand (92 mud rogge) zal hij naar landregt bij eede ja of neen zeggen of inruimen want aanl. vordert „want den Drosten van. dooder hant aencompt."

In claringe gebracht 7 Mei: wanneer blijkt dat het geld 3 mud rogge jaarl. lijftucht door verw.'s vader aan aanl. voor verdiend loon en wettige schuld gemaakt; op grond dat de rente niet „wtgegaen" is als naar landregt behoort, wordt geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen en verstaan, dat verw. vóór Vrijdag a. s. over den achterstand den eed zal doen of aan aanl. inruimen.

Staat op 20 April in E.

In zake Borger Dirich, burger te Enschede, tegen Gerardus Custer, over scheldwoorden, hebbende verw. den aanl. dief genoemd, is geklaard: dat verw. de eer van aanl. repareeren zal voor het gericht te E. en gecondemneerd wordt in de poene van den landbrief en de gerichtkosten naar taxatie van hetzelfde gericht.

(1546 April 30?) (E xxx v°).

In zake Claes Wijtte, Schulte te Campen en Camperveen, tegen Johan van Yttersom, Drost te Ysselmuyden, over scheldwoorden, waarop de verw. morgen antwoorden zal niet als Drost, maar als privaat persoon, daar hij zijn voet gezet heeft in plaats van Mr Steven Brant, in welke zaak door den Stadh. en het gericht geordonneerd is, dat partijen aanspraak, antwoord, repliek, dupliek en bewijzen aan elkander schriftelijk zouden overgeven; deze zaak is Dinsdag na Palmarum opnieuw ingebragt, toen het ordel besteed is aan Hinrich van Haerst, aan wien het proces door den Griffier op den laatsten April overgeleverd is op de regtkamer en die op den volgenden regtdag wijzen zal.

Aanspraak enz. zijn te vinden in de verzam. Bondam.

1546 Mei 3 (E xxxiiij).

Op de geschillen tusschen de erfgen en ingezetenen des kerspels van Zwoll tegen de gedijkten der waden te Vekoeten en Wijlssom is door den Stadh. beraamd, dat tot voorkoming der groote schaden, welke ontstaan konden, doordien de waden niet naar eisch opgemaakt zijn, het kerspel Zwol op zijn protest de beide waden opmaken zal, op voorwaarde, dat het hier door in zijn regt niet verkort worde. Waarop de Stadh. partijen gelast heeft, Maandag post Palmarum te Deventer te komen met al hun bescheiden, waar hij met R. en St. uitspraak zal doen. Op dien dag zullen

ook de erfgen. van het kerspel Zwolle met die van het kerspel Zallick verschijnen om het verschil over het hoofd, dat de Dijkgraaf van Salland met des Heeren geld opgemaakt heeft; en ook over het hoofd bij den dijk van Frans van Haerst en de wed. Jan Mulart toe Voerst. Alle partijen zullen verschijnen met volmagt en procuratie van hen die de zaken aangaan.

Van het bovenstaande zal de Rentmeester van Salland kerkespraak laten doen naar oude gewoonte.

Gedaan te Deventer.

In zake de wed. Wolter (Johan) Wolffs met haar kinderen tegen de wed. en erfg. van Johan Mulart toe Voerst over beter vestenis is het ordel besteed aan Mr. Jan van Langen in zijn absentie. Hij zal op den volgenden regtdag wijzen.

In zake Mr. Aloff Roetert, Secretaris van Deventer, tegen Jacob van Yttersom, Schout te Dallessem, voor dezen gerichte „bestammet," over beter vestenis, is geordonneerd, dat verw. Dinsdag na Palmen antwoorden of „der aenspraecke vellich" zijn zal; dien dag antwoordt hij, dat al zijn goed in den dijk begeven is en hij daarom niet schuldig is beter vestenis te geven. Is besteed aan Hinrich Schaep, die wijst: aang. verw. klaagt geen voet grond behouden te hebben, maar bereid. is als zijn ten onregte begeven land weder vrij is, beter vestenis te doen, zal aanl. moeten wachten „soe lange dat Godt ende recht betert" daar de regter niemand boven zijn macht bezwaren mag en zeggen, dat het regt is.

Dit ordel beroept aanl. in de claringe.

In zake de olderluden van O. L. Vrouwekerk te Deventer tegen Jacob van Yttersom, Schout te Daluessem van 105 ggl., 8 mud rogge en 3

Phs. gl. luidens zijn obligatie, is geordonneerd, dat verw. Dingsdag na Palmen antwoorden moet.
Is naar 't schijnt van 6 April.

In zake Johan Aneckinck tegen Roloff van Scheven, over schade aan aanl. en diens ouders aangedaan, door ontzetting uit het erve Anckinck, die daaraan nog ettelijke jaren pacht hadden, is het ordel besteed aan Johan van Steenwijck, die wijst: daar de verpachting door den bezegelden brief bewezen is, en de verpachting door verw. zonder bewijs tegengesproken is, zal de brief in waarde blijven, tenzij verw. bewijst, dat de pachter het land niet „naberlich ende buyrlick" gebruikt heeft of onhouwbaar hout gehouwen heeft.

1546 Mei 3 (E Lix v°)

Het proces tusschen Willem van der Scheer en Wigbolt Trijppenmaecker is gecommitteerd aan Hinrich van Haerst, Erenst van Ittersson, Dirich van Ysselmuyden, Jan van Doetekom en Mr. Hinrich van Tijll, om het te visiteren en rapport te doen.

In zake de gemeene erfgen. van Randen en Tyone tegen Peter Willemsz over 4 gl. waarop verw. door de zetters, in de schatting, gezet was, krachtens mandement des Stadh. namens den Keizer, en van welke verw. beweert als dienstman vrij te zijn evenals zijn voorouders, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen.

In zake dezelfden tegen Ruytger Wyers als meijer der kinderen van zal. Mr. Gerrijt Swaeffken over schatting, waarvan de mombers van verw. beweren vrij te zijn als vrije dienstlieden evenals hun voorouders, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen.

1546 April (Mei?) 3 (E Lviij v°).

In zake Evert de Meijer tegen Werner de

Meijer zijn broeder over een stuk lands van een hofhorig goed, waarvan de verw. gespolieerd zoude zijn, is geklaard: dat de aanl. in het bezit gehandhaafd zal worden, waarin hij gevonden wordt, totdat verw. het spolium bewijst, na welk bewijs beide partijen zullen mogen procederen als naar hofregt behoort; daarom wel gewezen en kwalijk beroepen.

In zake Herman Duysterbeck tegen Egbert Arentsz over geweld, waarover aanl. den verweerder voor het gericht van Born en daarna voor den Drost van Twenthe beklaagd heeft, waarop verw. geantwoord heeft, dat aanl. zijn klagt niet voldoende bewezen heeft volgens het landregt en verw. dus geabsolveerd moet worden; is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen en dus verw. geabsolveerd.

1546 Mei 5 (E LX).

In zake Roelof Kuyper, burger van Oldenzeel, tegen Zweder van Overhagen over 3 sententiën tegen verw. verkregen, waartegen deze een rescript van Rome verworven heeft, waardoor de zaak „in vertoch" gekomen en aanl. in kosten vervallen is, is geklaard: aang. deze zaak met geestelijk regt begonnen en niet zooals behoorde voor Stadh. R. en St. gebragt is, zoo zullen Goessen van Raesfelt, Drost van Twenth, Frederick van Reede, Drost te Depenhem, en Dr. Johan van Langen partijen in vriendschap verhooren en zoo mogelijk verzoenen; en indien zulks „entstonde", zal Roelof zijn eisch vervolgen op het onderpand krachtens zijn brieven en zegels, terwijl hij de kosten en schaden naar landregt op Zweder zal mogen vervolgen.

In zake Schwaene ter Helle, conventuaal-zuster van Buschklooster te Zwolle, tegen Pater, Matersche

en gemeene convent van Busch-klooster, over haar patrimonium, dat Schw. in het klooster gebragt heeft, en krachtens pauselijke dispensatie en open brieven van placet des Keizers, teruggevorderd heeft voor den Scholte en het gericht van Ommen, waarop verw. geantwoord hebben, dat zij in dit wereldlijk gericht niet behoefden te antwoorden, omdat de brief van placet en die des Keizers niet geinterineerd waren, zooals behoorde, dat de dispensatie „surreptipelick" en door valsch voorgeven verkregen was en dat Schw. eerst terugkomen moest in het klooster, waar zij professie gedaan had, is geklaard: dat Zwaene de dispens .tie en den brief van placet genieten zal en haar patrimonium gebruiken mag, totdat verw. bewezen zullen hebben, dat de dispensatie onwaarachtig surreptipelijk verkregen was, dus hier wel gewezen en kwalijk beroepen.

Hiertoe behooren de volgende stukken:

1547 Febr. 12.
No. 13692.
Processtukken tusschen Swane ter Helle, voormaals conventale in Busch-klooster te Zwolle, aanl., en dat convent, verw., voor Seino Mulert, Schout te Ommen, en keurnoten gewisseld, over de extraditie harer onder dat Schoutambt gelegen en vroeger in dat klooster gebragte patrimonieele goederen, nu zij dispensatie van den Paus en placet van den Keizer verworven had, om het te verlaten.

Het ordel door Berend Schutte ten voordeele van Swane uitgebragt.

Zie verder de Judicalen op het jaar 1551.

In zake Lubbert van Kuynre tegen de wed. van Jan Mulert toe Voerst over 130 ggl., waarop verw. respijt begeerd heeft tot den naasten regtdag, om de aanspraak in schrift te hebben en dan

te antwoorden, is dat respijt gegund, omdat zij voor het gericht „bestammet" en niet met wasteekens vervolgd was.

In zake Gijsbert ten Toern tegen de wed. van Johan Mulart to Voerst over 10 ggl. per jaar luidens brief en zegel, is evenzoo gevonnisd om gelijke redenen.

In zake de provisoren van Onzer Lieven Vrouwen bedroefnis te Deventer tegen Jacob van Ytterssom, is geordonneerd dat verw. op den volgenden regtdag antwoorden moet zonder verder „wtflocht."

De zaak van Johan Wermertinck, dienaar van zal. Heer Adriaen van Twickel, tegen den Drost van Twenthe over 27 Rijder geleend geld en verdiend loon, is uitgesteld tot den volgenden regtdag waar de Drost antwoorden zal.

De zaak van Frans ter Bruggen tegen Goessen van Raesfelt, Drost van Twenthe over 33½ ggl., welke Heer Adriaen van Twickel en de Drost als zijn borg aan aanl. schuldig was, is uitgesteld tot den volgende regtdag, waarop de Drost antwoorden zal.

De zaak van Egbert Stroynck voor hem zelf en als gemagtigde van Kathrina Klaphouwers, tegen Goessen van Raesfelt, Drost van Twenthe over 2 Phs. gl., door Heer Andriaen van Twickel schuldig gebleven voor gemaakte schoenen en 12 ggl. herkomende van Kath. Klaphouwers, luidens 2 handschriften, is uitgesteld tot den naasten regtdag, waarop de Drost antwoorden zal.

De zaak van Egbert Stroynck, als gemachtigde zijns vaders Arent Str., en zijn broeder Rutger, tegen G. v. Raesfelt, Drost v. Twenthe, over 12 ggl., welke aanl.'s vader aan Heer Adriaen van Twickel „gedaen" had (om) „op den stuck lants

te gebruycken" totdat hij de penningen wedergeven zoude en over 8 rijder gl., schuldig aan Rutger voor „cremerie" en verdronken bier, is uitgesteld tot den volgenden regtdag; wanneer de Drost antwoorden zal.

1546 Mei 6 (E xxxvi).

In zake Reyner van Aeswijn, Heer te Braekel, tegen de wed. Reynt van Coforden, Anna van Mervelde en haren zoon Roelant v. C. over geschillen van erfnisse, scheiding en behoorlijke restitutie, in de wasteekens nader omschreven, is het ordel besteed aan Boldewijn Haegen, die Dingsdag na Palmen wijzen zal; na dien dag heeft de Stadh. den ordelwijzer respijt gegeven tot Donderdag na beloken Paschen, op welken dag hij gewezen heeft;

Op de aanspraak en het antwoord van partijen over erfscheiding der goederen van zal. Agnes van der Eze, Vrouw van Bueren en Gramsberge, waarvan 2 moetzoensbrieven gevonden worden, de eene van de gescheiden, de andere van de ongescheiden goederen, beide onderteekend en „verpeent" door de „sachewolden" en moetzoenslieden van beide zijden, wordt besloten: aangezien rigtersbrieven, huwel. voorwaarden, maagscheid en moetzoen 4 principale artikelen zijn van den hoogsten landregte, zullen zich beide partijen naar de moetzoensbrieven gedragen en in plaats der gestorven moetzoenslieden andere kiezen, om de ongescheiden goederen te scheiden. Werk ordel Reyner v. A. beroepen heeft in de claringe.

Hiertoe behoort het volgende:

[Omstr. 3 April 1546].

No. 13.

Eisch door Reinier van Aeswijn, Heer tot Brakel aan den Stadhouder Graaf van Buren ingediend tegen Anna van Mervelde, wed. van

Reijnolt van Coeverden en haren zoon, om met hem tot een eindscheiding te geraken van de nalatenschap van Agnes van der Eze tot Gramsberge en eenige andere bezwaren tegen Anna over die nalatenschap.

Als bijlagen 2 afschriften van maagscheiden, beide van Donderdag na O. L. Vr. Assumpcio 1530 het eene de verdeelde, het andere de ongescheiden goederen van den Gramsberger boedel rakende, verwijzende nog het eene naar een vroegere maagscheid van 1515.

In zake Claes van Gent tegen Ernst van Yttersom over zekere achterstallige lijftucht zijner moeder op eenige goederen, welke Ernst in bezit en gebruik heeft, waarop aanl. met regtsvordering geprocedeerd heeft, waarin hij verhinderd is door de leenheeren Hinrich en Otto van Rechteren, en waarop door verw. geantwoord is, dat, daar deze zaak hem van zijn moeder aangekomen is, aanl. met klaar bewijs komen moet of niet ontvankelijk zijn zal in dit gericht; op welke exceptie des aanl.'s brieven, zegels, munimenten en gerechtschijn van regtvordering bezien zijn, is het ordel besteed aan Haeck van den Rutenberge, die op den volgenden regtdag wijzen zal.

De andere zaak tusschen Claes van Gent en Hinrich van Rechteren van verhindering van regt en geleden schade is besteed aan Rolant van Coeforden, die aanspraak, antwoord en wederzijdsch bescheid en bewijs in schrift begeerd heeft en Dingsdag na Palmen wijzen zal.

Op dien dag wijst deze: aang. aanl. met goede certificatiën bewezen heeft door wijlen Otto v. R. door regtsweigering in schade gekomen is, zal Otto's erfgenaam of diens momber Hinrich v. R. Heer te Almeloe, den aanl. de schade moeten betalen, die hij geleden heeft.

De zaak tusschen Grete Lubbers en Herman Mulart, Schout te Zwol, is uitgesteld tot den volgenden regtdag.

(1546 Mei 6?) (E xxxvij v°).

In zake Burgem., Schep. en Raad van Delden tegen Goessen van Raesfelt, Drost van Twenthe, over perturbatie van Deldenermersche, waarvan de Drost de visscherij alleen voor zich wil houden, en over nieuwe grachten en vischwater, door hem daarin gemaakt, terwijl hij de varkens der burgers daaruit „gehetset" heeft in strijd met oude gewoonte, hebben beide partijen aanspraak, antwoord en bewijs aan elkander overgegeven. Het ordel is besteed aan Reynt v. Coeforden, die Dingsdag na Palmen wijzen zal.

In zake de wed. van Wolter v. Coeforden tegen de wed. van Reynt v. C. over 150 ggl. bekende schuld en over $8^1/_2$ mud rogge, heeft Boldewijn Haegen gewezen, als de verw. bewijzen kan, dat de betaling geschied is, zooals zij beweerd heeft, zal zij des genieten.

Dit ordel heeft de aanl. beroepen in de claringe.

In zake Marie wed. van Dirich Goyman voor zich en van wege haar kinderen tegen Boldewijn Haegen, dien zij met den Pander van Salland voor den gerichte had laten „bestammen" is gewezen, dat aanl. haar aanspraak in schrift aan verw. overgeven zal, die Dingsdag na Palmen daarop antwoorden moet; op welken dag verw. schriftelijk geantwoord heeft. Is besteed aan Herman Mulert, Schout te Zwolle, die aanspr. en antw. op schrift begeerd heeft met de bewijzen van weerszijden, en beraad genomen heeft tot na beloken Paschen. Hij heeft gewezen: daar het geschil loopt over een rentebrief van 10 ggl. jaarl. rente uit een erve te Wendeloe in het gericht

van Vollenhoe, welke door Juffer Goymans afgelost is en nu gecacelleert zoude zijn, „vermits sekere maculature" op den rug des briefs en „wtdoen van sekere schriften," weshalve zij de lospenningen terugvordert, doch aangezien de brief in het blanke rein en zonder suspitie bevonden wordt, zal Boldewijn niet tot restitutie der penningen gehouden zijn, voordat aanl. bewijst, dat de uitgeschrapte woorden een expresse quitantie bevatten.

Van dit ordel doet aanl. beroep op de claringe.

In zake Willem van Buchhorst tegen Roloff van Scheven begeert verw. de aanspraak op schrift, om daarop op den volgenden regtdag te antwoorden.

1546 Mei 7 (E Lxij v°).

De zaak van Johan Elderincks huisvrouw tegen Claes van Beverfoerde, Drost te Blanchenburch, die in den gerichte „bestammet" is, is uitgesteld tot den volgenden regtdag, waar verw. antwoorden zal over de achterstedige pacht, terwijl aanl. voor de binnenjaarsche pacht mag panden.

In zake de wed. en kinderen van Johan Wolfsz tegen Juffer Fye Cueckmans alias Cloppenburchs over een gift van 16 morgen lands in een bijsteren dijk door de zevens, waarvan 8 morgen aan verw. behooren als daarvan in possessie zijnde, die tusschen partijen in questie staan, in welk geschil de 4 nog in leven zijnde en opgeroepen zevens pertinente declaratie van hun gifte gegeven hebben, dat zij geen andere 16 morgens begeven hebben, dan die uit den kwaden boezem van Westenraede, die met den boezem van Clinckenborch gemengd is geweest, gekomen zijn, gelegen bij de Krey; dat Johan die, om zijn ander goed te beschermen, aangetast heeft, aangezien die schuldig waren te geven in denzelfden boezem van Westenraede, eer zij de andere 8 morgens van Juffer C. konden

begeven: door Stadh. R. en St. is de declaratie geapprobeerd en geconfirmeerd als naar dijkregt teregt gegeven, condemneerende aanl. in de kosten gedaan door de zevens en verw., daar de zevens op verzoek van aanl. door den Stadh. verschreven waren.

In zake Hinrich Dorre, burger van Pernuw in Lijfland, tegen de wed. van Hinrich Slachhecke over 8 last gezouten vleesch, door Slachhecke van aanl. gekocht tot ontzetting der stad Kolmar in Zweden en beloofd te betalen bij gezegeld certificaat der stad Revel, zoodat hij 606 ggl., behalve hinder, kosten, schade en interessen eischt, waarop verw. geantwoord heeft, dat aanl. zijn eisch niet voldoende bewijst en dat haar het certificaat van de „achterbaexe getuychnisse ter doeder hant" niet schaden kan, is geklaard: wel gewezen en kwalijk beroepen, zoodat verw. bij haren eed zweren zal, dat haar man haar van deze schuld nooit gesproken heeft.

Staat in D 23 op 8 Mei.

In zake Hinrick van Marhulsen tegen Geertruydt v. M. over inleiding door verw. gedaan in het goed ten Kattendam in het kerspel Haexbergen in strijd met het landregt en zonder eenigen titel en voordat de sterfdag van hun beider vader verjaard was; voorts is verw. een geestelijke begine en geprofesside kloosterjuffer geweest te Santen en daaruit geweken tegen 's Keizers mandement en de aanl. is dus de regte „erfstam" zijns vaders Jan v. M. en verw. dus tot haar aanspraak niet geregtigd, waarop verw. geantwoord heeft, dat het erve haar eigen vrij goed is geweest voor haars vaders dood en haar door haren vader „slicht van der handt afstaende" gegeven is, blijkens zegel en brief van overdragt met de clausule van procuratie, om bij de Schepenen van

Groll verder voor den Rigter van Haexbergen de overdragt te ontvangen, welke overdragt na haars vaders dood dan ook alzoo geschied is.

Blijkens kantteekening doorgehaald, omdat de zaak zonder sententie „opgestelt" was.

VII.

REGISTER *G*.

Register G geeft een gedeelte van register C (c. f. pag. 251) *en is daarin te vinden tusschen de waschteekens op de bladzijden* 127 *recto tot en met* 135 *verso.*

1549 Oct. 8 (C cxxvii).

Bernt van Beverfoerde toe Weemssel neemt zijn 1e wasteeken op Claes en Sweder v. B. gebroeders. voor 250 ggl. welke zal. Johan van Twickell, Drost van Twenthe, en Johan van Welvelde van wege Johan v. B. aan Berndt van Wullen en Hinrich Valcke in het Sticht van Munster beloofd hadden te betalen, met alle kosten, schaden en interessen tot dusver daarop geleden; voorts van ettelijke huissteden, gaarden en kampen binnen en buiten de stad Oldenzaal onverdeeld gelegen, van welker jaarlijksche profijten Bernt gespolieerd is door de gebroeders; eindelijk van een jaar pensie van 380 ggl. krachtens zekeren moetzoen, maagscheid en reces, zoomede van alle kosten, schaden en interessen.

Op 22 Oct. en 5 Nov. neemt hij het 2e en 3e.

1549 Oct. 17 (C cxxvii v°).

Dirick Berentsz van Hasselt neemt zijn 1e wasteeken op Hinrich van Rechteren voor de actie van Engelsch en ander laken, van fluweel, camelot worsset en ander koopmanschap, van allerlei specerij en kruidproviand, van draag- en bodeloon en andere kosten daarvoor verschoten, en nog 24 ggl. 1 oort 6 st voor onkosten te Raelte en Wye door aanl. gedaan, op al hetwelk hij niet meer ontvangen heeft dan 3 Deventer gl., 3 klijmner gl. van Heer Seyne en 3 Rijder gl. van Goert Nykercke.

Op 31 Oct. en 14 Nov. neemt hij het 2e en 3e.

1549 Oct. 17 (C cxxvii v°).

Willem van Buckhorst, als oom, momber en hulder van Agnes van Ytterssum, neemt zijn 1e wasteeken op Anna van Mervelde, wed. Reynolt van Coeforden op de volgende artikelen:

1°. Daar de Overijsselsche of Stichtsche leengoederen bij den dood van Roelant of Roloff v. C. eerst op Johan v. Y. Drost te Ysselmuden en na diens dood op Agnes v. Y. zijn oudste dochter en naaste erfgenaam en leenvolgster overgegaan zijn, en deze ook de corporele possessie daarvan verkregen heeft bij sententie van leenrigter en leenmannen, zoo zal Anna v. M. een met eede gestaafden inventaris moeten geven van alle zegels en brieven, leenregisters, manschappen, pachtcedulen, munimenten en andere papieren, door R. v. C. nagelaten, om na onderzoek deze stukken te verdeelen naarmate elk goederen gekregen heeft.

2°. Aanl. verlangt restitutie van alle aan zijn nicht ontbeurde pachten, renten en opkomsten en uitkeering voor het vervolg van hetgeen de leengoederen en erven des huizes Goer of Heeckeren, de windmolen der Groote en Lutteke Breeceler in het kerspel Haexbergen en andere goederen opbrengen.

3°. Daar de wed. v. C. als appellante van genoemde sententie des Leenrigters aan aanl. heeft laten insinueren zekere inhibitie penaal en citatie van het Camergerigt en alzoo in uitheemschen regte buiten 's lands betrokken heeft, waardoor zij naar landregt in poene vervallen is, zoo eischt v. Buckhorst zijne quota hiervan, aangezien de Keizer haar geen kwijtschelding heeft willen geven.

4°. Om tot reëele executie te komen van de sententie des Leenrigters en de wed. tot ruiming der leengoederen (welke zij uit „wrevelmoet" occupeerde en niet verlaten wilde) door allerlei poenale geboden met toedoen van den Drost van

Twenthe en den Rigter van Kedingen, te brengen, zijn ongeveer 150 ggl. onkosten gemaakt moeten worden, welke aanl. terugvordert, evenals vergoeding van' alle andere kosten, schaden en interessen.

Op 31 Oct. en 14 Nov. neemt hij het 2e en 3e.

1549 Oct. 17 (C cxxix).

Juffer Clara van Culenborch wed. Johan Mulart Lubbertsz, met Herman M. Schout te Zwolle en Henrick M. Dijkgraaf van Sallandt, als momberen van haar en hare kinderen, nemen het 1e wasteeken op Johan van Steenwijck ter Scheere, als erfgenaam van Herman van den Cloester voor de 100 ggl., welke Herman v. d. C. in huwel. voorwaarden beloofd maar niet gegeven heeft aan Juffer Johan v. d. C. vrouw van Lubbert M. vader van Johan M.; daar voorts die huwelijksvoorwaarden inhouden, dat Juffer Johan in de goederen van haren grootvader Reynolt v. d. C. in Drenthe en elders gelegen met haar ooms en moeijen succederen zal, waarvoor zij geen erfuiting ontvangen heeft, terwijl die goederen onverdeeld door verv gebruikt en bezeten worden, eischen aanl. de 100 ggl. en behoorlijke erfscheiding der nalatenschap van Herman v. d. C. met vergoeding van alle ontbeurde vruchten, renten, pachten en opkomsten.

Op 31 Oct. en 14 Nov. nemen zij het 2e en 3e.

1550 Jan. 22 (C cxxxii).

Reyner van Aeswijn Heer te Brackel neemt zijn 1e wasteeken op Juffer Anna van Buckhorst wed. Johan van Itterssum en haar kinderen voor de volgende zaken:

1o. Daar Johan v. I. met genoemde Anna aan aanl. en zijn vrouw verkocht hebben zekere goederen, blijkens open brief met het zegel des Drosten van Zallandt als ordinaris rigter en van verkooper, en tegen den inhoud des briefs

„bespieringe" en schade aan den Heer v. Br. geschied is, zoodat partijen geschil hadden gekregen; daar echter dit bij compromis door vrienden bijgelegd was met groote pene voor wien het niet hield, terwijl aanl. het gehouden, doch verw. het geschonden had, zoo eischt aanl. de pene volgens het compromis.

2°. Blijkens dien koopbrief had aanl. gekocht alle huissteden of hofsteden binnen of buiten Gramsbergen aan verkoopers behoorende, uitgezonderd éénе, behoorende tot de vicarie, welke de van Ittersums daar hadden te vergeven; nu weigerde echter verw. hem 2 hofsteden te ruimen, de eene geheeten den Olden Hoffstadt of den Oldenhoff eertijds genaamd het huis Bergen, waar de regte Saelstede van Gramsbergen lag, de de andere waarop haar meijer Henrick woont, beide sedert 1546 hem aanl. „ontbruyckt." Hij vordert possessie en restitutie.

3°. Na genoemden verkoop hebben verkoopers 1 jaar lang „aicker int holt" aan kooper onttrokken, de thinsen binnen Deventer, alle pachthoenders enz hen ontbeurd, waarvan hij restitutie vraagt met de kosten, interessen en schaden.

4°. De tienden van den Dorrenmaet, behoorende in Catinckhorster tienden zijn eerst door Johan v. I. daarna door zijn wed. aan aanl.'s moeder en vervolgens aan hem, toen hij uitlandig was ontvreemd. Hij eischt die terug, aangezien daar de Cat. tiende aan zijn moeder toegedeeld was

5°. De Hondenberger tiende te Aene is aan Reyner's moeder toegedeeld maar sommige perceelen zijn hem door verw. ontbeurd, nl. die over het goed Schultinck, over Stuetengoed, over Camphuys, enz. Hij eischt possessie en restitutie hiervan.

6°. Ofschoon het veen in de Ruthe, afkomstig van het huis te Gramsberge nog onverdeeld is, hebben verw. het alleen „ondergeslaegen". Aanl.

verlangt zijn deel daarvan met herstel van schade.

7°. Een maat landt te Dalffzen geheeten Johan Henricksensmaat is ook nog onverdeeld. Aanl. vordert verdeeling en schadevergoeding.

8°. Een hof mit de zaalstede en 2 dagmaat hooiland bij Holthoen gelegen zijn ook onverdeeld; ook daarin verlangt aanl. zijn deel.

9°. Het maaggescheit zegt, dat men bewijzen zal welke goederen leengoederen waren, zoodat de andere als vrij goed verdeeld moeten worden. De tienden te Wijdderden zijn in pandschap, staande ter losse met 1900 ggl. ongeveer, waarvan de v. Rechterens grondheeren zijn en de erfgen. v. Gramsbergen pandheeren, die alleen zooveel geld daarop hebben liggen hetwelk „eychelick" een deelbaar goed is, waarvan aanl. zijn deel eischt.

10°. Daar bij sub 1° genoemden koopbrief aan aanl. de visscherij verkocht is en verw. nog zegels en brieven heeft betreffende de visscherij ten Hardenberch, behoorende in Gramsberge, vordert aanl. deze op.

Op 5 en 19 Febr. neemt hij het 2e en 3e.

1550 Jan. 22 (C cxxxiii).

R v. Aeswijn voornoemd neemt zijn 1e wasteeken op Willem en Johan van Buckhorst gebroeders en Juffer Anna v. B. wed. Joh. v Itterssum hun zuster, als erfgenamen van Johan v. B. Heer Willemsz, over zeker aandeel, hem toekomende als erfg. zijner moeder Juffer Agnes van Ulfft, als mede erfgen. van den huize van Gramsberge, in 1800 ggl. en 300 oude Fransche schilden, welke zal. Juffer Swaene van der Eze o. a. in huwelijksvoorwaarden gebragt heeft aan zal. Johan v. B. toe Sallick, die zijn vrouw Juffer Swaene ook aanzienlijk begiftigd en betuchtigd had. Deze is gestorven zonder wettige geboorte en haar nalatenschap gekomen aan de v. d. E. v. Gramsberge.

Veel geschillen zijn daarover geweest. Die van Buckhorst hebben Reynt van Coevorden van zijn deel gecontenteerd en hun dochter Juffer Anna uitgehuwelijkt aan zal. Johan van Yttenssom, mede-erfgen. van Gramsberge die dus zwijgt en welligt niet ageren wil van wege de kinderen tegen haar broeders. Maar de eischer heeft, evenmin als zijn moeder, zijn aandeel ontvangen, hetgeen hij thans vordert met kosten, schaden en interessen.

Op 5 en 19 Febr. neemt hij het 2e en 3e.

1550 Maart 1 (C cxxxiiii).

Mr. Olavus Roeters Secretaris van Deventer voor zich als gewezen man van zal. Kunera Tucker wed. Jacob van Culenburch, en als momber van Claes en Jacob hun beider kinderen, neemt zijn 1e wasteeken op de dochter van Johan van Itterssum en van Juffer Fije van Munster, nu huisvrouw van Jan van Warmelo toe Westerflier, omdat Fije, waarvan verw. een echte dochter en erfgen. is, op Woensdag na Gereonis et Victoris 1530 met haren zoon Jacob v. I. en verw. aan Jacob v. C. en Kunera diens vrouw verkocht had 10 mud rogge jaarrente uit het geheele erve geheeten upten Topsfoert in het kerspel van der Heynen en al haar andere goederen, welk erve in 1542 na St. Marten begeven is in den bijsteren dijk waardoor aan aanl. zijn regt ontvreemd is; aang. nu de koopbrief inhoudt dat betere vestenis gegeven zal worden als die verlangd of noodig wordt, eischt aanl. deze van verw. met de achterstallige rente, enz.

Op 15 en 29 Maart neemt hij het 2e en 3e.

1550 Maart 18 (C cxxxiiii v°).

Juffer Henrick Rondyens neemt haar 1e wasteeken op Juffer Roloff Vos wed. en op Aloff en Jaspar van Twickelo, erfgen. van Heer Frederick v. Tw.

Ridder voor 775 ggl. voor magenaas, verteerde kost en drank; voor haver, „raufoeder" en verschoten penningen, door verw. en aanl. aan haar moeder zal. Juffer Johanna B. schuldig gebleven blijkens zekere rekening, bij eede door Johanna bevestigd voor den Raad van Deventer. Met alle kosten, hinder, schaden en interessen.

Zij neemt 1 en 15 April het 2e en 3e.

1550 April 10 (C cxxxv).

Everwijn Voncke neemt zijn 1e wasteeken op Juffer Anna van Ossenbroeck wed. Henrick Schaep voor schade en injurie door verw. den aanl. tegen belofte aangedaan, door verhindering bij den koop van 2 erfjes geheeten Vinchuysen in 't kerspel Hellendoren, welke Everwijn omstreeks 1532 gekocht had van Johan Veneman, doch verw. door list en bedrog hem afhandig gemaakt heeft. Hij eischt vergoeding van schade, enz.

Op 24 April en 8 Mei neemt hij het 2e en 3e.

1550 Mei 6 (C cxxxv vo).

Frans van Haerst neemt zijn 1e wasteeken op Juffer Dirck van Deme, wed. Johan Muylart te Voerst, en haar kinderen en erfgen. van Joh. M., om deze zaken:

1°. Frans had op avond Martini 1542 met de verw. zeker verdrag gesloten, dat zij tot hun beider behoef zoude aantasten den bijsteren onbeheerden dijk te Vecaeten door Jacob van Ytterssum opgegeven, met alle goederen welke daarin begeven zouden worden en dat „daer en tendes alle oir ende oir kinder guet als de andere begeuen guedere" waar ook gelegen gemeen zouden zijn tusschen de wed. en haar kinderen en Frans. Hij klaagt dat dit accoord door verw. niet nagekomen is, want:

1°. De helft van het erve Buddenhoff in het kerspel Raelte, met het hout daarvan gehouwen

of verkocht, met de helft van de ontbeurde vruchten, pachten en opkomsten, komt hem toe, zoomede:

2°. Het halve getimmer en houtgewas van het huis te Voerst en alle andere begeven en onbegeven goederen met de helft van het erve op Steenwickerwolt, na de aantasting des dijks door verw. verkocht en de helft der rente, welke zij jaarlijks van Wolff Muylart en uit diens goederen heeft, en van 2 hoeven in de stads vrijheid van Zwolle met de ontbeurde pachten, renten en opkomsten en de helft van het huis dat plagt te staan bij het huis te Voerst, doch na het accoord verkocht is.

3°. Vraagt Frans vestenis van 20 ggl. per jaar en van 12 mud rogge per jaar hem schuldig volgens een handschrift met de interessen en handgelden.

4°. Begeert hij de penningen voor verw. aan hout en anders verschoten waarvan hij bewijs en rekening presenteert.

5°. Verlangt hij volgens het accoord separatie en eischt dus inventaris naar vorm en stijl van regt.

Hij neemt op 20 Mei en 3 Junij zijn 2e en 3e.

1550 Junij 26 (C cxxxvii).

Goessen van Raesselt, Drost van Twenthe, neemt zijn 1e wasteeken op Roloff van den Cloester als man en momber van diens vrouw, erfgename van Willem Sloet, ter zake van een koop van alle erven, landen, goederen en inkomsten, eertijds aan 't convent van Clarholte behoorende, gelegen in Overijssel en vooral in het land van Vollenhoe, blijkens zegels en brieven van den Proost en de conventualen, geratificeerd door Aernt, graaf te Benthem en Stenforden als wereldlijk patroon en met approbatie van den Overste des Convents met de geheele Orde en blijkens bezegelden brief van den Drost van Vollenhoe als ordinaris rigter,

bevestigd, en geratificeerd door den Stadh. Verw. was in der minne aangemaand tot ontruiming van het geheele erve en goed ten Steen te Barspick, waarop hij beweerde erfpacht te hebben en had daarvan een brief getoond van omstreeks 19 Junij 1518 met het zegel van een lang overleden Proost en niet met dat van het Convent van Claholte, over welken brief nog geen praescriptie gegaan is, doch welken de Drost niet „gestendich" is om redenen summarie door hem aan Roloff medegedeeld; naar aanleiding hiervan zoude 11 Junij jl. te Deventer een bijeenkomst gehouden worden om de zaak in der minne af te doen; daar Goessen daar wel, maar Roloff niet verschenen was eischt Goessen nu regt, bewerende, dat de Proost met zijn eigen proostenzegel zonder het zegel van het gezamelijk convent geen erfpacht uitdoen kon; dat deze ook geen stand hield zonder toestemming der Orde en van den Graaf van Bentem en Stenforden als wereldlijk patroon en collator; dat het zegel van den Proost niet langer dan zijn leven „bestendich" kon zijn; dat het goed na diens dood niet weêrloos geworden was voor den Rigter waaronder het behoorde; dat het goed ook voor de helft minder „verdaen" was dan het waard was, zoodat de Proost zijn convent bedrogen had en dat het bouwhuis en getimmer aan het convent behoorende en afgebroken en het goed dus verminderd was, ofschoon de brief dit op straf van verlies der erfpacht verbood, dat dus — alle andere redenen daargelaten — de erfpacht reeds daardoor verbeurd was.

Op 10 en 24 Julij neemt hij het 2e en 3e.

1550 Julij 14 (C cxxxviii v°).

Unico Ripperda en Goessen van Raesfelt, Drost van Twenthe, voor hun zelf en als mombers hunner vrouwen, nemen hun 1e wasteeken op

de gezamelijke erfgen. van Adriaen van Twickel en allen die aanspraak maken op het door hem nagelaten erfhuis en goederen, en zulks van wege Juffer Margrieta v. Tw. volle zuster van Adriaen, krachtens brieven en zegels, deels door den Drost van Sallant bezegeld. Voorts voor kosten, schaden en interessen.

Op 28 Julij en 11 Aug. nemen zij het 2e en 3e.

1550 Julij 21 (C cxxxix).

Johan van den Boetzeler neemt zijn 1e wasteeken op de wed. Wolter van Coevorden en op Wolter v. C. haren zoon als bezitters van zijns vaders erfhuis, over zeker „waerburchschap," door Dirich van der Schulenborch voor Heer Evert van Wijlp Ridder en Elysabeth van Aernhem diens vrouw gedaan blijkens zegels en brieven van 1480 en krachtens 2 sententien, de eene voor de Hooge Bank van den Stadh. en de andere in claringe door Stadh. R. en St. gewezen in 1546; aang. de principale actie met alle geleden schade en onkosten der „waerburchschap" door de v. Wijlpe's aan de erfgen. en bezitters van v. C.'s erfhuis betaald is, zijn dezen weder schuldig aan aanl. als erfgen. zijner voorouders die kosten te voldoen.

Op 4 en 18 Aug. neemt hij het 2e en 3e.

1550 Julij 21 (C cxxxix v°).

Christoffel van Overhagen, als leenvolger zijns vaders, neemt het 1e wasteeken op de wed. en erfgen. van Adr. van Reede voor zijn aanspraak op de 3 erven en goederen: Tonckinck, den Garden en het Nijenhuys, alle in 't kerspel Aldenzael, buurschap van Hassele, waarmede eerst Christoffel's vader en daarna hij zelf beleend was voor een Overijss. leen, doch welke verw. zonder titel eenige jaren geoccupeerd hebben hoewel de vele penningen, welke Adr. v. R. of zijn vrouw bewijsselijk daarop gedaan mogten

hebben, willig gerestitueerd zijn. Verw. zullen alzoo de erven moeten verlaten.

Op 4 en 18 Aug. neemt hij het 2e en 3e.

1550 Julij 21 (C CXL Vo).

Dezelfde neemt zijn 1e wasteeken op het erve en goed Rembertinck in het kerspel Aldenzael, buurschap Dulder, zijnde een leengoed des Keizers, en op Coert van Deem, als occupator van dat goed, wegens zeker regt van losse den aanl. toekomende; want bij het huwelijk van Dirich van Heyden en Gerbrich Claes dochter van Oeverhagen gaf Claes aan zijn dochter tot bruidschat 700 R. gl., voor 400 R. gl. mogt hij het erve R. haar in gebruik geven zoo hij geen geld had, voor de overige 300 gaf hij haar een jaarrente van 10 mud rogge uit het erve Everdinck in de Lutte en uit Dannijnck in Brochuysen, losbaar met 150 ggl.; en uit het erve Grotenhuys in het gericht van Borne, 12 mud rogge per jaar; de 700 R. gl. waren „verwisset" van het leengoed Rembertinck tot 400 gl. toe en van de 10 en 12 mud tot de 300 gl. toe; daar nu de 22 mud rogge gelost en de erven waaruit zij beloofd waren gevrijd zijn, mag Christoffer ook Rembertinck, verbonden voor de 400 gl., kwijten en lossen, want het is aan de Overhagens noch naar landregt, noch naar leenregt ooit betwist maar alleen verbonden voor de 400 gl.; aang. nu „in waerschappen, loeffnis ende loesen gene praescriptie kracht hefft," moet Coert het goed ruimen, zijne penningen ontvangen hebbende.

Op 4 en 18 Aug. neemt hij het 2e en 3e.

1550 Oct. 16 (C CXLi v°).

Willem van Buckhorst, als momber van Juffer Anna v. B. wed. en de kinderen van Johan van Ytterssum, Drost van Ysselmuiden, neemt zijn 1e wasteeken op Reyner van Aeswijn Heer te

Braeckel, over de volgende punten, waarbij aanl. niet denkt af te treden van het compromis penaal tusschen partijen gesloten, verklarende aanl. alleen noodshalven het volgende te eischen, omdat verw. wasteekenen aan zijn zuster en haar kinderen gezonden had.

1°. Daar genoemd compromis inhoudt, dat elke partij haar „gebrecken" in schrift brengen moet en voor den laatsten Mei e. k. met de noodige bewijsstukken in afschrift overgeven aan den Drost van Sallandt, hetgeen door Joh. v. Y. wel, maar door R. v. A. niet gedaan is, daar verder deze den maagscheid en erfcedul, waarvan hij in de aanspraak spreekt, niet overgelegd heeft, en dit ook bij de verdere wasteekens door hem verzuimd is, eischt aanl. de pene in het compronis daarop gesteld.

2°. Daar Joh. v. Y. in dienst des Keizers in Oeverlant gestorven is, onder de ruiterij van v. Aeswijn, die toen Ritmeester was en in soldij des Keizers 6 paarden gehad heeft, eischt aanl. voor rest. van soldij dier paarden 287 Phs. gl. ter goeder rekening.

3°. Aang. brieven van erfscheiding tusschen erfgen. van een erfhuis gemeen zijn naar regt en behooren medegedeeld te worden aan den belanghebbende, zoo vordert aanl., daar zijn brieven bij het afbranden van het erfhuis der zal. vrouw van Buren binnen Gramsberge verbrand zijn, transsumpten van de zegels en brieven en andere schrifturen en munimenten van erfscheiding.

4°. Daar verw. in het 9e art zijner wasteekens zegt, dat de maagscheidsbrief vermeldt dat bewezen moest worden wat leengoed was en dat het overige deelbaar zoude zijn, zoo is 't, dat verw. 2 stukken erves met de tienden te Aene in Hardenberger kerspel heeft, gekomen van de vrouw van Buren, „gaende toe Aene" van de

v. Rutenbergs gelijk bewijsbaar is; omdat nu de leengoederen door Roelandt v. Coevorden nagelaten eerst vervallen zijn op Johan v. Y., daarna op diens oudste dochter Agnes, eischt aanl. ruiming en restitutie van de ontbeurde opkomsten, vruchten en pachten.

5o. Er is een sloptiende te Aene van 4 schepel rogge per jaar uit Lossers erve aan de 3 erfgen gemeen, welke verw. alleen occupeert; van de ontbeurde vruchten eischt aanl. restitutie.

6o. Aan de van Ittersums is bij de maagscheid toegedeeld een katerstede genaamd Kreynckhorst te Holtheem, waaruit zekere Schultken eerst met het gerigt van den Hardenberg en nu met het hofgerigt van Gramsberge een stuk lands met regt eischt, derhalve vordert aanl. dat verw. zijne quota in die actie en molestatie drage.

7o. Daar de hooge en lage landen in den Oldenhof behoorende tusschen de 3 erfgen. verdeeld zijn, en de van Ittersums in den Oldenhof land gelegd en tot een erve gemaakt hebben, zoo is 't, dat de Vrouw van Buren diverse renten aan de Capellaan te Raeden, aan het Convent van Bronnepe, en aan die van Vilsteren daaruit verkocht en verzet heeft, welke dezen vorderen kunnen uit den geheelen Oldenhof, zoo vordert aanl. dat Aeswijn zooveel van die renten vrije, dat aanl. voor niet meer dan $^1/_3$ van de rente aansprakelijk zij.

8o. Daar Aeswijn eertijds uit het erve Schaeckberch 30 ggl. per jaar heeft gehad welke deels gelost en verder met den koop van het huis binnen Deventer gekweten zijn, terwijl de brief nog in volle zegelen bij hem berust, eischt aanl. dat hem de zegels en brieven overgeleverd en gecasseerd worden, of dat hem behoorlijke acquiten gegeven worden.

Op 20 Oct. en 13 Nov. neemt hij het 2e en 3e.

1550 Oct. 16 (C CXLV).

Reyner van Aeswijn, Heer te Braeckell neemt zijn 1e wasteeken op Juffer Anna van Mervelde wed. Reynolt van Coevorden, zeggende, dat in de sententie op de laatste claringe tusschen hem en Rolant v. C. gewezen, staat, dat zij beide vóór St. Jacob van al hun geschillen op zekere pene zich „ontscheiden" zouden hetwelk toen door den onvoorzienen Overlantschen krijg en ook door de schuld der v. C.'s verbleven is, dat zij echter door tusschenspreken van goede vrienden hun geschillen onherroepelijk gecompromitteerd hadden, de aanl. aan Reynolt van Bourmannia, Drost te Coevorden en van Drenthe, en Vnico Ripperda Heer te Dijckhuysen, en de wed. aan Hinrich van Besten en Mr. Bernt Stuyrman, en als dezen het niet eens konden worden, aan Johan van Ligne, Graaf to Arenburch en Heer te Barbansson tot Overman, Stadhouder, blijkens het compromis geteekend door de wed., haren broeder Henrick v. M. en anderen; dat door die arbitratoren de meeste geschillen vereffend, maar enkele aan den Stadh. als overman ter beslissing zijn gegeven; dat ons de wed. te kennen heeft gegeven het compromis te willen verlaten, waartegen aanl. in regten op komt.

Hij neemt 30 Oct. en 13 Nov. zijn 2e en 3e.

1550 Oct. 16 (C CXLVI).

Dezelfde neemt zijn 1e wasteeken op Juffer Anna van Buckhorst, wed. Johan van Ytterssum en haar kinderen, zeggende dat hij van Johan v. Y. en zijn vrouw ettelijke vaste goederen gekocht en hun betaald heeft, omschreven in een erfkoopbrief met de zegels van den Drost van Salland als ordinaris rigter en Joh. v. Y. als verkooper; dat de verw. hem in de possesie hiervan perturbeert en in schade gebragt heeft, door sequestratie op die goederen gelegd, weshalve zij

deze storing zal moeten verantwoorden, of hem schade, kosten en interessen vergoeden. Voorts dat verw. zekere injuriën en feiten van geweld ten zijnen laste bij den Stadh. aangebragt heeft, welke zij in regten niet waar zal kunnen maken en dus den hiervan aanl. beteringe doen moet naar landregt.

Op 30 Oct. en 13 Nov. neemt hij het 2e en 3e.

1550 Oct. 16 (C. cxLvi v°).

Dezelfde neemt zijn 1e wasteeken op Seyno Mulart, Drost van Sallandt, op grond van de hiervoren vermelde sequestratie, waardoor aanl. geperturbeerd is in zijn possessie, vorderende dat de Drost dit in regten verantwoorden, of hem daarvoor beteringe en vergoeding zal geven.

Op 30 Oct. en 13 Nov. neemt hij het 2e en 3e.

1550 Oct. 16 (C cxLvii v°).

Henrick van Haersolte neemt zijn 1e wasteeken op Herman Muylart, Schout te Zwolle, omdat deze op verzoek van de tegenpartij hem een „gerichtsweete" gezonden had, dat hij zijne goederen, in het gericht van Swolle gelegen verantwoorden moest, hetgeen door verw. gedaan is bewerende niet schuldig te zijn voor het lage gericht te richte te staan, maar zich te Landrigte „erboot" wie op hem of zijn goederen te zeggen had; „daermede den gerichte affgedanckct, des de wederdelen niet gewegen weren mit lantrechte te vorderen"; daar de sententie van die van Swolle geen verder autoriteit kan hebben dan hun vrijheid gaat, dan alleen met dreigementen van den Schout; dat ook door de tegenpartij (wederdelen) aan de meijers te Wijnsum bevolen was de pacht en het gewas der erven binnen Zwolle te brengen, dat de meijers dit aan hun landheeren te kennen gegeven hebben, daar Haersolte den meijers bevolen had ze in

het klooster te Wijnssum te brengen; reden waarom hij bij den Drost bescherming gevraagd heeft voor alle goederen zijner zal. moeder in het gericht van Zwolle buiten stads vrijheid gelegen op straf van geweld met sequestratie der vruchten en pachten in het klooster; dat de Drost hieraan gevolg gegeven en de Schout eerst daaraan gehoor gegeven heeft, doch dat onlangs die sequestratie opgeheven is en buiten weten en consent van aanl. door den Schout aan de tegenpartij vergund is om het koren, de pachten en het gewas uit het klooster weg te halen. Weshalve aanl. van den Schout restitutie en schadevergoeding vordert.

Op 30 Oct. en 13 Nov. neemt hij het 2e en 3e.

1550 Oct. 23 (C CXLIX).

Johan van Steenwijck neemt zijn 1e wasteeken op Wolff Muylart voor 20 ggl., welke Wolff als erfgen. van zijn vader Johan M., Rentmeester van Sallandt, blijkens handschrift en signet, waarop door Hinrick M., Wolff's broeder, 80 ggl. hoofdsom en 4 ggl. handgeld betaald waren, schuldig was en tot betaling waarvan hij te vergeefs voor het gericht van Hardenberg in regten was aangesproken, zoodat aanl. nu betaling en vergoeding van kosten, schaden en interessen eischt.

Op 6 en 20 Nov. neemt hij het 2e en 3e.

1550 Oct. 23 (C CXLIX v°).

Seyno Woringers en Herman Bartolts, als gemagtigden van Alijdt ter Hulshorst, nemen hun 1e wasteeken op Otte van der Bussche, als erfgenaam van Juffer Wigbolt v. d. B. voor zeker gift van 100 Jochumdalers, die Roelof op Seldam aan Wigbolt schuldig was van een erve in de buurschap Elsen, dat Roelof van haar in haar ziekte gekocht had en welke som zij bij testament

gemaakt had aan haar maagd Alijdt voornoemd, voor trouwe diensten, in bijzijn van Heer Dicbold Vockinck Pastoor te Rijssen en Mr. Geert Hoeflach als getuigen.

Op 6 en 20 Nov. nemen zij het 2e en 3e.

1550 Oct. 23 (C CL).

Johan van den Boetzeler, als erfgen. van Dirick van den Schulenborch, neemt zijn 1e wasteeken op Juffer Anna van Mervelde, wed. Reynolt van Coevorden, als erfgename van haren zoon Roeland v. C. voor zeker actie van beloofde „waerburchschap," op S. Lambertsavond 1460 door D. v. d. S. voor Reynolt v. C. en Belye diens vrouw gedaan voor 9 mud rogge jaarlijksche rente, waarvoor aanl. wegens wanbetaling van Juffer Anna aangesproken is door Gerrit Roeloff, burger te Hasselt; daar nu Reynolt en Belye, met hun zoons Roeloff en Wolter beloofd hebben bij zegels en brieven D. v. d. S. hiervoor schadeloos te houden, vordert aanl. schadevergoeding en teruggave der genoemde brieven van borgtogt, en ook van die brieven, waarin D. v. d. S. met Heer Otto van Rechteren, Heer Willem van Buckhorst Ridders en Johan van Twickelo aan Johan van Diepholt voor Wolter en Roelof v. C. „geloeft" hebben voor 268 ggl.; voorts ook teruggave van die brieven en zegels, welke D. v. d. S. aan Reynolt Haeck voor Johan v. C. gegeven heeft, sprekende van 350 R. gl., gelijk door Reynolt, Aloff en Johan v. C. gebroeders aan Dirick beloofd was; vervolgens verlangt aanl. vrijing en schadelooshouding voor zekere belofte door Dirick bij zegels en brieven gedaan voor Reynolt van C., Belye zijn vrouw en het Capittel van Deventer voor 15 ggl. erflijke rente, gelijk bij zegels en brieven beloofd is; zoomede teruggave van verscheiden andere zegels en brieven waarin D. v. d. S. borg bleef met schadeloosstelling.

In de genoemde brieven komen nog voor Sofia, vrouw van Rolof v. C. en als zoons van Wolter v. C.: Wolter, Dirk, Reinolt, Aloff en Johan.

Op 6 en 20 Nov. neemt hij het 2e en 3e.

1550 Oct. 23 (C CLii).

Anna van Greüenes en de kinderen van zal. Jacob Bloemendaell, Schout te Raelte nemen hun 1e wasteeken op Albert van Vilsteren c. s. als erfgenaam zijns vaders Egbert v. V., in der tijd momber over de kinderen van zal. Anna v. V. voor 265½ Andries gl. à 30 st. br door Egbert ontvangen van Jacob Bl. aangaande het Schoutambt Raalte, welke zaak aanl. in 1546 aan den Stadh. Graaf van Bueren te kennen gegeven heeft, die haar daarop appointement verleend heeft, dat zij den originelen brief zouden overleggen, waarnaar de brief van zal. Johan van Ytterssum, Drost van Sallandt verwees, alsnu wordt geëischt door aanl. van verw., die brief of anders restitutie van de 265½ Andr. gl. met de verloopen rente over ongeveer 6 jaar.

Op 6 en 20 Nov. nemen zij het 2e en 3e.